

2023

Ετήσια έκθεση
σχετικά με τις κοινές επιχειρήσεις της ΕΕ
για το οικονομικό έτος 2023

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

EL

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Τηλ: +352 4398-1
Πληροφορίες: eca.europa.eu/el/Pages/ContactForm.aspx
Ιστότοπος: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors

Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχονται από το διαδίκτυο (<http://europa.eu>).

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2024

Περιεχόμενα

Κεφάλαιο 1 Κοινές επιχειρήσεις της ΕΕ και έλεγχος του ΕΕΣ	5
Εισαγωγή	6
Οι κοινές επιχειρήσεις της ΕΕ	8
Κοινές επιχειρήσεις που λειτουργούν στο πλαίσιο πολυετών ενωσιακών προγραμμάτων έρευνας και καινοτομίας	8
Ευρωπαϊκή ΚΕ για τον ITER και την ανάπτυξη ενέργειας από σύντηξη	14
Προϋπολογισμοί πληρωμών και ανθρώπινοι πόροι των κοινών επιχειρήσεων το 2023	15
Ρυθμίσεις σχετικά με τον προϋπολογισμό και τη χορήγηση απαλλαγής	16
Ο έλεγχός μας	18
Διατυπώνουμε δήλωση διασφάλισης για κάθε κοινή επιχείρηση	18
Κάνουμε χρήση των εργασιών άλλων ανεξάρτητων ελεγκτών	18
Η προσέγγιση του ελέγχου μας βασίζεται στην εκτίμηση των βασικών κινδύνων	20
Προσέγγιση του ελέγχου σχετικά με τις πληρωμές επιχορηγήσεων	22
Κεφάλαιο 2 Επισκόπηση των αποτελεσμάτων του ελέγχου	24
Εισαγωγή	25
Ελεγκτικές γνώμες για τις κοινές επιχειρήσεις	26
Γνώμες σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών	26
Επισήμανση ειδικών θεμάτων που αφορούν τους ετήσιους λογαριασμούς της ΚΕ CA	27
Γνώμες σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των εσόδων στα οποία βασίζονται οι λογαριασμοί	27

Γνώμες σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πληρωμών στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί	27
Αρκετοί είναι οι τομείς που χρειάζονται βελτίωση	29
Αδυναμίες στην υλοποίηση των προγραμμάτων έρευνας και καινοτομίας των κοινών επιχειρήσεων	29
Επίμονα συστημικά σφάλματα που αφορούν τα έξοδα προσωπικού και εξοπλισμού στις πληρωμές επιχορηγήσεων των ΚΕ	34
Η ΚΕ EuroHPC δεν πέτυχε τον στόχο της ως προς τις προσλήψεις, ενώ διαπιστώσαμε και αδυναμίες στις διαδικασίες προσλήψεων	35
Οι ρυθμίσεις για τις εκτιμήσεις κινδύνου, ο σχεδιασμός, η παρακολούθηση και οι αναφορές περί πόρων της ΚΕ F4E είναι ελλιπείς	36
Το σύστημα εσωτερικών δικλίδων της ΚΕ F4E δεν περιλαμβάνει ολοκληρωμένη διαδικασία διαχείρισης κινδύνου	37
Ανεπαρκής η καθοδήγηση που δόθηκε στις ΚΕ SNS και «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3» για την κατάρτιση των πρώτων ετήσιων λογαριασμών τους	37
Μεταπαρακολούθηση των παρατηρήσεων και δράσεων προηγούμενων ετών	39
Οι κοινές επιχειρήσεις έδωσαν ως επί το πλείστον συνέχεια στις παρατηρήσεις μας προηγούμενων ετών	39
Οι κοινές επιχειρήσεις υλοποίησαν τις περισσότερες συστάσεις μας για ανάληψη δράσης μέχρι το τέλος του 2023	40
Κεφάλαιο 3 Δηλώσεις διασφάλισης των κοινών επιχειρήσεων της ΕΕ	49
3.1. Πληροφορίες προς υποστήριξη των δηλώσεων διασφάλισης	50
Κοινές επιχειρήσεις που υλοποιούν προγράμματα-πλαίσιο της ΕΕ	54
3.2. Κοινή Επιχείρηση του ερευνητικού προγράμματος διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας στο πλαίσιο του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού 3 (SESAR 3)	55
3.3. Κοινή Επιχείρηση «Καθαρές αερομεταφορές» (CA)	66

3.4. Κοινή Επιχείρηση «Πρωτοβουλία για την καινοτομία στην υγεία» (IHI)	77
3.5. Κοινή Επιχείρηση «Καθαρό υδρογόνο» (Clean H2)	88
3.6. Κοινή Επιχείρηση «Μικροκυκλώματα»	100
3.7. Κοινή Επιχείρηση «Μια Ευρώπη που βασίζεται στην κυκλική βιοοικονομία» (CBE)	112
3.8. Κοινή Επιχείρηση «Ευρωπαϊκοί σιδηρόδρομοι» (EU-Rail)	123
3.9. Κοινή Επιχείρηση για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων (EuroHPC)	133
3.10. Κοινή Επιχείρηση «Έξυπνα δίκτυα και υπηρεσίες» (SNS)	149
3.11. Κοινή Επιχείρηση «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3»	156
Κοινή Επιχείρηση που λειτουργεί στο πλαίσιο της ΕΥΡΑΤΟΜ	162
3.12. Ευρωπαϊκή Κοινή Επιχείρηση για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από σύντηξη (F4E)	163
Συντομογραφίες και ακρωνύμια	183

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Κεφάλαιο 1

Κοινές επιχειρήσεις της ΕΕ και έλεγχος του ΕΕΣ

Εισαγωγή

1.1. Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ) είναι ο εξωτερικός ελεγκτής των οικονομικών της ΕΕ¹. Με την ιδιότητα αυτή, ενεργούμε ως ο ανεξάρτητος θεματοφύλακας των οικονομικών συμφερόντων των πολιτών της και συμβάλλουμε στη βελτίωση της χρηματοοικονομικής της διαχείρισης. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το έργο μας παρατίθενται στις εκθέσεις δραστηριοτήτων μας, στις ετήσιες εκθέσεις μας σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ, στις ειδικές εκθέσεις μας, στις επισκοπήσεις μας και στις γνώμες που διατυπώνουμε επί νέας ή επικαιροποιούμενης νομοθεσίας της ΕΕ ή επί άλλων αποφάσεων με επιπτώσεις στη χρηματοοικονομική διαχείριση.

1.2. Στο πλαίσιο της εντολής μας, οφείλουμε να εξετάζουμε τους ετήσιους λογαριασμούς και τις υποκείμενες πράξεις των κοινών επιχειρήσεων της ΕΕ (αναφερόμενων συλλογικά ως «κοινές επιχειρήσεις» ή «ΚΕ»). Πρόκειται για όργανα της ΕΕ συσταθέντα δυνάμει των άρθρων 187 και 188 της [Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης](#) και, στην περίπτωση της ΚΕ «Σύντηξη για ενέργεια», δυνάμει των άρθρων 45 έως 51 της [Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας](#).

1.3. Στην παρούσα έκθεση παρουσιάζονται τα αποτελέσματα του ελέγχου στον οποίο υποβάλαμε τις ΚΕ για το οικονομικό έτος 2023. Η έκθεση διαρθρώνεται ως εξής:

- ο στο κεφάλαιο 1 περιγράφονται οι ΚΕ και η φύση του ελέγχου μας·
- ο στο κεφάλαιο 2 παρουσιάζονται τα συνολικά αποτελέσματα του ελέγχου μας, καθώς και ανάλυση του βάσει κινδύνου συστήματος δικλίδων, που εφαρμόζουν οι ΚΕ για την εκτέλεση των επιχορηγήσεων·
- ο στο κεφάλαιο 3 παρατίθεται δήλωση διασφάλισης για καθεμία από τις έντεκα ΚΕ (βλέπε [γράφημα 1.4](#)), συνοδευόμενη από τη γνώμη μας σχετικά με την αξιοπιστία των ετήσιων λογαριασμών εκάστης, καθώς και σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των σχετικών εσόδων και πληρωμών, και από όλα τα άλλα θέματα και παρατηρήσεις που δεν θέτουν υπό αμφισβήτηση την εν λόγω γνώμη.

1.4. Συνολικά, τα αποτελέσματα του ελέγχου στον οποίο υποβάλαμε τις έντεκα ΚΕ για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 ήταν παρεμφερή με εκείνα των προηγούμενων ετών. Στη δήλωση διασφάλισης που εκδώσαμε για κάθε ΚΕ, διατυπώνουμε:

- ο ανεπιφύλακτη γνώμη σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών και των έντεκα ΚΕ·

¹ Άρθρα 285 έως 287 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

- ο ανεπιφύλακτη γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί και των έντεκα ΚΕ.

1.5. Χωρίς να θέτουμε υπό αμφισβήτηση τις ανωτέρω γνώμες, διατυπώνουμε επίσης παρατηρήσεις που εστιάζουν σε ζητήματα άξια λόγου για τους αναγνώστες στις ενότητες περί λοιπών θεμάτων ή περί επισήμανσης ειδικού θέματος και προσδιορίζουμε τομείς στους οποίους υπάρχει περιθώριο βελτίωσης.

Οι κοινές επιχειρήσεις της ΕΕ

1.6. Οι ΚΕ αποτελούν συμπράξεις μεταξύ της ΕΕ, εκπροσωπούμενης από την Επιτροπή, και εταιρών του ιδιωτικού τομέα από τον αντίστοιχο κλάδο και την έρευνα. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η σύμπραξη περιλαμβάνει επίσης διακυβερνητικούς οργανισμούς και συμμετέχοντα κράτη. Πρωταρχική αποστολή των ΚΕ είναι η προώθηση της μετουσίωσης της επιστημονικής γνώσης σε εμπορεύσιμες και ρηξικέλευθες καινοτομίες, στο πλαίσιο ενός κοινού στρατηγικού οράματος. Οι ΚΕ οφείλουν επίσης να ανταποκρίνονται στις κοινωνικές προκλήσεις, στις περιπτώσεις που αυτές αντιμετωπίζονται ακόμη ελλιπώς από τον αντίστοιχο κλάδο.

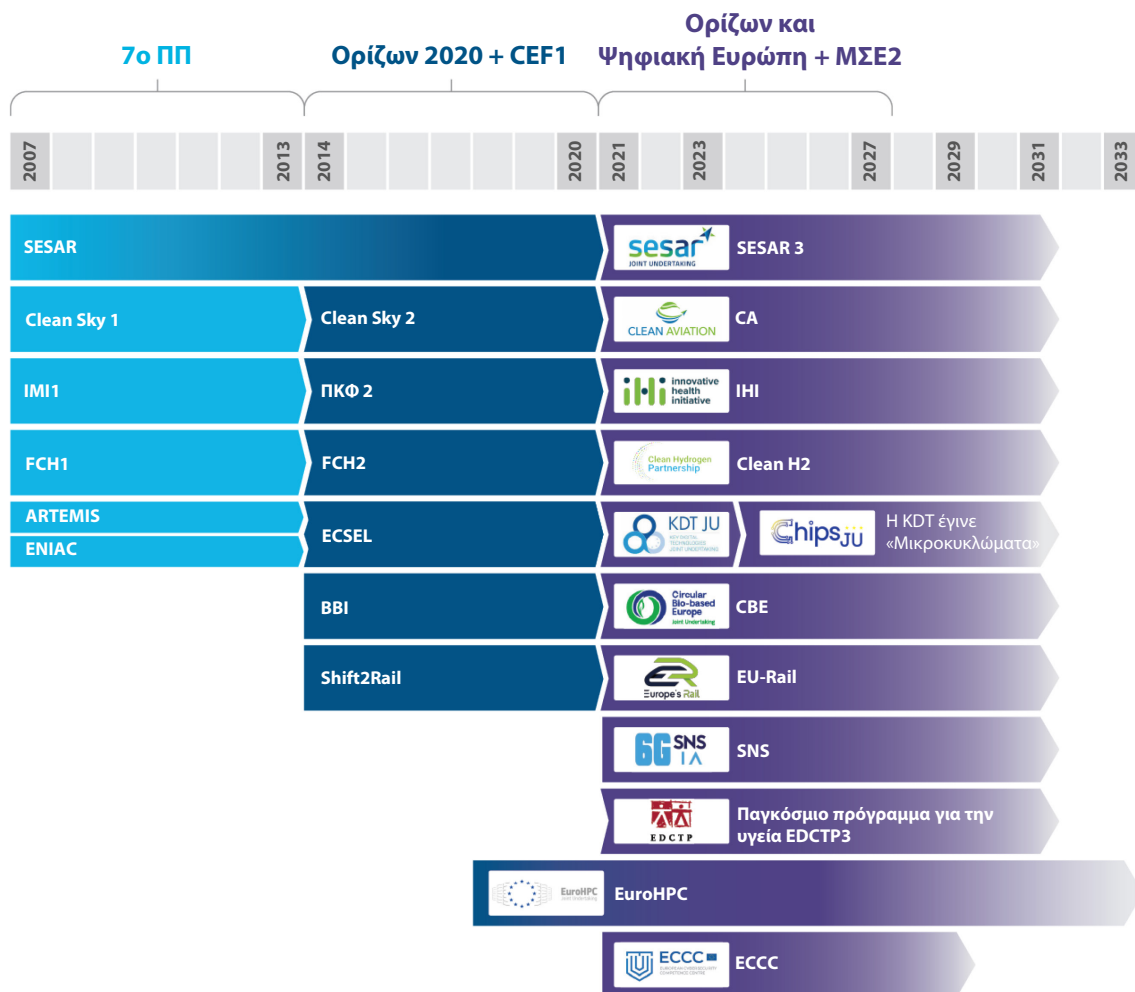
Κοινές επιχειρήσεις που λειτουργούν στο πλαίσιο πολυετών ενωσιακών προγραμμάτων έρευνας και καινοτομίας

Εξέλιξη των ΚΕ που ασχολούνται με την έρευνα και την καινοτομία

1.7. Στο πλαίσιο των πολυετών ενωσιακών προγραμμάτων για την έρευνα και την καινοτομία, οι ΚΕ συστήνονται ως όργανα της ΕΕ με αυτοτελή νομική προσωπικότητα. Εγκρίνουν καθεμία το θεματολόγιό της για την έρευνα και την καινοτομία στον στρατηγικό τομέα έρευνας, στον οποίο δραστηριοποιούνται, και το υλοποιούν μέσω προσκλήσεων υποβολής προτάσεων ή συμβάσεων.

1.8. Στο [γράφημα 1.1](#) κατωτέρω παρουσιάζεται η εξέλιξη των ΚΕ στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας από τη σύσταση των πρώτων έξι στο πλαίσιο του έβδομου προγράμματος-πλαisiού για την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη (7ο ΠΠ) υπό το ΠΔΠ της περιόδου 2007-2013. Αλλαγές είχαμε την περίοδο for 2014-2020, στο πλαίσιο των προγραμμάτων «Ορίζων 2020» και «Μηχανισμός “Συνδέοντας την Ευρώπη”» (ΜΣΕ 1), και την περίοδο 2021-2027, στο πλαίσιο των προγραμμάτων «Ορίζων Ευρώπη», «Ψηφιακή Ευρώπη» και ΜΣΕ 2.

Γράφημα 1.1 – Εξέλιξη των κοινών επιχειρήσεων της ΕΕ

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των κανονισμών του Συμβουλίου για τη σύσταση των ΚΕ.

1.9. Οι ΚΕ που λειτουργούν υπό το ΠΔΠ 2021-2027 υλοποιούν τα ειδικά τους θεματολόγια περί έρευνας και καινοτομίας στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας, της υγείας, των κυκλικών βιομηχανικών βιοπροϊόντων, των βασικών ηλεκτρονικών συστατικών στοιχείων, της υπερυπολογιστικής και των συστημάτων δικτύου. Συστάθηκαν με τους κανονισμούς του Συμβουλίου που αναφέρονται στη συνέχεια.

1.10. Τον Νοέμβριο του 2021, το Συμβούλιο ενέκρινε τον [κανονισμό \(ΕΕ\) 2021/2085](#), ήτοι την «ενιαία βασική πράξη» με την οποία συστάθηκαν εννέα ΚΕ με σκοπό την υλοποίηση δράσεων στο πλαίσιο του πολυετούς προγράμματος για την έρευνα και την καινοτομία που είναι γνωστό ως «Ορίζων Ευρώπη». Οι επτά ΚΕ που λειτουργούσαν ήδη στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» (SESAR, ECSEL, IMI2, Clean Sky 2, FCH2, Shift2Rail και BBI) εξακολουθούν να λειτουργούν στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» ως νέες νομικές οντότητες, με νέες ονομασίες και αναθεωρημένες αρμοδιότητες. Συστάθηκαν επίσης δύο νέες ΚΕ: η ΚΕ «Έξυπνα δίκτυα και υπηρεσίες» (SNS) και η ΚΕ «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3». Φέτος, ελέγξαμε για πρώτη φορά αυτές τις δύο ΚΕ, αφού αυτές απέκτησαν την οικονομική αυτονομία τους το τελευταίο τρίμηνο του 2023.

1.11. Τον Μάιο του 2021, με τον χωριστό [κανονισμό \(ΕΕ\) 2021/887](#), συστάθηκε το Ευρωπαϊκό Κέντρο Αρμοδιότητας για Βιομηχανικά, Τεχνολογικά και Ερευνητικά Θέματα Κυβερνοασφάλειας (ECCC). Η ΚΕ αυτή θα υποβληθεί σε έλεγχο μόλις καταστεί οικονομικά αυτόνομη, κάτι το οποίο αναμένεται για το τελευταίο τρίμηνο του 2024.

1.12. Τον Ιούλιο του 2021, το Συμβούλιο ενέκρινε νέο ιδρυτικό κανονισμό, τον [κανονισμό \(ΕΕ\) 2021/1173](#) για την ΚΕ για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων (EuroHPC) υπό το ΠΔΠ 2021-2027, παρατείνοντας τη διάρκεια ζωής της έως τις 31 Δεκεμβρίου 2033. Η ΚΕ EuroHPC λαμβάνει πλέον σημαντικά μεγαλύτερη χρηματοδότηση από τα προγράμματα «Ορίζων Ευρώπη», «Ψηφιακή Ευρώπη» και ΜΣΕ, προκειμένου να αναπτύξει και να εξελίξει ανταγωνιστική υπερυπολογιστική και κβαντική υπολογιστική υψηλών επιδόσεων, καθώς και για να διαδώσει τη χρήση υποδομών που αφορούν υπερυπολογιστές για την ευρωπαϊκή επιστήμη και βιομηχανία.

1.13. Τέλος, τον Σεπτέμβριο του 2023, τέθηκαν σε ισχύ ο [κανονισμός για τα μικροκυκλώματα](#) και ο [κανονισμός \(ΕΕ\) 2023/1782 του Συμβουλίου](#) για την τροποποίηση της ενιαίας βασικής πράξης και τη μετατροπή της ΚΕ «Βασικές ψηφιακές τεχνολογίες» (ΚΕ ΚΔΤ) σε ΚΕ «Μικροκυκλώματα». Βάσει των ενισχυμένων αρμοδιοτήτων της, σκοπός της ΚΕ «Μικροκυκλώματα» είναι να δώσει ώθηση στην ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών ημιαγωγών επόμενης γενιάς και να ενισχύσει την ευρωπαϊκή ικανότητα παραγωγής μικροκυκλωμάτων στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Μικροκυκλώματα για την Ευρώπη», λαμβάνοντας σημαντική χρηματοδότηση από το [πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη»](#).

Εισφορές στις ΚΕ που ασχολούνται με την έρευνα και την καινοτομία

1.14. Τα μέλη μιας ΚΕ συνεισφέρουν όλα στη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας που αυτή αναπτύσσει. Η Επιτροπή εισφέρει σε χρήμα με κεφάλαια από τα ενωσιακά προγράμματα έρευνας και καινοτομίας για τη συγχρηματοδότηση του συγκεκριμένου θεματολογίου έρευνας και καινοτομίας των ΚΕ. Τα μέλη του ιδιωτικού τομέα από τον αντίστοιχο κλάδο και τον τομέα της έρευνας παρέχουν ένα ελάχιστο επίπεδο «εισφορών σε είδος για τις επιχειρησιακές δραστηριότητες της ΚΕ» (ΕΕΕΔ) και «εισφορών σε είδος για συμπληρωματικές δραστηριότητες» (ΕΕΣΔ). Για αναλυτικότερες πληροφορίες, βλέπε [πλαίσιο 1.1](#). Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα συμμετέχοντα κράτη («Μικροκυκλώματα», EuroHPC και ECCC) ή διακυβερνητικοί οργανισμοί (SESAR) εισφέρουν και οικονομικά στις δραστηριότητες των ΚΕ. Τέλος, νομικές οντότητες ή χώρες που ενδιαφέρονται να υποστηρίξουν την επίτευξη των στόχων μιας ΚΕ στους συγκεκριμένους τομείς έρευνας στους οποίους αυτή δραστηριοποιείται, μπορούν να ζητήσουν να γίνουν συνδεδεμένα μέλη ή συνεισφέροντες εταίροι. Στην περίπτωση της ΚΕ «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3», τα μόνα άλλα μέλη, πέραν της ΕΕ, είναι μια ιδιωτική ένωση συμμετεχόντων κρατών (EDCTP). Στις περισσότερες περιπτώσεις, η ΕΕ και τα μέλη του ιδιωτικού τομέα εισφέρουν εξίσου στη χρηματοδότηση των διοικητικών δαπανών των ΚΕ με ισόποσες εισφορές σε χρήμα,

αν και στην περίπτωση των ΚΕ EuroHPC και «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3» το σύνολο αυτών των δαπανών βαρύνει το μέλος της ΕΕ, δηλαδή την Επιτροπή.

Πλαίσιο 1.1

Εισφορές σε είδος των μελών από τον ιδιωτικό τομέα στις επιχειρησιακές δραστηριότητες των ΚΕ (ΕΕΕΔ)

Όπως προβλέπεται από τους ιδρυτικούς κανονισμούς των ΚΕ, όλα τα μέλη από τον ιδιωτικό τομέα πρέπει να εισφέρουν ένα ελάχιστο ποσό στο κόστος των έργων έρευνας και καινοτομίας των ΚΕ. Στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020», οι ΕΕΕΔ αντιστοιχούν στα συνολικά έξοδα στα οποία υποβάλλονται τα μέλη από τον ιδιωτικό τομέα κατά την υλοποίηση των δράσεων έρευνας και καινοτομίας της ΚΕ, με αφαίρεση της εισφοράς των άλλων μελών της (συγχρηματοδότηση της ΕΕ, εισφορά συμμετεχόντων κρατών ή διακυβερνητικών οργανισμών) και οποιασδήποτε άλλης εισφοράς της ΕΕ στα εν λόγω έξοδα. Στο πλαίσιο των προγραμμάτων «Ορίζων Ευρώπη» και «Ψηφιακή Ευρώπη», οι ΕΕΕΔ συνίστανται στα επιλέξιμα έξοδα στα οποία υποβάλλονται τα μέλη από τον ιδιωτικό τομέα κατά την υλοποίηση των δράσεων της ΚΕ, με αφαίρεση της εισφοράς της κοινής επιχείρησης, της εισφοράς των συμμετεχόντων κρατών ή οποιασδήποτε άλλης εισφοράς της ΕΕ στα εν λόγω έξοδα. Το συνολικό ποσό των πιστοποιημένων και επικυρωμένων ΕΕΕΔ αναγνωρίζεται στους ετήσιους λογαριασμούς της κοινής επιχείρησης.

Εισφορές σε είδος των μελών από τον ιδιωτικό τομέα στις συμπληρωματικές δραστηριότητες των ΚΕ (ΕΕΣΔ)

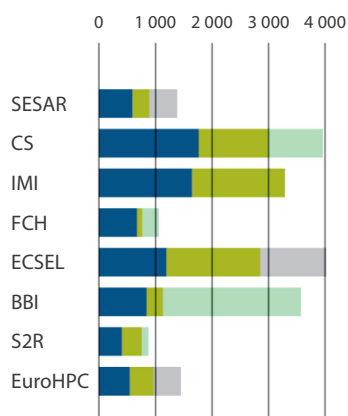
Στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020», τα μέλη από τον ιδιωτικό τομέα ορισμένων κοινών επιχειρήσεων (CS, FCH, BBI, S2R) υποχρεούνται επίσης σε ελάχιστη εισφορά σε είδος για την κάλυψη εξόδων που πραγματοποιήθηκαν για «συμπληρωματικές δραστηριότητες» που δεν καλύπτονται από το πρόγραμμα εργασίας και τον προϋπολογισμό της εκάστοτε κοινής επιχείρησης, αλλά συμβάλλουν στην επίτευξη των γενικών στόχων της. Στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», τα μέλη από τον ιδιωτικό τομέα το πλαίσιο της SBA μπορούν να εισφέρουν ΕΕΣΔ. Αυτές οι ΕΕΣΔ περιλαμβάνουν τα μη επιλέξιμα έξοδα για δραστηριότητες χρηματοδοτούμενες απευθείας από αυτές τις ΚΕ, αφαιρουμένης οποιασδήποτε άλλης εισφοράς της ΕΕ στα εν λόγω έξοδα. Τα μέλη της κοινής επιχείρησης από τον ιδιωτικό τομέα υποχρεούνται, πέραν των ΕΕΕΔ, να συμμετέχουν και με ΕΕΣΔ, οι οποίες να αντιστοιχούν στις εισφορές της ΕΕ. Τα ποσά των ΕΕΣΔ καθορίζονται στο ετήσιο πρόγραμμα συμπληρωματικών δραστηριοτήτων της εκάστοτε κοινής επιχείρησης και το συνολικό ποσό των πιστοποιημένων και επικυρωμένων ΕΕΣΔ δημοσιεύεται στις σημειώσεις των ετήσιων λογαριασμών της. Ως εκ τούτου, οι ΕΕΣΔ δεν ελέγχονται από το ΕΕΣ.

1.15. Στο [γράφημα 1.2](#) παρουσιάζονται οι τιμές-στόχος όσον αφορά τις εισφορές των μελών σε όλες τις ΚΕ υπό τα ΠΔΠ 2014-2020 και 2021-2027, όπως ορίζεται στους αντίστοιχους ιδρυτικούς κανονισμούς, λαμβανομένου υπόψη της μετατροπής της ΚΔΤ στην ΚΕ «Μικροκυκλώματα». Υπό το ΠΔΠ 2021-2027, οι προϋπολογισμοί που αυξήθηκαν περισσότερο ήταν εκείνοι της ΚΕ EuroHPC και της ΚΕ «Μικροκυκλώματα».

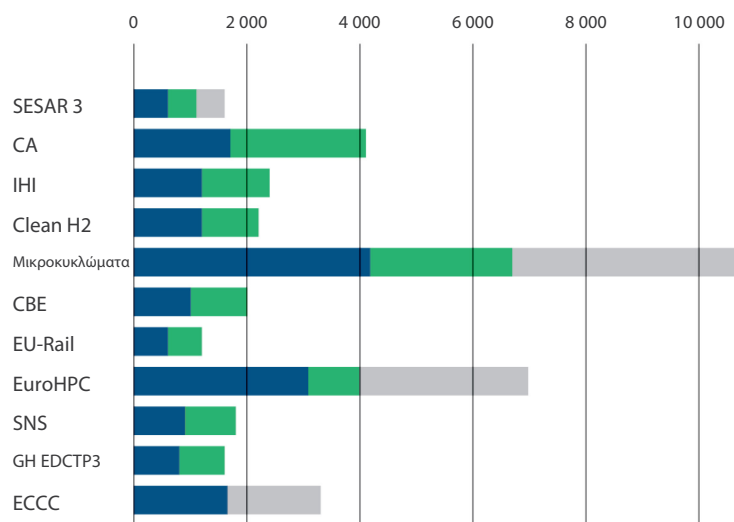
Γράφημα 1.2 – Τιμές-στόχος όσον αφορά τις εισφορές των μελών στις ΚΕ του τομέα της έρευνας και της καινοτομίας (σε εκατ. ευρώ)

- Μέγιστη εισφορά της ΕΕ στα Ορίζων 2020 + Ορίζων Ευρώπη + Ψηφιακή Ευρώπη + ΜΣΕ
- Ελάχιστες εισφορές των μελών από τον ιδιωτικό τομέα για δραστηριότητες της ΚΕ (ΕΕΕΔ)
- Ελάχιστες εισφορές των μελών από τον ιδιωτικό τομέα για συμπληρωματικές δραστηριότητες (ΕΕΣΔ)
- Ελάχιστες εισφορές των μελών από τον ιδιωτικό τομέα για δραστηριότητες της ΚΕ (ΕΕΕΔ και ΕΕΣΔ)
- Εισφορές των άλλων μελών

Εισφορές των μελών των ΚΕ
υπό το ΠΔΠ 2014-2020

Εισφορές των μελών των ΚΕ
υπό το ΠΔΠ 2021-2027

Πηγή: ΕΕΣ.

1.16. Όπως φαίνεται στο [γράφημα 1.3](#), υπό το ΠΔΠ 2021-2027, τα προγράμματα «Ορίζων Ευρώπη» και «Ψηφιακή Ευρώπη» παραμένουν η βασική πηγή χρηματοδότησης των ΚΕ, με συνολικό προϋπολογισμό 17,0 δισεκατομμυρίων ευρώ για τη συγχρηματοδότηση των δραστηριοτήτων τους στους τομείς της έρευνας και της καινοτομίας. Οι ΚΕ μπορούν να χρησιμοποιήσουν μέχρι και 11,6 δισεκατομμύρια ευρώ (ή περί το 12 %) από τον συνολικό προϋπολογισμό του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», ύψους 95,5 δισεκατομμυρίων ευρώ. Στο πλαίσιο του προγράμματος «Ψηφιακή Ευρώπη», μόνο οι ΚΕ EuroHPC, ECCC και «Μικροκυκλώματα» θα λάβουν ενωσιακά κονδύλια ύψους 5 δισεκατομμυρίων ευρώ, ήτοι το 61,7 % της συνολικής χρηματοδότησης του προγράμματος που ανέρχεται σε 8,6 δισεκατομμύρια ευρώ, προκειμένου να υλοποιήσουν μεγάλης κλίμακας έργα δημιουργίας ικανοτήτων, ανάπτυξης και επενδύσεων που σχετίζονται με τη στρατηγική για την ευρωπαϊκή ψηφιακή ενιαία αγορά.

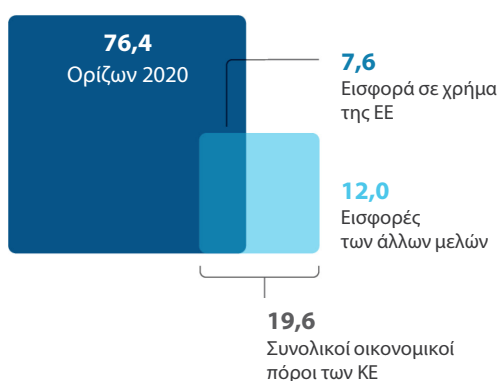
1.17. Υπό το ΠΔΠ 2014-2020, η ενωσιακή χρηματοδότηση για τις ΚΕ, ύψους 7,6 δισεκατομμυρίων ευρώ, αναμενόταν να κινητοποιήσει από τα μέλη του ιδιωτικού τομέα, τα συμμετέχοντα κράτη και τους διεθνείς οργανισμούς εισφορές που θα ανέρχονταν σε 12,0 δισεκατομμύρια ευρώ (ή 158 %), για την υλοποίηση έργων έρευνας και καινοτομίας συνολικής αξίας μέχρι και περί τα 19,6 δισεκατομμύρια ευρώ (βλέπε [πίνακα 2.1](#)). Υπό το ΠΔΠ 2021-2027, η ύψους 16,7 δισεκατομμυρίων ευρώ ενωσιακή χρηματοδότηση προς τις ΚΕ αναμένεται να κινητοποιήσει από τα μέλη του ιδιωτικού τομέα, τα συμμετέχοντα κράτη και

τους διεθνείς οργανισμούς εισφορές ύψους 21,1 δισεκατομμυρίων ευρώ (ή 124 %), για την υλοποίηση έργων έρευνας και καινοτομίας συνολικής αξίας μέχρι και περί τα 38,1 δισεκατομμύρια ευρώ (βλέπε [γράφημα 1.3](#)).

Γράφημα 1.3 – Συνολικές εισφορές προς τις ΚΕ, προερχόμενες τόσο από την ΕΕ όσο και από μόχλευση

δισ. ευρώ

ΠΔΠ 2014-2020

ΠΔΠ 2021-2027

Πηγή: ΕΕΣ.

Μοντέλα διακυβέρνησης των ΚΕ που ασχολούνται με την έρευνα και την καινοτομία

1.18. Για τη διασφάλιση στενής συνεργασίας και συντονισμού μεταξύ των μελών και των ενδιαφερόμενων μερών, οι περισσότερες ΚΕ διαθέτουν δομή διακυβέρνησης που περιλαμβάνει διοικητικό συμβούλιο, ένα επιστημονικό συμβουλευτικό όργανο, μια ομάδα εκπροσώπων των κρατών και ομάδες από ενδιαφερόμενα μέρη που δραστηριοποιούνται στον συγκεκριμένο τομέα έρευνας και καινοτομίας της εκάστοτε ΚΕ.

1.19. Έχοντας ως βάση την ίδια ευρεία νομική δομή, οι ΚΕ μπορεί να έχουν ειδικά χαρακτηριστικά, που τους επιτρέπουν να επιλαμβάνονται της έρευνας και της καινοτομίας στον εκάστοτε τομέα. Οι περισσότερες ακολουθούν ένα διμερές μοντέλο, βάσει του οποίου τόσο η Επιτροπή όσο και τα μέλη του ιδιωτικού τομέα (συμπεριλαμβανομένων των συνδεδεμένων μελών) από τον αντίστοιχο κλάδο και από τον τομέα της έρευνας εκπροσωπούνται στο διοικητικό συμβούλιο και συμβάλλουν στις δραστηριότητες της ΚΕ (CA, IHI, CleanH2, CBE, SNS και EU-Rail). Στην περίπτωση της ΚΕ «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3», το μόνο μέλος που εκπροσωπείται στο διοικητικό συμβούλιο, πέραν της ΕΕ, είναι η ένωση EDCTP των συμμετεχόντων κρατών. Ορισμένες ΚΕ εφαρμόζουν τριμερές μοντέλο, βάσει του οποίου στο διοικητικό συμβούλιο της εκάστοτε ΚΕ εκπροσωπούνται είτε τα συμμετέχοντα κράτη («Μικροκυκλώματα», EuroHPC και ECCC) είτε ένας επικεφαλής διακυβερνητικός οργανισμός (SESAR), οι οποίοι και συμβάλλουν στις δραστηριότητες της ΚΕ.

Ευρωπαϊκή ΚΕ για τον ITER και την ανάπτυξη ενέργειας από σύντηξη

1.20. Η συμφωνία για τον διεθνή θερμοπυρηνικό πειραματικό αντιδραστήρα (ITER) τέθηκε σε ισχύ στις 24 Οκτωβρίου 2007, ημερομηνία νόμιμης σύστασης του Διεθνούς Οργανισμού Ενέργειας από Σύντηξη ITER (ΔΟ ITER). Ο ΔΟ ITER είναι αρμόδιος για την υλοποίηση του έργου ITER, το οποίο αφορά την κατασκευή των εγκαταστάσεων σύντηξης κατασκευάζονται στο Cadarache της Γαλλίας.

1.21. Στο έργο ITER συμμετέχουν επτά παγκόσμιοι εταίροι: η ΕΕ [εκπροσωπούμενη από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας (Ευρατόμ)]², οι Ηνωμένες Πολιτείες, η Ρωσία, η Ιαπωνία, η Κίνα, η Νότια Κορέα και η Ινδία. Επικεφαλής του έργου είναι η ΕΕ που έχει αναλάβει και το 45,4 % του κόστους κατασκευής. Το μερίδιο καθενός από τα υπόλοιπα μέλη του ITER είναι 9,1 % περίπου. Αυτή η κατανομή του κόστους θα μεταβληθεί κατά την επιχειρησιακή φάση δοκιμών σύντηξης, οπότε η Ευρατόμ θα αναλάβει το 34 % του λειτουργικού κόστους³. Το 2017, οι προβλεπόμενες συνολικές δαπάνες της ΕΕ για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της στο πλαίσιο της συμφωνίας για τον ITER και για την υλοποίηση των συναφών δραστηριοτήτων έως το 2035 ανέρχονταν σε 18,2 δισεκατομμύρια ευρώ (σε τρέχουσες τιμές)⁴.

1.22. Μέσω των εθνικών οργανισμών τους, τα μέλη του ΔΟ ITER εισφέρουν στο έργο κυρίως παρέχοντας απευθείας σε αυτόν συστατικά μέρη, εξοπλισμό, υλικά, κτίρια και υπηρεσίες (εισφορές σε είδος). Τα μέλη καταβάλλουν επίσης και χρηματικές εισφορές στον προϋπολογισμό του ΔΟ ITER. Η αρμοδιότητα της κατασκευής των βασικών συστατικών μερών του αντιδραστήρα είναι επιμερισμένη μεταξύ των μελών του ITER και η ανάθεση των εργασιών κατασκευής έγινε βάσει τόσο των τομέων ενδιαφέροντος όσο και των τεχνικών και βιομηχανικών ικανοτήτων καθενός εκ των μελών⁵.

1.23. Η Ευρωπαϊκή ΚΕ για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από σύντηξη (F4E) συστάθηκε τον Απρίλιο του 2007 ως «εγχώριος οργανισμός» της ΕΕ, με 35ετή διάρκεια. Ένα από τα βασικά καθήκοντά της είναι η διαχείριση της ενωσιακής εισφοράς στο έργο ITER. Συντονίζει δραστηριότητες και εφαρμόζει τις απαραίτητες διαδικασίες σύναψης συμβάσεων για την κατασκευή αντιδραστήρα επίδειξης της σύντηξης και άλλων σχετικών εγκαταστάσεων.

² Μέλη της Ευρατόμ είναι τα κράτη μέλη της ΕΕ.

³ Έγγραφο του ITER «Value estimates for ITER Phases of Construction, Operation, Deactivation and Decommissioning and Form of Party Contributions» και «Cost Sharing for all Phases of the ITER Project».

⁴ Οι εκτιμήσεις βασίζονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής COM(2017) 319 και στο σχετικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της SWD(2017) 232, πίνακας 4.

⁵ ITER.org.

Η ΚΕ F4E χρηματοδοτείται κυρίως από την Ευρατόμ (σε ποσοστό περίπου 80 %) και από τη Γαλλία, το κράτος υποδοχής του ITER (σε ποσοστό περίπου 20 %).

1.24. Σύμφωνα με εκτίμηση της Επιτροπής του 2017, για τη χρηματοδότηση του ευρωπαϊκού τμήματος του έργου ITER και των συναφών δραστηριοτήτων μέχρι το 2035 η ΚΕ F4E θα χρειαζόταν από την Ευρατόμ συνολικό προϋπολογισμό ύψους 15 δισεκατομμυρίων ευρώ (σε τρέχουσες τιμές). Στο ποσό αυτό προστίθενται 3,2 δισεκατομμύρια ευρώ (σε τρέχουσες τιμές) που οφείλουν να εισφέρουν το κράτος υποδοχής του ITER (Γαλλία) και τα άλλα κράτη μέλη της Ευρατόμ (περιλαμβανομένων της Ελβετίας και, μέχρι το 2020, του Ηνωμένου Βασιλείου)⁶.

1.25. Τον Σεπτέμβριο του 2023, το Ηνωμένο Βασίλειο κατέστη συνδεδεμένο μέλος της Ευρατόμ, παρόλο που παραμένει εκτός του προγράμματος σύντηξης της Ευρατόμ, καθώς η χώρα προτιμά να εφαρμόσει δική της εθνική στρατηγική και πρόγραμμα σύντηξης.

Προϋπολογισμοί πληρωμών και ανθρώπινοι πόροι των κοινών επιχειρήσεων το 2023

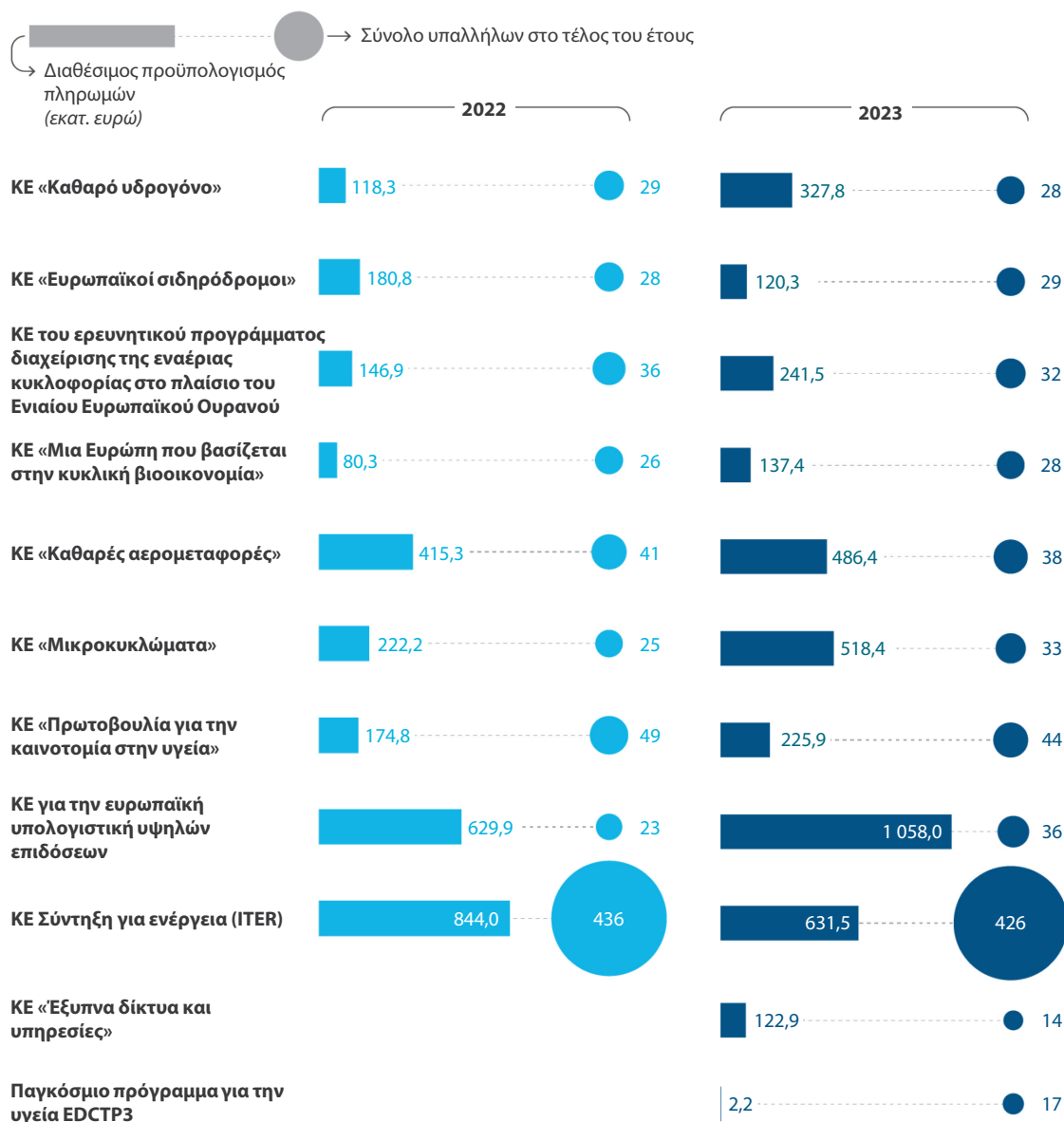
1.26. Στο [γράφημα 1.4](#) παρουσιάζονται σχηματικά οι ειδικοί τομείς έρευνας και καινοτομίας, στους οποίους δραστηριοποιούνται οι διάφορες ΚΕ, οι σχετικοί προϋπολογισμοί πληρωμών και οι ανθρώπινοι πόροι τους για τα οικονομικά έτη 2022 και 2023. Το 2023, ο συνολικός προϋπολογισμός πληρωμών όλων των ΚΕ που λειτουργούν στο πλαίσιο των ενωσιακών προγραμμάτων έρευνας και καινοτομίας ανέρχεται σε 3,3 δισεκατομμύρια ευρώ (έναντι 2,0 δισ. το 2022). Ο συνολικός προϋπολογισμός πληρωμών της ΚΕ F4E ανήλθε σε 0,6 δισεκατομμύρια ευρώ (έναντι 0,8 δισ. ευρώ το 2022). Η αύξηση του προϋπολογισμού πληρωμών το 2023 για τις ΚΕ που δραστηριοποιούνται στους τομείς της έρευνας και της καινοτομίας οφείλεται στο γεγονός ότι οι ΚΕ άρχισαν να υλοποιούν τα προγράμματα έρευνας («Ορίζων Ευρώπη», «Ψηφιακή Ευρώπη» και ΜΣΕ 2) υπό το ΠΔΠ 2021-2027 το 2022, στο ότι ενισχύθηκαν οι αρμοδιότητες των ΚΕ EuroHPC και «Μικροκυκλώματα» και, τέλος, στο ότι συμπεριλήφθηκαν οι προϋπολογισμοί των ΚΕ SNS και «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3», αφού αυτές απέκτησαν οικονομική αυτονομία το 2023.

1.27. Στο τέλος του 2023, οι ΚΕ που λειτουργούν στο πλαίσιο των προγραμμάτων έρευνας και καινοτομίας της ΕΕ απασχολούσαν 299 υπαλλήλους (έναντι 257 το 2022). Η αύξηση του προσωπικού οφείλεται στους επιπλέον υπαλλήλους που προσέλαβαν οι ΚΕ EuroHPC και «Μικροκυκλώματα» για την υλοποίηση των ενισχυμένων αρμοδιοτήτων και δραστηριοτήτων τους υπό το ΠΔΠ 2021-2027 και στην ενσωμάτωση στοιχείων σχετικά με τις ΚΕ SNS και «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3». Η ΚΕ F4E απασχολούσε 426 υπαλλήλους (έναντι και 436 το 2022). Σε όλα τα αριθμητικά στοιχεία περιλαμβάνονται οι

⁶ Οι εκτιμήσεις βασίζονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής COM(2017) 319 και στο σχετικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής SWD(2017) 232, πίνακας 4.

μόνιμοι, έκτακτοι και συμβασιούχοι υπάλληλοι, καθώς και οι αποσπασμένοι εθνικοί εμπειρογνώμονες (βλέπε [γράφημα 1.4](#)).

Γράφημα 1.4 – Προϋπολογισμοί πληρωμών και ανθρωπيني πόροι των ΚΕ (2022 και 2023)

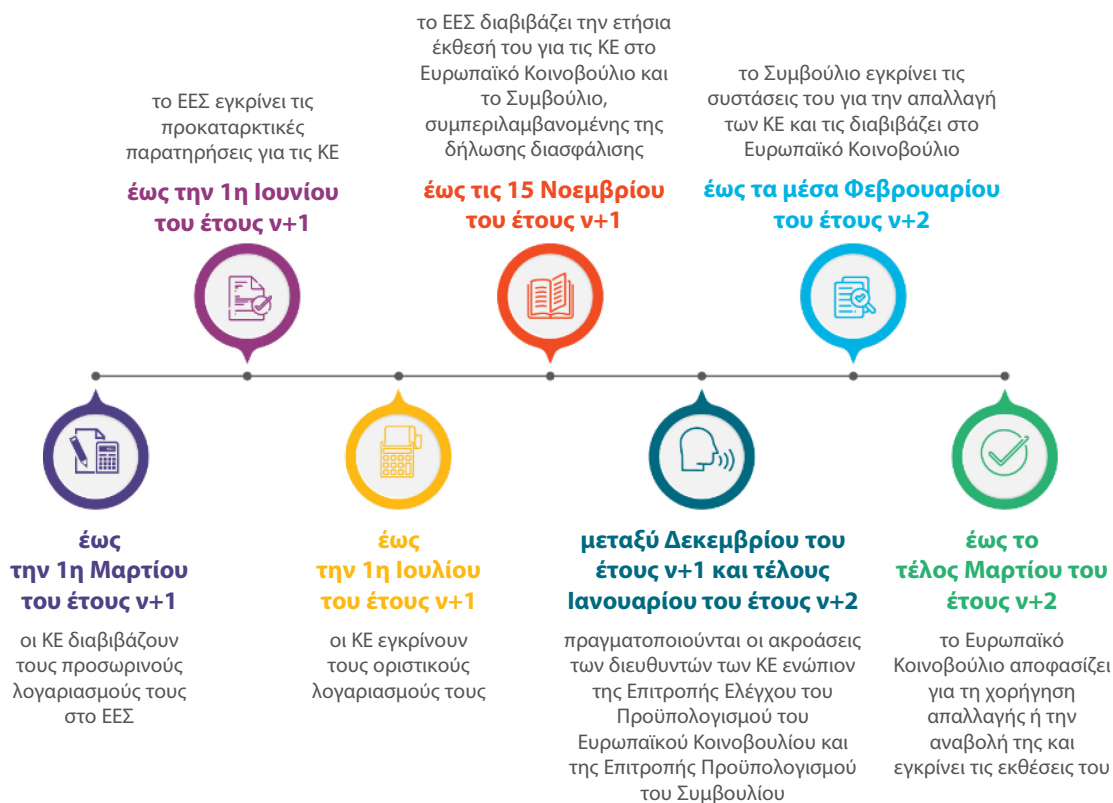

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων των ΚΕ.

Ρυθμίσεις σχετικά με τον προϋπολογισμό και τη χορήγηση απαλλαγής

1.28. Την αρμοδιότητα των ετήσιων διαδικασιών του προϋπολογισμού και της χορήγησης απαλλαγής για τις ΚΕ έχουν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (ΕΚ) και το Συμβούλιο. Στο [γράφημα 1.5](#) απεικονίζεται η χρονογραμμή της διαδικασίας χορήγησης απαλλαγής.

Γράφημα 1.5 – Ετήσια διαδικασία χορήγησης απαλλαγής

Πηγή: ΕΕΣ.

Ο έλεγχός μας

Διατυπώνουμε δήλωση διασφάλισης για κάθε κοινή επιχείρηση

1.29. Όπως επιτάσσει το άρθρο 287 της ΣΛΕΕ, ελέγξαμε:

- α) τους ετήσιους λογαριασμούς και των έντεκα ΚΕ για το οικονομικό έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2023, και
- β) τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί αυτοί.

1.30. Βάσει των αποτελεσμάτων του ελέγχου μας, για κάθε ΚΕ παρέχουμε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο δήλωση διασφάλισης σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών, καθώς και σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των υποκειμένων πράξεων. Κατά περίπτωση και εφόσον κρίνεται σκόπιμο, οι δηλώσεις διασφάλισης συνοδεύονται από παρατηρήσεις (βλέπε [κεφάλαιο 3](#)) που δεν θέτουν υπό αμφισβήτηση τις ελεγκτικές γνώμες.

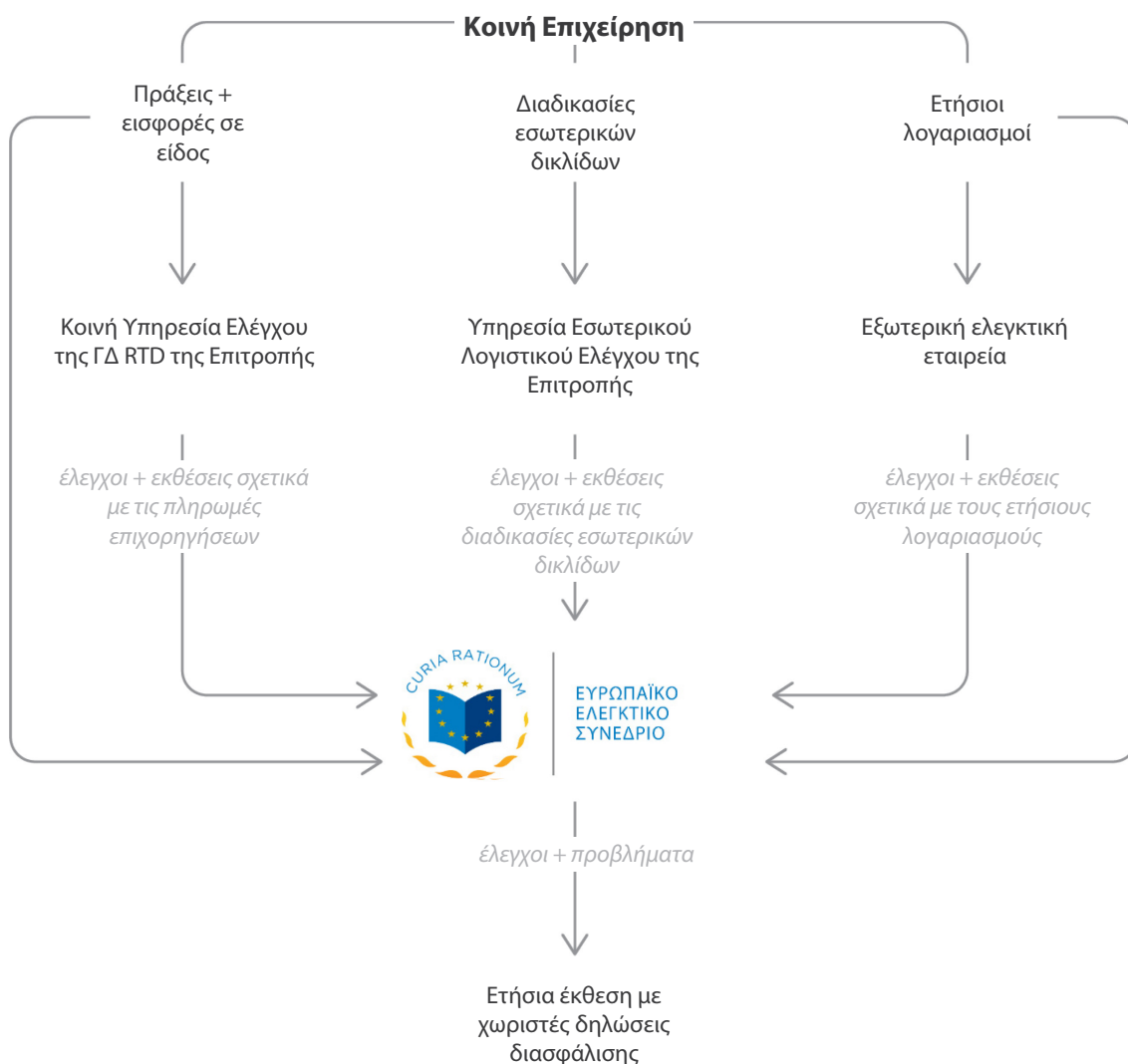
Κάνουμε χρήση των εργασιών άλλων ανεξάρτητων ελεγκτών

1.31. Σύμφωνα με τα άρθρα 70 και 71 του δημοσιονομικού κανονισμού της ΕΕ, οι ετήσιοι λογαριασμοί των ΚΕ υποβάλλονται σε επαλήθευση από ανεξάρτητο εξωτερικό ελεγκτή. Μολονότι όλες οι ΚΕ αναθέτουν τον έλεγχο της αξιοπιστίας των λογαριασμών τους σε ανεξάρτητες εξωτερικές ελεγκτικές εταιρείες, όλες οι πτυχές του ελέγχου αυτού και οι συνακόλουθες ειδικές εκθέσεις ελέγχου (συμπεριλαμβανομένης της δήλωσης διασφάλισης για κάθε ΚΕ) παραμένουν πλήρως υπό την ευθύνη του ΕΕΣ. Εξετάσαμε την ποιότητα των εργασιών των εξωτερικών ελεγκτικών εταιρειών βάσει των διεθνών προτύπων ελέγχου και αποκομίσαμε επαρκή βεβαιότητα ότι οι εργασίες αυτές μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για την κατάρτιση των ελεγκτικών γνώμών μας σχετικά με την αξιοπιστία των ετήσιων λογαριασμών των ΚΕ για το 2023.

1.32. Η Κοινή Υπηρεσία Ελέγχου (CAS) της Επιτροπής διενεργεί κατασταλακτικούς ελέγχους βάσει τυχαίως επιλεγόμενου δείγματος ενδιάμεσων και τελικών πληρωμών επιχορηγήσεων στο πλαίσιο των προγραμμάτων «Ορίζων 2020» και «Ορίζων Ευρώπη», συμπεριλαμβανομένων των πληρωμών επιχορηγήσεων, τις οποίες πραγματοποιούν ΚΕ που υλοποιούν δραστηριότητες στο πεδίο της έρευνας. Στην περίπτωση των τελικών πληρωμών, οι δικαιούχοι οφείλουν να υποβάλλουν τις οικονομικές καταστάσεις σε πιστοποίηση. Αυτό γίνεται με τεκμηριωμένη έκθεση που συντάσσεται από ανεξάρτητο ελεγκτή ή δημόσιο λειτουργό και παρέχει στην Επιτροπή ή σε άλλον ενωσιακό φορέα που προβαίνει σε

επιχορηγήσεις την βεβαιότητα ότι τα έξοδα που δηλώνονται στις τελικές οικονομικές καταστάσεις είναι επιλέξιμα. Λαμβάνουμε υπόψη τα αποτελέσματα των ελέγχων της CAS κατά την κατάρτιση των ελεγκτικών γνώμων μας σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των υποκειμένων πληρωμών. Τέλος, η Υπηρεσία Εσωτερικού Λογιστικού Ελέγχου της Επιτροπής ελέγχει την αποτελεσματικότητα των πλαισίων εσωτερικών δικλίδων των ΚΕ όσον αφορά τις κύριες διοικητικές διαδικασίες, προβαίνοντας σε τακτικές εκτιμήσεις κινδύνου (βλέπε [γράφημα 1.6](#)).

Γράφημα 1.6 – Η χρήση των εργασιών άλλων ανεξάρτητων ελεγκτών από το ΕΕΣ

Πηγή: ΕΕΣ.

Η προσέγγιση του ελέγχου μας βασίζεται στην εκτίμηση των βασικών κινδύνων

1.33. Ο ετήσιος έλεγχος μας των ετήσιων λογαριασμών και των σχετικών πράξεων των ΚΕ που διενεργήσαμε για το 2023 σχεδιάστηκε με γνώμονα τους βασικούς κινδύνους που εντοπίσαμε στο πλαίσιο της εκτίμησης κινδύνων που πραγματοποιήσαμε για το έτος αυτό και η οποία παρουσιάζεται συνοπτικά κατωτέρω.

Ο κίνδυνος για την αξιοπιστία των λογαριασμών ήταν χαμηλός έως μέτριος

1.34. Οι ετήσιοι λογαριασμοί του 2023 όλων των ΚΕ, πλην της ΚΕ F4E, καταρτίστηκαν στο πλαίσιο ρυθμίσεων τμήματος υποστήριξης για την παροχή λογιστικών υπηρεσιών, οι οποίες είχαν συμφωνηθούν το 2022. Από τον έλεγχο της αξιοπιστίας των λογαριασμών που πραγματοποίησαν εξωτερικές εταιρείες και τον οποίο εμείς επισκοπήσαμε στη συνέχεια, επιβεβαιώθηκε η ποιότητα των λογιστικών υπηρεσιών που παρείχε το τμήμα υποστήριξης. Κρίναμε, ως εκ τούτου, ότι ο κίνδυνος για την αξιοπιστία των λογαριασμών ήταν γενικώς χαμηλός. Κατά την εκτίμησή μας, ο κίνδυνος είναι μέτριος για τις ΚΕ SNS και «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3», δεδομένου ότι η Επιτροπή τους μεταβίβασε τις πιστώσεις του προϋπολογισμού και τα περιουσιακά στοιχεία μόλις αυτές οι δύο ΚΕ απέκτησαν την οικονομική αυτονομία τους.

Ο κίνδυνος για τη νομιμότητα και την κανονικότητα των εσόδων ήταν συνολικά χαμηλός

1.35. Δεδομένου ότι τα έσοδα των ΚΕ για το 2023 συνίσταντο κυρίως σε χρηματικές εισφορές από τα προγράμματα έρευνας της Επιτροπής («Ορίζων Ευρώπη» και «Ορίζων 2020») και από τον προϋπολογισμό της Ευρατόμ, θεωρούμε ότι ο κίνδυνος για τη νομιμότητα και την κανονικότητα των εσόδων είναι χαμηλός για όλες τις ΚΕ.

Ο κίνδυνος για τη νομιμότητα και την κανονικότητα των διοικητικών δαπανών ήταν συνολικά χαμηλός, με την εξαίρεση ορισμένων ΚΕ στον τομέα των προσλήψεων

1.36. Οι μισθοί και οι διοικητικές δαπάνες συνίστανται κυρίως σε συνήθεις πληρωμές. Επιπλέον, τους μισθούς διαχειρίζεται το Γραφείο Διαχείρισης και Εκκαθάρισης των Ατομικών Δικαιωμάτων της Επιτροπής, το οποίο ελέγχουμε στο πλαίσιο των ειδικών εκτιμήσεών μας για τις διοικητικές δαπάνες. Τα τελευταία χρόνια δεν έχουμε εντοπίσει σημαντικά σφάλματα σχετικά με τις δαπάνες προσωπικού. Ο κίνδυνος για τη νομιμότητα και την κανονικότητα των διαδικασιών πρόσληψης ήταν γενικά χαμηλός, ωστόσο τον αυξήσαμε σε μέτριο στην περίπτωση των ΚΕ SNS και «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3», τις οποίες

ελέγξαμε για πρώτη φορά φέτος, καθώς και για τις ΚΕ EuroHPC και «Μικροκυκλώματα», οι οποίες πραγματοποίησαν σε μεγάλο αριθμό προσλήψεων σε μικρό διάστημα, προκειμένου να ανταποκριθούν στις ενισχυμένες αρμοδιότητες και δραστηριότητές τους υπό το ΠΔΠ 2021-2027.

Ο κίνδυνος για τη νομιμότητα και την κανονικότητα των επιχειρησιακών δαπανών ήταν συνολικά μέτριος

1.37. Δεδομένου ότι οι δηλώσεις εξόδων των δικαιούχων είναι συνήθως πολύπλοκες και οι προηγούμενοι έλεγχοί μας είχαν αναδείξει αδυναμίες στους κατασταλτικούς ελέγχους της CAS και στην πιστοποίηση των οικονομικών καταστάσεων ως προς τις τελικές πληρωμές επιχορηγήσεων, αξιολογήσαμε ως μέτριο τον κίνδυνο που σχετίζεται με τις ενδιάμεσες και τις τελικές πληρωμές επιχορηγήσεων των ΚΕ.

1.38. Στην περίπτωση των ΚΕ F4E και EuroHPC, ο κίνδυνος που αφορούσε τις δαπάνες στο πλαίσιο των επιχειρησιακών συμβάσεων εκτιμήσαμε ότι ήταν μέτριος λόγω της πολυπλοκότητας των διαδικασιών για τη σύναψη συμβάσεων μεγάλης αξίας.

Ο κίνδυνος για τη διαχείριση του προϋπολογισμού ήταν χαμηλός έως μέτριος

1.39. Χαρακτηρίσαμε τον κίνδυνο για τη διαχείριση του προϋπολογισμού ως μέτριος για τις ΚΕ EuroHPC και «Μικροκυκλώματα», λόγω της σημαντικής αύξησης των επιχειρησιακών προϋπολογισμών τους, οι οποίοι μάλιστα έπρεπε να εκτελεστούν εντός σύντομου χρονικού διαστήματος με σχετικά περιορισμένους ανθρώπινους πόρους. Ο κίνδυνος αξιολογήθηκε επίσης ως μέτριος για τη ΚΕ F4E, εξαιτίας της πιθανότητας περαιτέρω καθυστερήσεων στο έργο ITER, συνεπεία της προγραμματισμένης νέας βάσης αναφοράς και άλλων σημαντικών παραγόντων, που εκφεύγουν του ελέγχου της ΚΕ (όπως η επιβαλλόμενη επισκευή συστατικών μερών του έργου ITER, οι αλλαγές στον σχεδιασμό και η προσωρινή παύση των διαδικασιών συναρμολόγησης).

Ο κίνδυνος για την υλοποίηση του προγράμματος ήταν από χαμηλός έως υψηλός

1.40. Ο κίνδυνος αξιολογήθηκε ως υψηλός για την ΚΕ EuroHPC, καθώς οι χρηματοδοτικές ρυθμίσεις που εφαρμόζονται ως προς τις επιχορηγήσεις δεν επιτρέπουν στα μέλη από τον ιδιωτικό τομέα να επιτύχουν την ελάχιστη τιμή-στόχο ως προς την εισφορά στο πλαίσιο των προγραμμάτων «Ορίζων Ευρώπη» και «Ψηφιακή Ευρώπη». Ο κίνδυνος αξιολογήθηκε το ίδιο υψηλός και για την ΚΕ CBE, της οποίας τα μέλη από τον ιδιωτικό τομέα εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τις συμπληρωματικές εισφορές. Για τις υπόλοιπες ΚΕ, θεωρήσαμε ότι ο κίνδυνος ήταν χαμηλός.

Παραπέμπουμε τις περιπτώσεις εικαζόμενης απάτης στα αρμόδια όργανα της ΕΕ

1.41. Συνεργαζόμαστε με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) για ζητήματα που αφορούν υποθέσεις εικαζόμενης απάτης ή άλλες παράνομες δραστηριότητες που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ, καθώς και με την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία (EPPO) για ζητήματα που αφορούν πιθανολογούμενα εγκλήματα εις βάρος αυτών των οικονομικών συμφερόντων. Κοινοποιούμε στην OLAF ή στην EPPO κάθε υπόνοια που ανακύπτει στο πλαίσιο των ελεγκτικών εργασιών μας, μολονότι οι έλεγχοί μας δεν σχεδιάζονται ειδικά για τον εντοπισμό περιπτώσεων απάτης. Για το οικονομικό έτος 2023, κοινοποιήσαμε στις OLAF/EPPO μία τέτοια περίπτωση.

Προσέγγιση του ελέγχου σχετικά με τις πληρωμές επιχορηγήσεων

1.42. Κατά την εξέταση των πληρωμών επιχορηγήσεων που πραγματοποίησαν οι δέκα ΚΕ που υλοποιούν έργα στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας και συμπληρωματικά προς τη βεβαιότητα που αποκομίσαμε από τους κατασταλτικούς ελέγχους της CAS, σε λεπτομερή έλεγχο σε επίπεδο δικαιούχων (άμεσες ελεγκτικές δοκιμασίες επαλήθευσης) υποβάλαμε δείγμα 30 πράξεων πληρωμής επιχορηγήσεων. Οι πράξεις αυτές επιλέχθηκαν τυχαία (δειγματοληψία νομισματικής μονάδας) από τον πληθυσμό όλων των ενδιάμεσων (εκκαθαριστικών) και τελικών πληρωμών επιχορηγήσεων που πραγματοποίησαν οι ΚΕ το 2023. Ο πληθυσμός περιλάμβανε κυρίως πληρωμές για τις δραστηριότητες του «Ορίζων 2020», καθώς οι ενδιάμεσες πληρωμές στο πλαίσιο των «Ορίζων Ευρώπη» και «Ψηφιακή Ευρώπη» δεν αναμένονται πριν από το 2024.

1.43. Για κάθε ΚΕ, η γνώμη μας σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των υποκειμένων πληρωμών επιχορηγήσεων βασιζόταν σε χωριστές αξιολογήσεις των ακόλουθων συνιστωσών:

- α) του επιμέρους ποσοστού σφάλματος κάθε ΚΕ βάσει των αποτελεσμάτων των κατασταλτικών ελέγχων της CAS για τις πληρωμές επιχορηγήσεων στο πλαίσιο του «Ορίζων 2020», μεταξύ άλλων δε και της ορθότητας και της πληρότητας των υπολογισμών του αντιπροσωπευτικού και του υπολειπόμενου ποσοστού σφάλματος·
- β) του κοινού ποσοστού σφάλματος βάσει των αποτελεσμάτων των ελεγκτικών δοκιμασιών επαλήθευσης που διενεργήσαμε επί των πληρωμών επιχορηγήσεων σε όλες τις ΚΕ· και
- γ) των ευρημάτων που αφορούν τις πράξεις μιας συγκεκριμένης ΚΕ στο πλαίσιο των ελεγκτικών δοκιμασιών επαλήθευσης που διενεργήσαμε.

1.44. Στο πλαίσιο των προγραμμάτων «Ορίζων Ευρώπη» και «Ψηφιακή Ευρώπη» υπό το ΠΔΠ 2021-2027, επήλθαν διάφορες σημαντικές αλλαγές στο πλαίσιο εσωτερικών δικλίδων

των ΚΕ. Συγκεκριμένα, στη στρατηγική δικλίδων του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», η Επιτροπή δηλώνει ότι η CAS θα διενεργεί μόνο κατασταλτικό έλεγχο αντιπροσωπευτικού δείγματος δαπανών σε επίπεδο συνολικού προγράμματος και ότι θα παύσει να διενεργεί ειδικούς κατασταλτικούς ελέγχους σε αντιπροσωπευτικά δείγματα για λογαριασμό επιμέρους ενδιαφερόμενων μερών του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», όπως οι ΚΕ. Βάσει της νέας ρύθμισης, οι ΚΕ θα μπορούν να ζητούν μόνο κατασταλτικούς ελέγχους βάσει κινδύνου για σαφώς καθορισμένους δικαιούχους και έργα υψηλού κινδύνου. Η Επιτροπή, (ΓΔ CONNECT, επικουρούμενη από τον Ευρωπαϊκό Εκτελεστικό Οργανισμό για την Υγεία και τον Ψηφιακό τομέα, προτίθεται να εφαρμόσει παρόμοια κοινή στρατηγική δικλίδων για τις πληρωμές επιχορηγήσεων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ψηφιακή Ευρώπη».

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Κεφάλαιο 2

Επισκόπηση των αποτελεσμάτων του ελέγχου

Εισαγωγή

2.1. Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζονται συνοπτικά τα αποτελέσματα του ετήσιου ελέγχου μας επί των ΚΕ για το οικονομικό έτος 2023, περιλαμβανομένης της αξιολόγησης του συστήματος δικλίδων βάσει κινδύνου που εφαρμόζουν οι ΚΕ για την εκτέλεση των επιχορηγήσεων, καθώς και των αποτελεσμάτων άλλων ελεγκτικών εργασιών που αφορούσαν όλες τις ΚΕ και που πραγματοποιήσαμε το ίδιο έτος. Βάσει των ελεγκτικών εργασιών μας, συστήνουμε διάφορες δράσεις που πρέπει να αναλάβουν οι ΚΕ.

Ελεγκτικές γνώμες για τις κοινές επιχειρήσεις

Γνώμες σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών

2.2. Διατυπώσαμε ανεπιφύλακτες ελεγκτικές γνώμες σχετικά με τους ετήσιους λογαριασμούς έντεκα ΚΕ. Κατά τη γνώμη μας, οι λογαριασμοί των ΚΕ για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 απεικονίζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη πλευρά, την οικονομική κατάστασή τους την 31η Δεκεμβρίου 2023, τα αποτελέσματα των πράξεών τους, τις ταμειακές ροές τους και τις μεταβολές των καθαρών περιουσιακών στοιχείων τους για το οικονομικό έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τους δημοσιονομικούς κανονισμούς τους και τους λογιστικούς κανόνες που ενέκρινε ο υπόλογος της Επιτροπής και οι οποίοι βασίζονται στα διεθνώς αποδεκτά λογιστικά πρότυπα για τον δημόσιο τομέα.

Επισήμανση ειδικών θεμάτων που αφορούν τους ετήσιους λογαριασμούς της ΚΕ F4E

2.3. Εφιστούμε την προσοχή στα ακόλουθα ζητήματα που αναφέρονται στους ετήσιους λογαριασμούς της ΚΕ F4E για το 2023:

- Βασιζόμενη στο ορόσημο για το 2016 και σε διάφορες παραδοχές περί κόστους, η ΚΕ F4E εκτίμησε το συνολικό κόστος της ολοκλήρωσης των υποχρεώσεων της όσον αφορά τα παραδοτέα για το έργο ITER («εκτίμηση κατά την ολοκλήρωση») σε 21,2 δισεκατομμύρια ευρώ (σε τιμές 2023). Ως εκ τούτου, το ποσό αυτό μπορεί να αλλάξει σημαντικά, όταν το συμβούλιο του ITER εγκρίνει τη νέα βάση αναφοράς και τις απαιτήσεις του έργου.
- Το διοικητικό συμβούλιο της ΚΕ F4E ζήτησε από τον νέο διευθυντή της, που διορίστηκε τον Μάιο του 2023, να αναδιαμορφώσει την τρέχουσα οργανωτική δομή της με στόχο να καταστεί αποδοτικότερη και καταλληλότερη για την επίτευξη των στόχων της ΚΕ, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν τη μελλοντική βάση αναφοράς του ITER.
- Τα προβλήματα στην εφοδιαστική αλυσίδα λόγω της COVID-19 και του επιθετικού πολέμου κατά της Ουκρανίας έχουν σημαντική και παρατεταμένη πληθωριστική επίδραση στις επιχειρήσεις της ΚΕ F4E. Σύμφωνα με την ίδια, ο συνολικός αντίκτυπος στην «εκτίμησή της κατά την ολοκλήρωση» θα φθάσει τα 258 εκατομμύρια ευρώ (σε τιμές 2008).

Επισήμανση ειδικών θεμάτων που αφορούν τους ετήσιους λογαριασμούς της ΚΕ EuroHPC

2.4. Εφιστούμε την προσοχή στη μεταβολή της λογιστικής μεταχείρισης των εισφορών σε χρήμα που έλαβε η ΚΕ EuroHPC, η οποία είχε ως αποτέλεσμα την εκ νέου παρουσίαση των αντίστοιχων συγκριτικών στοιχείων του προηγούμενου έτους, καθώς και στην εκτίμηση του ανοίγματος της ΚΕ στην χρηματοπιστωτική κατάσταση σημαντικού προμηθευτή, με την πιθανή χρηματοοικονομική επίπτωση για την ΚΕ να υπολογίζεται στα 88 εκατομμύρια ευρώ.

Επισήμανση ειδικών θεμάτων που αφορούν τους ετήσιους λογαριασμούς των ΚΕ SNS και «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3»

2.5. Εφιστούμε την προσοχή στο γεγονός ότι, πριν οι δύο αυτές ΚΕ αποκτήσουν την οικονομική αυτονομία τους το τελευταίο τρίμηνο του 2023, την αρμοδιότητα της συγκρότησης και της αρχικής λειτουργίας τους είχε η Επιτροπή.

Επισήμανση ειδικών θεμάτων που αφορούν τους ετήσιους λογαριασμούς της ΚΕ CA

2.6. Εφιστούμε την προσοχή στο γεγονός ότι η ΚΕ CA εφαρμόζει πιλοτικά το SUMMA, ένα νέο σύστημα για τη διαχείριση του προϋπολογισμού, τη λογιστική και τα χρηματοοικονομικά, με σκοπό την ανάπτυξη και τη δοκιμή του συστήματος για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Γνώμες σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των εσόδων στα οποία βασίζονται οι λογαριασμοί

2.7. Όπως και τα δύο προηγούμενα έτη, για όλες τις ΚΕ διατυπώσαμε ανεπιφύλακτες ελεγκτικές γνώμες σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των εσόδων στα οποία βασίζονται οι ετήσιοι λογαριασμοί για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023. Κατά τη γνώμη μας, οι πράξεις εσόδων ήταν νόμιμες και κανονικές από κάθε ουσιώδη πλευρά.

Γνώμες σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πληρωμών στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί

2.8. Όπως και τα δύο προηγούμενα έτη, για όλες τις ΚΕ διατυπώσαμε ανεπιφύλακτες ελεγκτικές γνώμες σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πληρωμών στις οποίες

βασίζονται οι ετήσιοι λογαριασμοί για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023. Κατά τη γνώμη μας, οι πράξεις εσόδων ήταν νόμιμες και κανονικές από κάθε ουσιώδη πλευρά.

Αρκετοί είναι οι τομείς που χρειάζονται βελτίωση

2.9. Χωρίς να θέτουμε υπό αμφισβήτηση τις γνώμες μας, διατυπώσαμε παρατηρήσεις για να επισημάνουμε την ανάγκη για βελτιώσεις στους τομείς της υλοποίησης των προγραμμάτων, των ανθρώπινων πόρων και του συστήματος διαχείρισης και δικλίδων που αφορά τις πληρωμές. Οι παρατηρήσεις αυτές, που αναλύονται στο [κεφάλαιο 3](#), συνοψίζονται κατωτέρω.

Αδυναμίες στην υλοποίηση των προγραμμάτων έρευνας και καινοτομίας των κοινών επιχειρήσεων

Ορισμένες ΚΕ δεν θα έχουν επιτύχει τις τιμές-στόχο ως προς τις εισφορές εντός της περιόδου υλοποίησης του προγράμματος «Ορίζων 2020»

2.10. Για το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» (ΠΔΠ 2014-2020), οι ιδρυτικοί κανονισμοί των ΚΕ καθορίζουν την τιμή-στόχο ως προς τις εισφορές ανά κατηγορία μελών (ΕΕ, μέλη από τον ιδιωτικό τομέα, συμμετέχοντα κράτη, διεθνείς οργανισμοί) για τις δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας που αναλαμβάνει κάθε ΚΕ στο πλαίσιο του προγράμματος. Οι εν λόγω τιμές-στόχος παρουσιάζονται στον [πίνακα 2.1](#).

2.11. Όπως φαίνεται στον [πίνακα 2.1](#), στο τέλος του 2023 (δέκατο έτος υλοποίησης του προγράμματος), ο βαθμός στον οποίο οι ΚΕ πέτυχαν τις τιμές-στόχο ως προς τις εισφορές των μελών, σύμφωνα με τους αντίστοιχους ιδρυτικούς κανονισμούς, ήταν εξαιρετικά ανόμοιοι. Οι ΚΕ CA, CleanH2 και EU-Rail πέτυχαν άνω του 100 % των τιμών-στόχου ως προς τις εισφορές, κυρίως επειδή τα μέλη από τον ιδιωτικό τομέα εισέφεραν επίσης σε συμπληρωματικές δραστηριότητες, που δεν περιλαμβάνονταν στα προγράμματα εργασίας των ΚΕ (ΕΕΣΔ) σχετικά με την έρευνα. Άλλες ΚΕ με χαμηλότερα ποσοστά απέδωσαν την κατάσταση στη φύση των συγκεκριμένων τομέων έρευνας στους οποίους δραστηριοποιούνται και οι οποίοι απαιτούν έργα μεγάλης διάρκειας (ΙΗΙ και EuroHPC), στη μεγάλη κλίμακα των παγκόσμιων κοινοπραξιών που υλοποιούν έργα (ΙΗΙ), στις ανεπαρκείς δυνατότητες εισφοράς των εταίρων από τον ιδιωτικό τομέα (EuroHPC) ή στο γεγονός ότι τα συμμετέχοντα κράτη αναγνωρίζουν και αναφέρουν τα έξοδά τους μόνον αφότου ολοκληρωθούν τα έργα που στηρίζουν (ΚΕ «Μικροκυκλώματα»).

Πίνακας 2.1 – ΠΔΠ 2014-2020: Συνολικές εισφορές των μελών (σε εκατ. ευρώ)

Τιμές-στόχος για τις εισφορές των μελών (δυνάμει του ιδρυτικού κανονισμού και νομικών αποφάσεων)				Εισφορές των μελών (στις 31.12.2023)						
Εισφορές σε χρήμα της ΕΕ (α)	ΕΕΕΔ και εισφορές σε χρήμα των άλλων μελών (1) (β)	ΕΕΣΔ των άλλων μελών (2) (γ)	Σύνολο (δ) = (α)+(β)+(γ)	ΚΕ στο πλαίσιο του «Ορίζων 2020»	Εισφορές σε χρήμα της ΕΕ (ε)	Επικυρωμένες ΕΕΕΔ και εισφορές σε χρήμα των άλλων μελών (1) (στ)	ΕΕΕΔ των άλλων μελών, δηλωμένες, μη επικυρωμένες (1) (ζ)	ΕΕΣΔ (η)	Σύνολο (θ) = (ε)+(στ)+(ζ)+(η)	Ποσοστό επίτευξης (ι) = (θ) / (δ)
585,0	790,5	ά.α.	1 375,5	SESAR	563,0	538,9	105,1	ά.α.	1 207,0	88 %
1 755,0	1 228,6	965,3	3 948,9	CS2 - CA	1 713,5	859,8	244,3	1 407,7	4 225,3	107 %
1 638,0	1 638,0	ά.α.	3 276,0	IMI2 - IHI	1 125,0	1 111,6	182,3	ά.α.	2 418,9	74 %
665,0	95,0	285,0	1 045,0	FCH2 - Clean H2	634,4	87,0	47,7	1 039,1	1 808,2	173 %
1 185,0	2 827,5	ά.α.	4 012,5	ECSEL - «Μικροκυκλώματα»	1 172,5	1 624,1	1 052,0	ά.α.	3 848,6	96 %
835,0	285,5	2 444,5	3 565,0	BBI - CBE (4)	783,3	114,1	58,6	2 150,6	3 106,6	87 %
398,0	350,0	120,0	868,0	S2R - EU-RAIL	395,7	328,4	44,7	266,8	1 035,6	119 %
536,0	908,0	ά.α.	1 444,0	EuroHPC (3)	445,0	129,6	70,3	ά.α.	644,9	45 %
7 597,0	8 123,1	3 814,8	19 534,8	Σύνολο	6 832,4	4 793,5	1 805,0	4 864,2	18 295,0	94 %

(1) Περιλαμβάνονται οι ΕΕΕΔ και οι εισφορές σε χρήμα συμμετεχόντων κρατών («Μικροκυκλώματα» και EuroHPC) και διεθνών οργανισμών (SESAR).

(2) Εισφορές σε είδος για συμπληρωματικές δραστηριότητες εκτός του προγράμματος εργασίας της ΚΕ.

(3) Όσον αφορά την EuroHPC, η εισφορά της ΕΕ περιλαμβάνει 100 εκατομμύρια ευρώ από το πρόγραμμα του ΜΣΕ.

(4) Όσον αφορά τη CBE, οι τιμές-στόχος για τις εισφορές σε χρήμα της ΕΕ και των μελών από τον ιδιωτικό τομέα όπως μειώθηκαν κατά 140 εκατομμύρια ευρώ. Τιμές-στόχος για τις εισφορές σε είδος των μελών από τον ιδιωτικό τομέα όπως ορίστηκαν στα ετήσια προγράμματα εργασίας της ΚΕ.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων των ΚΕ.

2.12. Στον **πίνακα 2.2** παρουσιάζονται οι νομικές δεσμεύσεις των μελών των ΚΕ, βάσει της αξίας των συμφωνιών επιχορήγησης και των συμβάσεων που υπογράφηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» και που συνιστούν τη βάση των εισφορών των μελών στις επιχειρησιακές δραστηριότητες των ΚΕ.

Πίνακας 2.2 – ΠΔΠ 2014-2020: εισφορές των μελών που έχουν δεσμευθεί για την κάλυψη επιχειρησιακών εξόδων (σε εκατ. ευρώ)

Εισφορές των μελών σε επιχειρησιακά έξοδα (δυναμεί του ιδρυτικού κανονισμού και νομικών αποφάσεων)			Συμφωνίες επιχορήγησης και υπογεγραμμένες συμβάσεις (έως τις 31.12.2022)						
Μέγιστη εισφορά σε χρήμα της ΕΕ	Ελάχιστες ΕΕΕΔ και εισφορές σε χρήμα των άλλων μελών (1)	Σύνολο	ΚΕ στο πλαίσιο του «Ορίζων 2020»	Ανειλημμένη συγχρηματοδότηση της ΕΕ	%	ΕΕΕΔ και εισφορές σε χρήμα των άλλων μελών (ανειλημμένες υποχρεώσεις) (1)	%	Σύνολο	Ποσοστό υλοποίησης του προγράμματος
555,8	747,0	1 302,8	SESAR	555,8	100 %	613,3	82 %	1 169,1	90 %
1 716,0	1 189,6	2 905,6	CS2 - CA	1 716,0	100 %	1 073,6	90 %	2 789,6	96 %
1 595,4	1 595,4	3 190,8	IMIZ - IHI	1 452,1	91 %	1 499,4	94 %	2 951,5	93 %
646,0	76,0	722,0	FCH2 - Clean H2	646,0	100 %	159,1	209 %	805,1	112 %
1 169,7	2 787,5	3 957,2	ECSEL - «Μικροκυκλώματα»	1 169,7	100 %	2 650,7	95 %	3 820,4	97 %
816,1	266,6	1 082,7	BBI - CBE (2)	815,8	100 %	258,4	97 %	1 074,2	99 %
384,5	336,5	721,0	S2R - EU-RAIL	384,5	100 %	360,1	107 %	744,6	103 %
526,0	896,0	1 422,0	EuroHPC (3)	525,6	100 %	556,7	62 %	1 082,3	76 %
7 409,5	7 894,6	15 304,0	Σύνολο	7 265,5	98 %	7 171,3	91 %	14 436,8	94 %

(1) Περιλαμβάνονται οι ΕΕΕΔ και οι εισφορές σε χρήμα συμμετεχόντων κρατών («Μικροκυκλώματα» και EuroHPC) και διεθνών οργανισμών (SESAR).

(2) Τιμές-στόχος για τις ΕΕΕΔ, που συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο του ετήσιου προγράμματος εργασίας της ΚΕ, καθώς και μειωμένες εισφορές σε χρήμα για επιχειρησιακές δραστηριότητες.

(3) Τα συμμετέχοντα κράτη χρηματοδοτούν το τμήμα που δεν καλύπτεται από την ΕΕ, ενώ τα μέλη από τον ιδιωτικό τομέα συνεισφέρουν συμπληρωματικά προς τα μέγιστα επιλέξιμα έξοδα των δράσεων επιχορήγησης.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων των ΚΕ.

2.13. Στην περίπτωση της ΚΕ SESAR, ο Eurocontrol, ο διεθνής οργανισμός μέλος της, δέσμευσε μόνο περί το 70 % της τιμής-στόχου αναφορικά με την εισφορά του. Κατά συνέπεια, η ΚΕ δεν είχε στη διάθεσή της όλες τις προγραμματισμένες εισφορές, ώστε να μπορεί να υλοποιήσει πλήρως το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» κατά το μέρος που την αφορά.

2.14. Το 2023, η ΚΕ CBE αύξησε την τιμή-στόχο αναφορικά με τις ΕΕΣΔ των μελών από τον ιδιωτικό τομέα σε 2 444,5 εκατομμύρια ευρώ, ως μέρος της συνολικής τιμής-στόχου των 2 730 εκατομμυρίων ευρώ. Δεδομένου ότι οι ΕΕΣΔ καταβάλλονται για δραστηριότητες που δεν περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα εργασίας της ΚΕ, η συναφής υψηλή τιμή-στόχος δημιουργεί κίνδυνο για τη συνολική υλοποίηση του προγράμματος «Ορίζων 2020» από την ΚΕ.

2.15. Στο τέλος του 2023, τα μέλη της ΚΕ EuroHPC από τον ιδιωτικό τομέα είχαν δηλώσει εισφορές σε είδος για έργα του «Ορίζων 2020» ύψους μόλις 18,4 εκατομμυρίων ευρώ, ποσό σημαντικά χαμηλότερο από την ελάχιστη τιμή-στόχο των 420 εκατομμυρίων ευρώ που πρέπει να επιτευχθεί μέχρι τη λήξη του προγράμματος. Όπως είχαμε ήδη επισημάνει στην ετήσια έκθεσή μας σχετικά με τις ΚΕ το 2022 (σημείο 3.9.17), οι ρυθμίσεις της ΚΕ EuroHPC για τη χρηματοδότηση των δράσεων επιχορήγησης δεν είχαν ως αποτέλεσμα την επίτευξη του επιπέδου των εισφορών σε είδος των μελών από τον ιδιωτικό τομέα, το οποίο ορίζεται στον ιδρυτικό κανονισμό της όσον αφορά το «Ορίζων 2020». Η σημαντική μείωση των εισφορών σε είδος άλλων μελών (από τον ιδιωτικό τομέα, του διεθνούς οργανισμού) στις

επιχειρησιακές δραστηριότητες της ΚΕ θέτει σε κίνδυνο τη συνολική επίτευξη του προγράμματος «Ορίζων 2020» κατά το μέρος που την αφορά.

Η ΚΕ EuroHPC ενδέχεται να μην έχει επιτύχει τις τιμές-στόχο ως προς τις εισφορές των μελών από τον ιδιωτικό τομέα εντός της περιόδου υλοποίησης των προγραμμάτων «Ορίζων Ευρώπη» και «Ψηφιακή Ευρώπη»

2.16. Δυνάμει του νέου ιδρυτικού κανονισμού της ΚΕ EuroHPC για το ΠΔΠ 2021-2027, η τιμή-στόχος για την εισφορά του μέλους από τον ιδιωτικό τομέα υπερδιπλασιάστηκε συγκριτικά με τα ισχύοντα για το προηγούμενο ΠΔΠ (από 420 εκατομμύρια ευρώ σε 900 εκατομμύρια ευρώ). Όπως επισημάναμε ήδη στην ετήσια έκθεση του 2022 σχετικά με τις ΚΕ (σημείο 3.9.19), εάν οι χρηματοδοτικές ρυθμίσεις της συγκεκριμένης ΚΕ παραμείνουν αμετάβλητες για τα προγράμματα της περιόδου 2021-2027, η ΚΕ δεν θα επιτύχει τη σημαντικά υψηλότερη τιμή-στόχο για την εισφορά του μέλους από τον ιδιωτικό τομέα, κάτι που απειλεί την επίτευξη των συνολικών στόχων της ΚΕ όσον αφορά τους στόχους των προγραμμάτων της προαναφερόμενης περιόδου.

Δράση 1

Προκειμένου να επιτύχει την τιμή-στόχο ως προς την εισφορά του μέλους από τον ιδιωτικό τομέα για τα προγράμματα της περιόδου 2021-2027 («Ορίζων Ευρώπη», και «Ψηφιακή Ευρώπη»), η ΚΕ EuroHPC οφείλει να υποστηρίξει την επανεκτίμηση της τρέχουσας τιμής-στόχου από την Επιτροπή.

Προθεσμία υλοποίησης: μέσα του 2025.

Μέχρι στιγμής, οι ΚΕ έχουν επιτύχει κατά μέσο όρο το 16 % των τιμών στόχου ως προς τις εισφορές των μελών για τα προγράμματα του ΠΔΠ 2021-2027

2.17. Στον [πίνακα 2.3](#) φαίνεται ότι, στο τέλος του 2023 (τρίτο έτος του ΠΔΠ 2021-2027), οι ΚΕ είχαν επιτύχει περί το 16 % των τιμών-στόχου ως προς τις εισφορές των μελών στο πλαίσιο των νέων προγραμμάτων καινοτομίας και έρευνας («Ορίζων Ευρώπη», «Ψηφιακή Ευρώπη» και ΜΣΕ 2). Οι ιδρυτικοί κανονισμοί των νέων ΚΕ προβλέπουν ότι η τιμή-στόχος για τα μέλη από τον ιδιωτικό τομέα θα επιτευχθεί μέσω ΕΕΕΔ ή/και ΕΕΣΔ.

Πίνακας 2.3 – Εισφορές των μελών στο πλαίσιο των «Ορίζων Ευρώπη», «Ψηφιακή Ευρώπη» και ΜΣΕ 2 (σε εκατ. ευρώ)

Εισφορές των μελών (δυνάμει του ιδρυτικού κανονισμού και νομικών αποφάσεων)				Εισφορές των μελών (στις 31.12.2023)								
Εισφορές σε χρήμα της ΕΕ	Εισφορές των μελών από τον ιδιωτικό τομέα (1)	Εισφορές των άλλων μελών (2)	Σύνολο	ΚΕ στο πλαίσιο των «Ορίζων» και «Ψηφιακή Ευρώπη»	Σε χρήμα της ΕΕ, επικυρωμένες	Σε χρήμα της ΕΕ, μη επικυρωμένες	Εισφορές των μελών από τον ιδιωτικό τομέα, επικυρωμένες	Εισφορές των μελών από τον ιδιωτικό τομέα, δηλωμένες, μη επικυρωμένες	Εισφορές των άλλων μελών, επικυρωμένες	Εισφορές των άλλων μελών, δηλωμένες, μη επικυρωμένες	Σύνολο	Ποσοστό επίτευξης
600,0	500,0	500,0	1 600,0	SESAR 3	157,2	2,0	7,7	55,5	13,0	14,9	250,3	16 %
1 700,0	2 400,0	ά.α.	4 100,0	CA	376,7	176,9	3,8	507,8	ά.α.	ά.α.	1 065,2	26 %
1 200,0	1 200,0	ά.α.	2 400,0	IHI	72,9	9,9	2,8	14,4	ά.α.	ά.α.	100,0	4 %
1 200,0	1 000,0	ά.α.	2 200,0	Clean H2	277,8	61,1	685,3	247,2	ά.α.	ά.α.	1 271,4	58 %
4 175,0	2 537,4	4 112,7	10 825,1	Μικροκυκλώματα	241,8	278,7	1,5	76,0	81,9	ά.α.	679,9	6 %
1 000,0	1 000,0	ά.α.	2 000,0	CBE	80,2	7,4	1,7	65,2	ά.α.	ά.α.	154,5	8 %
600,0	600,0	ά.α.	1 200,0	EU-Rail	178,6	8,9	75,8	70,3	ά.α.	ά.α.	333,6	28 %
3 081,3	900,0	2 989,3	6 970,6	EuroHPC 2	100,7	657,0	0,0	0,8	36,6	101,9	897,0	13 %
900,0	900,0	ά.α.	1 800,0	SNS	288,9	14,6	0,7	219,9	ά.α.	ά.α.	524,1	29 %
800,0	800,0	ά.α.	1 600,0	GH	48,9	1,2	ά.α.	152,8	ά.α.	ά.α.	202,9	13 %
15 256,3	11 837,4	7 602,0	34 695,8	Σύνολο	1 823,6	1 217,7	779,3	1 409,8	131,5	116,8	5 478,8	16 %

(1) Περιλαμβάνονται οι ΕΕΕΔ, οι ΕΕΣΔ και οι εισφορές σε χρήμα των μελών από τον ιδιωτικό τομέα.

(2) Περιλαμβάνονται οι εισφορές σε χρήμα των συμμετεχόντων κρατών («Μικροκυκλώματα» και EuroHPC) και των διεθνών οργανισμών (SESAR 3).

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων των ΚΕ.

Οι ΚΕ αντιμετώπισαν δυσκολίες με την εκτέλεση του επιχειρησιακού προϋπολογισμού τους για το 2023

2.18. Περί το 95 % του προϋπολογισμού πληρωμών των ΚΕ συνίσταται σε πληρωμές επιχορηγήσεων προς δικαιούχους (επιχειρησιακός προϋπολογισμός). Διάφορες ΚΕ ανέφεραν χαμηλό ποσοστό εκτέλεσης του επιχειρησιακού προϋπολογισμού τους (κάτω του 70 %) το 2023, κυρίως για τον λόγο ότι η έναρξη των δραστηριοτήτων των «Ορίζων Ευρώπη» και «Ψηφιακή Ευρώπη» καθυστέρησε περισσότερο από το αναμενόμενο (CA, «Μικροκυκλώματα» και EuroHPC). Η ΚΕ «Μικροκυκλώματα» διευκρίνισε επίσης ότι η κατάσταση επιδεινώθηκε περαιτέρω από την καθυστερημένη μετάβαση από την ΚΕ ΚΔΤ στην ΚΕ «Μικροκυκλώματα» τον Σεπτέμβριο του 2023, η οποία συνοδευόταν από σημαντική αύξηση του επιχειρησιακού προϋπολογισμού πληρωμών για το 2023. Επιπλέον, η εκτέλεση του επιχειρησιακού προϋπολογισμού του «Ορίζων 2020» από τις ΚΕ «Μικροκυκλώματα», EuroHPC και EU-Rail γνώρισε καθυστερήσεις με την ολοκλήρωση των εν εξελίξει δραστηριοτήτων του εν λόγω προγράμματος.

2.19. Όσον αφορά την ΚΕ F4E, σημαντικοί εξωτερικοί παράγοντες σε συνδυασμό με καθυστερήσεις στη μακροχρόνια διαδικασία επικαιροποίησης των τρεχουσών τιμών βάσης επέδρασαν αρνητικά στις προγραμματισμένες επιχειρησιακές δραστηριότητες της συγκεκριμένης ΚΕ το 2023, οδηγώντας σε σημαντική αύξηση της επαναδιάθεσης αχρησιμοποίητων πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων σε μελλοντικούς προϋπολογισμούς.

Ο διοικητικός προϋπολογισμός πληρωμών πολλών ΚΕ κατέγραψε χαμηλό ποσοστό εκτέλεσης το 2023

2.20. Ποσοστό μεταξύ 3 έως 11 % του προϋπολογισμού των ΚΕ του 2023 διατέθηκε σε διοικητικές δαπάνες για μισθούς και άλλα λειτουργικά έξοδα (διοικητικός προϋπολογισμός). Σε πολλές ΚΕ το ποσοστό εκτέλεσης ήταν χαμηλό (κάτω του 75 %) λόγω της επαναδιάθεσης σημαντικών τμημάτων του αχρησιμοποίητου προϋπολογισμού τους για την κάλυψη των μισθολογικών δαπανών (EuroHPC και CBE) ή/και για συμβάσεις παροχής υπηρεσιών που είτε είχαν συναφθεί καθυστερημένα είτε είχαν ανασταλεί προς το τέλος του έτους, με συνέπεια να μην τιμολογηθούν (SESAR, Clean H2, CBE και EuroHPC).

Αρκετές ΚΕ συσώρευσαν μεγάλους όγκους αχρησιμοποίητων ενωσιακών χρηματικών εισφορών

2.21. Παρά τα χαμηλά ποσοστά εκτέλεσης των επιχειρησιακών προϋπολογισμών τους για το 2023 (19 % έως 51 %), οι ΚΕ CA, «Μικροκυκλώματα» και EuroHPC ζήτησαν πρόσθετες χρηματικές εισφορές το 2023 από την ΕΕ, οι οποίες υπερέβαιναν κατά πολύ τις ταμειακές ανάγκες τους προκειμένου να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις πληρωμών του ίδιου έτους. Κατά συνέπεια, οι ΚΕ συσώρευσαν πλεονάσματα, συμποσούμενα σε 1,5 δισεκατομμύρια ευρώ περίπου, ποσό που η ΕΕ θα μπορούσε να είχε διαθέσει για τη χρηματοδότηση άλλων ενωσιακών δραστηριοτήτων το 2023. Η πρακτική αυτή είναι δηλωτική της ύπαρξης αδυναμιών στον σχεδιασμό των ταμειακών ροών των εν λόγω τριών ΚΕ.

Δράση 2

Οι ΚΕ CA, «Μικροκυκλώματα» και EuroHPC οφείλουν, πρώτον, να αναπτύξουν διορθωτικούς μηχανισμούς για τη μείωση σε λογικά επίπεδα των πλεονασμάτων τους σε χρήμα και, δεύτερον, σε συνεργασία με την Επιτροπή, να ευθυγραμμίζουν το αίτημα ή τα αιτήματά τους για εισφορές σε χρήμα για κάθε οικονομικό έτος με τις εκτιμώμενες ανάγκες σε δαπάνες.

Προθεσμία υλοποίησης: τέλος του 2025.

Επίμονα συστημικά σφάλματα που αφορούν τα έξοδα προσωπικού και εξοπλισμού στις πληρωμές επιχορηγήσεων των ΚΕ

2.22. Όπως και σε προηγούμενα χρόνια, από τους ελέγχους σε δείγμα πληρωμών επιχορηγήσεων που διενεργήσαμε ο 2023 σε επίπεδο δικαιούχων στο πλαίσιο του «Ορίζων 2020» προέκυψαν επίμονα συστημικά σφάλματα, κυρίως σε σχέση με δηλωθέντα έξοδα προσωπικού και εξοπλισμού. Ο πληθυσμός των ενδιάμεσων πληρωμών από τα «Ορίζων Ευρώπη» και «Ψηφιακή Ευρώπη» ήταν πολύ μικρός για να συμπεριληφθεί στο

δείγμα μας για το 2023. Τα κύρια σφάλματα που εντοπίσαμε στις πληρωμές επιχορηγήσεων ήταν τα εξής:

- εσφαλμένος υπολογισμός ωρομισθίων,
- δήλωση μη επιλέξιμων επιμισθίων,
- μη συμμόρφωση με την αρχή του διπλού ανώτατου ορίου,
- συνυπολογισμός ωρών εργασίας που πραγματοποιήθηκαν εκτός περιόδου αναφοράς ή στη διάρκεια αργιών ή που αφορούσαν υπαλλήλους που απασχολούνταν αποκλειστικά σε άλλα έργα,
- δήλωση μη επιλέξιμων εξόδων εξοπλισμού (όπως μη επιλέξιμος τόκος δανείου) και
- δήλωση εκπεστέου φόρου προστιθέμενης αξίας.

2.23. Από την παρεκβολή των σφαλμάτων που εντοπίσαμε σε όλες τις ΚΕ προκύπτει μέσο ποσοστό σφάλματος ελάχιστα κάτω από το όριο σημαντικότητας του 2 % για τις δαπάνες επιχορηγήσεων του 2023 (ενδιάμεσες και τελικές πληρωμές, καθώς και εκκαθαρίσεις). Επιπλέον, τα υπολειπόμενα ποσοστά σφάλματος που υπολόγισε η Κοινή Υπηρεσία Ελέγχου (CAS) της Επιτροπής βάσει των αποτελεσμάτων των κατασταλτικών ελέγχων που αφορούσαν ειδικά τις ΚΕ ήταν χαμηλότερα του ορίου σημαντικότητας.

Η ΚΕ EuroHPC δεν πέτυχε τον στόχο της ως προς τις προσλήψεις, ενώ διαπιστώσαμε και αδυναμίες στις διαδικασίες προσλήψεων

2.24. Τα επίπεδα στελέχωσης της ΚΕ EuroHPC υπό το ΠΔΠ 2021-2027 καθορίστηκαν στα νομοθετικά δημοσιονομικά δελτία που περιλαμβάνονταν στην πρόταση της Επιτροπής για νέο ιδρυτικό κανονισμό (COM(2020) 569). Προκειμένου να εκτελέσει κονδύλια του ΠΔΠ, ύψους 7 δισεκατομμυρίων ευρώ περίπου, η ΚΕ έλαβε 39 πρόσθετες θέσεις που έπρεπε να καλυφθούν μέχρι το τέλος του 2023. Ωστόσο, κατάφερε να προσλάβει μόνο 21 επιπλέον υπαλλήλους, με το σύνολο του προσωπικού να φθάνει έτσι τα 36 μέλη. Η ΚΕ αποδίδει τα σοβαρά προβλήματα που αντιμετώπισε με την επίτευξη της τιμής-στόχου για τις προσλήψεις στον μικρό αριθμό των διοικητικών υπαλλήλων και στη δυσκολία πρόσληψης δυσέυρετων εξειδικευμένων εμπειρογνομόνων.

2.25. Επιπλέον, αναφορικά με τις διαδικασίες πρόσληψης που ελέγξαμε, η επιτροπή επιλογής δεν συμπεριέλαβε στην κατάσταση με τους επικρατέστερους υποψήφιους όλους όσους πληρούσαν τα βασικά προσόντα και διέθεταν την απαιτούμενη πείρα, αλλά μόνον εκείνους που, σύμφωνα με την ίδια, ανταποκρίνονταν περισσότερο στο αναζητούμενο προφίλ. Συγκεκριμένα, η επιτροπή δεν είχε συμφωνήσει εκ των προτέρων να χρησιμοποιήσει

πίνακα βαθμολόγησης με σαφή στάθμιση των βασικών κριτηρίων, ούτε τεκμηριώνει επαρκώς τη σχετική διαδικασία για τη λήψη απόφασης. Η κατάσταση αυτή περιόρισε τη διαφάνεια των διαδικασιών και υπονόμωσε τη γενική αρχή της ίσης μεταχείρισης των υποψηφίων.

Δράση 3

Η ΚΕ EuroHPC οφείλει να χρησιμοποιήσει τον αυξημένο αριθμό των υπαλλήλων της για την επίτευξη της τιμής-στόχου για τις προσλήψεις μέχρι το τέλος του 2024. Προκειμένου να ενισχύσει τη διαφάνεια των διαδικασιών πρόσληψης και να τεκμηριώνει τη διαδικασία λήψης αποφάσεων της επιτροπής επιλογής, κατά τη διαδικασία προεπιλογής η ΚΕ EuroHPC οφείλει να χρησιμοποιεί προσυμφωνημένο πίνακα βαθμολόγησης, ευθυγραμμισμένη με την πρακτική που εφαρμόζεται ήδη από άλλες ΚΕ και όργανα της ΕΕ.

Προθεσμία υλοποίησης: τέλος του 2024.

Οι ρυθμίσεις για τις εκτιμήσεις κινδύνου, ο σχεδιασμός, η παρακολούθηση και οι αναφορές περί πόρων της ΚΕ F4E είναι ελλιπείς

2.26. Από το 2019, ο αριθμός των εξωτερικών παρόχων υπηρεσιών στην ΚΕ F4E προσεγγίζει εκείνον του μόνιμου και λοιπού προσωπικού της. Το 2023, όπως και στις ετήσιες εκθέσεις μας σχετικά με τις ΚΕ για το 2019 και το 2021 (σημεία 3.9.19 και 2.55-2.58, αντίστοιχα), παρατηρήσαμε ότι συνεχίστηκε η μεγάλη εξάρτηση της ΚΕ από εξωτερικούς παρόχους υπηρεσιών, καθώς και οι σχετικοί κίνδυνοι. Το 2023, διαπιστώσαμε ότι, στο μητρώο κινδύνων, η συγκεκριμένη ΚΕ δεν αναγνώριζε αρκετούς σοβαρούς κινδύνους που συνδέονταν με την εκτεταμένη χρήση εξωτερικών παρόχων υπηρεσιών μακροπρόθεσμα, όπως η μεγαλύτερη εξάρτηση από αναδόχους και η χαμηλότερη αποδοτικότητα του ανθρώπινου δυναμικού εξαιτίας της αποκεντρωμένης διαχείρισης. Λόγω της απουσίας αυτών των κινδύνων από το σχετικό μητρώο, το σύστημα εσωτερικών δικλίδων της ΚΕ ενδέχεται να μην προβλέπει τα κατάλληλα μέτρα μετριασμού.

2.27. Το 2023, η Υπηρεσία Εσωτερικού Λογιστικού Ελέγχου της Επιτροπής, μετά από έλεγχο σχετικά με τη διαχείριση των ανθρώπινων πόρων και τη δεοντολογία στην ΚΕ F4E, ανέφερε ότι η ΚΕ δεν είχε ακόμη συγκροτήσει μια κεντρική υπηρεσία συντονισμού και διαχείρισης των εξωτερικών παρόχων υπηρεσιών, ούτε είχε αναπτύξει μεθοδολογία για την αξιολόγηση των συνολικών αναγκών της σε ανθρώπινους πόρους. Συνεπώς, για τη λήψη των αποφάσεων της σχετικά με τη χρήση εξωτερικών παρόχων υπηρεσιών η ΚΕ βασιζόταν περισσότερο στη διαθεσιμότητα πόρων από τον προϋπολογισμό παρά σε ακριβή εκτίμηση του φόρτου εργασίας και των απαιτούμενων δεξιοτήτων και ικανοτήτων.

Δράση 4

Η ΚΕ F4E οφείλει να συγκροτήσει κεντρική υπηρεσία συντονισμού και διαχείρισης για τους εξωτερικούς παρόχους υπηρεσιών και να εγκρίνει ολοκληρωμένη μεθοδολογία για την τακτική εκτίμηση των συνολικών αναγκών της σε ανθρώπινους πόρους (μόνιμο και λοιπό προσωπικό και εξωτερικοί πάροχοι) βάσει του φόρτου εργασίας και των απαιτούμενων δεξιοτήτων. Η ΚΕ οφείλει επίσης να συμπεριλάβει στο μητρώο κινδύνων τους σοβαρότερους κινδύνους που συνδέονται με την εκτεταμένη χρήση εξωτερικών παρόχων υπηρεσιών μακροπρόθεσμα.

Προθεσμία υλοποίησης: τέλος του 2025.

Το σύστημα εσωτερικών δικλίδων της ΚΕ F4E δεν περιλαμβάνει ολοκληρωμένη διαδικασία διαχείρισης κινδύνου

2.28. Το κλιμάκιο εσωτερικού ελέγχου της ΚΕ δεν ήταν σε θέση να παράσχει επαρκή τεκμήρια που να αποδεικνύουν την τακτική χρήση πληροφοριών σχετικά με τη διαχείριση των κινδύνων στο πλαίσιο του σχεδιασμού των δραστηριοτήτων εσωτερικού ελέγχου. Επιπλέον, το πλαίσιο εσωτερικών δικλίδων της ΚΕ δεν προβλέπει ακόμη ολοκληρωμένη διαδικασία διαχείρισης κινδύνου, όπως απαιτείται από το [βασισμένο σε αρχές πλαίσιο εσωτερικών δικλίδων της Επιτροπής](#). Η αδυναμία αυτή μπορεί να επηρεάσει αρνητικά την ικανότητα της ΚΕ να διαχειρίζεται αποτελεσματικά τους κινδύνους και να επιτυγχάνει τους στρατηγικούς στόχους της.

Δράση 5

Για την αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων, η ΚΕ F4E οφείλει να συμπεριλάβει ολοκληρωμένη διαδικασία διαχείρισης κινδύνου στο πλαίσιο των εσωτερικών δικλίδων της.

Προθεσμία υλοποίησης: μέσα του 2025.

Ανεπαρκής η καθοδήγηση που δόθηκε στις ΚΕ SNS και «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3» για την κατάρτιση των πρώτων ετήσιων λογαριασμών τους

2.29. Όταν δημιουργούνται νέες ΚΕ, η Επιτροπή είναι υπεύθυνη τόσο για την συγκρότησή τους όσο και όλες τις αρχικές επιχειρήσεις τους, μέχρις ότου να είναι οι ίδιες σε θέση να διαχειριστούν τους προϋπολογισμούς τους. Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα του Δημόσιου Τομέα δεν παρέχουν κατευθυντήριες γραμμές για τους ετήσιους λογαριασμούς αυτών των οντοτήτων κατά το πρώτο έτος της ανάπτυξης της επιχειρησιακής τους ικανότητας. Έτσι, οι

νέες ΚΕ, όπως οι SNS και «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3», αντιμετώπισαν δυσκολίες με την παρουσίαση των πρώτων ετήσιων λογαριασμών τους το 2023, βάσει των πληροφοριών που έλαβαν από την Επιτροπή στο πλαίσιο της μετάβασης προς την οικονομική αυτονομία τους. Συγκεκριμένα, τους ήταν δύσκολο να κάνουν τη διάκριση μεταξύ χρηματοοικονομικών πόρων υπό τη διαχείριση της Επιτροπής και αυτών υπό τη δική τους διαχείριση μετά την απόκτηση οικονομικής αυτονομίας.

Δράση 6

Πρέπει να αναπτυχθούν λογιστικές κατευθυντήριες γραμμές, οι οποίες να καθορίζουν τους κανόνες για την παρουσίαση των πρώτων ετήσιων λογαριασμών των νέων ΚΕ. Μεταξύ άλλων, αυτές πρέπει να περιλαμβάνουν οδηγίες σχετικά με τον τρόπο διαχωρισμού των χρηματοοικονομικών πόρων που διαχειρίζεται η Επιτροπή από εκείνους που διαχειρίζονται οι ίδιες, αφού αποκτήσουν την οικονομική αυτονομία τους.

Προθεσμία υλοποίησης: μέσα του 2025.

Μεταπαρακολούθηση των παρατηρήσεων και δράσεων προηγούμενων ετών

2.30. Στο παρόν κεφάλαιο επιχειρούμε επισκόπηση της μεταπαρακολούθησης των παρατηρήσεών μας από προηγούμενα έτη, οι οποίες παρατίθενται λεπτομερώς στους σχετικούς πίνακες του **κεφαλαίου 3**, καθώς και των δράσεων που εισηγούμασταν στο κεφάλαιο 2 των ετήσιων εκθέσεών μας σχετικά με τις ΚΕ το 2021 και το 2022.

Οι κοινές επιχειρήσεις έδωσαν ως επί το πλείστον συνέχεια στις παρατηρήσεις μας προηγούμενων ετών

2.31. Οι ΚΕ έλαβαν διορθωτικά μέτρα σε συνέχεια των παρατηρήσεων που διατυπώναμε στις ειδικές ετήσιες εκθέσεις προηγούμενων ετών. Λεπτομερή στοιχεία παρατίθενται στα παραρτήματα του κεφαλαίου 3.

2.32. Στο **πλαίσιο 2.1** επεξηγούνται οι χαρακτηρισμοί της κατάστασης των παρατηρήσεων που έχουν αποτελέσει αντικείμενο μεταπαρακολούθησης, όπως αναφέρονται στην παρούσα έκθεση, καθώς και παραδείγματα συνήθων περιστάσεων για τις οποίες ισχύουν οι χαρακτηρισμοί αυτοί.

Πλαίσιο 2.1

Διευκρινίσεις σχετικά με τους όρους που χρησιμοποιούνται στο κεφάλαιο 3, προκειμένου να χαρακτηριστεί η κατάσταση των παρατηρήσεων που υποβλήθηκαν σε μεταπαρακολούθηση

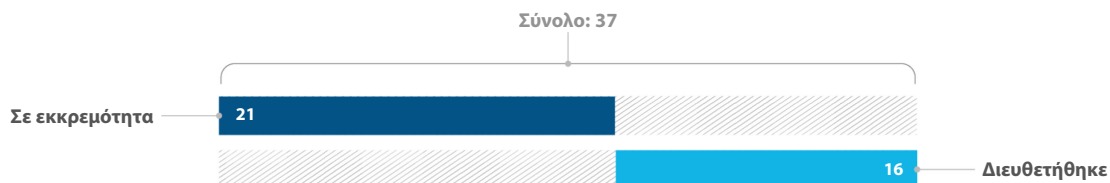
Διευθετήθηκε: Υπάρχουν στοιχεία που αποδεικνύουν ότι είτε η ενδιαφερόμενη ΚΕ είτε άλλη οντότητα εφάρμοσε διορθωτικά μέτρα σε συνέχεια της παρατήρησης, ή η παρατήρηση δεν ισχύει πλέον. Παραδείγματος χάριν, η σύμβαση την οποία αφορούσε η παρατήρηση έχει λήξει ή, λόγω μεταβολής των συνθηκών, το κόστος αντιμετώπισης του ζητήματος θα υπερέβαινε τα οφέλη.

Σε εκκρεμότητα: Δεν έχουν ληφθεί διορθωτικά μέτρα σε συνέχεια της παρατήρησης ή υπάρχουν ορισμένα στοιχεία που αποδεικνύουν τη λήψη διορθωτικών μέτρων, ωστόσο η διαδικασία δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη.

2.33. Όπως φαίνεται στο **γράφημα 2.1**, από τις 37 παρατηρήσεις στις οποίες δεν είχε δοθεί επαρκής συνέχεια στο τέλος του 2022, οι 16 (43 %) διευθετήθηκαν το 2023, καθώς οι ΚΕ

έλαβαν διορθωτικά μέτρα. Στο τέλος του 2023, είκοσι μία παρατηρήσεις (57 %) παρέμεναν σε εκκρεμότητα.

Γράφημα 2.1 – Κατάσταση των παρατηρήσεων προηγούμενων ετών

Σημ.: Όλες οι παρατηρήσεις προηγούμενων ετών σχετικά με τις ΚΕ ΙΗΙ και SESAR διευθετήθηκαν, καθώς οι ΚΕ έλαβαν διορθωτικά μέτρα το 2023.

Πηγή: ΕΕΣ.

Οι κοινές επιχειρήσεις υλοποίησαν τις περισσότερες συστάσεις μας για ανάληψη δράσης μέχρι το τέλος του 2023

2.34. Το 2023, αξιολογήσαμε για πρώτη φορά πώς υλοποιήθηκαν οι δράσεις που είχαμε εισηγηθεί στο κεφάλαιο 2 των ετήσιων εκθέσεων μας σχετικά με τις ΚΕ το 2021 και το 2022, περιλαμβανομένων και αυτών που είχαν διατυπωθεί κατόπιν ελέγχων οριζόντιων θεμάτων.

2.35. Η αξιολόγησή μας βασίστηκε σε συνεντεύξεις με υπαλλήλους που ασχολούνταν με την επιχειρησιακή και οικονομική παρακολούθηση έργων, με τις εσωτερικές δικλίδες και με τη διαχείριση των ανθρώπινων πόρων. Εξετάσαμε επίσης τα δικαιολογητικά έγγραφα που μας υπέβαλαν οι ΚΕ.

2.36. Στον [πίνακα 2.4](#) παρουσιάζονται τα ευρήματά μας από τη μεταπαρακολούθηση των δράσεων που είχαμε εισηγηθεί. Σε αντίθεση με τις συστάσεις του ελέγχου, για τις δράσεις που προτείναμε δεν καθορίζαμε προθεσμία υλοποίησης. Παρόλα αυτά, από τις 15 δράσεις που προτείναμε στις ετήσιες εκθέσεις μας για τα έτη 2021 και 2022, στο τέλος του 2023 εννέα είχαν υλοποιηθεί πλήρως και δύο επί το πλείστον.

2.37. Τρεις δράσεις που είχαν υλοποιηθεί μερικώς αφορούσαν τη βάσει κινδύνου προσέγγιση που ίσχυε ως προς τις δικλίδες υπό τα προγράμματα του νέου ΠΔΠ, την εφαρμογή συστήματος καταγραφής χρόνου και τη χρήση εξωτερικών παρόχων υπηρεσιών από την ΚΕ F4E. Η δράση που δεν υλοποιήθηκε καθόλου αφορούσε τη διαχείριση των ανθρώπινων πόρων, τομέας στον οποίο οι ΚΕ εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την Επιτροπή και τις συναφείς πλατφόρμες της. Για τις δράσεις που δεν είχαν ακόμη υλοποιηθεί πλήρως, αλλά και για αυτές που παρουσιάζονται στο παρόν κεφάλαιο, ορίζουμε πλέον προθεσμία υλοποίησης, λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις των ΚΕ σχετικά με την εφικτότητά τους (βλέπε [πίνακα 2.4](#)).

Πίνακας 2.4 – Μεταπαρακολούθηση των συστάσεων για δράσεις που προτείναμε το 2021 και το 2022

Επίπεδο υλοποίησης: πλήρως ως επί το πλείστον μερικώς δεν υλοποιήθηκε

Αριθ. δράσης / Έτος	ΚΕ	Δράση που πρότεινε το ΕΕΣ	Ανάλυση από το ΕΕΣ της προόδου που έχει σημειωθεί όσον αφορά την υλοποίηση των δράσεων	
			Βαθμός υλοποίησης	Παρατηρήσεις
1/2021	Όλες οι ΚΕ	<p>Σύμφωνα με το άρθρο 83α, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης, οι ΚΕ οφείλουν να καταβάλουν το μερίδιο των εργοδοτικών εισφορών τους στο συνταξιοδοτικό καθεστώς της ΕΕ, αφού η Επιτροπή κοινοποιήσει τον ετήσιο υπολογισμό.</p> <p>Στο πλαίσιο αυτό, οι ΚΕ, από κοινού με την Επιτροπή, πρέπει να επιδιώξουν περαιτέρω εναρμόνιση των διατάξεων του κανονισμού υπηρεσιακής κατάστασης και των επιμέρους ιδρυτικών κανονισμών των ΚΕ σχετικά με τις εργοδοτικές εισφορές στο συνταξιοδοτικό καθεστώς της ΕΕ, όταν υποβληθούν προτάσεις για την τροποποίηση των σχετικών νομοθετικών πράξεων.</p>	 	<p>Οι ΚΕ κατέβαλαν τις εργοδοτικές εισφορές για το οικονομικό έτος 2022 στο συνταξιοδοτικό σύστημα της ΕΕ, όπως τις τιμολόγησε η Επιτροπή. Η ετήσια εισφορά υπολογίστηκε σύμφωνα με τις οδηγίες της Επιτροπής.</p> <p>Μολονότι οι ΚΕ συνεργάστηκαν με την Επιτροπή, περαιτέρω δράσεις για τη αντιμετώπιση αλληλοαναιρούμενων νομικών διατάξεων εκφεύγουν της αρμοδιότητάς τους.</p>
2/2021	ΚΕ SESAR, CA, IHI, Clean H2, CBE, KDT και EU-Rail	Οι ΚΕ που λειτουργούν δυνάμει της ενιαίας βασικής πράξης πρέπει να καταρτίσουν κοινές κατευθυντήριες γραμμές για τον εναρμονισμό της έννοιας των διοικητικών δαπανών για όλες τις ΚΕ, ώστε βάσει αυτής να υπολογίζονται οι ετήσιες οικονομικές εισφορές των μελών.		Το 2023, οι ΚΕ εφάρμοσαν εναρμονισμένη μέθοδο για τον καθορισμό των διοικητικών εξόδων. Παραδείγματος χάριν, όλες οι ΚΕ θεωρούν πλέον τα έξοδα για εμπειρογνώμονες που συμμετέχουν στις διαδικασίες διαγωνισμών και προετοιμασίας επιχορηγήσεων ως επιχειρησιακά και όχι ως διοικητικά έξοδα.

Αριθ. δράσης / Έτος	ΚΕ	Δράση που πρότείνει το ΕΕΣ	Ανάλυση από το ΕΕΣ της προόδου που έχει σημειωθεί όσον αφορά την υλοποίηση των δράσεων	
			Βαθμός υλοποίησης	Παρατηρήσεις
3/2021	EuroHPC	Η ΚΕ EuroHPC οφείλει να εφαρμόζει αξιόπιστες διαδικασίες για την πιστοποίηση και την επικύρωση των εισφορών σε είδος.		Το 2023, η ΚΕ EuroHPC κατάρτισε εσωτερικές οδηγίες και εφάρμοσε διαδικασίες για την πιστοποίηση και την επικύρωση των εισφορών σε είδος. Επίσης παρείχε στα μέλη (συμμετέχοντα κράτη και μέλη από τον ιδιωτικό τομέα) και στους διορισμένους ελεγκτές τους μεθοδολογία και καθοδήγηση για την αναφορά των εισφορών σε είδος στις επιχειρησιακές δραστηριότητες και στα επενδυτικά έργα στο πλαίσιο του «Ορίζων 2020». Το 2023, οι εξωτερικοί ελεγκτές της αξιοπιστίας των ετήσιων λογαριασμών της ΚΕ δεν ανέφεραν κανένα σχετικό πρόβλημα.
4/2021	Όλες οι ΚΕ (πλην της F4E)	Οι ΚΕ οφείλουν να ενισχύσουν τα συστήματα εσωτερικών δικλίδων ενθαρρύνοντας σθεναρά τη χρήση του Personnel Costs Wizard από ορισμένες κατηγορίες δικαιούχων, για τις οποίες ο κίνδυνος διάπραξης σφαλμάτων είναι αυξημένος, όπως οι ΜΜΕ και οι νέοι δικαιούχοι.		Οι ΚΕ ενθάρρυναν ενεργά τους δικαιούχους ως προς τη χρήση του Personnel Costs Wizard. Ενημέρωσαν συστηματικά τα μέλη από τον ιδιωτικό τομέα σχετικά με τα τακτικά διαδικτυακά σεμινάρια της Επιτροπής με θέμα τις δηλώσεις εξόδων προσωπικού, συστήνοντας όλως ιδιαιτέρως τη συμμετοχή των νέων δικαιούχων και των ΜΜΕ.
5/2021	ΚΕ EuroHPC	Η ΚΕ EuroHPC πρέπει να καλύψει τις καίριες θέσεις εργασίας, προκειμένου να διασφαλίσει, αφενός, τη χρηματοοικονομική διαχείρισή της και τη διαχείριση των εσωτερικών δικλίδων της και, αφετέρου, την επιχειρησιακή συνέχεια και την επίτευξη των βασικών επιχειρησιακών στόχων της.		Το 2023, είχαν καλυφθεί όλες οι καίριες θέσεις διοικητικών στελεχών. Οι ομάδες διαχείρισης έργου ενισχύθηκαν με τον διορισμό πεπειραμένων υπευθύνων έργου.
6/2021	Σύνολο ΚΕ (πλην της F4E)	Οι ΚΕ οφείλουν να θέσουν σε εφαρμογή σύστημα καταγραφής χρόνου, ώστε να συγκεντρώνουν αντικειμενικά δεδομένα όσον		Το 2023, στο τμήμα υποστήριξης των ΚΕ σχετικά με τους ανθρώπινους πόρους άρχισε η εναρμόνιση και η βελτιστοποίηση των εργαλείων ΤΠ σχετικά με τους ανθρώπινους πόρους που ήταν διαθέσιμα σε όλες τις ΚΕ (Sysper και Systal). Το 2024, η Επιτροπή

Αριθ. δράσης / Έτος	ΚΕ	Δράση που πρότείνει το ΕΕΣ	Ανάλυση από το ΕΕΣ της προόδου που έχει σημειωθεί όσον αφορά την υλοποίηση των δράσεων	
			Βαθμός υλοποίησης	Παρατηρήσεις
		αφορά τον χρόνο που δαπανούν οι υπάλληλοι για κάθε δραστηριότητα.		άρχισε να εφαρμόζει μια νέα ολοκληρωμένη πλατφόρμα για τους ανθρώπινους πόρους (HRT), η οποία περιλαμβάνει σύστημα καταγραφής χρόνου προς κατάργηση των υπαρχόντων εργαλείων. Ημερομηνία-στόχος: τέλος του 2025.
7/2021	Όλες οι ΚΕ (πλην της F4E)	Οι ΚΕ οφείλουν να αναπτύξουν ένα τυποποιημένο μοντέλο ή καθοδήγηση σχετικά με την εκτίμηση των αναγκών σε προσωπικό (και σε βασικές ικανότητες) για κάθε δραστηριότητα και μονάδα, με σκοπό τη βελτιστοποίηση της χρήσης των ανθρώπινων πόρων.		Η υλοποίηση αυτής της δράσης πρέπει να έχει την πλήρη υποστήριξη της Επιτροπής (ιδίως των συνεργαζόμενων ΓΔ και της ΓΔ BUDG), η οποία λαμβάνει τις τελικές αποφάσεις σχετικά με τη μελλοντική διάθεση πόρων στις ΚΕ. Ως εκ τούτου, η δράση μπορεί να υλοποιηθεί αποτελεσματικά μόνο κατά την προετοιμασία νέας εντολής για τις ΚΕ (περί τα τέλη του 2026). Αυτό θα απαιτήσει τη στενή συνεργασία όλων των ΚΕ που δραστηριοποιούνται στον τομέα της έρευνας και σαφή δέσμευση από την ανώτερη διοίκηση. Ημερομηνία-στόχος: τέλος του 2027.
8/2021	ΚΕ F4E	Η διοίκηση της ΚΕ πρέπει να ενισχύσει τα ήδη ληφθέντα μέτρα για τον μετριασμό των κινδύνων που σχετίζονται με τη χρήση εξωτερικού προσωπικού, ιδίως δε του κινδύνου μη αποδοτικής διαχείρισης λόγω του ασαφούς καταμερισμού αρμοδιοτήτων μεταξύ των μόνιμων και λοιπών υπαλλήλων και του εξωτερικού προσωπικού.		Το 2022, συγκροτήθηκε ομάδα εργασίας για την αξιολόγηση της μεγάλης εξάρτησης από εξωτερικούς πόρους, με στόχο τον καλύτερο σχεδιασμό και την αιτιολόγηση της σχετικής ανάγκης, η οποία, στη συνέχεια, ανέπτυξε πολιτική για τη χρήση εξωτερικών παρόχων υπηρεσιών. Κατά τον χρόνο του ελέγχου (Μάρτιος 2024), η πολιτική αυτή βρισκόταν σε διαδικασία έγκρισης από τη διοίκηση της ΚΕ. Το 2023, σε συνέχεια του ελέγχου της διαχείρισης των ανθρώπινων πόρων και της δεοντολογίας από την IAS, αναφέρθηκαν σημαντικά προβλήματα που αφορούσαν την υπηρεσία συντονισμού και

Αριθ. δράσης / Έτος	ΚΕ	Δράση που πρότείνει το ΕΕΣ	Ανάλυση από το ΕΕΣ της προόδου που έχει σημειωθεί όσον αφορά την υλοποίηση των δράσεων	
			Βαθμός υλοποίησης	Παρατηρήσεις
				<p>διαχείρισης των εξωτερικών παρόχων υπηρεσιών (βλέπε σημείο 2.27).</p> <p>Ημερομηνία-στόχος: τέλος του 2025.</p>
1/2022	ΚΕ EuroHPC, IHI, CBE και «Μικροκυκλώματα»	Οι ΚΕ πρέπει να καταρτίσουν σχέδιο δράσης με καθορισμένο χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση της υλοποίησης των έργων που εγκρίθηκαν υπό προηγούμενα ΠΔΠ.		<p>Το επικαιροποιημένο σύστημα ηλεκτρονικών επιχορηγήσεων (Compass) παρέχει νέα εργαλεία αναφοράς και παρακολούθησης, τα οποία μπορούν να χρησιμοποιούν οι ΚΕ για τη σταδιακή κατάργηση της διαδικασίας παρακολούθησης και την αξιολόγηση αιτημάτων για παρατάσεις και αναστολές των πληρωμών.</p> <p>Ημερομηνία-στόχος: τέλος του 2024.</p>
2/2022	ΚΕ EuroHPC και CBE	Προκειμένου να διασφαλιστεί η επίτευξη των τιμών-στόχου για τις εισφορές των μελών τους από τον ιδιωτικό τομέα υπό το ΠΔΠ 2021-2027, οι ΚΕ EuroHPC και CBE πρέπει, βάσει στρατηγικού σχεδίου υλοποίησης του προγράμματος, να παρακολουθούν σε ετήσια βάση την πρόοδο των μεμονωμένων εισφορών των μελών από τον ιδιωτικό τομέα.		<p>Και οι δύο ΚΕ κατάρτισαν πολυετές πρόγραμμα εργασίας και προϋπολογισμό για τις δραστηριότητές τους υπό το ΠΔΠ 2021-2027, έτσι ώστε να είναι μπορούν να προβαίνουν σε πολυετείς εκτιμήσεις των εισφορών των μελών τους ως μέρος του προγραμματισμού τους. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να επαναξιολογήσει την τιμή-στόχο ως προς την εισφορά του μέλους από τον ιδιωτικό τομέα για το ΠΔΠ 2021-2027.</p> <p>Ημερομηνία-στόχος: τέλος του 2024.</p>
3/2022	Σύνολο ΚΕ (πλην της F4E)	Προκειμένου να αυξηθεί η διαφάνεια, όλες οι ΚΕ πρέπει να γνωστοποιούν στους ετήσιους λογαριασμούς τους σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τις εισφορές των μελών σε επίπεδο προγράμματος. Για κάθε πρόγραμμα στο πλαίσιο του οποίου λειτουργούν πρέπει να παρουσιάζουν, ανά κατηγορία μελών, έως το		<p>Λεπτομερή στοιχεία σχετικά με τα διαφορετικά είδη εισφορών των μελών αναφέρονται ανά πρόγραμμα στους ετήσιους λογαριασμούς για το 2023 των ΚΕ που δραστηριοποιούνται στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας. Τα στοιχεία αυτά καθιστούν επίσης δυνατή τη σύγκριση των εισφορών που καταβλήθηκαν τελικά με τις τιμές-στόχο που προβλέπονται από το νόμο.</p>

Αριθ. δράσης / Έτος	ΚΕ	Δράση που πρότείνει το ΕΕΣ	Ανάλυση από το ΕΕΣ της προόδου που έχει σημειωθεί όσον αφορά την υλοποίηση των δράσεων	
			Βαθμός υλοποίησης	Παρατηρήσεις
		τέλος του έτους, όλες τις σημαντικές πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων των νομικά δεσμευτικών τιμών-στόχου για τις εισφορές που είχαν τεθεί για το αντίστοιχο πρόγραμμα, του όγκου των εισφορών που ελήφθησαν και του όγκου των νομικών δεσμεύσεων.		
4/2022	SESAR	Όσον αφορά το «Ορίζων 2020», η ΚΕ οφείλει να ενισχύσει την προσέγγισή της παρακολούθησης των κινδύνων που απειλούν τις προληπτικές δικλίδες, προκειμένου να εντοπίζει πιθανώς επικίνδυνους δικαιούχους που επί του παρόντος δεν περιλαμβάνονται στον πληθυσμό (όπως δικαιούχοι που δεν είχαν υποβληθεί ποτέ στο παρελθόν σε κατασταλτικό έλεγχο και νεοεισερχόμενοι) και έργα υψηλού κινδύνου.		Η δράση ολοκληρώθηκε, δεδομένου ότι η ΚΕ διεκπεραίωσε όλες τις απομένουσες τελικές πληρωμές στο πλαίσιο του «Ορίζων 2020» το τελευταίο τρίμηνο του 2023.
5/2022	ΚΕ EU-Rail, EuroHPC και «Μικροκυκλώματα»	Οι ΚΕ EU-Rail και EuroHPC, πρέπει να εφαρμόσουν μια διαρθρωμένη προσέγγιση βάσει κινδύνου όσον αφορά τις προληπτικές δικλίδες, η οποία να καλύπτει τους κινδύνους που σχετίζονται με τα έργα και τους δικαιούχους τους. Επιπλέον, οι ΚΕ EU-Rail, EuroHPC και «Μικροκυκλώματα» πρέπει να αναπτύξουν εσωτερική, πρακτική καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής παρακολούθησης βάσει κινδύνου σε επίπεδο έργων και δικαιούχων και σχετικά με τον τρόπο χρήσης από τους		Στις αρχές του 2024, η ΚΕ EuroHPC εφάρμοσε τις εσωτερικές οδηγίες της σχετικά με μια βάσει κινδύνου προσέγγιση στο σύστημα εσωτερικών δικλίδων για τις δραστηριότητες και τα έργα του «Ορίζων 2020». Η ΚΕ EU-Rail θα χρησιμοποιήσει αποκλειστικά κατ' αποκοπή επιχορηγήσεις για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων του «Ορίζων Ευρώπη» που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά της. Στο τέλος του 2023, η ΚΕ εφάρμοσε τη δική της στρατηγική προληπτικών δικλίδων για το «Ορίζων Ευρώπη», η οποία περιλαμβάνει προσέγγιση βάσει κινδύνου για τις κατ' αποκοπήν επιχορηγήσεις.

Αριθ. δράσης / Έτος	ΚΕ	Δράση που πρότείνει το ΕΕΣ	Ανάλυση από το ΕΕΣ της προόδου που έχει σημειωθεί όσον αφορά την υλοποίηση των δράσεων	
			Βαθμός υλοποίησης	Παρατηρήσεις
		υπαλλήλους της διαθέσιμης στο σύστημα COMPASS ενότητας για τη διαχείριση των κινδύνων.		<p>Η στρατηγική αυτή θα εφαρμοστεί και για τις εν εξελίξει κατ' αποκοπήν επιχορηγήσεις του «Ορίζων 2020».</p> <p>Τον Μάιο του 2024, η ΚΕ «Μικροκυκλώματα» εφάρμοσε τη δική της εσωτερική βάση κινδύνου στρατηγική προληπτικών δικλίδων για τις δραστηριότητες του «Ορίζων 2020» και του «Ορίζων Ευρώπη».</p>
6/2022	ΚΕ SESAR, CA, «Μικροκυκλώματα», EU-Rail και EuroHPC	Οι ΚΕ οφείλουν, αφενός, να διασφαλίσουν ότι όλες οι δράσεις ενισχυμένης παρακολούθησης συνοδεύονται από ειδικές δράσεις στο πλαίσιο των δικλίδων που στοχεύουν στους εντοπισθέντες κινδύνους και, αφετέρου, να μεριμνούν για τη μεταπαρακολούθησή τους εντός προκαθορισμένης προθεσμίας.		Στις οδηγίες σχετικά με την εσωτερική βάση κινδύνου στρατηγική προληπτικών δικλίδων οι ΚΕ συμπεριλαμβάνουν συγκεκριμένες οδηγίες σχετικά με την ενισχυμένη παρακολούθηση. Από τις τελευταίες εκθέσεις σχετικά με τις δράσεις ενισχυμένης παρακολούθησης προκύπτει ότι οι εν λόγω οδηγίες εφαρμόστηκαν σωστά από τους υπαλλήλων των ΚΕ.
7/2022	Όλες οι ΚΕ (πλην των EU-Rail και F4E)	<p>Στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», όλες οι ΚΕ οφείλουν να εφαρμόζουν προσέγγιση βάσει κινδύνου για τη διαχείριση των επιχορηγήσεων, η οποία να καλύπτει τα κύρια στάδια της διαδικασίας αυτής, από την προετοιμασία της συμφωνίας επιχορήγησης έως την πληρωμή. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει συγκεκριμένα να διασφαλίζουν:</p> <p>α) ότι οι δικαιούχοι και τα έργα δυνητικά υψηλής επικινδυνότητας θα υπόκεινται σε ενισχυμένες προληπτικές δικλίδες ή σε κατασταλτικούς ελέγχους και</p>		Τον Φεβρουάριο του 2024, οι ΚΕ που δραστηριοποιούνται στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας ανέπτυξαν κοινή προσέγγιση και καθοδήγηση σχετικά με στρατηγική δικλίδων της CAS για το «Ορίζων Ευρώπη», η οποία προβλέπει εναλλακτικούς μηχανισμούς διασφάλισης και δείκτες για την αντιστάθμιση του γεγονότος ότι η στρατηγική δικλίδων της Επιτροπής για το «Ορίζων Ευρώπη» δεν κάλυπτε τις ειδικές ανάγκες των ΚΕ για διασφάλιση σχετικά με τις πληρωμές επιχορηγήσεων. Ειδικότερα, στο πλαίσιο του «Ορίζων Ευρώπη», η Κοινή Υπηρεσία Ελέγχου (CAS) της Επιτροπής δεν θα προβαίνει πλέον σε κατασταλτικό έλεγχο αντιπροσωπευτικού δείγματος δικαιούχων, ούτε σε υπολογισμό του ποσοστού σφάλματος για κάθε ΚΕ. Αυτή τη στιγμή, η κοινή

Αριθ. δράσης / Έτος	ΚΕ	Δράση που πρότεινε το ΕΕΣ	Ανάλυση από το ΕΕΣ της προόδου που έχει σημειωθεί όσον αφορά την υλοποίηση των δράσεων	
			Βαθμός υλοποίησης	Παρατηρήσεις
		β) ότι τα σημαντικά αποτελέσματα των κατασταλτικών ελέγχων θα λαμβάνονται δεόντως υπόψη κατά την εκτίμηση κινδύνου για μελλοντικές προληπτικές δικλίδες.		<p>προσέγγιση των ΚΕ βρίσκεται υπό δοκιμή από την CAS της Επιτροπής.</p> <p>EU-Rail – η μόνη ΚΕ που χρησιμοποιεί αποκλειστικά κατ' αποκοπήν επιχορηγήσεις για το «Ορίζων Ευρώπη» - επέλεξε να εξαιρεθεί και τον Δεκέμβριο του 2023 ενέκρινε τη δική της στρατηγική δικλίδων για τις κατ' αποκοπήν επιχορηγήσεις.</p> <p>Ημερομηνία-στόχος: τέλος του 2024.</p>

Πηγή: ΕΕΣ.

Απάντηση των κοινών επιχειρήσεων στα κεφάλαια 1 και 2

1.13

Η κοινή επιχείρηση «Μικροκυκλώματα» επιθυμεί να τονίσει ότι η πρόσθετη χρηματοδότηση στο πλαίσιο της πράξης για τα μικροκυκλώματα είναι σημαντική, με 925 εκατ. EUR από το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» και 1 450 εκατ. EUR από το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη».

2.29

Σε συνέχεια του αιτήματος του ΕΕΣ να προσδιοριστεί ο διαχωρισμός μεταξύ των χρηματοδοτικών πόρων που διαχειρίζεται η Επιτροπή και των χρηματοδοτικών πόρων που διαχειρίζονται οι ΚΕ «Έξυπνα δίκτυα και υπηρεσίες» και «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3» μετά την οικονομική τους αυτονομία, οι ΚΕ ενσωμάτωσαν επαρκείς πρόσθετες πληροφορίες στις σημειώσεις των τελικών ετήσιων λογαριασμών τους για το 2023, προκειμένου να βελτιωθεί η σαφήνεια των δημοσιοποιημένων πληροφοριών.

Δράση 6

Οι ΚΕ «Έξυπνα δίκτυα και υπηρεσίες» και «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3», θα ενημερώσουν (μέσω των ρυθμίσεων τμήματος υποστήριξης για λογιστικές υπηρεσίες των κοινών επιχειρήσεων) τη Γενική Διεύθυνση Προϋπολογισμού (ΓΔ BUDGET) της Επιτροπής σχετικά με το θέμα, η οποία είναι η μόνη αρχή της ΕΕ που μπορεί να αποφασίσει εάν υπάρχει ανάγκη για τους νεοσύστατους φορείς της ΕΕ (όπως οι κοινές επιχειρήσεις και οι οργανισμοί) να αναπτύξουν ειδικές οδηγίες σχετικά με την παρουσίαση των πρώτων ετήσιων λογαριασμών.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Κεφάλαιο 3

Δηλώσεις διασφάλισης

των κοινών επιχειρήσεων της ΕΕ

3.1. Πληροφορίες προς υποστήριξη των δηλώσεων διασφάλισης

Στοιχεία για τη θεμελίωση των γνώμών

3.1.1. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα ελέγχου (ΔΠΕ) και τους κώδικες δεοντολογίας της Διεθνούς Ομοσπονδίας Λογιστών (IFAC), καθώς και με τα διεθνή πρότυπα των ανώτατων οργάνων ελέγχου (ISSAI) του INTOSAI. Οι αρμοδιότητές μας, όπως απορρέουν από τα εν λόγω πρότυπα, περιγράφονται αναλυτικότερα στην ενότητα της παρούσας έκθεσης με τον τίτλο «Αρμοδιότητες του ελεγκτή». Ικανοποιήσαμε τις απαιτήσεις περί ανεξαρτησίας και εκπληρώσαμε τις δεοντολογικές υποχρεώσεις που υπέχουμε σύμφωνα με τον κώδικα δεοντολογίας για επαγγελματίες λογιστές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας για Λογιστές. Θεωρούμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που συγκεντρώσαμε είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της γνώμης μας.

Αρμοδιότητες της διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση

3.1.2. Σύμφωνα με τα άρθρα 310 έως 325 της ΣΛΕΕ και τους δημοσιονομικούς κανονισμούς των κοινών επιχειρήσεων (ΚΕ), η διοίκηση της εκάστοτε ΚΕ φέρει την ευθύνη τόσο για την κατάρτιση και την παρουσίαση των λογαριασμών της βάσει των διεθνώς αποδεκτών λογιστικών προτύπων για τον δημόσιο τομέα όσο και για τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται. Η ευθύνη αυτή περιλαμβάνει τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και τη διατήρηση εσωτερικών δικλίδων με σκοπό την κατάρτιση και παρουσίαση οικονομικών καταστάσεων οι οποίες να μην περιέχουν σημαντικές ανακρίβειες, οφειλόμενες σε απάτη ή σφάλμα. Επίσης, η διοίκηση είναι υπεύθυνη να διασφαλίζει ότι οι δραστηριότητες, οι χρηματοοικονομικές πράξεις και οι πληροφορίες που παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις συμμορφώνονται με το κανονιστικό πλαίσιο που τις διέπει. Η διοίκηση της εκάστοτε ΚΕ φέρει την τελική ευθύνη για τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί της.

3.1.3. Κατά την κατάρτιση των λογαριασμών, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της δυνατότητας της ΚΕ να διατηρηθεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα, για τη γνωστοποίηση, κατά περίπτωση, ζητημάτων που αφορούν αυτή τη συνέχιση της δραστηριότητας και, τέλος, για την τήρηση λογιστικής βάσει της αρχής της συνέχισης της δραστηριότητας, εκτός εάν η διοίκηση σκοπεύει να προβεί στην εκκαθάριση της ελεγχόμενης οντότητας ή σε παύση δραστηριοτήτων ή εάν δεν έχει άλλη ρεαλιστική επιλογή.

3.1.4. Οι υπεύθυνοι για τη διακυβέρνηση είναι επιφορτισμένοι με την επίβλεψη της διαδικασίας υποβολής των χρηματοοικονομικών εκθέσεων της ΚΕ.

Αρμοδιότητες του ελεγκτή όσον αφορά τον έλεγχο των λογαριασμών και των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται

3.1.5. Στόχος μας είναι, αφενός, να αποκομίζουμε εύλογη βεβαιότητα τόσο σχετικά με την απουσία σημαντικών ανακρίβειών στους λογαριασμούς των ΚΕ όσο και σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται και, αφετέρου, βάσει του ελέγχου που διενεργούμε, να παρέχουμε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο δηλώσεις τόσο ως προς την αξιοπιστία των λογαριασμών όσο και ως προς τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται. Ως εύλογη βεβαιότητα νοείται βεβαιότητα υψηλού βαθμού, χωρίς όμως αυτό να αποτελεί εγγύηση ότι, στο πλαίσιο του ελέγχου, εντοπίζονται πάντοτε όλες οι πιθανές περιπτώσεις σημαντικής ανακρίβειας ή μη συμμόρφωσης. Η ανακρίβεια και η μη συμμόρφωση μπορεί να οφείλονται σε απάτη ή σφάλμα, θεωρούνται δε σημαντικές, εάν εύλογα πιθανολογείται ότι, είτε από κοινού είτε εκάστη μεμονωμένα, θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών που βασίζονται σε αυτούς τους λογαριασμούς.

3.1.6. Όσον αφορά τα έσοδα, επαληθεύουμε τις εισφορές που καταβάλλονται από την Επιτροπή, από άλλους εταίρους ή από συμμετέχουσες χώρες και αξιολογούμε τις διαδικασίες που ακολουθούν οι ΚΕ για την είσπραξη τυχόν άλλων εσόδων.

3.1.7. Όσον αφορά τις δαπάνες, εξετάζουμε τις πράξεις πληρωμών, αφού οι δαπάνες πραγματοποιηθούν, καταχωριστούν και γίνουν δεκτές. Η εξέταση αυτή καλύπτει όλες τις κατηγορίες πληρωμών κατά τον χρόνο της εκτέλεσής τους, πλην των προκαταβολών. Εξετάζουμε τις προπληρωμές όταν ο αποδέκτης των κεφαλαίων αιτιολογήσει την ορθή χρήση τους και η εκάστοτε ΚΕ αποδεχθεί την αιτιολόγηση εκκαθαρίζοντας την προπληρωμή, είτε το ίδιο οικονομικό έτος είτε αργότερα.

3.1.8. Σύμφωνα με τα ΔΠΕ και τα ISSAI, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλα τα στάδια του ελέγχου. Προβαίνουμε επίσης στις ακόλουθες ενέργειες:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ύπαρξης σημαντικών ανακρίβειών στους λογαριασμούς, καθώς και σημαντικής μη συμμόρφωσης των υποκείμενων πράξεων με τις απαιτήσεις του νομικού πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, λόγω απάτης ή σφάλματος. Σχεδιάζουμε και εκτελούμε ελεγκτικές διαδικασίες για την αντιμετώπιση των εν λόγω κινδύνων και συλλέγουμε ελεγκτικά τεκμήρια επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση των γνώμών μας. Ο κίνδυνος να μην εντοπιστεί σημαντική ανακρίβεια ή μη συμμόρφωση οφειλόμενη σε απάτη είναι υψηλότερος από τον αντίστοιχο κίνδυνο μη εντοπισμού ανακρίβειας ή μη συμμόρφωσης οφειλόμενης σε σφάλμα, καθότι η απάτη

μπορεί να συνίσταται σε αθέμιτη σύμπραξη, παραποίηση, εσκεμμένη παράλειψη, ψευδή δήλωση ή καταστρατήγηση εσωτερικών δικλίδων.

- Διαμορφώνουμε σφαιρική εικόνα του συστήματος εσωτερικών δικλίδων που αποτελεί αντικείμενο του ελέγχου μας, προκειμένου να σχεδιάσουμε ελεγκτικές διαδικασίες αρμόζουσες στις περιστάσεις, αλλά όχι προκειμένου να διατυπώσουμε γνώμη σχετικά με την αποτελεσματικότητα των εν λόγω δικλίδων.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών πολιτικών που ακολουθούνται και τον εύλογο χαρακτήρα των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων στις οποίες προβαίνει η διοίκηση.
- Εξάγουμε συμπέρασμα σχετικά με την ενδεδειγμένη ή μη χρήση από τη διοίκηση της λογιστικής βάσει της αρχής της συνέχισης της δραστηριότητας και, βάσει των ελεγκτικών τεκμηρίων που συλλέγουμε, σχετικά με το κατά πόσον υφίσταται σημαντική αβεβαιότητα σε σχέση με γεγονότα ή περιστάσεις που ενδεχομένως θέτουν σοβαρά εν αμφιβόλω την ικανότητα μιας ΚΕ να συνεχίσει τις δραστηριότητές της. Εάν το συμπέρασμα στο οποίο καταλήγουμε είναι η ύπαρξη σημαντικής αβεβαιότητας, στην έκθεση ελέγχου που καταρτίζουμε οφείλουμε να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις στους λογαριασμούς ή, εάν οι γνωστοποιήσεις αυτές δεν είναι επαρκείς, να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται στα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει μέχρι την ημερομηνία έγκρισης της έκθεσης του ελεγκτή μας. Ωστόσο, υπάρχει το ενδεχόμενο μελλοντικά συμβάντα ή περιστάσεις να οδηγήσουν σε αδυναμία της ελεγχόμενης οντότητας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το συνολικό περιεχόμενο των λογαριασμών, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσον οι λογαριασμοί αποτυπώνουν κατά τρόπο εύλογο τις πράξεις και τα γεγονότα στα οποία βασίζονται.
- Συγκεντρώνουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια σχετικά με τις οικονομικές πληροφορίες των ΚΕ, προκειμένου να διατυπώσουμε γνώμη σχετικά με τους λογαριασμούς και τις πράξεις στις οποίες αυτοί βασίζονται. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και τη διενέργεια του ελέγχου και φέρουμε την αποκλειστική ευθύνη για τις ελεγκτικές γνώμες που διατυπώνουμε.
- Λαμβάνουμε υπόψη τις ελεγκτικές εργασίες του ανεξάρτητου εξωτερικού ελεγκτή επί των λογαριασμών των ΚΕ, όπως ορίζει το άρθρο 70, παράγραφος 6, του δημοσιονομικού κανονισμού.

3.1.9. Όσον αφορά τις ερευνητικές δαπάνες των ΚΕ στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020», τους σχετικούς κατασταλτικούς ελέγχους διενεργεί η Κοινή Υπηρεσία Ελέγχου (CAS) της ΓΔ RTD της Επιτροπής. Αναφορικά με τα αποτελέσματα των κατασταλτικών ελέγχων

της CAS, στην πρότασή της για κανονισμό σχετικά με το πρόγραμμα «Ορίζων 2020»⁷, η Επιτροπή έκρινε ότι κίνδυνος σφάλματος μεταξύ 2 % και 5 % σε ετήσια βάση αποτελεί ρεαλιστικό στόχο, λαμβανομένων υπόψη του κόστους των δικλίδων και της πολυπλοκότητας των κανόνων που διέπουν την απόδοση εξόδων στο πλαίσιο ερευνητικών έργων. Επιδίωξη της Επιτροπής είναι, κατά το κλείσιμο του προγράμματος «Ορίζων 2020», το υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος να προσεγγίζει όσο το δυνατόν περισσότερο το 2 %. Όσον αφορά τις ερευνητικές δαπάνες της ΚΕ στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», υπεύθυνη για τη διενέργεια των κατασταλτικών ελέγχων παραμένει η CAS, η οποία όμως, για τους συγκεκριμένους ελέγχους, στράφηκε προς μια βάσει κινδύνου προσέγγιση, με συνέπεια να μην υπολογίζει πλέον αντιπροσωπευτικά ποσοστά σφάλματος ειδικά για τις ΚΕ.

3.1.10. Ενημερώνουμε τη διοίκηση σχετικά με ζητήματα όπως η προβλεπόμενη εμπέλεια και το χρονοδιάγραμμα των ελεγκτικών εργασιών, καθώς και σχετικά με σημαντικά ελεγκτικά ευρήματα, περιλαμβανομένων τυχόν σημαντικών αδυναμιών στο σύστημα εσωτερικών δικλίδων, τις οποίες εντοπίζουμε κατά τις εργασίες μας.

3.1.11. Μεταξύ των ζητημάτων για τα οποία επικοινωνήσαμε με τις ΚΕ, προσδιορίζουμε τα πλέον σημαντικά στο πλαίσιο του ελέγχου των λογαριασμών της υπό εξέταση περιόδου, τα οποία, ως εκ τούτου, αναδεικνύονται στα κύρια ζητήματα του ελέγχου. Τα ζητήματα αυτά περιγράφονται στην έκθεσή μας, εκτός εάν η γνωστοποίησή τους αντιβαίνει σε νόμο ή κανονισμό ή εάν, σε εξαιρετικά σπάνιες περιπτώσεις, κρίνουμε ότι ένα ζήτημα δεν πρέπει να δημοσιοποιηθεί στην έκθεσή μας, καθώς πιθανολογείται εύλογα ότι οι αρνητικές συνέπειες αυτής της γνωστοποίησης θα υπερκέραζαν τα οφέλη της για το δημόσιο συμφέρον.

⁷ COM(2011) 809.

Κοινές επιχειρήσεις που υλοποιούν προγράμματα-πλαίσιο της ΕΕ

Κοινή Επιχείρηση του ερευνητικού προγράμματος διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας στο πλαίσιο του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού 3 (SESAR 3)

3.2. Κοινή Επιχείρηση του ερευνητικού προγράμματος διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας στο πλαίσιο του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού 3 (SESAR 3)

Εισαγωγή

3.2.1. Η Κοινή Επιχείρηση του ερευνητικού προγράμματος διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας στο πλαίσιο του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού 3 (KE SESAR 3), με έδρα στις Βρυξέλλες, συστάθηκε τον Νοέμβριο του 2021 στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και για το διάστημα μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2031⁸. Η KE SESAR 3 αντικατέστησε την KE SESAR που είχε συσταθεί τον Φεβρουάριο του 2007 στο πλαίσιο του έβδομου προγράμματος-πλασίου για την έρευνα (7ο ΠΠ) με οκταετή διάρκεια⁹ (SESAR 1), η οποία παρατάθηκε τον Ιούνιο του 2014, ώστε η KE να συνεχίσει να λειτουργεί στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020»¹⁰.

3.2.2. Η KE SESAR 3 συνιστά σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για την ανάπτυξη μιας εκσυγχρονισμένης υποδομής διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας στην Ευρώπη και την επιτάχυνση της υλοποίησης του Ψηφιακού Ευρωπαϊκού Ουρανού, μέσω της έρευνας και της καινοτομίας. Μέλη της είναι η ΕΕ, εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια της Αεροναυτιλίας (Eurocontrol) και περισσότεροι από 50 οργανισμοί από ολόκληρο το φάσμα της αξιακής αλυσίδας του κλάδου των αερομεταφορών, που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων αερολιμένες, χρήστες του εναέριου χώρου όλων των κατηγοριών, φορείς παροχής υπηρεσιών αεροναυτιλίας, φορείς εκμετάλλευσης και

⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/2085 του Συμβουλίου, σχετικά με τη σύσταση των κοινών επιχειρήσεων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη».

⁹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 219/2007 του Συμβουλίου για τη σύσταση Κοινής Επιχείρησης για την ανάπτυξη του ευρωπαϊκού συστήματος νέας γενιάς για τη διαχείριση της εναέριας κυκλοφορίας (SESAR).

¹⁰ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 721/2014 του Συμβουλίου σχετικά με την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 219/2007.

Κοινή Επιχείρηση του ερευνητικού προγράμματος διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας στο πλαίσιο του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού 3 (SESAR 3)

παροχής υπηρεσιών δρόμων, την κατασκευαστική βιομηχανία και την επιστημονική κοινότητα.

3.2.3. Στον **πίνακα 3.2.1** παρουσιάζονται τα βασικά αριθμητικά στοιχεία που αφορούν την ΚΕ.

Πίνακας 3.2.1 – Βασικά αριθμητικά στοιχεία που αφορούν την ΚΕ

	2023	2022	Απόκλιση
Διαθέσιμος προϋπολογισμός πληρωμών (εκατ. ευρώ) ⁽¹⁾	241,5	146,9	64 %
Διαθέσιμος προϋπολογισμός αναλήψεων υποχρεώσεων (εκατ. ευρώ) ⁽¹⁾	111,2	158,8	-30 %
Σύνολο υπαλλήλων στις 31 Δεκεμβρίου ⁽²⁾	32	36	-11 %

(1) Στον διαθέσιμο προϋπολογισμό περιλαμβάνονται αχρησιμοποίητες πιστώσεις προηγούμενων ετών, τις οποίες η ΚΕ ενέγραψε εκ νέου στον προϋπολογισμό του τρέχοντος έτους, έσοδα με ειδικό προορισμό και ανακατανομές στο επόμενο έτος.

(2) Μόνιμοι, έκτακτοι και συμβασιούχοι υπάλληλοι, καθώς και αποσπασμένοι εθνικοί εμπειρογνώμονες.

Πηγή: Στοιχεία παρασχεθέντα από την ΚΕ.

3.2.4. Οι μεταβολές στο ύψος του προϋπολογισμού της ΚΕ, όπως παρουσιάζονται στον **πίνακα 3.3.1**, εξαρτώνται εν πολλοίς από το στάδιο υλοποίησης των πολυετών προγραμμάτων έρευνας και καινοτομίας. Ο μειωμένος προϋπολογισμός αναλήψεων υποχρεώσεων για το 2023 απηχούσε τη μείωση του αριθμού των προκηρύξεων έργων στο πλαίσιο του «Ορίζων Ευρώπη». Η αύξηση του προϋπολογισμού πληρωμών για το 2023 ανάγεται στις ενδιάμεσες πληρωμές για εν εξελίξει έργα του «Ορίζων 2020» και τις σημαντικές πληρωμές προχρηματοδότησης που σχετίζονταν με συμφωνίες επιχορήγησης και συμβάσεις που σκόπευε να υπογράψει η ΚΕ μέχρι το τέλος του 2023, στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη».

Πληροφορίες προς υποστήριξη της δήλωσης διασφάλισης

3.2.5. Η ελεγκτική μας προσέγγιση, τα στοιχεία για τη θεμελίωση της γνώμης μας, οι αρμοδιότητες της διοίκησης της SESAR 3 και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση, καθώς και οι αρμοδιότητες του ελεγκτή όσον αφορά τον έλεγχο των λογαριασμών και των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται, περιγράφονται στην ενότητα **3.1**. Η υπογραφή στη σελίδα **182** αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της γνώμης.

Κοινή Επιχείρηση του ερευνητικού προγράμματος διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας στο πλαίσιο του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού 3 (SESAR 3)

Δήλωση διασφάλισης του ΕΕΣ προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο – έκθεση του ανεξάρτητου ελεγκτή

Γνώμη

3.2.6. Ελέγξαμε:

- α) τους λογαριασμούς της ΚΕ SESAR 3, οι οποίοι περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις¹¹ και τις καταστάσεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού¹² για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023, καθώς και
- β) τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι εν λόγω λογαριασμοί, όπως ορίζει το άρθρο 287 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Αξιοπιστία των λογαριασμών

Γνώμη σχετικά με την αξιοπιστία των προσωρινών λογαριασμών

3.2.7. Κατά τη γνώμη μας, οι λογαριασμοί της ΚΕ SESAR 3 για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 απεικονίζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη πλευρά, την οικονομική κατάστασή της την 31η Δεκεμβρίου 2023, τα αποτελέσματα των πράξεών της, τις ταμειακές ροές της και τις μεταβολές των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της για το οικονομικό έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό της και τους λογιστικούς κανόνες που ενέκρινε ο υπόλογος της Επιτροπής και οι οποίοι βασίζονται στα διεθνώς αποδεκτά λογιστικά πρότυπα για τον δημόσιο τομέα.

¹¹ Οι οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τον ισολογισμό, την κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων, την κατάσταση ταμειακών ροών, την κατάσταση μεταβολών των καθαρών περιουσιακών στοιχείων, καθώς και σύνοψη των κύριων λογιστικών πολιτικών και άλλες επεξηγηματικές σημειώσεις.

¹² Οι καταστάσεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού περιλαμβάνουν τις καταστάσεις που παρουσιάζουν συγκεντρωτικά το σύνολο των πράξεων του προϋπολογισμού και τις σχετικές επεξηγηματικές σημειώσεις.

Κοινή Επιχείρηση του ερευνητικού προγράμματος διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας στο πλαίσιο του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού 3 (SESAR 3)

Νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί

Έσοδα

Γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των εσόδων στα οποία βασίζονται οι λογαριασμοί

3.2.8. Κατά τη γνώμη μας, τα έσοδα στα οποία βασίζονται οι λογαριασμοί της ΚΕ SESAR 3 για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 είναι, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμα και κανονικά.

Πληρωμές

Γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πληρωμών στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί

3.2.9. Κατά τη γνώμη μας, οι πληρωμές στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί της ΚΕ SESAR 3 για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 είναι, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμες και κανονικές.

3.2.10. Οι παρατηρήσεις που ακολουθούν δεν θέτουν υπό αμφισβήτηση τη γνώμη μας.

Παρατηρήσεις σχετικά με τη διαχείριση του προϋπολογισμού

Υλοποίηση του προγράμματος «Ορίζων 2020»

3.2.11. Στον [πίνακα 3.2.2](#) παρουσιάζονται συνολικά οι τιμές-στόχος ως προς τις εισφορές των μελών της ΚΕ στο πρόγραμμα «Ορίζων 2020» σε σύγκριση με το επίπεδο των εισφορών των μελών (σε χρήμα και σε είδος), οι οποίες αναγνωρίζονται ως επικυρωμένες και αναφέρονται στους ετήσιους λογαριασμούς της ΚΕ στο τέλος του 2023.

Κοινή Επιχείρηση του ερευνητικού προγράμματος διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας στο πλαίσιο του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού 3 (SESAR 3)

Πίνακας 3.2.2 – Εισφορές των μελών στο πρόγραμμα «Ορίζων 2020» (σε εκατ. ευρώ)

Μέλη	Εισφορές των μελών (δυνάμει του ιδρυτικού κανονισμού και διμερών συμφωνιών)				Εισφορές των μελών (στις 31.12.2023)				
	Επιχειρησιακές δραστηριότητες	Διοικητικά έξοδα	Συμπληρωματικές δραστηριότητες ⁽¹⁾	Σύνολο	Σε χρήμα	Σε είδος, επικυρωμένες	Σε είδος, δηλωμένες αλλά μη επικυρωμένες	Σε είδος για συμπληρωματικές δραστηριότητες	Σύνολο
ΕΕ (ΓΔ MOVE)	555,8	29,3	ά.α.	585,0	563,0	ά.α.	ά.α.	ά.α.	563,0
Eurocontrol	467,0	25,0	ά.α.	492,0	16,8	274,1	51,8	ά.α.	342,7
Μέλη από τον ιδιωτικό τομέα	280,0	18,5	ά.α.	298,5	14,0	234,1	53,3	ά.α.	301,4
Σύνολο	1 302,8	72,8	ά.α.	1 375,5	593,7	508,2	105,1	ά.α.	1 207,0

(1) Οι συμπληρωματικές δραστηριότητες δεν εμπίπτουν στο πεδίο ελέγχου του ΕΕΣ.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων προερχόμενων από την ΚΕ και τον ιδρυτικό κανονισμό της.

Ο Eurocontrol κάλυψε μόνο το 70 % περίπου της τιμής-στόχου για την επιχειρησιακή εισφορά του

3.2.12. Προκειμένου να αποτυπώσουμε κατά τρόπο ολοκληρωμένο τα επιτεύγματα της ΚΕ στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του «Ορίζων 2020», είναι απαραίτητο να λάβουμε επίσης υπόψη το τρέχον επίπεδο των επιχειρησιακών υποχρεώσεων των μελών της βάσει των συμφωνιών επιχορήγησης και των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί. Στο τέλος του 2022, οι δεσμεύσεις της ΕΕ και των μελών από τον ιδιωτικό τομέα αναφορικά με τις επιχειρησιακές δραστηριότητες της ΚΕ είχαν ήδη επιτύχει τις τιμές-στόχο που είχαν καθοριστεί για τις επιχειρησιακές εισφορές. Ωστόσο, ο Eurocontrol ανέλαβε οριστικές νομικές δεσμεύσεις μόνο για το 70 % της τιμής-στόχου για την επιχειρησιακή εισφορά του. Ως εκ τούτου, η ΚΕ δεν θα έχει στη διάθεσή της όλες τις προγραμματισμένες εισφορές, ώστε να μπορέσει να υλοποιήσει πλήρως το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» κατά το μέρος που την αφορά. Στο τέλος του 2023, η ΚΕ όφειλε ακόμη να καταβάλει περί τα 36,8 εκατομμύρια ευρώ (ή το 6,6 %) για έργα και συμβάσεις που δεν είχαν ακόμη ολοκληρωθεί, καθώς και να επικυρώσει εισφορές σε είδος αξίας 105,1 εκατομμυρίων ευρώ.

Υλοποίηση του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη»

3.2.13. Στον [πίνακα 3.2.3](#) παρουσιάζονται συνολικά οι τιμές-στόχος ως προς τις εισφορές των μελών της ΚΕ στο πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» σε σύγκριση με το επίπεδο των εισφορών των μελών (σε χρήμα και σε είδος), οι οποίες αναγνωρίζονται ως επικυρωμένες και αναφέρονται στους ετήσιους λογαριασμούς της ΚΕ στο τέλος του 2023.

Κοινή Επιχείρηση του ερευνητικού προγράμματος διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας στο πλαίσιο του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού 3 (SESAR 3)

Πίνακας 3.2.3 – Εισφορές των μελών στο πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» (σε εκατ. ευρώ)

Μέλη	Εισφορές των μελών (δυνάμει του ιδρυτικού κανονισμού)			Εισφορές των μελών (στις 31.12.2023)				
	Επιχειρησιακές δραστηριότητες	Διοικητικά έξοδα	Σύνολο	Σε χρήμα, επικυρωμένες	Σε χρήμα, μη επικυρωμένες	Σε είδος, ⁽¹⁾ επικυρωμένες	Σε είδος, ⁽¹⁾ δηλωμένες αλλά μη επικυρωμένες	Σύνολο
ΕΕ (ΓΔ MOVE)	570,0	30,0	600,0	157,2	2,0	ά.α.	ά.α.	159,2
Μέλη από τον ιδιωτικό τομέα	475,0	25,0	500,0	0,0	ά.α.	7,7	55,5	63,2
Eurocontrol	475,0	25,0	500,0	6,1	ά.α.	7,0	14,9	27,9
Σύνολο	1 520,0	80,0	1 600,0	163,3	2,0	14,7	70,3	250,3

(1) Περιλαμβάνουν τις «εισφορές σε είδος για επιχειρησιακές δραστηριότητες» (ΕΕΕΔ) και τις «εισφορές σε είδος για συμπληρωματικές δραστηριότητες» (ΕΕΣΔ).

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων προερχόμενων από την ΚΕ και τον ιδρυτικό κανονισμό της.

3.2.14. Στο τέλος του 2023, τα μέλη της ΚΕ είχαν δεσμεύσει ποσό ύψους 354 εκατομμυρίων ευρώ για συμφωνίες επιχορηγήσεων και συμβάσεις που είχαν υπογραφεί στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη». Οι επικυρωμένες εισφορές σε χρήμα της ΕΕ προς την ΚΕ, ανερχόμενες σε 157,2 εκατομμύρια ευρώ, αφορούσαν κυρίως πληρωμές προχρηματοδότησης.

Χαμηλή η εκτέλεση του προϋπολογισμού των διοικητικών πληρωμών για το 2023

3.2.15. Στο τέλος του 2023, τα ποσοστά εκτέλεσης του προϋπολογισμού των διοικητικών πληρωμών (τίτλος 2) είχαν μειωθεί στο 55 % (έναντι 81 % το 2022). Σύμφωνα με την ΚΕ, αυτό οφειλόταν στον Eurocontrol, ο οποίος ανέβαλε για το 2024 την τιμολόγηση σημαντικής σύμβασης παροχής υπηρεσιών ΤΠ του 2023.

Παρατηρήσεις σχετικά με τα συστήματα διαχείρισης και δικλίδων

3.2.16. Όσον αφορά τις δαπάνες στο πλαίσιο των προγραμμάτων «Ορίζων 2020» και «Ορίζων Ευρώπη», τους σχετικούς κατασταλτικούς ελέγχους διενήργησε η Κοινή Υπηρεσία Ελέγχου (CAS) της ΓΔ RTD της Επιτροπής. Για τις δαπάνες του προγράμματος «Ορίζων 2020» (εκκαθαρίσεις και τελικές πληρωμές), η ΚΕ ανέφερε αντιπροσωπευτικό ποσοστό σφάλματος 4,8 % και υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος 0,6 %¹³. Ωστόσο, για το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη», η CAS στράφηκε προς μια βάσει κινδύνου προσέγγιση για τους κατασταλτικούς

¹³ Ενοποιημένη ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΚΕ SESAR 3 για το 2023, κεφάλαιο 4.1.1.2.3.

Κοινή Επιχείρηση του ερευνητικού προγράμματος διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας στο πλαίσιο του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού 3 (SESAR 3)

ελέγχους αναφορικά με τις ΚΕ με συνέπεια να μην υπολογίζονται πλέον ποσοστά σφάλματος ειδικά για αυτές. Οι πρώτοι κατασταλτικοί έλεγχοι δεν έχουν διενεργηθεί ακόμη, καθώς οι πρώτες ενδιάμεσες πληρωμές αναμένεται να πραγματοποιηθούν μόλις το 2024.

3.2.17. Προκειμένου να αξιολογήσουμε τις δικλίδες που εφαρμόζει η ΚΕ όσον αφορά τις επιχειρησιακές πληρωμές, επιλέξαμε και ελέγξαμε, σε επίπεδο τελικών δικαιούχων, τυχαίο δείγμα πληρωμών που πραγματοποιήθηκαν το 2023 από το πρόγραμμα «Ορίζων 2020»¹⁴. Στο δείγμα των δικαιούχων της ΚΕ δεν εντοπίσαμε σοβαρά ποσοτικοποιησιμα σφάλματα, ούτε αδυναμίες των δικλίδων.

Παρωχημένα τα σχέδια επιχειρησιακής συνέχειας και αποκατάστασης της λειτουργίας έπειτα από καταστροφή

3.2.18. Σύμφωνα με τα πλαίσιο εσωτερικών δικλίδων για τις ΚΕ, που βασίζεται στις αρχές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις εσωτερικές δικλίδες, τα όργανα της ΕΕ οφείλουν να επικαιροποιούν και να δοκιμάζουν συχνά το σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας και το σχετικό σχέδιο αποκατάστασης της λειτουργίας έπειτα από καταστροφή, ώστε αυτά να αντικατοπτρίζουν τις οργανωτικές αλλαγές και τους νέους κινδύνους του λειτουργικού περιβάλλοντος. Το 2023, η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου της Επιτροπής, η οποία έχει τον ρόλο του εσωτερικού ελεγκτή της ΚΕ, παρατήρησε ότι το σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας είχε να επικαιροποιηθεί από τον Ιανουάριο του 2016. Συνεπώς, τα σχέδια αυτά δεν αποτυπώνουν πλέον τις πρόσφατες σημαντικές αλλαγές στο λειτουργικό περιβάλλον της ΚΕ, όπως το νέο διοικητικό κλιμάκιο της ΚΕ που είναι υπεύθυνο για το σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας, την μετεγκατάστασή της στις κεντρικές εγκαταστάσεις του Eurocontrol στις Βρυξέλλες τον Φεβρουάριο του 2023, τις αλλαγές στα λειτουργικά συστήματα ΤΠ, το ενισχυμένο καθεστώς τηλεργασίας του προσωπικού και τις νέες κυβερνοαπειλές.

Απουσία πολιτικής εσωτερικών δικλίδων για ευαίσθητα καθήκοντα

3.2.19. Τα ευαίσθητα καθήκοντα, δυνητικά ή πραγματικά, πρέπει να καθορίζονται εντός του πλαισίου εσωτερικών δικλίδων της ΚΕ, σύμφωνα με το οποίο πρέπει να γίνεται και η διαχείρισή τους, βάσει των αρχών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις εσωτερικές δικλίδες. Στο τέλος του 2023, η ΚΕ δεν διέθετε ακόμη πολιτική για τη διαχείριση των ευαίσθητων καθηκόντων. Η ύπαρξη μιας τέτοιας πολιτικής συνιστά αναγκαία εσωτερική δικλίδα, η οποία επιτρέπει στην ΚΕ να προσδιορίζει και να διατηρεί επίκαιρα τα ευαίσθητα καθήκοντα και να

¹⁴ Όσον αφορά τις πράξεις πληρωμών επιχορηγήσεων που υποβλήθηκαν σε ελεγκτικές δοκιμασίες σε επίπεδο δικαιούχων, όριο αναφοράς των ποσοτικοποιησιμων σφαλμάτων είναι το 1 % των ελεγχθέντων εξόδων.

Κοινή Επιχείρηση του ερευνητικού προγράμματος διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας στο πλαίσιο του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού 3 (SESAR 3)

καθορίζει τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για την πρόληψη ή για τον μετριασμό του κινδύνου ανάρμοστων ή δόλιων πράξεων, όπως η αναφορά ψευδών στοιχείων, η απώλεια περιουσιακών στοιχείων, η δημοσιοποίηση ευαίσθητων πληροφοριών και η δωροδοκία.

Μεταπαρακολούθηση των παρατηρήσεων προηγούμενων ετών

3.2.20. Στο *παράρτημα* παρουσιάζονται συνολικά τα διορθωτικά μέτρα που ελήφθησαν σε συνέχεια των παρατηρήσεων που διατυπώσαμε σε προηγούμενα έτη.

Κοινή Επιχείρηση του ερευνητικού προγράμματος διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας στο πλαίσιο του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού 3 (SESAR 3)

Παράρτημα

Αριθμός	Έτος διατύπωσης της παρατήρησης του ΕΕΣ	Παρατήρηση του ΕΕΣ (σύνοψη)	Ληφθέντα διορθωτικά μέτρα και άλλες σχετικές εξελίξεις (σύνοψη)	Κατάσταση της παρατήρησης του ΕΕΣ
1	2022	Στους ετήσιους λογαριασμούς της για το 2022, η ΚΕ δεν γνωστοποίησε σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τις εισφορές των μελών σε επίπεδο προγράμματος, ουσιώδεις για την ολοκληρωμένη παρουσίαση των επιτευγμάτων της στο τέλος του έτους. Ειδικότερα, δεν συνέκρινε τις εισφορές που είχε λάβει μέχρι το τέλος του έτους από κάθε κατηγορία μελών και για κάθε πρόγραμμα με τις νομικά δεσμευτικές τιμές-στόχο για τις εισφορές που είχαν τεθεί για το αντίστοιχο πρόγραμμα.	Λεπτομερή στοιχεία σχετικά με τα διαφορετικά είδη εισφορών των μελών γνωστοποιήθηκαν για κάθε πρόγραμμα στους ετήσιους λογαριασμούς της ΚΕ για το 2023. Βάσει των στοιχείων αυτών επίσης μπορεί να γίνει σύγκριση μεταξύ των τελικών επιτευγμάτων και των νομικά δεσμευτικών τιμών-στόχου.	Διευθετήθηκε
2	2022	Το ποσοστό εκτέλεσης των επιχειρησιακών πιστώσεων πληρωμών του «Ορίζων 2020» μειώθηκε στο 54 % (έναντι 93 % το 2021). Σύμφωνα με την έκθεση της ΚΕ σχετικά με τη διαχείριση του προϋπολογισμού και τη χρηματοοικονομική διαχείριση για το 2022, αυτό οφειλόταν στην αύξηση του κόστους και στα προβλήματα που αντιμετώπισαν οι δικαιούχοι με τις παραδόσεις, εξαιτίας της κρίσης της COVID-19. Κατά συνέπεια, η διάρκεια των περισσότερων έργων του προγράμματος «Ορίζων 2020»	Η ΚΕ πραγματοποίησε την τελευταία πληρωμή στο πλαίσιο του «Ορίζων 2020» τον Ιανουάριο του 2024 και έκλεισε το πρόγραμμα.	Διευθετήθηκε

Κοινή Επιχείρηση του ερευνητικού προγράμματος διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας στο πλαίσιο του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού 3 (SESAR 3)

Αριθμός	Έτος διατύπωσης της παρατήρησης του ΕΕΣ	Παρατήρηση του ΕΕΣ (σύνοψη)	Ληφθέντα διορθωτικά μέτρα και άλλες σχετικές εξελίξεις (σύνοψη)	Κατάσταση της παρατήρησης του ΕΕΣ
		χρειάστηκε να παραταθεί και οι τελικές πληρωμές να αναβληθούν για το 2023.		

Κοινή Επιχείρηση του ερευνητικού προγράμματος διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας στο πλαίσιο του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού 3 (SESAR 3)

Απάντηση της Κοινής Επιχείρησης

3.2.18 Η κοινή επιχείρηση SESAR 3 λαμβάνει υπόψη της την παρατήρηση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου και έχει ξεκινήσει την επικαιροποίηση του σχεδίου επιχειρησιακής συνέχειας.

3.2.19 Η κοινή επιχείρηση SESAR 3 συμφωνεί με το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο και θα θεσπίσει πολιτική για τη διαχείριση των ευαίσθητων λειτουργιών. Στο πλαίσιο αυτό, η κοινή επιχείρηση SESAR 3 θα ήθελε να τονίσει ότι έχει ήδη εφαρμόσει άρτιους ελέγχους για τον μετριασμό των κινδύνων που έχουν προσδιοριστεί από τους ελεγκτές. Οι εν λόγω έλεγχοι περιλαμβάνουν σαφώς καθορισμένες δομές διαχείρισης, σαφείς ρόλους στις χρηματοοικονομικές διαδικασίες, διαχωρισμό καθηκόντων και ολοκληρωμένα μέτρα καταπολέμησης της απάτης.

3.3. Κοινή Επιχείρηση «Καθαρές αερομεταφορές» (CA)

Εισαγωγή

3.3.1. Η Κοινή Επιχείρηση «Καθαρές αερομεταφορές» (ΚΕ CA), με έδρα στις Βρυξέλλες, συστάθηκε τον Νοέμβριο του 2021 στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και για το διάστημα μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2031¹⁵. Αντικατέστησε την Κοινή Επιχείρηση για την υλοποίηση της κοινής τεχνολογικής πρωτοβουλίας για την αεροναυτική, η οποία συστάθηκε τον Δεκέμβριο του 2007 στο πλαίσιο του έβδομου προγράμματος-πλαisiού για την έρευνα (7ου ΠΠ) με δεκαετή διάρκεια¹⁶ (Clean Sky 1), η οποία παρατάθηκε τον Μάιο του 2014 στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020»¹⁷ (Clean Sky 2).

3.3.2. Η ΚΕ CA αποτελεί σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που εστιάζει στην έρευνα και την καινοτομία με σκοπό τη μετάβαση των αερομεταφορών σε ένα βιώσιμο και κλιματικά ουδέτερο μέλλον. Τα μέλη της είναι η ΕΕ, εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή, και οι οργανώσεις του κλάδου των αερομεταφορών που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι της ενιαίας βασικής πράξης¹⁸. Επιπλέον, η ΚΕ CA έχει συνδεδεμένα μέλη που επιλέγονται μέσω προσκλήσεων εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

¹⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/2085 του Συμβουλίου σχετικά με τη σύσταση των κοινών επιχειρήσεων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη».

¹⁶ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 71/2007 του Συμβουλίου για τη σύσταση της ΚΕ Clean Sky.

¹⁷ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 558/2014 του Συμβουλίου σχετικά με την ΚΕ Clean Sky 2.

¹⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/2085 του Συμβουλίου σχετικά με τη σύσταση των κοινών επιχειρήσεων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη».

Κοινή Επιχείρηση «Καθαρές αερομεταφορές» (CA)

3.3.3. Στον [πίνακα 3.3.1](#) παρουσιάζονται τα βασικά αριθμητικά στοιχεία που αφορούν την ΚΕ.

Πίνακας 3.3.1 – Βασικά αριθμητικά στοιχεία που αφορούν την ΚΕ

	2023	2022	Απόκλιση
Διαθέσιμος προϋπολογισμός πληρωμών (εκατ. ευρώ) ⁽¹⁾	486,4	415,3	17 %
Διαθέσιμος προϋπολογισμός αναλήψεων υποχρεώσεων (εκατ. ευρώ) ⁽¹⁾	269,0	411,2	-35 %
Σύνολο υπαλλήλων στις 31 Δεκεμβρίου ⁽²⁾	38	41	-7 %

(1) Στον διαθέσιμο προϋπολογισμό περιλαμβάνονται αχρησιμοποίητες πιστώσεις προηγούμενων ετών, τις οποίες η ΚΕ ενέγραψε εκ νέου στον προϋπολογισμό του τρέχοντος έτους, έσοδα με ειδικό προορισμό και ανακατανομές στο επόμενο έτος.

(2) Μόνιμοι, έκτακτοι και συμβασιούχοι υπάλληλοι, καθώς και αποσπασμένοι εθνικοί εμπειρογνώμονες.

Πηγή: Στοιχεία παρασχεθέντα από την ΚΕ.

3.3.4. Οι μεταβολές στο ύψος του προϋπολογισμού της ΚΕ, όπως παρουσιάζονται στον [πίνακα 3.3.1](#), εξαρτώνται εν πολλοίς από το στάδιο υλοποίησης των πολυετών προγραμμάτων έρευνας και καινοτομίας. Το 2023, η ΚΕ συνέχισε την υλοποίηση των προγραμμάτων «Ορίζων 2020» και «Ορίζων Ευρώπη». Ο μειωμένος προϋπολογισμός αναλήψεων υποχρεώσεων για το 2023 απηχούσε τη μείωση της αξίας των διαγωνισμών για τα έργα που προκηρύχθηκαν το 2023 στο πλαίσιο του «Ορίζων Ευρώπη». Η αύξηση του προϋπολογισμού πληρωμών για το 2023 ανάγεται στις ενδιάμεσες πληρωμές για εν εξελίξει έργα του «Ορίζων 2020» και τις σημαντικές πληρωμές προχρηματοδότησης που σχετίζονταν με συμφωνίες επιχορήγησης που σκόπευε να υπογράψει η ΚΕ μέχρι το τέλος του 2023, στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη».

Πληροφορίες προς υποστήριξη της δήλωσης διασφάλισης

3.3.5. Η ελεγκτική μας προσέγγιση, τα στοιχεία για τη θεμελίωση της γνώμης μας, οι αρμοδιότητες της διοίκησης της CA και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση, καθώς και οι αρμοδιότητες του ελεγκτή όσον αφορά τον έλεγχο των λογαριασμών και των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται, περιγράφονται στην ενότητα [3.1](#). Η υπογραφή στη σελίδα [182](#) αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της γνώμης.

Δήλωση διασφάλισης του ΕΕΣ προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο – έκθεση του ανεξάρτητου ελεγκτή

Γνώμη

3.3.6. Ελέγξαμε:

- α) τους λογαριασμούς της ΚΕ CA, οι οποίοι περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις¹⁹ και τις καταστάσεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού²⁰ για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023, καθώς και
- β) τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι εν λόγω λογαριασμοί, όπως ορίζει το άρθρο 287 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Αξιοπιστία των λογαριασμών

Γνώμη σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών

3.3.7. Κατά τη γνώμη μας, οι λογαριασμοί της ΚΕ CA για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 απεικονίζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη πλευρά, την οικονομική κατάστασή της την 31η Δεκεμβρίου 2023, τα αποτελέσματα των πράξεών της, τις ταμειακές ροές της και τις μεταβολές των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της για το οικονομικό έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό της και τους λογιστικούς κανόνες που ενέκρινε ο υπόλογος της Επιτροπής και οι οποίοι βασίζονται στα διεθνώς αποδεκτά λογιστικά πρότυπα για τον δημόσιο τομέα.

¹⁹ Οι οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τον ισολογισμό, την κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων, την κατάσταση ταμειακών ροών, την κατάσταση μεταβολών των καθαρών περιουσιακών στοιχείων, καθώς και σύνοψη των κύριων λογιστικών πολιτικών και άλλες επεξηγηματικές σημειώσεις.

²⁰ Οι καταστάσεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού περιλαμβάνουν τις καταστάσεις που παρουσιάζουν συγκεντρωτικά το σύνολο των πράξεων του προϋπολογισμού και τις σχετικές επεξηγηματικές σημειώσεις.

Λοιπά θέματα

3.3.8. Εφιστούμε την προσοχή στη σημείωση 4.12 των ετήσιων λογαριασμών για το 2023, στην οποία περιγράφεται η συνεχιζόμενη πιλοτική εφαρμογή του SUMMA, του νέου συστήματος για τον προϋπολογισμό, τη λογιστική και τα χρηματοοικονομικά, για τους σκοπούς της ανάπτυξης και της δοκιμής του συστήματος αυτού από την ΚΕ CA για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Δεν διατυπώνουμε γνώμη με επιφύλαξη σε σχέση με το συγκεκριμένο θέμα.

Νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί

Έσοδα

Γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των εσόδων στα οποία βασίζονται οι λογαριασμοί

3.3.9. Κατά τη γνώμη μας, τα έσοδα στα οποία βασίζονται οι λογαριασμοί της ΚΕ CA για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 είναι, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμα και κανονικά.

Πληρωμές

Γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πληρωμών στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί

3.3.10. Κατά τη γνώμη μας, οι πληρωμές στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί της ΚΕ CA για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 είναι, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμες και κανονικές.

3.3.11. Οι παρατηρήσεις που ακολουθούν δεν θέτουν υπό αμφισβήτηση τη γνώμη μας.

Παρατηρήσεις σχετικά με τη διαχείριση του προϋπολογισμού

Υλοποίηση του προγράμματος «Ορίζων 2020»

3.3.12. Στον [πίνακα 3.3.2](#) παρουσιάζονται συνολικά οι τιμές-στόχος ως προς τις εισφορές των μελών της ΚΕ στο πρόγραμμα «Ορίζων 2020» σε σύγκριση με το επίπεδο των

Κοινή Επιχείρηση «Καθαρές αερομεταφορές» (CA)

εισφορών των μελών (σε χρήμα και σε είδος), οι οποίες αναγνωρίζονται ως επικυρωμένες και αναφέρονται στους ετήσιους λογαριασμούς της ΚΕ στο τέλος του 2023.

Πίνακας 3.3.2 – Εισφορές των μελών στο πρόγραμμα «Ορίζων 2020» (σε εκατ. ευρώ)

Μέλη	Εισφορές των μελών (δυνάμει του ιδρυτικού κανονισμού και νομικών αποφάσεων)				Εισφορές των μελών (στις 31.12.2023)				
	Επιχειρησιακές δραστηριότητες	Διοικητικά έξοδα	Συμπληρωματικές δραστηριότητες ⁽¹⁾	Σύνολο	Σε χρήμα	Σε είδος, επικυρωμένες	Σε είδος, δηλωμένες αλλά μη επικυρωμένες	Σε είδος για συμπληρωματικές δραστηριότητες	Σύνολο
ΕΕ (ΓΔ RTD)	1 716,0	39,0	ά.α.	1 755,0	1 713,5	ά.α.	ά.α.	ά.α.	1 713,5
Μέλη από τον ιδιωτικό τομέα	1 189,6	39,0	965,3	2 193,8	30,5	829,3	244,3	1 407,7	2 511,8
Σύνολο	2 905,6	78,0	965,3	3 948,8	1 744,0	829,3	244,3	1 407,7	4 225,3

(1) Οι συμπληρωματικές δραστηριότητες δεν εμπίπτουν στο πεδίο ελέγχου του ΕΕΣ.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων προερχόμενων από την ΚΕ και τον ιδρυτικό κανονισμό της.

Οι νομικές δεσμεύσεις των μελών υπερέβησαν τις τιμές-στόχο για τις εισφορές τους

3.3.13. Προκειμένου να αποτυπώσουμε κατά τρόπο ολοκληρωμένο τα επιτεύγματα της ΚΕ στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020», είναι απαραίτητο να λάβουμε επίσης υπόψη το τρέχον επίπεδο των επιχειρησιακών υποχρεώσεων των μελών της βάσει των συμφωνιών επιχορήγησης που έχουν υπογραφεί. Στο τέλος του 2023, οι δεσμεύσεις των μελών από τον ιδιωτικό τομέα αναφορικά με τις επιχειρησιακές και τις συμπληρωματικές δραστηριότητες της ΚΕ υπερέβαιναν τις τιμές-στόχο για τις επιχειρησιακές εισφορές. Στο τέλος του 2023 επίσης, η ΚΕ όφειλε ακόμη να καταβάλει τα επόμενα χρόνια περί τα 41 εκατομμύρια ευρώ (ή 2,4 %) για έργα που δεν είχαν ακόμη ολοκληρωθεί, καθώς και να επικυρώσει εισφορές σε είδος στις επιχειρησιακές δραστηριότητές της, αξίας 244,3 εκατομμυρίων ευρώ, και εισφορές σε είδος στις συμπληρωματικές δραστηριότητές της, αξίας 153,4 εκατομμυρίων ευρώ.

Υλοποίηση του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη»

3.3.14. Στον [πίνακα 3.3.3](#) παρουσιάζονται συνολικά οι τιμές-στόχος ως προς τις εισφορές των μελών της ΚΕ στο πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» σε σύγκριση με το επίπεδο των εισφορών των μελών (σε χρήμα και σε είδος), οι οποίες αναγνωρίζονται ως επικυρωμένες και αναφέρονται στους ετήσιους λογαριασμούς της ΚΕ στο τέλος του 2023.

Κοινή Επιχείρηση «Καθαρές αερομεταφορές» (CA)

Πίνακας 3.3.3 – Εισφορές των μελών στο πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» (σε εκατ. ευρώ)

Μέλη	Εισφορές των μελών (δυνάμει του ιδρυτικού κανονισμού)			Εισφορές των μελών (στις 31.12.2023)				
	Επιχειρησιακές δραστηριότητες	Διοικητικά έξοδα	Σύνολο	Σε χρήμα, επικυρωμένες	Σε χρήμα, μη επικυρωμένες	Σε είδος, ⁽¹⁾ επικυρωμένες	Σε είδος ⁽¹⁾ , δηλωμένες αλλά μη επικυρωμένες	Σύνολο
ΕΕ (ΓΔ RTD)	1 660,8	39,2	1 700,0	376,7	176,9	ά.α.	ά.α.	553,6
Μέλη από τον ιδιωτικό τομέα	2 360,8	39,2	2 400,0	3,8	ά.α.	0,0	507,8	511,6
Σύνολο	4 021,6	78,4	4 100,0	380,5	176,9	0,0	507,8	1 065,2

(1) Περιλαμβάνουν τις «εισφορές σε είδος για επιχειρησιακές δραστηριότητες» (ΕΕΕΔ) και τις «εισφορές σε είδος για συμπληρωματικές δραστηριότητες» (ΕΕΣΔ).

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων προερχόμενων από την ΚΕ και τον ιδρυτικό κανονισμό της.

3.3.15. Στο τέλος του 2023, η ΚΕ είχε δεσμεύσει ποσό ύψους 616,9 εκατομμυρίων ευρώ για συμφωνίες επιχορήγησης και συμβάσεις που είχαν υπογραφεί στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη». Οι επικυρωμένες εισφορές σε χρήμα της ΕΕ προς την ΚΕ, ανερχόμενες σε 376,7 εκατομμύρια ευρώ, αφορούσαν κυρίως πληρωμές προχρηματοδότησης.

Χαμηλή η εκτέλεση του προϋπολογισμού των δαπανών για υποδομές (τίτλος 2) το 2023

3.3.16. Στο τέλος του 2023, το ποσοστό εκτέλεσης του προϋπολογισμού των πληρωμών για υποδομές (τίτλος 2) παρέμεινε στο χαμηλό επίπεδο του 60 % (έναντι 55 % το 2022). Κατά την ΚΕ, το χαμηλό ποσοστό εκτέλεσης οφειλόταν κυρίως στις εξωτερικές υπηρεσίες, για τις οποίες είχε γίνει η σχετική δέσμευση το 2023, οι ίδιες όμως δεν είχαν ακόμη παρασχεθεί ή τιμολογηθεί.

Συσσώρευση αχρησιμοποίητων χρηματικών εισφορών της ΕΕ

3.3.17. Το ποσοστό εκτέλεσης των πιστώσεων επιχειρησιακών πληρωμών για το 2023 μειώθηκε στο 51 %. Κατά την ΚΕ, η κατάσταση αυτή οφειλόταν κυρίως στο γεγονός ότι η έναρξη των τεχνικά περίπλοκων δραστηριοτήτων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» καθυστέρησε περισσότερο από το αναμενόμενο, με συνέπεια χαμηλότερες σε αξία αιτήσεις δαπανών, παράταση της διάρκειας των έργων, κάτι που με τη σειρά του περιόρισε τις ανάγκες σε προχρηματοδότηση, και καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση των εν εξελίξει δραστηριοτήτων του «Ορίζων 2020». Το 2023, η ΚΕ ζήτησε πρόσθετες χρηματικές εισφορές από την ΕΕ, ύψους 178 εκατομμυρίων ευρώ, επιπλέον των ταμειακών αναγκών για τις προβλεπόμενες πληρωμές του έτους. Κατά συνέπεια, στο τέλος του 2023 η ΚΕ είχε συσσωρεύσει ταμειακό πλεόνασμα ύψους 237 εκατομμυρίων ευρώ. Συνεπώς, το συσσωρευμένο αυτό πλεόνασμα δεν ήταν πλέον στη διάθεση της ΕΕ ώστε να το

Κοινή Επιχείρηση «Καθαρές αερομεταφορές» (CA)

χρησιμοποιήσει για τη χρηματοδότηση άλλων δραστηριοτήτων της το 2023. Το γεγονός αυτό είναι δηλωτικό της ύπαρξης αδυναμιών στον σχεδιασμό των ταμειακών διαθεσίμων της ΚΕ.

Παρατηρήσεις σχετικά με τα συστήματα διαχείρισης και δικλίδων

3.3.18. Όσον αφορά τις δαπάνες στο πλαίσιο των προγραμμάτων «Ορίζων 2020» και «Ορίζων Ευρώπη», τους σχετικούς κατασταλτικούς ελέγχους διενήργησε η Κοινή Υπηρεσία Ελέγχου (CAS) της ΓΔ RTD της Επιτροπής. Για τις δαπάνες της στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» (εκκαθαρίσεις και τελικές πληρωμές), η ΚΕ ανέφερε αντιπροσωπευτικό ποσοστό σφάλματος 1,8 % και υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος 0,9 %²¹. Ωστόσο, για το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» και για τους συγκεκριμένους ελέγχους, η CAS στράφηκε προς μια βάση κινδύνου προσέγγιση αναφορικά με τις ΚΕ, με συνέπεια να μην υπολογίζονται πλέον αντιπροσωπευτικά ποσοστά σφάλματος ειδικά για αυτές. Απομένει ακόμη να πραγματοποιηθούν οι πρώτοι κατασταλτικοί έλεγχοι βάσει κινδύνου.

3.3.19. Προκειμένου να αξιολογήσουμε τις δικλίδες που εφαρμόζει η ΚΕ όσον αφορά τις επιχειρησιακές πληρωμές, επιλέξαμε και ελέγξαμε, σε επίπεδο τελικών δικαιούχων, τυχαίο δείγμα πληρωμών που πραγματοποιήθηκαν το 2023 από το πρόγραμμα «Ορίζων 2020»²². Σε μία περίπτωση, εντοπίσαμε και ποσοτικοποιήσαμε σοβαρό σφάλμα αναγόμενο στο γεγονός ότι ο δικαιούχος, στη δήλωση άμεσων εξόδων, είχε εσφαλμένα συμπεριλάβει έμμεσα έξοδα, καθώς και στην εφαρμογή λανθασμένης συναλλαγματικής ισοτιμίας.

Παρωχημένα τα σχέδια επιχειρησιακής συνέχειας και αποκατάστασης της λειτουργίας έπειτα από καταστροφή

3.3.20. Σύμφωνα με το πλαίσιο εσωτερικών δικλίδων, που βασίζεται στις αρχές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις εσωτερικές δικλίδες, τα όργανα της ΕΕ οφείλουν να επικαιροποιούν και να υποβάλλουν σε δοκιμές ανά τακτά διαστήματα το σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας και το σχετικό σχέδιο αποκατάστασης της λειτουργίας έπειτα από καταστροφή, ώστε αυτά να αναπροσαρμόζονται στις οργανωτικές αλλαγές και στους νέους κινδύνους του λειτουργικού περιβάλλοντος. Η συγκεκριμένη ΚΕ, μαζί με τις άλλες ΚΕ που είναι εγκατεστημένες στο ίδιο κτίριο στις Βρυξέλλες, ενέκρινε το 2018 κοινό σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας και κοινό σχέδιο αποκατάστασης της λειτουργίας έπειτα από καταστροφή. Παρόλα αυτά, η τελευταία φορά που οι συμμετέχουσες ΚΕ επικαιροποίησαν το

²¹ Ενοποιημένη ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΚΕ CA για το 2023, κεφάλαιο 4.1.1.

²² Όσον αφορά τις πράξεις πληρωμών επιχορηγήσεων που υποβλήθηκαν σε ελεγκτικές δοκιμασίες σε επίπεδο δικαιούχων, όριο αναφοράς των ποσοτικοποιήσιμων σφαλμάτων είναι το 1 % των ελεγχθέντων εξόδων.

Κοινή Επιχείρηση «Καθαρές αερομεταφορές» (CA)

κοινό σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας ήταν τον Φεβρουάριο του 2020 και η τελευταία φορά που υπέβαλαν σε δοκιμή το κοινό σχέδιο αποκατάστασης της λειτουργίας έπειτα από καταστροφή ήταν τον Ιανουάριο του 2019. Συνεπώς, τα σχέδια αυτά δεν αποτυπώνουν πλέον τις σημαντικές αλλαγές που έχουν επέλθει από τότε στο λειτουργικό περιβάλλον της ΚΕ, όπως το νέο διοικητικό κλιμάκιο της ΚΕ που είναι υπεύθυνο για το σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας, τις αλλαγές στα λειτουργικά συστήματα ΤΠ, το ενισχυμένο καθεστώς τηλεργασίας του προσωπικού και τις νέες κυβερνοαπειλές.

Μεταπαρακολούθηση των παρατηρήσεων προηγούμενων ετών

3.3.21. Στο [παράρτημα](#) παρουσιάζονται συνολικά τα διορθωτικά μέτρα που ελήφθησαν σε συνέχεια των παρατηρήσεων που διατυπώσαμε σε προηγούμενα έτη.

Κοινή Επιχείρηση «Καθαρές αερομεταφορές» (CA)

Παράρτημα

Αριθμός	Έτος διατύπωσης της παρατήρησης του ΕΕΣ	Παρατήρηση του ΕΕΣ (σύνοψη)	Ληφθέντα διορθωτικά μέτρα και άλλες σχετικές εξελίξεις (σύνοψη)	Κατάσταση της παρατήρησης του ΕΕΣ
1	2020	Η ΚΕ αύξησε σημαντικά τον αριθμό των προσωρινά απασχολούμενων. Η πρακτική αυτή δημιουργεί εκ των πραγμάτων θέσεις μόνιμων υπαλλήλων, καθ' υπέρβαση των προβλεπόμενων στους πίνακες προσωπικού. Το γεγονός αυτό υποδηλώνει ότι το επίπεδο του μόνιμου και λοιπού προσωπικού της ΚΕ δεν επαρκεί για την υλοποίηση του θεματολογίου της για την έρευνα και την καινοτομία και των σχετικών προγραμμάτων εργασίας της. Η κατάσταση αυτή ενέχει επίσης σημαντικούς κινδύνους για την ΚΕ, οι οποίοι απειλούν τη διατήρηση των βασικών ικανοτήτων της, τη σαφήνεια των διαύλων λογοδοσίας, καθώς και την αποδοτικότητα του προσωπικού, και ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά τις συνολικές επιδόσεις της.	Το 2023, η ΚΕ εξακολούθησε να βασίζεται σε μεγάλο βαθμό σε προσωρινά απασχολούμενους, επικαλούμενη τους περιορισμούς του πίνακα μόνιμου προσωπικού και τον έκτακτο φόρτο εργασίας που προκάλεσε η παράλληλη υλοποίηση των προγραμμάτων «Ορίζων 2020» και «Ορίζων Ευρώπη».	Σε εκκρεμότητα
2	2022	Στους ετήσιους λογαριασμούς της για το 2022, η ΚΕ δεν γνωστοποίησε σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τις εισφορές των μελών σε επίπεδο προγράμματος, ουσιώδεις για την ολοκληρωμένη παρουσίαση των επιτευγμάτων της στο τέλος του έτους. Ειδικότερα, δεν συνέκρινε τις εισφορές που είχε λάβει μέχρι το τέλος του έτους από κάθε κατηγορία	Λεπτομερή στοιχεία σχετικά με τα διαφορετικά είδη εισφορών των μελών γνωστοποιήθηκαν για κάθε πρόγραμμα στους ετήσιους λογαριασμούς της ΚΕ για το 2023. Βάσει των στοιχείων αυτών μπορεί	Διευθετήθηκε

Κοινή Επιχείρηση «Καθαρές αερομεταφορές» (CA)

Αριθμός	Έτος διατύπωσης της παρατήρησης του ΕΕΣ	Παρατήρηση του ΕΕΣ (σύνοψη)	Ληφθέντα διορθωτικά μέτρα και άλλες σχετικές εξελίξεις (σύνοψη)	Κατάσταση της παρατήρησης του ΕΕΣ
		μελών και για κάθε πρόγραμμα με τις νομικά δεσμευτικές τιμές-στόχο για τις εισφορές που είχαν τεθεί για το αντίστοιχο πρόγραμμα.	επίσης να γίνει σύγκριση μεταξύ των τελικών επιτευγμάτων και των νομικά δεσμευτικών τιμών-στόχου.	
3	2022	Το ποσοστό εκτέλεσης των επιχειρησιακών πιστώσεων πληρωμών στο πλαίσιο του «Ορίζων 2020» ανήλθε σε 78 % (έναντι 83 % το 2021). Για σημαντικό αριθμό εν εξελίξει έργων του προγράμματος «Ορίζων 2020», οι τεχνικές δραστηριότητες καθυστέρησαν ή χρειάστηκε να περιοριστούν λόγω της COVID-19. Ως εκ τούτου, τα έργα αυτά χρειάστηκε είτε να τροποποιηθούν είτε να παραταθούν και οι τελικές πληρωμές να αναβληθούν για το 2023.	Το ποσοστό εκτέλεσης των επιχειρησιακών πιστώσεων πληρωμών για το 2023 αναφορικά με τις δραστηριότητες του «Ορίζων 2020» και του «Ορίζων Ευρώπη» μειώθηκε στο 51 % (βλέπε σημείο 3.3.17).	Σε εκκρεμότητα
4	2022	Στο τέλος του 2022, το ποσοστό εκτέλεσης του προϋπολογισμού των διοικητικών δαπανών της ΚΕ (τίτλος 2) ήταν χαμηλό (54 %). Σύμφωνα με την έκθεση της ΚΕ σχετικά με τη διαχείριση του προϋπολογισμού και τη χρηματοοικονομική διαχείριση, αυτό οφειλόταν στο γεγονός ότι οι πληρωμές για υπηρεσίες ΤΠ και επικοινωνιών που παρασχέθηκαν το τελευταίο τρίμηνο του 2022 επρόκειτο να γίνουν το 2023, καθώς και στη μείωση των εξόδων για τις υπηρεσίες που παρείχε η Επιτροπή.	Στο τέλος του 2023, το ποσοστό εκτέλεσης του προϋπολογισμού δαπανών για υποδομές (τίτλος 2) παρέμεινε στο χαμηλό επίπεδο του 60 % (βλέπε σημείο 3.3.16).	Σε εκκρεμότητα

Απάντηση της Κοινής Επιχείρησης

3.3.16. Η ΚΕ «Καθαρές αερομεταφορές» λαμβάνει υπόψη την παρατήρηση του ΕΕΣ. Ωστόσο, επιθυμεί να διευκρινίσει ότι το χαμηλό ποσοστό εκτέλεσης του προϋπολογισμού για τις δαπάνες έργων υποδομής (τίτλος 2) αντιπροσώπευε μόνο το 0,4% του συνολικού προϋπολογισμού πληρωμών της ΚΕ «Καθαρές αερομεταφορές» για το 2023.

3.3.17 Η ΚΕ «Καθαρές αερομεταφορές» διαχειρίζεται πολύπλοκα από τεχνική άποψη έργα, τα οποία επηρεάζονται και από συμβάντα που δεν εμπίπτουν στον έλεγχο της. Ως εκ τούτου, η ΚΕ «Καθαρές αερομεταφορές» επωφελήθηκε από την ευελιξία που της παρέχει ο δημοσιονομικός της κανονισμός όσον αφορά την εκτέλεση της χρηματοδότησης καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου του προγράμματος, και συγκεκριμένα από τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσει τις εισφορές της ΕΕ σε χρήμα, αφού τις λάβει, κατά τη διάρκεια των επόμενων τριών οικονομικών ετών.

Η ΚΕ «Καθαρές αερομεταφορές» χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες Ταμείου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ως εικονικό τραπεζικό λογαριασμό και για διεταιρικές συναλλαγές, γεγονός που μειώνει τους κινδύνους που συνδέονται με το υψηλό ποσό συσσωρευμένων ταμιακών διαθεσίμων. Τέλος, η Κοινή Επιχείρηση επικαιροποίησε τις ταμειακές ανάγκες της για το 2024 όσον αφορά τις πληρωμές και ήδη μείωσε το αίτημά της για χρηματοδοτική συνεισφορά της ΕΕ για το 2024.

3.3.19 Η ΚΕ «Καθαρές αερομεταφορές» λαμβάνει υπόψη την παρατήρηση του ΕΕΣ. Η ΚΕ «Καθαρές αερομεταφορές» επιθυμεί να επισημάνει ότι έχει λάβει προληπτικά μέτρα με στόχο τη μείωση παρόμοιων σφαλμάτων, ενημερώνοντας τους δικαιούχους και τους υπαλλήλους της Κοινής Επιχείρησης που είναι αρμόδιοι για την εκτέλεση των επιχορηγήσεων.

3.3.20 Η ΚΕ «Καθαρές αερομεταφορές», από κοινού με άλλες κοινές επιχειρήσεις, θέσπισαν ρυθμίσεις τμήματος υποστήριξης όσον αφορά τις Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών (ΤΠ) σύμφωνα με το άρθρο 13 της ενιαίας βασικής πράξης.

Οι ρυθμίσεις αυτές καλύπτουν τη διακυβέρνηση ΤΠΕ μεταξύ των ΚΕ, τη διαχείριση κοινών υποδομών ΤΠΕ, τη διαχείριση εργαλείων και υπηρεσιών ΤΠΕ, καθώς και τη διαχείριση της ασφάλειας και της συμμόρφωσης (συμπεριλαμβανομένης της κυβερνοασφάλειας).

Το κοινό ετήσιο πρόγραμμα εργασίας της για το 2024 (που εγκρίθηκε στις 15 Δεκεμβρίου 2023) περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, ειδική δράση για την επανεξέταση και την επικαιροποίηση του σχεδίου συνέχισης και αποκατάστασης δραστηριοτήτων σε περίπτωση καταστροφής (BCP/DRP) το 2024.

3.4. Κοινή Επιχείρηση «Πρωτοβουλία για την καινοτομία στην υγεία» (ΙΗΙ)

Εισαγωγή

3.4.1. Η Κοινή Επιχείρηση «Πρωτοβουλία για την καινοτομία στην υγεία» (ΚΕ ΙΗΙ), με έδρα στις Βρυξέλλες, συστάθηκε τον Νοέμβριο του 2021 στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και για το διάστημα μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2031²³. Η ΚΕ ΙΗΙ αντικατέστησε την Κοινή Επιχείρηση της πρωτοβουλίας για τα καινοτόμα φάρμακα που είχε συσταθεί τον Δεκέμβριο του 2007, στο πλαίσιο του έβδομου προγράμματος-πλαισίου για την έρευνα (7ο ΠΠ) με δεκαετή διάρκεια²⁴ (IMI 1), η οποία παρατάθηκε τον Μάιο του 2014 στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020»²⁵ (IMI 2).

3.4.2. Η ΚΕ ΙΗΙ είναι σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που εστιάζει στη διεπιστημονική και βιώσιμη έρευνα και καινοτομία στον τομέα της υγείας, με τον ασθενή στο επίκεντρο. Μέλη της είναι η ΕΕ, εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή, και ευρωπαϊκές βιομηχανικές ενώσεις.

²³ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/2085 του Συμβουλίου σχετικά με τη σύσταση των κοινών επιχειρήσεων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη».

²⁴ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 73/2008 του Συμβουλίου για τη σύσταση της ΚΕ της πρωτοβουλίας για τα καινοτόμα φάρμακα.

²⁵ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 557/2014 του Συμβουλίου για τη σύσταση της ΚΕ της πρωτοβουλίας για τα καινοτόμα φάρμακα 2.

Κοινή Επιχείρηση «Πρωτοβουλία για την καινοτομία στην υγεία» (IHI)

3.4.3. Στον [πίνακα 3.4.1](#) παρουσιάζονται τα βασικά αριθμητικά στοιχεία που αφορούν την ΚΕ.

Πίνακας 3.4.1 – Βασικά αριθμητικά στοιχεία που αφορούν την ΚΕ

	2023	2022	Απόκλιση
Διαθέσιμος προϋπολογισμός πληρωμών (εκατ. ευρώ) ⁽¹⁾	225,9	174,8	29 %
Διαθέσιμος προϋπολογισμός αναλήψεων υποχρεώσεων (εκατ. ευρώ) ⁽¹⁾	223,2	272,4	-18 %
Σύνολο υπαλλήλων στις 31 Δεκεμβρίου ⁽²⁾	44	49	-10 %

(1) Στον διαθέσιμο προϋπολογισμό περιλαμβάνονται αχρησιμοποίητες πιστώσεις προηγούμενων ετών, τις οποίες η ΚΕ ενέγραψε εκ νέου στον προϋπολογισμό του τρέχοντος έτους, έσοδα με ειδικό προορισμό και ανακατανομές στο επόμενο έτος.

(2) Μόνιμοι, έκτακτοι και συμβασιούχοι υπάλληλοι, καθώς και αποσπασμένοι εθνικοί εμπειρογνώμονες.

Πηγή: Στοιχεία παρασχεθέντα από την ΚΕ.

3.4.4. Οι μεταβολές στο ύψος του προϋπολογισμού της ΚΕ, όπως παρουσιάζονται στον [πίνακα 3.4.1](#), εξαρτώνται εν πολλοίς από το στάδιο υλοποίησης των πολυετών προγραμμάτων έρευνας και καινοτομίας. Η αύξηση του προϋπολογισμού πληρωμών για το 2023 ανάγεται στις ενδιάμεσες πληρωμές για εν εξελίξει έργα του 7ου ΠΠ και του «Ορίζων 2020» και τις σημαντικές πληρωμές προχρηματοδότησης που σχετίζονταν με συμφωνίες επιχορήγησης και συμβάσεις που σκόπευε να υπογράψει η ΚΕ μέχρι το τέλος του 2023, στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη».

Πληροφορίες προς υποστήριξη της δήλωσης διασφάλισης

3.4.5. Η ελεγκτική μας προσέγγιση, τα στοιχεία για τη θεμελίωση της γνώμης μας, οι αρμοδιότητες της διοίκησης της ΚΕ IHI και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση, καθώς και οι αρμοδιότητες του ελεγκτή όσον αφορά τον έλεγχο των λογαριασμών και των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται, περιγράφονται στην ενότητα [3.1](#). Η υπογραφή στη σελίδα [182](#) αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της γνώμης.

Δήλωση διασφάλισης του ΕΕΣ προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο – έκθεση του ανεξάρτητου ελεγκτή

Γνώμη

3.4.6. Ελέγξαμε:

- α) τους λογαριασμούς της ΚΕ ΙΗΙ, οι οποίοι περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις²⁶ και τις καταστάσεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού²⁷ για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023, καθώς και
- β) τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι εν λόγω λογαριασμοί, όπως ορίζει το άρθρο 287 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Αξιοπιστία των λογαριασμών

Γνώμη σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών

3.4.7. Κατά τη γνώμη μας, οι λογαριασμοί της ΚΕ ΙΗΙ για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 απεικονίζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη πλευρά, την οικονομική κατάστασή της την 31η Δεκεμβρίου 2023, τα αποτελέσματα των πράξεών της, τις ταμειακές ροές της και τις μεταβολές των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της για το οικονομικό έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό της και τους λογιστικούς κανόνες που ενέκρινε ο υπόλογος της Επιτροπής και οι οποίοι βασίζονται στα διεθνώς αποδεκτά λογιστικά πρότυπα για τον δημόσιο τομέα.

²⁶ Οι οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τον ισολογισμό, την κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων, την κατάσταση ταμειακών ροών, την κατάσταση μεταβολών των καθαρών περιουσιακών στοιχείων, καθώς και σύνοψη των κύριων λογιστικών πολιτικών και άλλες επεξηγηματικές σημειώσεις.

²⁷ Οι καταστάσεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού περιλαμβάνουν τις καταστάσεις που παρουσιάζουν συγκεντρωτικά το σύνολο των πράξεων του προϋπολογισμού και τις σχετικές επεξηγηματικές σημειώσεις.

Νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί

Έσοδα

Γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των εσόδων στα οποία βασίζονται οι λογαριασμοί

3.4.8. Κατά τη γνώμη μας, τα έσοδα στα οποία βασίζονται οι λογαριασμοί της ΚΕ ΙΗΙ για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 είναι, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμα και κανονικά.

Πληρωμές

Γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πληρωμών στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί

3.4.9. Κατά τη γνώμη μας, οι πληρωμές στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί της ΚΕ ΙΗΙ για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 είναι, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμες και κανονικές.

3.4.10. Οι παρατηρήσεις που ακολουθούν δεν θέτουν υπό αμφισβήτηση τη γνώμη μας.

Παρατηρήσεις σχετικά με τη διαχείριση του προϋπολογισμού

Υλοποίηση του 7ου προγράμματος-πλαisiού

Στα τέλη του 2023, η ΚΕ δεν είχε ακόμη ολοκληρώσει την υλοποίηση του 7ου προγράμματος-πλαisiού

3.4.11. Στον [πίνακα 3.4.2](#) παρουσιάζονται συνολικά οι τιμές-στόχος ως προς τις εισφορές των μελών της ΚΕ στο 7ο ΠΠ σε σύγκριση με το επίπεδο των εισφορών των μελών (σε χρήμα και σε είδος), οι οποίες αναγνωρίζονται ως επικυρωμένες και αναφέρονται στους ετήσιους λογαριασμούς της ΚΕ στο τέλος του 2023.

Κοινή Επιχείρηση «Πρωτοβουλία για την καινοτομία στην υγεία» (ΙΗ)

Πίνακας 3.4.2 – Εισφορές των μελών για το 7ο ΠΠ (σε εκατ. ευρώ)

Μέλη	Εισφορές των μελών (δυνάμει του ιδρυτικού κανονισμού)				Εισφορές των μελών (στις 31.12.2023)				
	Επιχειρησιακές δραστηριότητες	Διοικητικά έξοδα	Συμπληρωματικές δραστηριότητες ⁽¹⁾	Σύνολο	Σε χρήμα	Σε είδος, επικυρωμένες	Σε είδος, δηλωμένες αλλά μη επικυρωμένες	Σε είδος για συμπληρωματικές δραστηριότητες	Σύνολο
ΕΕ (ΓΔ RTD)	966,0	34,0	ά.α.	1 000,0	938,4	ά.α.	ά.α.	ά.α.	938,4
Μέλη από τον ιδιωτικό τομέα	966,0	34,0	ά.α.	1 000,0	21,9	816,3	30,3	ά.α.	868,5
Σύνολο	1 932,0	68,0	ά.α.	2 000,0	960,3	816,3	30,3	ά.α.	1 806,9

(1) Οι συμπληρωματικές δραστηριότητες δεν εμπίπτουν στο πεδίο ελέγχου του ΕΕΣ.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων προερχόμενων από την ΚΕ και τον ιδρυτικό κανονισμό της.

3.4.12. Στο τέλος του 2022, οι νομικές δεσμεύσεις της ΕΕ και των μελών από τον ιδιωτικό τομέα αναφορικά με τις επιχειρησιακές δραστηριότητες της ΚΕ είχαν επιτύχει ήδη περί το 97 % και 95 % των αντίστοιχων τιμών-στόχου για το 7ο ΠΠ. Το 2024, 11 χρόνια μετά τη λήξη του προγράμματος, η ΚΕ ΙΗ σχεδίαζε να κλείσει το τελευταίο έργο του 7ου ΠΠ που βρισκόταν ακόμη σε εξέλιξη τον Οκτώβριο του 2024 και στη συνέχεια να κλείσει και το ίδιο το πρόγραμμα.

Υλοποίηση του προγράμματος «Ορίζων 2020»

3.4.13. Στον [πίνακα 3.4.3](#) παρουσιάζεται επισκόπηση των τιμών-στόχου για τις εισφορές των μελών της ΚΕ στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020», σε σύγκριση με το επίπεδο των ήδη επικυρωμένων και κοινοποιημένων εισφορών των μελών (σε χρήμα και σε είδος) που είχαν αναγνωρισθεί στο τέλος του 2023.

Πίνακας 3.4.3 – Εισφορές των μελών στο πρόγραμμα «Ορίζων 2020» (σε εκατ. ευρώ)

Μέλη	Εισφορές των μελών (δυνάμει του ιδρυτικού κανονισμού)				Εισφορές των μελών (στις 31.12.2023)				
	Επιχειρησιακές δραστηριότητες	Διοικητικά έξοδα	Συμπληρωματικές δραστηριότητες ⁽¹⁾	Σύνολο	Σε χρήμα	Σε είδος, επικυρωμένες	Σε είδος, δηλωμένες αλλά μη επικυρωμένες	Σε είδος για συμπληρωματικές δραστηριότητες	Σύνολο
ΕΕ (ΓΔ RTD)	1 595,4	42,6	ά.α.	1 638,0	1 125,0	ά.α.	ά.α.	ά.α.	1 125,0
ΕΦΡΙΑ και συνεργαζόμενοι εταίροι	1 595,4	42,6	ά.α.	1 638,0	39,3	1 072,3	182,3	ά.α.	1 293,9
Σύνολο	3 190,8	85,2	ά.α.	3 276,0	1 164,3	1 072,3	182,3	ά.α.	2 418,9

(1) Οι συμπληρωματικές δραστηριότητες δεν εμπίπτουν στο πεδίο ελέγχου του ΕΕΣ.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων προερχόμενων από την ΚΕ και τον ιδρυτικό κανονισμό της.

Οι νομικές δεσμεύσεις των μελών έφθασαν στο 91 % και το 94 % των αντίστοιχων τιμών-στόχου για τις εισφορές

3.4.14. Προκειμένου να αποτυπώσουμε κατά τρόπο ολοκληρωμένο τα επιτεύγματα της ΚΕ στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020», είναι απαραίτητο να λάβουμε επίσης υπόψη το τρέχον επίπεδο των επιχειρησιακών υποχρεώσεων των μελών της βάσει των

Κοινή Επιχείρηση «Πρωτοβουλία για την καινοτομία στην υγεία» (IHI)

συμφωνιών επιχορήγησης που έχουν υπογραφεί. Στο τέλος του 2022, οι δεσμεύσεις της ΕΕ και των μελών από τον ιδιωτικό τομέα είχαν ήδη επιτύχει το 91 % και το 94,4 % των τιμών-στόχου, αντίστοιχα. Στο τέλος του 2023, όφειλε ακόμη να καταβάλει περί τα 356,5 εκατομμύρια ευρώ (ή το 24,6 %) τα επόμενα χρόνια για έργα που δεν είχαν ακόμη ολοκληρωθεί, καθώς και να επικυρώσει εισφορές σε είδος αξίας 182,3 εκατομμυρίων ευρώ.

Υλοποίηση του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη»

3.4.15. Στον [πίνακα 3.4.4](#) παρουσιάζονται συνολικά οι τιμές-στόχος ως προς τις εισφορές των μελών της ΚΕ στο πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» σε σύγκριση με το επίπεδο των εισφορών (σε χρήμα και σε είδος) των μελών, οι οποίες αναγνωρίζονται ως επικυρωμένες και αναφέρονται στους ετήσιους λογαριασμούς της ΚΕ στο τέλος του 2023.

Πίνακας 3.4.4 – Εισφορές των μελών στο πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» (σε εκατ. ευρώ)

Μέλη	Εισφορές των μελών (δυνάμει του ιδρυτικού κανονισμού)			Εισφορές των μελών (στις 31.12.2023)				
	Επιχειρησιακές δραστηριότητες	Διοικητικά έξοδα	Σύνολο	Σε χρήμα, επικυρωμένες	Σε χρήμα, μη επικυρωμένες	Σε είδος, ⁽¹⁾ επικυρωμένες	Σε είδος ⁽¹⁾ , δηλωμένες αλλά μη επικυρωμένες	Σύνολο
ΕΕ (ΓΔ RTD)	1 169,8	30,2	1 200,0	72,9	9,9	ά.α.	ά.α.	82,8
Μέλη από τον ιδιωτικό τομέα και συνεισφέροντες εταίροι	1 169,8	30,2	1 200,0	2,7	ά.α.	0,1	14,4	17,2
Σύνολο	2 339,6	60,4	2 400,0	75,6	9,9	0,1	14,4	100,0

(1) Περιλαμβάνουν τις «εισφορές σε είδος για επιχειρησιακές δραστηριότητες» (ΕΕΕΔ) και τις «εισφορές σε είδος για συμπληρωματικές δραστηριότητες» (ΕΕΣΔ).

Σε επίπεδο ΚΕ, οι ΕΕΣΔ δεν πρέπει να υπερβαίνουν το 40 % των συνολικών σε είδος εισφορών των μελών από τον ιδιωτικό τομέα.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων προερχόμενων από την ΚΕ και τον ιδρυτικό κανονισμό της.

3.4.16. Στο τέλος του 2023, η ΚΕ είχε δεσμεύσει 382,2 εκατομμύρια ευρώ, ενώ τα μέλη της από τον ιδιωτικό τομέα και οι συνεισφέροντες εταίροι 216 εκατομμύρια ευρώ, βάσει συμφωνιών επιχορήγησης που είχαν υπογραφεί στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη». Οι επικυρωμένες εισφορές σε χρήμα της ΕΕ προς την ΚΕ, ανερχόμενες σε 72,9 εκατομμύρια ευρώ, αφορούσαν κυρίως πληρωμές προχρηματοδότησης.

Χαμηλή η εκτέλεση του προϋπολογισμού των δαπανών για υποδομές (τίτλος 2) το 2023

3.4.17. Στο τέλος του 2023, τα ποσοστά εκτέλεσης του προϋπολογισμού ανάληψης υποχρεώσεων και δαπανών για πληρωμές υποδομών (τίτλος 2) βρίσκονταν, αντίστοιχα, στο χαμηλό επίπεδο του 69 % και του 67 %. Κατά την ΚΕ, οι δαπάνες για επικοινωνία και

Κοινή Επιχείρηση «Πρωτοβουλία για την καινοτομία στην υγεία» (IHI)

εκδηλώσεις μειώθηκαν σημαντικά το 2023 λόγω τη αυξημένης χρήσης διαδικτυακών συνεδριάσεων και εκδηλώσεων.

Παρατηρήσεις σχετικά με τα συστήματα διαχείρισης και δικλίδων

3.4.18. Όσον αφορά τις δαπάνες του 7ου ΠΠ, μέχρι το τέλος του 2023 τους κατασταλτικούς ελέγχους διενεργούσε η ΚΕ. Στο πλαίσιο αυτό, ως οριστικά ποσοστά σφάλματος για τις δαπάνες του 7ου ΠΠ, δημοσίευσε αντιπροσωπευτικό ποσοστό σφάλματος 2,1 % και υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος 0,8 %. Όσον αφορά τις δαπάνες στο πλαίσιο των προγραμμάτων «Ορίζων 2020» και «Ορίζων Ευρώπη», τους κατασταλτικούς ελέγχους διενεργεί η Κοινή Υπηρεσία Ελέγχου (CAS) της ΓΔ RTD της Επιτροπής. Για τις δαπάνες της στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» (εκκαθαρίσεις και τελικές πληρωμές), η ΚΕ ανέφερε αντιπροσωπευτικό ποσοστό σφάλματος 2,6 % και υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος 1,6 %²⁸. Ωστόσο, για το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» και για τους συγκεκριμένους ελέγχους, η CAS στράφηκε προς μια βάσει κινδύνου προσέγγιση αναφορικά με τις ΚΕ, με συνέπεια να μην υπολογίζονται πλέον αντιπροσωπευτικά ποσοστά σφάλματος ειδικά για αυτές. Οι πρώτοι κατασταλτικοί έλεγχοι δεν έχουν διενεργηθεί ακόμη, καθώς οι πρώτες ενδιάμεσες πληρωμές αναμένεται να πραγματοποιηθούν μόλις το 2024.

3.4.19. Προκειμένου να αξιολογήσουμε τις δικλίδες που εφαρμόζει η ΚΕ όσον αφορά τις επιχειρησιακές πληρωμές, επιλέξαμε και ελέγξαμε, σε επίπεδο τελικών δικαιούχων, τυχαίο δείγμα πληρωμών που πραγματοποιήθηκαν το 2023 από το πρόγραμμα «Ορίζων 2020»²⁹. Σε μία περίπτωση, εντοπίσαμε και ποσοτικοποιήσαμε σοβαρό σφάλμα, οφειλόμενο στη μη επιλεξιμότητα εξόδων προσωπικού λόγω της εφαρμογής λανθασμένης μεθόδου υπολογισμού και στη δήλωση εξόδων για υπαλλήλους που είχαν ασχοληθεί αποκλειστικά με άλλα έργα.]

Αδυναμίες στον σχεδιασμό και στην αξιολόγηση σημαντικής διαδικασίας σύναψης σύμβασης

3.4.20. Στο πλαίσιο μίας διαδικασίας σύναψης σύμβασης του 2023 για την παροχή υπηρεσιών ανάλυσης, αξίας περί τα 0,5 εκατομμύρια ευρώ, με την εφαρμογή του συστήματος εσωτερικών δικλίδων της ΚΕ δεν διαπιστώθηκαν οι αδυναμίες που υπήρχαν στον σχεδιασμό του διαγωνισμού, ούτε στη διαδικασία αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών, και οι οποίες θα μπορούσαν να είχαν οδηγήσει σε στρέβλωση του ανταγωνισμού. Εάν δεν

²⁸ Ενοποιημένη ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΚΕ IHI για το 2023, κεφάλαιο 4.1.

²⁹ Όσον αφορά τις πράξεις πληρωμών επιχορηγήσεων που υποβλήθηκαν σε ελεγκτικές δοκιμασίες σε επίπεδο δικαιούχων, όριο αναφοράς των ποσοτικοποιήσιμων σφαλμάτων είναι το 1 % των ελεγχθέντων εξόδων.

Κοινή Επιχείρηση «Πρωτοβουλία για την καινοτομία στην υγεία» (IHI)

ληφθούν μέτρα σε μελλοντικούς διαγωνισμούς, οι αδυναμίες αυτές μπορεί να καταλήξουν σε παράτυπες συμβάσεις και πληρωμές.

Παρωχημένα τα σχέδια επιχειρησιακής συνέχειας και αποκατάστασης της λειτουργίας έπειτα από καταστροφή

3.4.21. Σύμφωνα με το πλαίσιο εσωτερικών δικλίδων, που βασίζεται στις αρχές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις εσωτερικές δικλίδες, τα όργανα της ΕΕ οφείλουν να επικαιροποιούν και να υποβάλλουν σε δοκιμές ανά τακτά διαστήματα το σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας και το σχετικό σχέδιο αποκατάστασης της λειτουργίας έπειτα από καταστροφή, ώστε αυτά να αναπροσαρμόζονται στις οργανωτικές αλλαγές και στους νέους κινδύνους του λειτουργικού περιβάλλοντος. Η συγκεκριμένη ΚΕ, μαζί με τις άλλες ΚΕ που είναι εγκατεστημένες στο ίδιο κτίριο στις Βρυξέλλες, ενέκρινε το 2018 κοινό σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας και κοινό σχέδιο αποκατάστασης της λειτουργίας έπειτα από καταστροφή. Παρόλα αυτά, η τελευταία φορά που οι συμμετέχουσες ΚΕ επικαιροποίησαν το κοινό σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας ήταν τον Φεβρουάριο του 2020 και η τελευταία φορά που υπέβαλαν σε δοκιμή το κοινό σχέδιο αποκατάστασης της λειτουργίας έπειτα από καταστροφή ήταν τον Ιανουάριο του 2019. Συνεπώς, τα σχέδια αυτά δεν αποτυπώνουν πλέον τις σημαντικές αλλαγές που έχουν επέλθει από τότε στο λειτουργικό περιβάλλον της ΚΕ, όπως το νέο διοικητικό κλιμάκιο της ΚΕ που είναι υπεύθυνο για το σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας, τις αλλαγές στα λειτουργικά συστήματα ΤΠ, το ενισχυμένο καθεστώς τηλεργασίας του προσωπικού και τις νέες κυβερνοαπειλές.

Μεταπαρακολούθηση των παρατηρήσεων προηγούμενων ετών

3.4.22. Στο παράρτημα παρουσιάζονται συνολικά τα διορθωτικά μέτρα που ελήφθησαν σε συνέχεια των παρατηρήσεων που διατυπώσαμε σε προηγούμενα έτη.

Παράρτημα

Αριθμός	Έτος διατύπωσης της παρατήρησης του ΕΕΣ	Παρατήρηση του ΕΕΣ (σύνοψη)	Ληφθέντα διορθωτικά μέτρα και άλλες σχετικές εξελίξεις (σύνοψη)	Κατάσταση της παρατήρησης του ΕΕΣ
1	2022	Στους ετήσιους λογαριασμούς της για το 2022, η ΚΕ δεν γνωστοποίησε σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τις εισφορές των μελών σε επίπεδο προγράμματος, ουσιώδεις για την ολοκληρωμένη παρουσίαση των επιτευγμάτων της στο τέλος του έτους. Ειδικότερα, δεν συνέκρινε τις εισφορές που είχε λάβει μέχρι το τέλος του έτους από κάθε κατηγορία μελών και για κάθε πρόγραμμα με τις νομικά δεσμευτικές τιμές-στόχο για τις εισφορές που είχαν τεθεί για το αντίστοιχο πρόγραμμα.	Λεπτομερή στοιχεία σχετικά με τα διαφορετικά είδη εισφορών των μελών γνωστοποιήθηκαν για κάθε πρόγραμμα στους ετήσιους λογαριασμούς της ΚΕ για το 2023. Βάσει των στοιχείων αυτών μπορεί επίσης να γίνει σύγκριση μεταξύ των τελικών επιτευγμάτων και των νομικά δεσμευτικών τιμών-στόχου.	Διευθετήθηκε

Απάντηση της Κοινής Επιχείρησης

3.4.14. Η κατάσταση προκλήθηκε κυρίως από το γεγονός ότι οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων του 2019 δεν χρησιμοποιήσαν περίπου 139 εκατ. EUR της προγραμματισμένης χρηματοδότησης της ΕΕ. Ο προϋπολογισμός της ΕΕ μειώθηκε αναλόγως, με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της ΚΕ.

Εξετάζοντας το πρόγραμμα ΠΚΦ2 στο σύνολό του, το υψηλό επίπεδο νομικών δεσμεύσεων των ιδιωτικών μελών όσον αφορά τις δραστηριότητες της ΚΕ στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» υπερβαίνει τις δεσμεύσεις της ΕΕ. Στο τέλος του 2023 βρίσκονταν ακόμη σε εξέλιξη 59 έργα στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020». Ως εκ τούτου, η ΚΕ ΠΚΥ αναμένει ότι θα επιτύχει τους στόχους του προγράμματος που ορίζονται στον κανονισμό αριθ. 557/2014 του Συμβουλίου και θα συνεχίσει την υλοποίηση του προγράμματος «Ορίζων 2020» έως το 2028/2029.

3.4.17. Το αχρησιμοποίητο ποσό των πιστώσεων πληρωμών στο πλαίσιο του προϋπολογισμού δαπανών υποδομής (τίτλος 2) στο τέλος του 2023 ήταν σχεδόν 1 εκατ. ευρώ (ή 0,5 % του συνολικού προϋπολογισμού πληρωμών της ΚΕ για το 2023).

3.4.20. Η ΚΕ ΠΚΥ λαμβάνει πολύ σοβαρά υπόψη τις παρατηρήσεις του ΕΕΣ και εφαρμόζει μέτρα για την αντιμετώπιση των ελλείψεων που εντοπίστηκαν, οι οποίες οφείλονταν κυρίως στην έλλειψη πόρων και ειδικών ικανοτήτων, καθώς και στην πίεση χρόνου.

Εν τω μεταξύ, η ΚΕ ΠΚΥ έχει εφαρμόσει τα ακόλουθα διορθωτικά μέτρα:

- επανεξέταση της εσωτερικής διαδικασίας και των ροών εργασιών προκειμένου να διασφαλίζεται η ευθύνη για τις διαδικασίες, καθώς και εφαρμογή της αρχής του διπλού ελέγχου προκειμένου να ενισχυθεί η διαδικασία επαλήθευσης της τεκμηρίωσης των δημόσιων συμβάσεων
- υποχρεωτική, τακτική παρακολούθηση προγραμμάτων κατάρτισης από όλα τα μέλη του προσωπικού που είναι υπεύθυνα για τις προμήθειες
- ακόμη μεγαλύτερη αξιοποίηση των διοργανικών συμβάσεων-πλαίσιων.

Η ΚΕ ΠΚΥ θα αρχίσει να χρησιμοποιεί το εργαλείο διαχείρισης των δημόσιων συμβάσεων (PPMT) έως το τέλος του 2024. Το εργαλείο αναμένεται να εναρμονίσει περαιτέρω τις ροές εργασιών, να αντιμετωπίσει διαδικαστικές ελλείψεις και να διασφαλίσει ότι τηρούνται οι αρχές του διαχωρισμού των καθηκόντων και του διπλού ελέγχου.

3.4.21. Η ΚΕ ΠΚΥ, από κοινού με άλλες κοινές επιχειρήσεις, θέσπισε ρυθμίσεις τμήματος υποστήριξης για τις τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών σύμφωνα με το άρθρο 13 της ενιαίας βασικής πράξης. Οι ρυθμίσεις αυτές καλύπτουν τη διακυβέρνηση των ΤΠΕ μεταξύ των ΚΕ, τη διαχείριση της κοινής υποδομής ΤΠΕ και τη διαχείριση των εργαλείων και υπηρεσιών ΤΠΕ, καθώς και τη διαχείριση της ασφάλειας και της συμμόρφωσης (συμπεριλαμβανομένης της ασφάλειας στον κυβερνοχώρο).

Κοινή Επιχείρηση «Πρωτοβουλία για την καινοτομία στην υγεία» (IHI)

Το κοινό ετήσιο πρόγραμμα εργασίας της ομάδας για το 2024 εγκρίθηκε στις 15 Δεκεμβρίου 2023 και περιλαμβάνει ειδική δράση για την επανεξέταση και την επικαιροποίηση του σχεδίου συνέχισης των δραστηριοτήτων/σχεδίου αποκατάστασης της λειτουργίας έπειτα από καταστροφή το 2024. Η ΚΕ ΠΚΥ ηγείται της υλοποίησης της δράσης αυτής και τον Ιούλιο του 2024 υπέβαλε προσχέδιο των εν λόγω σχεδίων για διαβούλευση μεταξύ των κοινών επιχειρήσεων και επακόλουθη έγκρισή τους.

3.5. Κοινή Επιχείρηση «Καθαρό υδρογόνο» (Clean H2)

Εισαγωγή

3.5.1. Η Κοινή Επιχείρηση «Καθαρό υδρογόνο» (ΚΕ Clean H2), με έδρα στις Βρυξέλλες, συστάθηκε τον Νοέμβριο του 2021 στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και για το διάστημα μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2031³⁰. Η ΚΕ Clean H2 αντικατέστησε την Κοινή Επιχείρηση για την υλοποίηση της κοινής τεχνολογικής πρωτοβουλίας «Κυψέλες καυσίμου και υδρογόνο», που είχε συσταθεί τον Μάιο του 2008, στο πλαίσιο του έβδομου προγράμματος-πλασίου για την έρευνα (7ο ΠΠ), με διάρκεια μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2017³¹ (FCH 1), η οποία παρατάθηκε τον Μάιο του 2014 στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020»³² (FCH 2).

3.5.2. Η ΚΕ Clean H2 αποτελεί σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα στο πεδίο της έρευνας και καινοτομίας όσον αφορά τις τεχνολογίες υδρογόνου και κυψελών καυσίμου. Τα μέλη της είναι η ΕΕ, εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή, η κλαδική ένωση «Hydrogen Europe» και η ερευνητική ένωση του κλάδου «Hydrogen Europe Research».

3.5.3. Στον [πίνακα 3.5.1](#) παρουσιάζονται τα βασικά αριθμητικά στοιχεία που αφορούν την ΚΕ.

³⁰ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/2085 του Συμβουλίου σχετικά με τη σύσταση των κοινών επιχειρήσεων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη».

³¹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 521/2008 του Συμβουλίου για τη σύσταση της ΚΕ «Κυψέλες καυσίμου και υδρογόνο».

³² Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 559/2014 του Συμβουλίου για τη σύσταση της ΚΕ «Κυψέλες καυσίμου και υδρογόνο 2».

Κοινή Επιχείρηση «Καθαρό υδρογόνο» (Clean H2)

Πίνακας 3.5.1 – Βασικά αριθμητικά στοιχεία που αφορούν την ΚΕ

	2023	2022	Απόκλιση
Διαθέσιμος προϋπολογισμός πληρωμών (εκατ. ευρώ) ⁽¹⁾	327,8	118,3	177 %
Διαθέσιμος προϋπολογισμός αναλήψεων υποχρεώσεων (εκατ. ευρώ) ⁽¹⁾	268,9	314,3	-14 %
Σύνολο υπαλλήλων στις 31 Δεκεμβρίου ⁽²⁾	28	29	-3 %

(1) Στον διαθέσιμο προϋπολογισμό περιλαμβάνονται αχρησιμοποίητες πιστώσεις προηγούμενων ετών, τις οποίες η ΚΕ ενέγραψε εκ νέου στον προϋπολογισμό του τρέχοντος έτους, έσοδα με ειδικό προορισμό και ανακατανομές στο επόμενο έτος.

(2) Μόνιμοι, έκτακτοι και συμβασιούχοι υπάλληλοι, καθώς και αποσπασμένοι εθνικοί εμπειρογνώμονες.

Πηγή: Στοιχεία παρασχεθέντα από την ΚΕ.

3.5.4. Οι μεταβολές στο ύψος του προϋπολογισμού της ΚΕ, όπως παρουσιάζονται στον **πίνακα 3.5.1**, εξαρτώνται εν πολλοίς από το στάδιο υλοποίησης των πολυετών προγραμμάτων έρευνας και καινοτομίας. Η σημαντική αύξηση του προϋπολογισμού πληρωμών για το 2023, ο οποίος περιλάμβανε το επιπρόσθετο ποσό των 36 εκατομμυρίων ευρώ από πόρους του RePowerEU, ανάγεται στις ενδιάμεσες πληρωμές για εν εξελίξει έργα του 7ου ΠΠ και του «Ορίζων 2020» και τις σημαντικές πληρωμές προχρηματοδότησης που σχετίζονταν με συμφωνίες επιχορήγησης και συμβάσεις που σκόπευε να υπογράψει η ΚΕ μέχρι το τέλος του 2023 στο πλαίσιο των προγραμμάτων «Ορίζων Ευρώπη» RePowerEU.

Πληροφορίες προς υποστήριξη της δήλωσης διασφάλισης

3.5.5. Η ελεγκτική μας προσέγγιση, τα στοιχεία για τη θεμελίωση της γνώμης μας, οι αρμοδιότητες της διοίκησης της ΚΕ Clean H2 και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση, καθώς και οι αρμοδιότητες του ελεγκτή όσον αφορά τον έλεγχο των λογαριασμών και των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται, περιγράφονται στην ενότητα **3.1**. Η υπογραφή στη σελίδα **182** αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της γνώμης.

Δήλωση διασφάλισης του ΕΕΣ προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο – έκθεση του ανεξάρτητου ελεγκτή

Γνώμη

3.5.6. Ελέγξαμε:

- α) τους λογαριασμούς της ΚΕ Clean H2, οι οποίοι περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις³³ και τις καταστάσεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού³⁴ για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023, καθώς και
- β) τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι εν λόγω λογαριασμοί, όπως ορίζει το άρθρο 287 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Αξιοπιστία των λογαριασμών

Γνώμη σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών

3.5.7. Κατά τη γνώμη μας, οι λογαριασμοί της ΚΕ Clean H2 για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 απεικονίζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη πλευρά, την οικονομική κατάστασή της την 31η Δεκεμβρίου 2023, τα αποτελέσματα των πράξεών της, τις ταμειακές ροές της και τις μεταβολές των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της για το οικονομικό έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό της και τους λογιστικούς κανόνες που ενέκρινε ο υπόλογος της Επιτροπής και οι οποίοι βασίζονται στα διεθνώς αποδεκτά λογιστικά πρότυπα για τον δημόσιο τομέα.

³³ Οι οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τον ισολογισμό, την κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων, την κατάσταση ταμειακών ροών, την κατάσταση μεταβολών των καθαρών περιουσιακών στοιχείων, καθώς και σύνοψη των κύριων λογιστικών πολιτικών και άλλες επεξηγηματικές σημειώσεις.

³⁴ Οι καταστάσεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού περιλαμβάνουν τις καταστάσεις που παρουσιάζουν συγκεντρωτικά το σύνολο των πράξεων του προϋπολογισμού και τις σχετικές επεξηγηματικές σημειώσεις.

Νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί

Έσοδα

Γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των εσόδων στα οποία βασίζονται οι λογαριασμοί

3.5.8. Κατά τη γνώμη μας, τα έσοδα στα οποία βασίζονται οι λογαριασμοί της ΚΕ Clean H2 για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 είναι, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμα και κανονικά.

Πληρωμές

Γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πληρωμών στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί

3.5.9. Κατά τη γνώμη μας, οι πληρωμές στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί της ΚΕ Clean H2 για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 είναι, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμες και κανονικές.

3.5.10. Οι παρατηρήσεις που ακολουθούν δεν θέτουν υπό αμφισβήτηση τη γνώμη μας.

Παρατηρήσεις σχετικά με τη διαχείριση του προϋπολογισμού

Υλοποίηση του 7ου προγράμματος-πλαισίου

Η ΚΕ έκλεισε το 7ο ΠΠ το 2013 ελαφρώς κάτω από τις τιμές-στόχο ως προς τις εισφορές

3.5.11. Στον [πίνακα 3.5.2](#) παρουσιάζονται συνολικά οι τιμές-στόχος ως προς τις εισφορές των μελών της ΚΕ στο 7ο ΠΠ σε σύγκριση με το επίπεδο των εισφορών των μελών (σε χρήμα και σε είδος), οι οποίες αναγνωρίζονται ως επικυρωμένες και αναφέρονται στους ετήσιους λογαριασμούς της ΚΕ στο τέλος του 2023.

Κοινή Επιχείρηση «Καθαρό υδρογόνο» (Clean H2)

Πίνακας 3.5.2 – Εισφορές των μελών για το 7ο ΠΠ (σε εκατομμύρια ευρώ)

Μέλη	Εισφορές των μελών (δυνάμει του ιδρυτικού κανονισμού και νομικών αποφάσεων)				Εισφορές των μελών (στις 31.12.2023)				
	Επιχειρησιακές δραστηριότητες	Διοικητικά έξοδα	Συμπληρωματικές δραστηριότητες ⁽¹⁾	Σύνολο	Σε χρήμα	Σε είδος, επικυρωμένες	Σε είδος, δηλωμένες αλλά μη επικυρωμένες	Σε είδος για συμπληρωματικές δραστηριότητες	Σύνολο
ΕΕ (ΓΔ RTD)	450,0	20,0	ά.α.	470,0	410,4	19,1	ά.α.	ά.α.	429,5
Μέλη από τον ιδιωτικό τομέα	450,0	20,0	ά.α.	470,0	17,9	457,8	0,0	ά.α.	475,7
Σύνολο	900,0	40,0	ά.α.	940,0	428,3	476,9	0,0	ά.α.	905,2

(1) Οι συμπληρωματικές δραστηριότητες δεν εμπίπτουν στο πεδίο ελέγχου του ΕΕΣ.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων προερχόμενων από την ΚΕ και τον ιδρυτικό κανονισμό της.

3.5.12. Το 2023, 10 χρόνια μετά τη λήξη του 7ου ΠΠ, η ΚΕ πραγματοποίησε την τελική πληρωμή, ύψους 3 εκατομμυρίων ευρώ περίπου, και επικύρωσε όλες τις εισφορές σε είδος που είχαν δηλώσει τα μέλη από τον ιδιωτικό τομέα. Η ΚΕ έκλεισε το πρόγραμμα, έχοντας εξασφαλίσει το 96 % των από τον νόμο οριζόμενων τιμών-στόχου ως προς τις εισφορές των μελών για τις επιχειρησιακές δραστηριότητες.

Υλοποίηση του προγράμματος «Ορίζων 2020»

3.5.13. Στον [πίνακα 3.5.3](#) παρουσιάζονται συνολικά οι τιμές-στόχος ως προς τις εισφορές των μελών της ΚΕ στο πρόγραμμα «Ορίζων 2020» σε σύγκριση με το επίπεδο των εισφορών των μελών (σε χρήμα και σε είδος), οι οποίες αναγνωρίζονται ως επικυρωμένες και αναφέρονται στους ετήσιους λογαριασμούς της ΚΕ στο τέλος του 2023.

Πίνακας 3.5.3 – Εισφορές των μελών στο πρόγραμμα «Ορίζων 2020» (σε εκατ. ευρώ)

Μέλη	Εισφορές των μελών (δυνάμει του ιδρυτικού κανονισμού και νομικών αποφάσεων)				Εισφορές των μελών (στις 31.12.2023)				
	Επιχειρησιακές δραστηριότητες	Διοικητικά έξοδα	Συμπληρωματικές δραστηριότητες ⁽¹⁾	Σύνολο	Σε χρήμα	Σε είδος, επικυρωμένες	Σε είδος, δηλωμένες αλλά μη επικυρωμένες	Σε είδος για συμπληρωματικές δραστηριότητες	Σύνολο
ΕΕ (ΓΔ RTD)	646,0	19,0	ά.α.	665,0	634,4	ά.α.	ά.α.	ά.α.	634,4
Μέλη από τον ιδιωτικό τομέα	76,0	19,0	285,0	380,0	18,2	68,8	47,7	1 039,1	1 173,8
Σύνολο	722,0	38,0	285,0	1 045,0	652,6	68,8	47,7	1 039,1	1 808,2

(1) Οι συμπληρωματικές δραστηριότητες δεν εμπίπτουν στο πεδίο ελέγχου του ΕΕΣ.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων προερχόμενων από την ΚΕ και τον ιδρυτικό κανονισμό της.

Οι νομικές δεσμεύσεις των μελών έφθασαν τις τιμές-στόχο για τις εισφορές τους

3.5.14. Προκειμένου να αποτυπώσουμε κατά τρόπο ολοκληρωμένο τα επιτεύγματα της ΚΕ στο πλαίσιο του «Ορίζων 2020», είναι απαραίτητο να λάβουμε επίσης υπόψη το τρέχον επίπεδο των επιχειρησιακών υποχρεώσεων των μελών της βάσει των συμφωνιών επιχορήγησης και των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί. Στο τέλος του 2022, οι δεσμεύσεις

Κοινή Επιχείρηση «Καθαρό υδρογόνο» (Clean H2)

των μελών από τον ιδιωτικό τομέα αναφορικά με τις επιχειρησιακές και τις συμπληρωματικές δραστηριότητες της ΚΕ υπερέβαιναν τις τιμές-στόχο για τις επιχειρησιακές εισφορές. Στο τέλος του 2023, η ΚΕ όφειλε ακόμη να καταβάλει τα επόμενα χρόνια περί τα 53 εκατομμύρια ευρώ (ή το 8 %) για έργα και συμβάσεις που δεν είχαν ακόμη ολοκληρωθεί, καθώς και να επικυρώσει εισφορές σε είδος στις επιχειρησιακές δραστηριότητές της, αξίας 47,7 εκατομμυρίων ευρώ.

Καθυστερημένη εκτέλεση του προϋπολογισμού επιχειρησιακών πληρωμών για το 2023 στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του προγράμματος «Ορίζων 2020»

3.5.15. Το 2023, η ΚΕ δεν έλαβε νέες επιχειρησιακές πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων, δεδομένου ότι, το 2020, είχε ολοκληρώσει την τελευταία διαδικασία πρόσκλησης υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020». Το ποσοστό εκτέλεσης των επιχειρησιακών πιστώσεων πληρωμών μειώθηκε περαιτέρω στο 69 % (έναντι 81 % το 2022). Κατά την ΚΕ, αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι δικαιούχοι πολύπλοκων καινοτόμων δράσεων, που απαιτούσαν εθνική και περιφερειακή συγχρηματοδότηση, ανέβαλαν είτε τα έργα είτε τις σχετικές χρηματοοικονομικές αναφορές. Επιπλέον, η ΚΕ ανέφερε ότι τα αυξημένα έξοδα και τα προβλήματα στην εφοδιαστική αλυσίδα που προκάλεσαν η πανδημία και ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και το 2023. Κατά συνέπεια, χρειάστηκε να παραταθεί η διάρκεια αρκετών σημαντικών καινοτόμων δράσεων του προγράμματος «Ορίζων 2020» και οι πληρωμές να αναβληθούν για το 2024.

Υλοποίηση του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», συμπεριλαμβανομένου του RePowerEU

3.5.16. Στον [πίνακα 3.5.4](#) παρουσιάζονται συνολικά οι τιμές-στόχος ως προς τις εισφορές των μελών της ΚΕ στο πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» σε σύγκριση με το επίπεδο των

Κοινή Επιχείρηση «Καθαρό υδρογόνο» (Clean H2)

εισφορών των μελών (σε χρήμα και σε είδος), οι οποίες αναγνωρίζονται ως επικυρωμένες και αναφέρονται στους ετήσιους λογαριασμούς της ΚΕ στο τέλος του 2023.

Πίνακας 3.5.4 – Εισφορές των μελών για το «Ορίζων Ευρώπη», συμπεριλαμβανομένου του RePowerEU (σε εκατ. ευρώ)

Μέλη	Εισφορές των μελών (δυνάμει του ιδρυτικού κανονισμού)			Εισφορές των μελών (στις 31.12.2023)				
	Επιχειρησιακές δραστηριότητες	Διοικητικά έξοδα	Σύνολο	Σε χρήμα, επικυρωμένες	Σε χρήμα, μη επικυρωμένες	Σε είδος, ⁽¹⁾ επικυρωμένες	Σε είδος ⁽¹⁾ , δηλωμένες αλλά μη επικυρωμένες	Σύνολο
ΕΕ (ΓΔ RTD)	1 169,8	30,2	1 200,0	277,8	61,1	ά.α.	ά.α.	338,9
Μέλη από τον ιδιωτικό τομέα	969,8	30,2	1 000,0	0,0	ά.α.	685,3	247,2	932,5
Σύνολο	2 139,6	60,4	2 200,0	277,8	61,1	685,3	247,2	1 271,4

(1) Περιλαμβάνουν τις «εισφορές σε είδος για επιχειρησιακές δραστηριότητες» (ΕΕΕΔ) και τις «εισφορές σε είδος για συμπληρωματικές δραστηριότητες» (ΕΕΣΔ).

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων προερχόμενων από την ΚΕ και τον ιδρυτικό κανονισμό της.

Προχωρημένη η υλοποίηση του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», συμπεριλαμβανομένου του RePowerEU

3.5.17. Μέχρι το τέλος του 2023, η ΚΕ είχε δεσμεύσει ποσό ύψους 452 εκατομμυρίων ευρώ για συμφωνίες επιχορήγησης και συμβάσεις που είχαν υπογραφεί στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη». Η Επιτροπή παρείχε επιπλέον 200 εκατομμύρια ευρώ από το RePowerEU στο πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» της ΚΕ, ώστε να διπλασιαστεί ο αριθμός των κοιλάδων υδρογόνου που οφείλει να υλοποιήσει η ΚΕ την περίοδο 2023-2025. Οι επικυρωμένες εισφορές σε χρήμα της ΕΕ προς την ΚΕ, ανερχόμενες σε 277,8 εκατομμύρια ευρώ, αφορούσαν κυρίως πληρωμές προχρηματοδότησης. Παράλληλα, τα μέλη από τον ιδιωτικό τομέα δήλωσαν εισφορές σε είδος αξίας περί τα 932,5 εκατομμύρια ευρώ, από τα οποία γύρω στα 685,3 εκατομμύρια ευρώ προέρχονταν από επικυρωμένες εισφορές σε είδος για συμπληρωματικές δραστηριότητες.

Η εκτέλεση του προϋπολογισμού των δαπανών για υποδομές (τίτλος 2) του 2023 παρέμεινε χαμηλή

3.5.18. Στο τέλος του 2023, τα ποσοστά εκτέλεσης του διοικητικού προϋπολογισμού αναλήψεων υποχρεώσεων και πληρωμών για δαπάνες υποδομών (τίτλος 2), αν και παρουσίαζαν κάποια βελτίωση, παρέμειναν στο χαμηλό επίπεδο του 71 % και του 61 %, αντίστοιχα (έναντι 62 % και 51 % το 2022). Κατά την ΚΕ, καθώς είχε αναβληθεί η υπογραφή δύο σημαντικών συμβάσεων-πλαisiού, δεν ήταν δυνατόν να συναφθούν οι προβλεπόμενες επιμέρους συμβάσεις και οι πληρωμές αναβλήθηκαν υποχρεωτικά για το 2024.

Παρατηρήσεις σχετικά με τα συστήματα διαχείρισης και δικλίδων

3.5.19. Όσον αφορά τις δαπάνες του 7ου ΠΠ, μέχρι το τέλος του 2021 τους κατασταλτικούς ελέγχους διενεργούσε η ΚΕ. Ως εκ τούτου, δημοσίευσε ως τελικό ποσοστό σφάλματος για τις δαπάνες του 7ου ΠΠ το αντιπροσωπευτικό ποσοστό σφάλματος του 2,0 % και το υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος του 1,1 % που είχε επιτύχει στο τέλος του 2021. Όσον αφορά τις δαπάνες στο πλαίσιο των προγραμμάτων «Ορίζων 2020» και «Ορίζων Ευρώπη», τους κατασταλτικούς ελέγχους διενεργεί η Κοινή Υπηρεσία Ελέγχου (CAS) της ΓΔ RTD της Επιτροπής. Για τις δαπάνες της στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» (εκκαθαρίσεις και τελικές πληρωμές), η ΚΕ ανέφερε αντιπροσωπευτικό ποσοστό σφάλματος 2,8 % και υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος 0,6 %³⁵. Ωστόσο, για το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» και για τους συγκεκριμένους ελέγχους, η CAS στράφηκε προς μια βάση κινδύνου προσέγγιση αναφορικά με τις ΚΕ, με συνέπεια να μην υπολογίζονται πλέον αντιπροσωπευτικά ποσοστά σφάλματος ειδικά για αυτές. Οι πρώτοι κατασταλτικοί έλεγχοι δεν έχουν διενεργηθεί ακόμη, καθώς οι πρώτες ενδιάμεσες πληρωμές αναμένεται να πραγματοποιηθούν μόλις το 2024.

3.5.20. Προκειμένου να αξιολογήσουμε τις δικλίδες που εφαρμόζει η ΚΕ όσον αφορά τις επιχειρησιακές πληρωμές, επιλέξαμε και ελέγξαμε, σε επίπεδο τελικών δικαιούχων, τυχαίο δείγμα πληρωμών που πραγματοποιήθηκαν το 2023 από το πρόγραμμα «Ορίζων 2020»³⁶. Σε μία περίπτωση, εντοπίσαμε και ποσοτικοποιήσαμε σοβαρό σφάλμα λόγω εσφαλμένης αίτησης απόδοσης εκπεστού φόρου προστιθέμενης αξίας.

Παρωχημένα τα σχέδια επιχειρησιακής συνέχειας και αποκατάστασης της λειτουργίας έπειτα από καταστροφή

3.5.21. Σύμφωνα με το πλαίσιο εσωτερικών δικλίδων, που βασίζεται στις αρχές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις εσωτερικές δικλίδες, τα όργανα της ΕΕ οφείλουν να επικαιροποιούν και να υποβάλλουν σε δοκιμές ανά τακτά διαστήματα το σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας και το σχετικό σχέδιο αποκατάστασης της λειτουργίας έπειτα από καταστροφή, ώστε αυτά να αναπροσαρμόζονται στις οργανωτικές αλλαγές και στους νέους κινδύνους του λειτουργικού περιβάλλοντος. Η συγκεκριμένη ΚΕ, μαζί με τις άλλες ΚΕ που είναι εγκατεστημένες στο ίδιο κτίριο στις Βρυξέλλες, ενέκρινε το 2018 κοινό σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας και κοινό σχέδιο αποκατάστασης της λειτουργίας έπειτα από καταστροφή. Παρόλα αυτά, η τελευταία φορά που οι συμμετέχουσες ΚΕ επικαιροποίησαν το

³⁵ Ενοποιημένη ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΚΕ Clean H2 για το 2023, κεφάλαιο 4.1.

³⁶ Όσον αφορά τις πράξεις πληρωμών επιχορηγήσεων που υποβλήθηκαν σε ελεγκτικές δοκιμασίες σε επίπεδο δικαιούχων, το όριο αναφοράς ποσοτικοποιήσιμων σφαλμάτων ανέρχεται στο 1 % των ελεγχθέντων εξόδων.

Κοινή Επιχείρηση «Καθαρό υδρογόνο» (Clean H2)

κοινό σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας ήταν τον Φεβρουάριο του 2020 και η τελευταία φορά που υπέβαλαν σε δοκιμή το κοινό σχέδιο αποκατάστασης της λειτουργίας έπειτα από καταστροφή ήταν τον Ιανουάριο του 2019. Συνεπώς, τα σχέδια αυτά δεν αποτυπώνουν πλέον τις σημαντικές αλλαγές που έχουν επέλθει από τότε στο λειτουργικό περιβάλλον της ΚΕ, όπως το νέο διοικητικό κλιμάκιο της ΚΕ που είναι υπεύθυνο για το σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας, τις αλλαγές στα λειτουργικά συστήματα ΤΠ, το ενισχυμένο καθεστώς τηλεργασίας του προσωπικού και τις νέες κυβερνοαπειλές.

Απουσία πολιτικής εσωτερικών δικλίδων για ευαίσθητα καθήκοντα

3.5.22. Τα ευαίσθητα καθήκοντα, δυνητικά ή πραγματικά, πρέπει να καθορίζονται εντός του πλαισίου εσωτερικών δικλίδων της ΚΕ, σύμφωνα με το οποίο πρέπει να γίνεται και η διαχείρισή τους, [βάσει των αρχών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις εσωτερικές δικλίδες](#). Στο τέλος του 2023, η ΚΕ δεν διέθετε ακόμη πολιτική για τη διαχείριση των ευαίσθητων καθηκόντων, ώστε να μπορεί να παρακολουθεί τις σχετικές εσωτερικές δικλίδες. Η ύπαρξη μιας τέτοιας πολιτικής συνιστά αναγκαία εσωτερική δικλίδα, η οποία επιτρέπει στην ΚΕ να προσδιορίζει και να διατηρεί επίκαιρα τα ευαίσθητα καθήκοντα και να καθορίζει τα κατάλληλα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για την πρόληψη ή για τον μετριασμό των κινδύνων ανάρμοστων ή δόλιων πράξεων, όπως η αναφορά ψευδών στοιχείων, η απώλεια περιουσιακών στοιχείων, η δημοσιοποίηση ευαίσθητων πληροφοριών και η δωροδοκία.

Μεταπαρακολούθηση των παρατηρήσεων προηγούμενων ετών

3.5.23. Στο [παράρτημα](#) παρουσιάζονται συνολικά τα διορθωτικά μέτρα που ελήφθησαν σε συνέχεια των παρατηρήσεων που διατυπώσαμε σε προηγούμενα έτη.

Κοινή Επιχείρηση «Καθαρό υδρογόνο» (Clean H2)

Παράρτημα

Αριθμός	Έτος διατύπωσης της παρατήρησης του ΕΕΣ	Παρατήρηση του ΕΕΣ (σύνοψη)	Ληφθέντα διορθωτικά μέτρα και άλλες σχετικές εξελίξεις (σύνοψη)	Κατάσταση της παρατήρησης του ΕΕΣ
1	2022	Στους ετήσιους λογαριασμούς της για το 2022, η ΚΕ δεν γνωστοποίησε σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τις εισφορές των μελών σε επίπεδο προγράμματος, ουσιώδεις για την ολοκληρωμένη παρουσίαση των επιτευγμάτων της στο τέλος του έτους. Ειδικότερα, δεν συνέκρινε τις εισφορές που είχε λάβει μέχρι το τέλος του έτους από κάθε κατηγορία μελών και για κάθε πρόγραμμα με τις νομικά δεσμευτικές τιμές-στόχο για τις εισφορές που είχαν τεθεί για το αντίστοιχο πρόγραμμα.	Λεπτομερή στοιχεία σχετικά με τα διαφορετικά είδη εισφορών των μελών γνωστοποιήθηκαν για κάθε πρόγραμμα στους ετήσιους λογαριασμούς της ΚΕ για το 2023. Βάσει των στοιχείων αυτών μπορεί επίσης να γίνει σύγκριση μεταξύ των τελικών επιτευγμάτων και των νομικά δεσμευτικών τιμών-στόχου.	Διευθετήθηκε
2	2022	Το ποσοστό εκτέλεσης των επιχειρησιακών πιστώσεων πληρωμών του «Ορίζων 2020» ήταν 81 % (έναντι 88 % το 2021), γεγονός που, σύμφωνα με την ΚΕ, οφειλόταν στην αύξηση των εξόδων και στα προβλήματα με την εκτέλεση των υποχρεώσεων τους που αντιμετώπισαν οι δικαιούχοι εξαιτίας της κρίσης της πανδημίας COVID-19 και τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας. Κατά συνέπεια, η διάρκεια των περισσότερων έργων του	Το ποσοστό εκτέλεσης των πιστώσεων επιχειρησιακών πληρωμών για το «Ορίζων 2020» μειώθηκε περαιτέρω φθάνοντας στο 69 %, κυρίως λόγω εξωτερικών παραγόντων, πέραν του ελέγχου της ΕΕ (βλέπε σημείο 3.5.15).	Σε εκκρεμότητα

Κοινή Επιχείρηση «Καθαρό υδρογόνο» (Clean H2)

Αριθμός	Έτος διατύπωσης της παρατήρησης του ΕΕΣ	Παρατήρηση του ΕΕΣ (σύνοψη)	Ληφθέντα διορθωτικά μέτρα και άλλες σχετικές εξελίξεις (σύνοψη)	Κατάσταση της παρατήρησης του ΕΕΣ
		προγράμματος «Ορίζων 2020» χρειάστηκε να παραταθεί και οι τελικές πληρωμές να αναβληθούν για το 2023.		
3	2022	Στο τέλος του 2022, τα ποσοστά εκτέλεσης του διοικητικού προϋπολογισμού (τίτλος 2) ήταν χαμηλά: 62 % για τις πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων και 51 % για τις πιστώσεις πληρωμών.	Τα ποσοστά εκτέλεσης του προϋπολογισμού του 2023 για δαπάνες υποδομών παρέμειναν στο χαμηλό επίπεδο του 71 % για τις πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων και του 61 % για τις πιστώσεις πληρωμών (βλέπε σημείο 3.5.18).	Σε εκκρεμότητα
4	2022	Σύμφωνα με τον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης ³⁷ και τις κατευθυντήριες γραμμές της ΚΕ, η επιτροπή προσωπικού πρέπει να υποδείξει τουλάχιστον ένα από τα μέλη της επιτροπής επιλογής που συγκροτείται στο πλαίσιο των εξωτερικών διαδικασιών πρόσληψης. Διαπιστώσαμε ότι, στην περίπτωση της διαδικασίας πρόσληψης που υποβάλαμε σε έλεγχο, η επιτροπή επιλογής δεν περιλάμβανε στη σύνθεσή της μέλος υποδεικνυόμενο από την επιτροπή προσωπικού.	Η ΚΕ συγκρότησε τη δική της επιτροπή προσωπικού το 2023.	Διευθετήθηκε

³⁷ Άρθρο 9 σε συνδυασμό με το άρθρο 1α.

Απάντηση της Κοινής Επιχείρησης

3.5.12. Η ΚΕ «Καθαρό υδρογόνο» συμφωνεί ότι η κοινή επιχείρηση ολοκλήρωσε το 7^ο πρόγραμμα-πλαίσιο έχοντας επιτύχει κατά 96% τους συνολικούς στόχους όσον αφορά τις νομικά δεσμευτικές συνεισφορές των μελών για τις επιχειρησιακές δραστηριότητες. Ωστόσο, πρέπει να σημειωθεί ότι τα μέλη από τον ιδιωτικό τομέα πέτυχαν τους στόχους συνεισφοράς τους σε επίπεδα που ανέρχονται στο 101,2 %.

3.5.18. Στο τέλος του 2023, το μη χρησιμοποιηθέν ποσό των πιστώσεων πληρωμών του προϋπολογισμού για δαπάνες υποδομής (τίτλος 2) ανερχόταν σε περίπου 1,3 εκατ. ευρώ (ή 0,4 % του συνολικού προϋπολογισμού πληρωμών της ΚΕ για το 2023).

3.5.20. Το σφάλμα που εντοπίστηκε σε μία πληρωμή, η οποία επιλέχθηκε και ελέγχθηκε τυχαία στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020», ανερχόταν σε 203 000 ευρώ (ή στο 0,2 % του συνόλου των πληρωμών που πραγματοποίησε η ΚΕ στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020») και αφορά τον μη επιλέξιμο φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ).

3.5.21. Η ΚΕ «Καθαρό υδρογόνο» από κοινού με άλλες κοινές επιχειρήσεις θέσπισαν ρυθμίσεις τμήματος υποστήριξης όσον αφορά τις Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) σύμφωνα με το άρθρο 13 της ενιαίας βασικής πράξης. Οι ρυθμίσεις αυτές καλύπτουν τη διακυβέρνηση ΤΠΕ μεταξύ των ΚΕ, τη διαχείριση κοινών υποδομών ΤΠΕ, τη διαχείριση εργαλείων και υπηρεσιών ΤΠΕ, καθώς και τη διαχείριση της ασφάλειας και της συμμόρφωσης (συμπεριλαμβανομένης της κυβερνοασφάλειας). Το κοινό ετήσιο πρόγραμμα εργασίας της κοινής επιχείρησης για το 2024 (που εγκρίθηκε στις 15 Δεκεμβρίου 2023) περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, ειδική δράση για την επανεξέταση και την επικαιροποίηση της διαχείρισης της επιχειρησιακής συνέχειας/του σχεδίου αποκατάστασης της λειτουργίας μετά από καταστροφή το 2024. Η κοινή επιχείρηση «Πρωτοβουλία για την καινοτομία στην υγεία» (IH) ηγείται της υλοποίησης αυτής της δράσης και προτίθεται να υποβάλει τον Ιούλιο του 2024 προσχέδιο των εν λόγω σχεδίων για διαβούλευση μεταξύ των κοινών επιχειρήσεων καθώς και επακόλουθη έγκρισή τους.

3.5.22. Επί του παρόντος εφαρμόζονται μέτρα εσωτερικού ελέγχου για τον μετριασμό των κινδύνων που σχετίζονται με τα ευαίσθητα καθήκοντα, όπως ο διαχωρισμός των καθηκόντων για τη συμμόρφωση με την αρχή της επαλήθευσης από δεύτερο πρόσωπο (four eyes principle), η υπογραφή δηλώσεων σύγκρουσης συμφερόντων, η υπογραφή δηλώσεων δέσμευσης και ανεξαρτησίας και μαθήματα κατάρτισης σχετικά με τη δεοντολογία, την προστασία των δεδομένων και τη διαχείριση ευαίσθητων πληροφοριών. Η μελλοντική πολιτική της ΚΕ «Καθαρό υδρογόνο» σχετικά με τα ευαίσθητα καθήκοντα θα καθορίσει τους ρόλους και τις αρμοδιότητες, θα αποσαφηνίσει τους ορισμούς, θα παράσχει σχετικές αρχές και μεθοδολογία, κατάλογο με δυνητικά ευαίσθητα καθήκοντα καθώς και μέτρα μετριασμού.

3.6. Κοινή Επιχείρηση «Μικροκυκλώματα»

Εισαγωγή

3.6.1. Η Κοινή Επιχείρηση «Μικροκυκλώματα», με έδρα στις Βρυξέλλες, συστάθηκε τον Σεπτέμβριο του 2023 στο πλαίσιο των προγραμμάτων «Ορίζων Ευρώπη» και «Ψηφιακή Ευρώπη» για το διάστημα μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2031, μέσω της τροποποίησης της ενιαίας βασικής πράξης³⁸. Αντικατέστησε την Κοινή Επιχείρηση «Βασικές ψηφιακές τεχνολογίες» (ΚΕ ΚΔΤ), η οποία είχε συσταθεί τον Νοέμβριο του 2021 στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη»³⁹.

3.6.2. Η ΚΕ «Μικροκυκλώματα» προωθεί την ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών ημιαγωγών επόμενης γενιάς και ενισχύει τις ικανότητες παραγωγής μικροκυκλωμάτων στην ΕΕ, στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Μικροκυκλώματα για την Ευρώπη». Μέλη της είναι η ΕΕ, εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή, τα **συμμετέχοντα κράτη** και τρεις βιομηχανικές ενώσεις.

3.6.3. Στον **πίνακα 3.6.1** παρουσιάζονται τα βασικά αριθμητικά στοιχεία που αφορούν την ΚΕ.

Πίνακας 3.6.1 – Βασικά αριθμητικά στοιχεία που αφορούν την ΚΕ

	2023	2022	Απόκλιση
Διαθέσιμος προϋπολογισμός πληρωμών (εκατ. ευρώ) ⁽¹⁾	518,4	222,2	133 %
Διαθέσιμος προϋπολογισμός αναλήψεων υποχρεώσεων (εκατ. ευρώ) ⁽¹⁾	835,7	261,4	220 %
Σύνολο υπαλλήλων στις 31 Δεκεμβρίου ⁽²⁾	33	25	32 %

(1) Στον διαθέσιμο προϋπολογισμό περιλαμβάνονται αχρησιμοποίητες πιστώσεις προηγούμενων ετών, τις οποίες η ΚΕ ενέγραψε εκ νέου στον προϋπολογισμό του τρέχοντος έτους, έσοδα με ειδικό προορισμό και ανακατανομές στο επόμενο έτος.

(2) Μόνιμοι, έκτακτοι και συμβασιούχοι υπάλληλοι, καθώς και αποσπασμένοι εθνικοί εμπειρογνώμονες.

Πηγή: Στοιχεία παρασχεθέντα από την ΚΕ.

³⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2023/1782 του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2085 σχετικά με τη σύσταση των κοινών επιχειρήσεων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» όσον αφορά την κοινή επιχείρηση «Μικροκυκλώματα».

³⁹ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/2085 του Συμβουλίου, σχετικά με τη σύσταση των κοινών επιχειρήσεων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη».

Κοινή Επιχείρηση για τα μικροκυκλώματα

3.6.4. Η σημαντική αύξηση του προϋπολογισμού ανάληψης υποχρεώσεων και πληρωμών της ΚΕ, όπως φαίνεται στον [πίνακα 3.6.1](#), ήταν αποτέλεσμα της τροποποίησης της ενιαίας βασικής πράξης⁴⁰ το 2023, με την οποία η ΚΕ ΚΔΤ μετασηματίστηκε στην ΚΕ «Μικροκυκλώματα».

Πληροφορίες προς υποστήριξη της δήλωσης διασφάλισης

3.6.5. Η ελεγκτική μας προσέγγιση, τα στοιχεία για τη θεμελίωση της γνώμης μας, οι αρμοδιότητες της διοίκησης της ΚΕ «Μικροκυκλώματα» και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση, καθώς και οι αρμοδιότητες του ελεγκτή όσον αφορά τον έλεγχο των λογαριασμών και των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται, περιγράφονται στην ενότητα [3.1](#). Η υπογραφή στη σελίδα [182](#) αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της γνώμης.

Δήλωση διασφάλισης του ΕΕΣ προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο – έκθεση του ανεξάρτητου ελεγκτή

Γνώμη

3.6.6. Ελέγξαμε:

- α) τους λογαριασμούς της ΚΕ «Μικροκυκλώματα», οι οποίοι περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις⁴¹ και τις καταστάσεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού⁴² για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023, καθώς και

⁴⁰ Κανονισμός (ΕΕ) 2023/1782 του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2085 σχετικά με τη σύσταση των ΚΕ επιχειρήσεων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» όσον αφορά την κοινή επιχείρηση «Μικροκυκλώματα».

⁴¹ Οι οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τον ισολογισμό, την κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων, την κατάσταση ταμειακών ροών, την κατάσταση μεταβολών των καθαρών περιουσιακών στοιχείων, καθώς και σύνοψη των κύριων λογιστικών πολιτικών και άλλες επεξηγηματικές σημειώσεις.

⁴² Οι καταστάσεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού περιλαμβάνουν τις καταστάσεις που παρουσιάζουν συγκεντρωτικά το σύνολο των πράξεων του προϋπολογισμού και τις σχετικές επεξηγηματικές σημειώσεις.

Κοινή Επιχείρηση για τα μικροκυκλώματα

- β) τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι εν λόγω λογαριασμοί, όπως ορίζει το άρθρο 287 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Αξιοπιστία των λογαριασμών

Γνώμη σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών

3.6.7. Κατά τη γνώμη μας, οι λογαριασμοί της ΚΕ «Μικροκυκλώματα» για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 απεικονίζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη πλευρά, την οικονομική κατάστασή της την 31η Δεκεμβρίου 2023, τα αποτελέσματα των πράξεών της, τις ταμειακές ροές της και τις μεταβολές των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της για το οικονομικό έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό της και τους λογιστικούς κανόνες που ενέκρινε ο υπόλογος της Επιτροπής και οι οποίοι βασίζονται στα διεθνώς αποδεκτά λογιστικά πρότυπα για τον δημόσιο τομέα.

Νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί

Έσοδα

Γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των εσόδων στα οποία βασίζονται οι λογαριασμοί

3.6.8. Κατά τη γνώμη μας, τα έσοδα στα οποία βασίζονται οι λογαριασμοί της ΚΕ «Μικροκυκλώματα» για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 είναι, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμα και κανονικά.

Πληρωμές

Γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πληρωμών στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί

3.6.9. Κατά τη γνώμη μας, οι πληρωμές στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί της ΚΕ «Μικροκυκλώματα» για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 είναι, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμες και κανονικές.

3.6.10. Οι παρατηρήσεις που ακολουθούν δεν θέτουν υπό αμφισβήτηση τη γνώμη μας.

Κοινή Επιχείρηση για τα μικροκυκλώματα

Παρατηρήσεις σχετικά με τη διαχείριση του προϋπολογισμού

Υλοποίηση του προγράμματος «Ορίζων 2020»

3.6.11. Στον [πίνακα 3.6.2](#) παρουσιάζονται συνολικά οι τιμές-στόχος ως προς τις εισφορές των μελών της ΚΕ στο πρόγραμμα «Ορίζων 2020» σε σύγκριση με το επίπεδο των εισφορών (σε χρήμα και σε είδος) των μελών που αναγνωρίζονται ως επικυρωμένες και εμφανίζονται στους ετήσιους λογαριασμούς της ΚΕ στο τέλος του 2023.

Πίνακας 3.6.2 – Εισφορές των μελών στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» (σε εκατ. ευρώ)

Μέλη	Εισφορές των μελών (δυνάμει του ιδρυτικού κανονισμού)				Εισφορές των μελών (στις 31.12.2023)				
	Επιχειρησιακές δραστηριότητες	Διοικητικά έξοδα	Συμπληρωματικές δραστηριότητες ⁽¹⁾	Σύνολο	Σε χρήμα	Σε είδος, επικυρωμένες	Σε είδος, εκτιμημένες αλλά μη επικυρωμένες	Σε είδος για συμπληρωματικές δραστηριότητες	Σύνολο
ΕΕ (ΓΔ CNECT)	1 169,7	15,3	ά.α.	1 185,0	1 172,5	ά.α.	ά.α.	ά.α.	1 172,5
Μέλη από τον ιδιωτικό τομέα	1 617,5	40,0	ά.α.	1 657,5	25,4	608,0	1 052,0	ά.α.	1 685,4
Συμμετέχοντα κράτη ⁽²⁾	1 170,0	ά.α.	ά.α.	1 170,0	990,7	0,0	0,0	ά.α.	990,7
Σύνολο	3 957,2	55,3	ά.α.	4 012,5	2 188,6	608,0	1 052,0	ά.α.	3 848,6

(1) Οι συμπληρωματικές δραστηριότητες δεν εμπίπτουν στο πεδίο ελέγχου του ΕΕΣ.

(2) Οι ύψους 990,7 εκατομμυρίων ευρώ εισφορές σε χρήμα των συμμετεχόντων κρατών προκύπτουν από εκτιμήσεις των ΚΕ.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων προερχόμενων από την ΚΕ και τον ιδρυτικό κανονισμό της.

Εκκρεμεί η επικύρωση της πλειονότητας των εισφορών σε είδος των μελών της ΚΕ από τον ιδιωτικό τομέα

3.6.12. Προκειμένου να αποτυπώσουμε κατά τρόπο ολοκληρωμένο τα επιτεύγματα της ΚΕ, είναι απαραίτητο να λάβουμε επίσης υπόψη το τρέχον επίπεδο των επιχειρησιακών υποχρεώσεων των μελών της βάσει των συμφωνιών επιχορήγησης. Στο τέλος του 2023, η ΚΕ είχε δεσμεύσει εξ ολοκλήρου το μέγιστο ποσό (1 169,7 εκατομμύρια ευρώ) της εισφοράς της ΕΕ για επιχειρησιακές δραστηριότητες βάσει συμφωνιών επιχορήγησης που υπεγράφησαν στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020». Ως εκ τούτου, η ΕΕ είχε ήδη προβεί σε εισφορές σε χρήμα προς την ΚΕ ύψους 1 147 εκατομμυρίων ευρώ για την εκτέλεσή τους. Από το ποσό αυτό, περίπου 75 εκατομμύρια ευρώ (ή το 6,4 %) μένουν να καταβληθούν εντός των προσεχών ετών για έργα που δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί.

3.6.13. Στο τέλος του 2023, η ΚΕ εκτίμησε τις πιθανές τελικές εισφορές σε είδος των μελών από τον ιδιωτικό τομέα για επιχειρησιακές δραστηριότητες στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» σε 1 660 εκατομμύρια ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 103 % της ελάχιστης τιμής-στόχου των 1 617,5 εκατομμυρίων ευρώ. Η ΚΕ μπορεί να υπολογίσει και να επικυρώσει τις εισφορές σε είδος των μελών από τον ιδιωτικό τομέα μόνον αφότου καταβληθούν όλες οι πληρωμές τόσο από την ΚΕ όσο και από τα συμμετέχοντα κράτη και υποβληθούν όλα τα πιστοποιητικά ολοκλήρωσης του έργου και τα σχετικά πιστοποιητικά οικονομικών καταστάσεων. Στο τέλος του 2023, επειδή είχε ολοκληρωθεί περιορισμένος

Κοινή Επιχείρηση για τα μικροκυκλώματα

μόνον αριθμός έργων του προγράμματος «Ορίζων 2020», οι επικυρωμένες εισφορές σε είδος των μελών του κλάδου ανέρχονταν σε 608 εκατομμύρια ευρώ (ή 38 % της τιμής-στόχου).

Η πλειονότητα των εισφορών των συμμετεχόντων κρατών στην ΚΕ δεν έχει δηλωθεί ακόμη

3.6.14. Σύμφωνα με τη σημείωση 4.12 των ετήσιων λογαριασμών για το 2023 της ΚΕ «Μικροκυκλώματα», προς το παρόν η ΚΕ αναθεωρεί τις διαδικασίες και την τεχνική μέθοδο που χρησιμοποιεί για την αναφορά και την επικύρωση των εισφορών σε χρήμα των συμμετεχόντων κρατών για τα υπό υλοποίηση προγράμματα («Ορίζων 2020» και «Ορίζων Ευρώπη»). Σύμφωνα με την ΚΕ, λόγω τεχνικών δυσκολιών, τα στοιχεία σχετικά με τις εισφορές των συμμετεχόντων κρατών ήταν ελλιπή κατά τον χρόνο κατάρτισης των τελικών λογαριασμών. Ως εκ τούτου, η ΚΕ ήταν σε θέση να επιβεβαιώσει εισφορές των συμμετεχόντων κρατών αξίας μόλις 672 εκατομμυρίων ευρώ για τις δραστηριότητες και των δύο προγραμμάτων, «Ορίζων 2020» και «Ορίζων Ευρώπη», από κοινού.

Υλοποίηση των προγραμμάτων «Ορίζων Ευρώπη» και «Ψηφιακή Ευρώπη»

3.6.15. Στον [πίνακα 3.6.3](#) παρουσιάζονται συνολικά οι τιμές-στόχος ως προς τις εισφορές των μελών της ΚΕ στο πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» σε σύγκριση με το επίπεδο των εισφορών (σε χρήμα και σε είδος) των μελών, οι οποίες αναγνωρίζονται ως επικυρωμένες και εμφανίζονται στους ετήσιους λογαριασμούς της ΚΕ στο τέλος του 2023.

Πίνακας 3.6.3 – Εισφορές των μελών στο πλαίσιο των προγραμμάτων «Ορίζων Ευρώπη» και «Ψηφιακή Ευρώπη» (σε εκατ. ευρώ)

Μέλη	Εισφορές των μελών (σύμφωνα με την ενιαία βασική πράξη)			Εισφορές των μελών (στις 31.12.2023)				
	Επιχειρησιακές δραστηριότητες	Διοικητικά έξοδα	Σύνολο	Σε χρήμα, επικυρωμένες	Σε χρήμα, μη επικυρωμένες	Σε είδος ⁽³⁾ , επικυρωμένες	Σε είδος, εκτιμημένες αλλά μη επικυρωμένες	Σύνολο
ΕΕ (ΓΔ CNECT) ⁽¹⁾	4 112,7	62,3	4 175,0	241,8	278,7	ά.α.	ά.α.	520,5
Μέλη από τον ιδιωτικό τομέα	2 511,1	26,3	2 537,4	1,5	ά.α.	0,0	76,0	77,5
Συμμετέχοντα κράτη ⁽²⁾	4 112,7	ά.α.	4 112,7	81,9	0,0	ά.α.	ά.α.	81,9
Σύνολο	10 736,5	88,6	10 825,1	325,2	278,7	0,0	76,0	679,9

(1) Οι χρηματοδοτικές εισφορές της ΕΕ κατανέμονται ως εξής: α) μέχρι 2 720 εκατομμύρια ευρώ από το «Ορίζων Ευρώπη», β) μέχρι 1 450 εκατομμύρια ευρώ από το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη».

(2) Οι ύψους 81,9 εκατομμυρίων ευρώ εισφορές σε χρήμα των συμμετεχόντων κρατών προκύπτουν από εκτιμήσεις των ΚΕ.

(3) Περιλαμβάνουν τις «εισφορές σε είδος για επιχειρησιακές δραστηριότητες» (ΕΕΕΔ) και τις «εισφορές σε είδος για συμπληρωματικές δραστηριότητες» (ΕΕΣΔ).

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων προερχόμενων από την ΚΕ και τον ιδρυτικό κανονισμό της.

Κοινή Επιχείρηση για τα μικροκυκλώματα

Καθυστερημένη υλοποίηση των έργων στο πλαίσιο των προγραμμάτων «Ορίζων Ευρώπη» και «Ψηφιακή Ευρώπη»

3.6.16. Στο τέλος του 2023, η ΕΕ και τα μέλη της ΚΕ από τον ιδιωτικό τομέα είχαν δεσμεύσει ποσό ύψους μόλις 598 εκατομμυρίων ευρώ για δραστηριότητες στο πλαίσιο των προγραμμάτων «Ορίζων Ευρώπη» και «Ψηφιακή Ευρώπη». Οι επικυρωμένες εισφορές σε χρήμα της ΕΕ προς την ΚΕ, ανερχόμενες σε 241,8 εκατομμύρια ευρώ, αφορούσαν κυρίως πληρωμές προχρηματοδότησης. Ταυτόχρονα, τα μέλη από τον ιδιωτικό τομέα ανέφεραν εισφορές σε είδος ύψους περίπου 76 εκατομμυρίων ευρώ για δραστηριότητες που υλοποιήθηκαν. Σύμφωνα με την ΚΕ, η κατάσταση αυτή οφειλόταν στην καθυστερημένη μετάβαση από την ΚΕ ΚΔΤ στην ΚΕ «Μικροκυκλώματα» τον Σεπτέμβριο του 2023 και στη βραδύτερη από την αναμενόμενη έναρξη των σύνθετων δραστηριοτήτων που έχει αναλάβει στο πλαίσιο της νέας εντολής της.

Συσσώρευση αχρησιμοποίητων χρηματικών εισφορών της ΕΕ

3.6.17. Το ποσοστό εκτέλεσης των επιχειρησιακών πιστώσεων πληρωμών για το 2023 μειώθηκε περαιτέρω, φθάνοντας στο 36 %. Σύμφωνα με την ΚΕ, η κατάσταση αυτή οφειλόταν κυρίως στην καθυστερημένη μετάβαση από την ΚΕ ΚΔΤ στην ΚΕ «Μικροκυκλώματα» τον Σεπτέμβριο του 2023. Η μετάβαση αυτή συνοδεύτηκε από σημαντική αύξηση των επιχειρησιακών πιστώσεων πληρωμών του 2023 για τις νέες επιχειρησιακές δραστηριότητες στο πλαίσιο των προγραμμάτων «Ψηφιακή Ευρώπη» και «Ορίζων Ευρώπη». Ωστόσο, οι ρυθμοί με τους οποίους ξεκίνησαν οι σύνθετες δραστηριότητες που έχει αναλάβει στο πλαίσιο της νέας εντολής ήταν βραδύτεροι από τους αναμενόμενους, ενώ σημειώθηκαν και καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση των υφιστάμενων έργων του προγράμματος «Ορίζων 2020». Λόγω της πανδημίας COVID-19, η διάρκεια των περισσότερων έργων του προγράμματος «Ορίζων 2020» χρειάστηκε να παραταθεί και οι τελικές πληρωμές να αναβληθούν για μετά το 2023. Το 2023, η ΚΕ ζήτησε πρόσθετες χρηματικές εισφορές από την ΕΕ, ύψους 196 εκατομμυρίων ευρώ, επιπλέον των ταμειακών αναγκών για τις προβλεπόμενες πληρωμές του έτους. Κατά συνέπεια, στο τέλος του 2023, η ΚΕ είχε συσσωρεύσει ταμειακό πλεόνασμα ύψους 438 εκατομμυρίων ευρώ. Ως εκ τούτου, το συσσωρευμένο αυτό πλεόνασμα δεν ήταν πλέον στη διάθεση της ΕΕ, ώστε αυτή να το χρησιμοποιήσει για τη χρηματοδότηση άλλων δραστηριοτήτων της το 2023. Το γεγονός αυτό είναι δηλωτικό της ύπαρξης αδυναμιών στον σχεδιασμό των ταμειακών διαθεσίμων της ΚΕ.

Παρατηρήσεις σχετικά με τα συστήματα διαχείρισης και δικλίδων

3.6.18. Όσον αφορά τις δαπάνες στο πλαίσιο των προγραμμάτων «Ορίζων 2020» και «Ορίζων Ευρώπη», οι κατασταλτικοί έλεγχοι διενεργήθηκαν από την Κοινή Υπηρεσία Ελέγχου (CAS) της ΓΔ RTD της Επιτροπής. Για τις δαπάνες της στο πλαίσιο του προγράμματος

Κοινή Επιχείρηση για τα μικροκυκλώματα

«Ορίζων 2020» (εκκαθαρίσεις και τελικές πληρωμές), η ΚΕ ανέφερε αντιπροσωπευτικό ποσοστό σφάλματος 2,3 % και υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος 1,3 %⁴³. Ωστόσο, για το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» και για τους συγκεκριμένους ελέγχους, η CAS στράφηκε προς μια βάση κινδύνου προσέγγιση αναφορικά με τις ΚΕ, με συνέπεια να μην υπολογίζονται πλέον αντιπροσωπευτικά ποσοστά σφάλματος ειδικά για αυτές. Οι πρώτοι κατασταλτικοί έλεγχοι βάσει κινδύνου δεν έχουν διενεργηθεί ακόμη, καθώς οι πρώτες ενδιάμεσες πληρωμές δεν αναμένεται να πραγματοποιηθούν πριν από το 2024.

3.6.19. Προκειμένου να αξιολογήσουμε τις δικλίδες που εφαρμόζει η ΚΕ όσον αφορά τις επιχειρησιακές πληρωμές, επιλέξαμε και ελέγξαμε τυχαίο δείγμα πληρωμών που πραγματοποιήθηκαν το 2023 στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» στο επίπεδο των τελικών δικαιούχων⁴⁴. Δεν εντοπίσαμε σοβαρά ποσοτικοποιησιμα σφάλματα στο δείγμα των δικαιούχων της ΚΕ.

Αδυναμίες στον σχεδιασμό και στην αξιολόγηση σημαντικής διαδικασίας σύναψης σύμβασης

3.6.20. Στο πλαίσιο μίας διαδικασίας σύναψης σύμβασης του 2023 αξίας περί τα 0,3 εκατομμύρια ευρώ, που αφορούσε το πρώτο συμπόσιο της ΚΕ «Μικροκυκλώματα», με την εφαρμογή του συστήματος εσωτερικών δικλίδων της ΚΕ δεν διαπιστώθηκαν αδυναμίες στον σχεδιασμό του διαγωνισμού, ούτε στη διαδικασία αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών, οι οποίες θα μπορούσαν να είχαν οδηγήσει σε στρέβλωση του ανταγωνισμού. Εάν δεν ληφθούν μέτρα σε μελλοντικούς διαγωνισμούς, οι αδυναμίες αυτές μπορεί να καταλήξουν σε παράτυπες συμβάσεις και πληρωμές.

Παρωχημένα τα σχέδια επιχειρησιακής συνέχειας και αποκατάστασης της λειτουργίας έπειτα από καταστροφή

3.6.21. Σύμφωνα με το πλαίσιο εσωτερικών δικλίδων, που βασίζεται στις αρχές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις εσωτερικές δικλίδες, τα όργανα της ΕΕ οφείλουν να επικαιροποιούν και να υποβάλλουν σε δοκιμές ανά τακτά διαστήματα το σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας και το σχετικό σχέδιο αποκατάστασης της λειτουργίας έπειτα από καταστροφή, ώστε αυτά να αναπροσαρμόζονται στις οργανωτικές αλλαγές και στους νέους κινδύνους του λειτουργικού περιβάλλοντος. Η συγκεκριμένη ΚΕ, μαζί με τις άλλες ΚΕ που

⁴³ Ενοποιημένη ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΚΕ «Μικροκυκλώματα» για το 2023, κεφάλαιο 4.1.1.

⁴⁴ Όσον αφορά τις πράξεις πληρωμών επιχορηγήσεων που υποβλήθηκαν σε ελεγκτική δοκιμασία σε επίπεδο δικαιούχων, το όριο αναφοράς ποσοτικοποιήσιμων σφαλμάτων ανέρχεται στο 1 % των ελεγχθέντων εξόδων.

Κοινή Επιχείρηση για τα μικροκυκλώματα

είναι εγκατεστημένες στο ίδιο κτίριο στις Βρυξέλλες, ενέκρινε το 2018 κοινό σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας και κοινό σχέδιο αποκατάστασης της λειτουργίας έπειτα από καταστροφή. Παρόλα αυτά, η τελευταία φορά που οι συμμετέχουσες ΚΕ επικαιροποίησαν το κοινό σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας ήταν τον Φεβρουάριο του 2020 και η τελευταία φορά που υπέβαλαν σε δοκιμή το κοινό σχέδιο αποκατάστασης της λειτουργίας έπειτα από καταστροφή ήταν τον Ιανουάριο του 2019. Συνεπώς, τα σχέδια αυτά δεν αποτυπώνουν πλέον τις σημαντικές αλλαγές που έχουν επέλθει από τότε στο λειτουργικό περιβάλλον της ΚΕ, όπως το νέο διοικητικό κλιμάκιο της ΚΕ που είναι υπεύθυνο για το σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας, τις αλλαγές στα λειτουργικά συστήματα ΤΠ, το ενισχυμένο καθεστώς τηλεργασίας του προσωπικού και τις νέες κυβερνοαπειλές.

Απουσία πολιτικής εσωτερικών δικλίδων για ευαίσθητα καθήκοντα και απουσία παρακολούθησης των ανώτερων στελεχών μετά την έξοδο από την υπηρεσία

3.6.22. Τα ευαίσθητα καθήκοντα, δυνητικά ή πραγματικά, πρέπει να καθορίζονται εντός του πλαισίου εσωτερικών δικλίδων της ΚΕ, σύμφωνα με το οποίο πρέπει να γίνεται και η διαχείρισή τους, [βάσει των αρχών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις εσωτερικές δικλίδες](#). Στο τέλος του 2023, η ΚΕ δεν διέθετε ακόμη πολιτική για τη διαχείριση των ευαίσθητων καθηκόντων. Η ύπαρξη μιας τέτοιας πολιτικής συνιστά αναγκαία εσωτερική δικλίδα, η οποία επιτρέπει στην ΚΕ να προσδιορίζει και να διατηρεί επίκαιρα τα ευαίσθητα καθήκοντα και να καθορίζει τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για την πρόληψη ή για τον μετριασμό των κινδύνων ανάρμοστων ή δόλιων πράξεων, όπως η αναφορά ψευδών στοιχείων, η απώλεια περιουσιακών στοιχείων, η δημοσιοποίηση ευαίσθητων πληροφοριών και η δωροδοκία.

3.6.23. Κάθε υπάλληλος της ΚΕ έχει την υποχρέωση, μετά τη λήξη των καθηκόντων του, να συμπεριφέρεται με εντιμότητα και διακριτικότητα όσον αφορά την αποδοχή ορισμένων θέσεων ή ορισμένων πλεονεκτημάτων. Ένας ανώτερος υπάλληλος που αποχώρησε πρόσφατα από την ΚΕ δεν ενημέρωσε την ΚΕ για την πρόθεσή του να συμμετάσχει σε νέα επαγγελματική δραστηριότητα. Η ΚΕ δεν προέβη σε οποιαδήποτε ενέργεια παρακολούθησης για τον εντοπισμό τυχόν επαγγελματικής δραστηριότητας πρώην ανώτερων υπαλλήλων. Χωρίς την ενεργό παρακολούθηση της νέας επαγγελματικής δραστηριότητας πρώην ανώτερων υπαλλήλων, η ΚΕ δεν δύναται να διασφαλίζει τη συμμόρφωση των πρώην υπαλλήλων της με τους εκάστοτε περιορισμούς που τους επιβάλλονται όσον αφορά τις συγκρούσεις συμφερόντων, ούτε να εντοπίζει αδήλωτες περιπτώσεις «περιστρεφόμενης πόρτας».

Μεταπαρακολούθηση των παρατηρήσεων προηγούμενων ετών

3.6.24. Στο [παράρτημα](#) παρουσιάζεται επισκόπηση των διορθωτικών μέτρων που ελήφθησαν σε συνέχεια των παρατηρήσεων που διατυπώσαμε σε προηγούμενα έτη.

Κοινή Επιχείρηση για τα μικροκυκλώματα

Παράρτημα

Αριθμός	Έτος διατύπωσης της παρατήρησης του ΕΕΣ	Παρατήρηση του ΕΕΣ (σύνοψη)	Ληφθέντα διορθωτικά μέτρα και άλλες σχετικές εξελίξεις (σύνοψη)	Κατάσταση της παρατήρησης του ΕΕΣ
1	2021	Βάσει της πρότασης της Επιτροπής για την τροποποίηση της ενιαίας βασικής πράξης ⁴⁵ , η ΚΕ ΚΔΤ θα μετασηματιστεί μελλοντικά στην ΚΕ «Μικροκυκλώματα». Σύμφωνα με την πρόταση αυτή, η ΚΕ θα υλοποιήσει έργα αξίας περίπου 10,9 δισεκατομμυρίων ευρώ υπό το ΠΔΠ 2021-2027 και θα προσλάβει 19 επιπλέον υπαλλήλους, προκειμένου να διαθέτει 50 άτομα σε μόνιμο και λοιπό προσωπικό έως το 2025, όπως έχει προβλεφθεί. Καθώς η ΚΕ διέθετε 29 υπαλλήλους στα τέλη του 2021, αλλά μόλις 25 στα τέλη του 2022, ενδέχεται να βρεθεί αντιμέτωπη με σημαντικές προκλήσεις σε επίπεδο ανθρωπίνων πόρων αναφορικά με τη διαχείριση των εν λόγω νέων προσλήψεων, πέραν των νέων διοικητικών και επιχειρησιακών διαδικασιών που θα πρέπει να καθιερωθούν.	Μετά τη δημιουργία της ΚΕ «Μικροκυκλώματα» τον Σεπτέμβριο του 2023, ο πίνακας προσωπικού τροποποιήθηκε τον Νοέμβριο του 2023, και οι θέσεις αυξήθηκαν σε 36. Στις 31 Δεκεμβρίου 2023, είχαν πληρωθεί 33 θέσεις.	Διευθετήθηκε
2	2022	Στους ετήσιους λογαριασμούς της για το 2022, η ΚΕ δεν γνωστοποίησε σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τις εισφορές των μελών σε επίπεδο προγράμματος, ουσιώδεις για	Λεπτομερή στοιχεία σχετικά με τα διαφορετικά είδη εισφορών των μελών γνωστοποιήθηκαν για κάθε	Διευθετήθηκε

⁴⁵ Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2085 σχετικά με τη σύσταση των ΚΕ στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» όσον αφορά την ΚΕ «Μικροκυκλώματα», COM(2022) 47.

Κοινή Επιχείρηση για τα μικροκυκλώματα

Αριθμός	Έτος διατύπωσης της παρατήρησης του ΕΕΣ	Παρατήρηση του ΕΕΣ (σύνοψη)	Ληφθέντα διορθωτικά μέτρα και άλλες σχετικές εξελίξεις (σύνοψη)	Κατάσταση της παρατήρησης του ΕΕΣ
		<p>την ολοκληρωμένη παρουσίαση των επιτευγμάτων της στο τέλος του έτους. Ειδικότερα, δεν συνέκρινε τις εισφορές που είχε λάβει μέχρι το τέλος του έτους από κάθε κατηγορία μελών και για κάθε πρόγραμμα με τις νομικά δεσμευτικές τιμές-στόχο για τις εισφορές που είχαν τεθεί για το αντίστοιχο πρόγραμμα.</p>	<p>πρόγραμμα στους ετήσιους λογαριασμούς της ΚΕ για το 2023. Βάσει των στοιχείων αυτών μπορεί επίσης να γίνει σύγκριση μεταξύ των τελικών επιτευγμάτων και των νομικά δεσμευτικών τιμών-στόχου.</p>	
3	2022	<p>Το ποσοστό εκτέλεσης των επιχειρησιακών πιστώσεων πληρωμών μειώθηκε στο 74 % (έναντι 85 % το 2021), γεγονός που, σύμφωνα με την ΚΕ, οφειλόταν στα προβλήματα που αντιμετώπισαν οι δικαιούχοι εξαιτίας της κρίσης της COVID-19. Για σημαντικό αριθμό εν εξελίξει έργων του προγράμματος «Ορίζων 2020», οι τεχνικές δραστηριότητες καθυστέρησαν είτε λόγω έλλειψης υλικών μικροκυκλωμάτων είτε λόγω της αδυναμίας πρόσβασης του προσωπικού στις εγκαταστάσεις ανάπτυξης και δοκιμών. Ως εκ τούτου, τα έργα αυτά χρειάστηκε είτε να τροποποιηθούν είτε να παραταθούν και οι τελικές πληρωμές να αναβληθούν για το 2023.</p>	<p>Το ποσοστό εκτέλεσης των επιχειρησιακών πιστώσεων πληρωμών για το 2023 ανήλθε σε 36 %. Σύμφωνα με την ΚΕ, η κατάσταση αυτή οφειλόταν κυρίως στην καθυστερημένη μετάβαση από την ΚΕ ΚΔΤ στην ΚΕ «Μικροκυκλώματα» (βλέπε σημείο 3.6.17).</p>	Σε εκκρεμότητα

Απάντηση της Κοινής Επιχείρησης

3.6.17. Η κοινή επιχείρηση (ΚΕ) για τα μικροκυκλώματα διαχειρίζεται σύνθετα έργα που επηρεάζονται επίσης από γεγονότα εκτός του ελέγχου της ΚΕ. Ωστόσο, η ΚΕ επωφελείται από την ευελιξία που παρέχει ο δημοσιονομικός κανονισμός της (άρθρο 6 παράγραφος 5 των δημοσιονομικών κανόνων της ΚΕ) όσον αφορά την εκτέλεση της χρηματοδότησης καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού, και συγκεκριμένα τη δυνατότητα να χρησιμοποιεί εισφορές σε χρήμα της ΕΕ, μόλις ληφθούν, κατά τα επόμενα τρία οικονομικά έτη. Επιπλέον, η ΚΕ «Μικροκυκλώματα» δεσμεύεται να επιτύχει υψηλότερο ποσοστό εκτέλεσης όσον αφορά τις επιχειρησιακές πιστώσεις πληρωμών το 2024.

3.6.20. Λόγω των χρονικών περιορισμών όσον αφορά την Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των νομικών προθεσμιών που τίθενται στην ανοικτή διαδικασία σύναψης συμβάσεων, η ΚΕ δεν μπορούσε πλέον να παρατείνει την προθεσμία για την υποβολή των προσφορών ούτε να ακυρώσει και να επανεκκινήσει τη διαδικασία για να μπορέσει να υλοποιήσει τις νέες ημερομηνίες του Συμποσίου κατά τη στιγμή που έλαβε το αίτημα της Επιτροπής για αλλαγή των ημερομηνιών του Συμποσίου. Το 2024 η ΚΕ για τα μικροκυκλώματα άλλαξε τους όρους των διαγωνισμών για τα Συμπόσια και πλέον διαθέτει περισσότερους πόρους και αρμοδιότητες στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων.

3.6.21. Η ΚΕ για τα μικροκυκλώματα, από κοινού με άλλες κοινές επιχειρήσεις, έχει θεσπίσει ρυθμίσεις υπηρεσιών υποστήριξης για τις τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών (Back Office Arrangements for Information and Communication Technology — BOA ICT), σύμφωνα με το άρθρο 13 της ενιαίας βασικής πράξης. Οι ρυθμίσεις αυτές καλύπτουν τη διακυβέρνηση ΤΠΕ μεταξύ των ΚΕ, τη διαχείριση κοινών υποδομών ΤΠΕ, τη διαχείριση εργαλείων και υπηρεσιών ΤΠΕ, καθώς και τη διαχείριση της ασφάλειας και της συμμόρφωσης (συμπεριλαμβανομένης της κυβερνοασφάλειας).

Το κοινό ετήσιο πρόγραμμα εργασίας των BOA ICT για το 2024 (που εγκρίθηκε στις 15 Δεκεμβρίου 2023) περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, ειδική δράση για την επανεξέταση και επικαιροποίηση του σχεδίου επιχειρηματικής συνέχειας (BCP) / σχεδίου αποκατάστασης της λειτουργίας έπειτα από καταστροφή (DRP) το 2024. Η κοινή επιχείρηση «Πρωτοβουλία για την καινοτομία στην υγεία» (IHI) ηγείται της υλοποίησης αυτής της δράσης και σκοπεύει να υποβάλει τον Ιούλιο του 2024 προσχέδιο των εν λόγω σχεδίων για διαβούλευση μεταξύ των ΚΕ και επακόλουθη έγκρισή τους.

3.6.22. Η πολιτική της ΚΕ «Μικροκυκλώματα» για τη διαχείριση ευαίσθητων λειτουργιών εγκρίθηκε με απόφαση του εκτελεστικού διευθυντή στις 5 Ιουνίου 2024.

3.6.23. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που έχει στη διάθεσή της η ΚΕ, το πρώην ανώτερο στέλεχος του προσωπικού δεν ασκούσε δραστηριότητα σχετική με τις εργασίες που πραγματοποίησε κατά τα τρία τελευταία έτη της υπηρεσίας του, η οποία θα μπορούσε να έχει οδηγήσει σε σύγκρουση με τα έννομα συμφέροντα της ΚΕ. Ως εκ τούτου, το διοικητικό

Κοινή Επιχείρηση για τα μικροκυκλώματα

συμβούλιο της ΚΕ για τα μικροκυκλώματα αποφάσισε, στις 13 Μαΐου 2024, να χορηγήσει άδεια στο πρώην ανώτερο στέλεχος του προσωπικού να συμμετάσχει σε δραστηριότητες μετά την έξοδό του από την υπηρεσία. Η ΚΕ δεσμεύεται να παρακολουθεί ενεργά κάθε νέα επαγγελματική δραστηριότητα πρώην ανώτερων στελεχών του προσωπικού.

Κοινή Επιχείρηση «Μια Ευρώπη που βασίζεται στην κυκλική βιοοικονομία» (CBE)

3.7. Κοινή Επιχείρηση «Μια Ευρώπη που βασίζεται στην κυκλική βιοοικονομία» (CBE)

Εισαγωγή

3.7.1. Η Κοινή Επιχείρηση «Μια Ευρώπη που βασίζεται στην κυκλική βιοοικονομία» (ΚΕ CBE), με έδρα στις Βρυξέλλες, συστάθηκε τον Νοέμβριο του 2021 στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και για το διάστημα μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2031⁴⁶. Η ΚΕ CBE αντικατέστησε την ΚΕ «Βιομηχανιών Βιοπροϊόντων» (BBI), που είχε συσταθεί τον Μάιο του 2014 στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020»⁴⁷.

3.7.2. Η ΚΕ CBE είναι σύμπραξη δημόσιου-ιδιωτικού τομέα που επικεντρώνεται στην έρευνα και την καινοτομία για την ανάπτυξη ενός βιώσιμου και ανταγωνιστικού κλάδου κυκλικών βιομηχανιών βιοπροϊόντων. Μέλη της είναι η ΕΕ, εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή, και βιομηχανικοί εταίροι, εκπροσωπούμενοι από την κοινοπραξία βιομηχανιών βιοπροϊόντων (Bio-based Industries Consortium).

3.7.3. Στον [πίνακα 3.7.1](#) παρουσιάζονται τα βασικά αριθμητικά στοιχεία που αφορούν την ΚΕ.

Πίνακας 3.7.1 – Βασικά αριθμητικά στοιχεία που αφορούν την ΚΕ

	2023	2022	Απόκλιση
Διαθέσιμος προϋπολογισμός πληρωμών (εκατ. ευρώ) ⁽¹⁾	137,4	80,3	71 %
Διαθέσιμος προϋπολογισμός αναλήψεων υποχρεώσεων (εκατ. ευρώ) ⁽¹⁾	227,4	264,2	-14 %
Σύνολο υπαλλήλων στις 31 Δεκεμβρίου ⁽²⁾	28	26	8 %

(1) Στον διαθέσιμο προϋπολογισμό περιλαμβάνονται αχρησιμοποίητες πιστώσεις προηγούμενων ετών, τις οποίες η ΚΕ ενέγραψε εκ νέου στον προϋπολογισμό του τρέχοντος έτους, έσοδα με ειδικό προορισμό και ανακατανομές στο επόμενο έτος.

(2) Μόνιμοι, έκτακτοι και συμβασιούχοι υπάλληλοι, καθώς και αποσπασμένοι εθνικοί εμπειρογνώμονες.

Πηγή: Στοιχεία παρασχεθέντα από την ΚΕ.

⁴⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/2085 του Συμβουλίου σχετικά με τη σύσταση των κοινών επιχειρήσεων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη».

⁴⁷ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 560/2014 του Συμβουλίου σχετικά με την ΚΕ βιομηχανιών βιοπροϊόντων.

Κοινή Επιχείρηση «Μια Ευρώπη που βασίζεται στην κυκλική βιοοικονομία» (CBE)

3.7.4. Οι αλλαγές στο μέγεθος του προϋπολογισμού της ΚΕ, όπως παρουσιάζονται στον [πίνακα 3.7.1](#), εξαρτώνται εν πολλοίς από το στάδιο υλοποίησης των πολυετών προγραμμάτων έρευνας και καινοτομίας. Η αύξηση του προϋπολογισμού πληρωμών για το 2023 ανάγεται στις ενδιάμεσες πληρωμές για έργα του «Ορίζων 2020» που βρίσκονταν σε εξέλιξη και τις σημαντικές πληρωμές προχρηματοδότησης που σχετίζονταν με συμφωνίες επιχορήγησης και συμβάσεις που σκόπευε να υπογράψει η ΚΕ μέχρι το τέλος του 2023 στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη».

Πληροφορίες προς υποστήριξη της δήλωσης διασφάλισης

3.7.5. Η ελεγκτική μας προσέγγιση, τα στοιχεία για τη θεμελίωση της γνώμης μας, οι αρμοδιότητες της διοίκησης της ΚΕ CBE και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση, καθώς και οι αρμοδιότητες του ελεγκτή όσον αφορά τον έλεγχο των λογαριασμών και των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται, περιγράφονται στην ενότητα [3.1](#). Η υπογραφή στη σελίδα [182](#) αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της γνώμης.

Δήλωση διασφάλισης του ΕΕΣ προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο – έκθεση του ανεξάρτητου ελεγκτή

Γνώμη

3.7.6. Ελέγξαμε:

- α) τους λογαριασμούς της ΚΕ CBE, οι οποίοι περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις⁴⁸ και τις καταστάσεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού⁴⁹ για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023, καθώς και

⁴⁸ Οι οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τον ισολογισμό, την κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων, την κατάσταση ταμειακών ροών, την κατάσταση μεταβολών των καθαρών περιουσιακών στοιχείων, καθώς και σύνοψη των κύριων λογιστικών πολιτικών και άλλες επεξηγηματικές σημειώσεις.

⁴⁹ Οι καταστάσεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού περιλαμβάνουν τις καταστάσεις που παρουσιάζουν συγκεντρωτικά το σύνολο των πράξεων του προϋπολογισμού και τις σχετικές επεξηγηματικές σημειώσεις.

Κοινή Επιχείρηση «Μια Ευρώπη που βασίζεται στην κυκλική βιοοικονομία» (CBE)

- β) τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι εν λόγω λογαριασμοί, όπως ορίζει το άρθρο 287 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Αξιοπιστία των λογαριασμών

Γνώμη σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών

3.7.7. Κατά τη γνώμη μας, οι λογαριασμοί της ΚΕ CBE για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 απεικονίζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη πλευρά, την οικονομική κατάστασή της την 31η Δεκεμβρίου 2023, τα αποτελέσματα των πράξεών της, τις ταμειακές ροές της και τις μεταβολές των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της για το οικονομικό έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό της και τους λογιστικούς κανόνες που ενέκρινε ο υπόλογος της Επιτροπής και οι οποίοι βασίζονται στα διεθνώς αποδεκτά λογιστικά πρότυπα για τον δημόσιο τομέα.

Νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί

Έσοδα

Γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των εσόδων στα οποία βασίζονται οι λογαριασμοί

3.7.8. Κατά τη γνώμη μας, τα έσοδα στα οποία βασίζονται οι λογαριασμοί της ΚΕ CBE για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 είναι, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμα και κανονικά.

Πληρωμές

Γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πληρωμών στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί

3.7.9. Κατά τη γνώμη μας, οι πληρωμές στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί της ΚΕ CBE για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 είναι, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμες και κανονικές.

3.7.10. Οι παρατηρήσεις που ακολουθούν δεν θέτουν υπό αμφισβήτηση τη γνώμη μας.

Κοινή Επιχείρηση «Μια Ευρώπη που βασίζεται στην κυκλική βιοοικονομία» (CBE)

Παρατηρήσεις σχετικά με τη διαχείριση του προϋπολογισμού

Υλοποίηση του προγράμματος «Ορίζων 2020»

3.7.11. Στον [πίνακα 3.7.2](#) παρουσιάζεται επισκόπηση των τιμών-στόχου για τις εισφορές των μελών της ΚΕ στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020», σε σύγκριση με το επίπεδο των των εισφορών (σε χρήμα και σε είδος) των μελών, οι οποίες αναγνωρίζονται ως επικυρωμένες και εμφανίζονται στους ετήσιους λογαριασμούς της ΚΕ στο τέλος του 2023.

Πίνακας 3.7.2 – Εισφορές των μελών στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» (σε εκατ. ευρώ)

Μέλη	Εισφορές των μελών (δυνάμει του ιδρυτικού κανονισμού και νομικών αποφάσεων)				Εισφορές των μελών (στις 31.12.2023)				
	Επιχειρησιακές δραστηριότητες ⁽¹⁾	Διοικητικά έξοδα	Συμπληρωματικές δραστηριότητες ⁽²⁾	Σύνολο	Σε χρήμα	Σε είδος, επικυρωμένες	Σε είδος, εκτιμημένες αλλά μη επικυρωμένες	Σε είδος για συμπληρωματικές δραστηριότητες	Σύνολο
ΕΕ (ΓΔ RTD)	816,1	18,9	ά.α.	835,0	783,3	ά.α.	ά.α.	ά.α.	783,3
Μέλη από τον ιδιωτικό τομέα	266,6	18,9	2 444,5	2 730,0	22,2	91,9	58,6	2 150,6	2 323,3
Σύνολο	1 082,7	37,8	2 444,5	3 565,0	805,5	91,9	58,6	2 150,6	3 106,6

(1) Τιμές-στόχος για τις εισφορές σε χρήμα της ΕΕ και των μελών από τον ιδιωτικό τομέα, όπως μειώθηκαν κατά 140 εκατομμύρια ευρώ. Τιμές-στόχος για τις εισφορές σε είδος των μελών από τον ιδιωτικό τομέα, όπως ορίστηκαν στα ετήσια προγράμματα εργασίας της ΚΕ.

(2) Οι συμπληρωματικές δραστηριότητες δεν εμπίπτουν στο πεδίο ελέγχου του ΕΕΣ. Η ελάχιστη τιμή-στόχος των 1 755 εκατομμυρίων ευρώ αυξήθηκε στα 2 444,5 εκατομμύρια ευρώ, προκειμένου τα μέλη από τον ιδιωτικό τομέα να επιτύχουν τη συνολική ελάχιστη υποχρεωτική εισφορά ύψους 2 730 εκατομμυρίων ευρώ.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων προερχόμενων από την ΚΕ και τον ιδρυτικό κανονισμό της.

3.7.12. Το επίπεδο των επικυρωμένων εισφορών σε είδος των μελών από τον ιδιωτικό τομέα για επιχειρησιακές δραστηριότητες παρέμεινε χαμηλό, στα 91,9 εκατομμύρια ευρώ (35 % της τιμής-στόχου), επειδή η πιστοποίησή τους από την ΚΕ λαμβάνει χώρα όταν πραγματοποιηθούν οι τελικές πληρωμές των έργων του προγράμματος «Ορίζων 2020» και εκδοθούν τα πιστοποιητικά οικονομικών καταστάσεων.

Τα μέλη από τον ιδιωτικό τομέα βασίστηκαν σημαντικά στις εισφορές τους για συμπληρωματικές δραστηριότητες προκειμένου να επιτύχουν τη συνολική τιμή-στόχο τους για τις εισφορές

3.7.13. Προκειμένου να αποτυπώσουμε κατά τρόπο ολοκληρωμένο τα επιτεύγματα της ΚΕ στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020», είναι απαραίτητο να λάβουμε επίσης υπόψη το τρέχον επίπεδο των επιχειρησιακών υποχρεώσεων των μελών της βάσει των συμφωνιών επιχορήγησης που έχουν υπογραφεί. Στο τέλος του 2022, οι δεσμεύσεις των μελών αναφορικά με τις επιχειρησιακές δραστηριότητες της ΚΕ είχαν ήδη φθάσει τις τιμές-στόχο για τις εισφορές. Στο τέλος του 2023, η ΚΕ όφειλε ακόμη να καταβάλει περί τα 52 εκατομμύρια ευρώ (ή το 6,4 %) τα επόμενα χρόνια για έργα και συμβάσεις που δεν είχαν ακόμη ολοκληρωθεί, καθώς και να επικυρώσει εισφορές σε είδος για επιχειρησιακές δραστηριότητες, αξίας 58,6 εκατομμυρίων ευρώ, που δηλώθηκαν στο τέλος του 2023.

Κοινή Επιχείρηση «Μια Ευρώπη που βασίζεται στην κυκλική βιοοικονομία» (CBE)

3.7.14. Προκειμένου να διασφαλίσει την επίτευξη του στόχου των 2 730 εκατομμυρίων ευρώ για τις συνολικές εισφορές των μελών από τον ιδιωτικό τομέα, όπως ορίζεται στον ιδρυτικό κανονισμό της, η ΚΕ αναθέωρησε προς τα άνω την τιμή-στόχο της για εισφορές σε είδος των μελών από τον ιδιωτικό τομέα για συμπληρωματικές δραστηριότητες, σε 2 444,5 εκατομμύρια ευρώ (ή 90 % της συνολικής τιμής-στόχου). Σε αντάλλαγμα, μείωσε σε 266,6 εκατομμύρια ευρώ (ή κατά 45 %) την ενδεικτική τιμή-στόχο για τις εισφορές σε είδος για τις επιχειρησιακές δραστηριότητες της ΚΕ, οι οποίες είχαν οριστεί στα ετήσια προγράμματα εργασίας της στα 475,3 εκατομμύρια ευρώ. Στο τέλος του 2023, τα μέλη από τον ιδιωτικό τομέα είχαν δηλώσει συνολικές εισφορές σε είδος για συμπληρωματικές δραστηριότητες ύψους 2 150,6 εκατομμυρίων ευρώ (ή 88 % της νέας τιμής-στόχου), εκ των οποίων 1 734,5 εκατομμύρια ευρώ (ή 71 % της νέας τιμής-στόχου) έχουν ήδη πιστοποιηθεί. Μολονότι η ΚΕ ανέφερε ότι είχε επιτύχει τους επιχειρησιακούς στόχους της για τις προσκλήσεις στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020», η υψηλή τιμή-στόχος για τις εισφορές σε είδος σε συμπληρωματικές δραστηριότητες (ΕΕΣΔ) υπονομεύει τη συνολική υλοποίηση του προγράμματος, κατά το μέρος που την αφορά, για τον λόγο ότι οι ΕΕΣΔ παρέχονται για δραστηριότητες που δεν εμπίπτουν στο ερευνητικό πρόγραμμα εργασιών της ΚΕ.

Υλοποίηση του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη»

3.7.15. Στον [πίνακα 3.7.3](#) παρουσιάζονται συνολικά οι τιμές-στόχος ως προς τις εισφορές των μελών της ΚΕ στο πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» σε σύγκριση με το επίπεδο των εισφορών (σε χρήμα και σε είδος) των μελών, οι οποίες αναγνωρίζονται ως επικυρωμένες και εμφανίζονται στους ετήσιους λογαριασμούς της ΚΕ στο τέλος του 2023.

Πίνακας 3.7.3 – Εισφορές των μελών στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» (σε εκατ. ευρώ)

Μέλη	Εισφορές των μελών (δυνάμει του ιδρυτικού κανονισμού)			Εισφορές των μελών (στις 31.12.2023)				
	Επιχειρησιακές δραστηριότητες	Διοικητικά έξοδα	Σύνολο	Σε χρήμα, επικυρωμένες	Σε χρήμα, μη επικυρωμένες	Σε είδος, ⁽¹⁾ επικυρωμένες	Σε είδος ⁽¹⁾ , δηλωμένες αλλά μη επικυρωμένες	Σύνολο
ΕΕ (ΓΔ RTD)	976,5	23,5	1 000,0	80,2	7,4	ά.α.	ά.α.	87,6
Μέλη από τον ιδιωτικό τομέα	976,5	23,5	1 000,0	1,7	ά.α.	0,0	65,2	66,9
Σύνολο	1 953,0	47,0	2 000,0	81,9	7,4	0,0	65,2	154,5

(1) Περιλαμβάνουν τις «εισφορές σε είδος για επιχειρησιακές δραστηριότητες» (ΕΕΕΔ) και τις «εισφορές σε είδος για συμπληρωματικές δραστηριότητες» (ΕΕΣΔ).

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων προερχόμενων από την ΚΕ και τον ιδρυτικό κανονισμό της.

3.7.16. Στο τέλος του 2023, τα μέλη της ΚΕ είχαν ήδη δεσμεύσει ποσό ύψους 160 εκατομμυρίων ευρώ για συμφωνίες επιχορηγήσεων και συμβάσεις που είχαν υπογραφεί στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη». Οι επικυρωμένες εισφορές σε χρήμα της

Κοινή Επιχείρηση «Μια Ευρώπη που βασίζεται στην κυκλική βιοοικονομία» (CBE)

ΕΕ προς την ΚΕ, ανερχόμενες σε 80,2 εκατομμύρια ευρώ, αφορούσαν κυρίως πληρωμές προγραμματοδότησης.

Χαμηλό ποσοστό εκτέλεσης του διοικητικού προϋπολογισμού για το 2023 (τίτλοι 1 και 2)

3.7.17. Στο τέλος του 2023, τα ποσοστά εκτέλεσης του προϋπολογισμού μισθοδοσίας της ΚΕ (τίτλος 1) παρέμεναν χαμηλά, στο 64 % για τις πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων και στο 57 % για τις πιστώσεις πληρωμών (έναντι 63 % και 55 % το 2022). Επιπλέον, τα ποσοστά εκτέλεσης του υπόλοιπου μέρους του διοικητικού προϋπολογισμού (τίτλος 2) ήταν 88 % για τις πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων και 54 % για τις πιστώσεις πληρωμών (έναντι 60 % και 68 % το 2022).

3.7.18. Η κατάσταση αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι, το 2023, στην ΚΕ χορηγήθηκε νέος διοικητικός προϋπολογισμός (1,7 εκατομμύρια ευρώ από την ΕΕ και ισόποση εισφορά από το μέλος του ιδιωτικού τομέα) στο πλαίσιο του «Ορίζων Ευρώπη», επιπλέον της επανενεργοποίησης μεγάλου πλεονάσματος, ύψους περίπου 2,6 εκατομμυρίων ευρώ, από τον αχρησιμοποίητο διοικητικό προϋπολογισμό προηγούμενων ετών. Αυξήθηκαν έτσι περαιτέρω οι συσσωρευμένες αχρησιμοποίητες πιστώσεις διοικητικών πληρωμών, γεγονός που δεν συνάδει με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

Παρατηρήσεις σχετικά με τα συστήματα διαχείρισης και δικλίδων

3.7.19. Όσον αφορά τις δαπάνες στο πλαίσιο των προγραμμάτων «Ορίζων 2020» και «Ορίζων Ευρώπη», υπεύθυνη για τη διενέργεια κατασταλτικών ελέγχων είναι η Κοινή Υπηρεσία Ελέγχου της ΓΔ RTD της Επιτροπής. Για τις δαπάνες του προγράμματος «Ορίζων 2020» (εκκαθαρίσεις και τελικές πληρωμές), η ΚΕ ανέφερε αντιπροσωπευτικό ποσοστό σφάλματος 1,9 % και υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος 1,2 %⁵⁰. Ωστόσο, για το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη», η CAS στράφηκε προς μια βάσει κινδύνου προσέγγιση για τους κατασταλτικούς ελέγχους αναφορικά με τις ΚΕ, με συνέπεια να μην υπολογίζονται πλέον ποσοστά σφάλματος ειδικά για αυτές. Οι πρώτοι κατασταλτικοί έλεγχοι δεν έχουν διενεργηθεί ακόμη, καθώς οι πρώτες ενδιάμεσες πληρωμές αναμένεται να πραγματοποιηθούν μόλις το 2024.

3.7.20. Προκειμένου να αξιολογήσουμε τις δικλίδες που εφαρμόζει η ΚΕ όσον αφορά τις επιχειρησιακές πληρωμές, επιλέξαμε και ελέγξαμε, σε επίπεδο τελικών δικαιούχων, τυχαίο

⁵⁰ Ενοποιημένη ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΚΕ CBE για το 2023, κεφάλαιο 4.1.2.

Κοινή Επιχείρηση «Μια Ευρώπη που βασίζεται στην κυκλική βιοοικονομία» (CBE)

δείγμα πληρωμών που πραγματοποιήθηκαν το 2023 από το πρόγραμμα «Ορίζων 2020»⁵¹. Σε μία περίπτωση, εντοπίσαμε και ποσοτικοποιήσαμε σοβαρό σφάλμα λόγω μη επιλέξιμων τόκων δανείου και εσφαλμένης λογιστικής καταχώρισης από μέρους του δικαιούχου.

Παρωχημένα τα σχέδια επιχειρησιακής συνέχειας και αποκατάστασης της λειτουργίας έπειτα από καταστροφή

3.7.21. Σύμφωνα με το πλαίσιο εσωτερικών δικλίδων, που βασίζεται στις αρχές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις εσωτερικές δικλίδες, τα όργανα της ΕΕ οφείλουν να επικαιροποιούν και να υποβάλλουν σε δοκιμές ανά τακτά διαστήματα το σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας και το σχετικό σχέδιο αποκατάστασης της λειτουργίας έπειτα από καταστροφή, ώστε αυτά να αναπροσαρμόζονται στις οργανωτικές αλλαγές και στους νέους κινδύνους του λειτουργικού περιβάλλοντος. Η συγκεκριμένη ΚΕ, μαζί με τις άλλες ΚΕ που είναι εγκατεστημένες στο ίδιο κτίριο στις Βρυξέλλες, ενέκρινε το 2018 κοινό σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας και κοινό σχέδιο αποκατάστασης της λειτουργίας έπειτα από καταστροφή. Παρόλα αυτά, η τελευταία φορά που οι συμμετέχουσες ΚΕ επικαιροποίησαν το κοινό σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας ήταν τον Φεβρουάριο του 2020 και η τελευταία φορά που υπέβαλαν σε δοκιμή το κοινό σχέδιο αποκατάστασης της λειτουργίας έπειτα από καταστροφή ήταν τον Ιανουάριο του 2019. Συνεπώς, τα σχέδια αυτά δεν αποτυπώνουν πλέον τις σημαντικές αλλαγές που έχουν επέλθει από τότε στο λειτουργικό περιβάλλον της ΚΕ, όπως το νέο διοικητικό κλιμάκιο της ΚΕ που είναι υπεύθυνο για το σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας, τις αλλαγές στα λειτουργικά συστήματα ΤΠ, το ενισχυμένο καθεστώς τηλεργασίας του προσωπικού και τις νέες κυβερνοαπειλές.

Μεταπαρακολούθηση των παρατηρήσεων προηγούμενων ετών

3.7.22. Στο **παράρτημα** παρουσιάζονται συνολικά τα διορθωτικά μέτρα που ελήφθησαν σε συνέχεια των παρατηρήσεων που διατυπώσαμε σε προηγούμενα έτη.

⁵¹ Όσον αφορά τις πράξεις πληρωμών επιχορηγήσεων που υποβλήθηκαν σε ελεγκτικές δοκιμασίες σε επίπεδο δικαιούχων, το όριο αναφοράς ποσοτικοποιήσιμων σφαλμάτων ανέρχεται στο 1 % των ελεγχθέντων εξόδων.

Κοινή Επιχείρηση «Μια Ευρώπη που βασίζεται στην κυκλική βιοοικονομία» (CBE)

Παράρτημα

Αριθμός	Έτος διατύπωσης της παρατήρησης του ΕΕΣ	Παρατήρηση του ΕΕΣ (σύνοψη)	Ληφθέντα διορθωτικά μέτρα και άλλες σχετικές εξελίξεις (σύνοψη)	Κατάσταση της παρατήρησης του ΕΕΣ
1	2020, 2021, 2022	<p>Σύμφωνα με τον ιδρυτικό κανονισμό της ΚΕ, τα μέλη του κλάδου οφείλουν να συνεισφέρουν σε χρήμα στα επιχειρησιακά έξοδά της με ποσό ύψους τουλάχιστον 182,5 εκατομμυρίων ευρώ. Ωστόσο, οι εισφορές σε χρήμα των μελών του κλάδου στα επιχειρησιακά έξοδα της ΚΕ παρέμειναν στο χαμηλό επίπεδο των 3,3 εκατομμυρίων ευρώ. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή μείωσε την τιμή-στόχο για τις εισφορές της σε χρήμα προς την ΚΕ κατά 140 εκατομμύρια ευρώ.</p> <p>Στο τέλος του 2022, τα μέλη από τον ιδιωτικό τομέα είχαν αναλάβει τη νομική δέσμευση να παράσχουν εισφορές σε είδος και οικονομικές εισφορές ύψους 266,5 εκατομμυρίων ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 56 % της αρχικής ενδεικτικής τιμής-στόχου των 475,3 εκατομμυρίων ευρώ που είχε οριστεί στα εγκεκριμένα ετήσια προγράμματα εργασίας της ΚΕ. Δεδομένου ότι όλες οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» είχαν ολοκληρωθεί στα τέλη του 2020, η ΚΕ δεν θα επιτύχει την ενδεικτική τιμή-στόχο σχετικά με τις εισφορές των μελών της από τον ιδιωτικό τομέα έως το τέλος της περιόδου προγραμματισμού.</p>	<p>Η ΚΕ διατήρησε τις εισφορές σε χρήμα των μελών από τον ιδιωτικό τομέα για τα επιχειρησιακά έξοδά της στο χαμηλό επίπεδο των 3,3 εκατομμυρίων ευρώ.</p> <p>Όσον αφορά τις εισφορές σε είδος των μελών από τον ιδιωτικό τομέα στις επιχειρησιακές δραστηριότητες της ΚΕ, η κατάσταση παρέμεινε αμετάβλητη στο τέλος του 2023, βλέπε σημείο 3.7.14.</p>	Σε εκκρεμότητα

Κοινή Επιχείρηση «Μια Ευρώπη που βασίζεται στην κυκλική βιοοικονομία» (CBE)

Αριθμός	Έτος διατύπωσης της παρατήρησης του ΕΕΣ	Παρατήρηση του ΕΕΣ (σύνοψη)	Ληφθέντα διορθωτικά μέτρα και άλλες σχετικές εξελίξεις (σύνοψη)	Κατάσταση της παρατήρησης του ΕΕΣ
2	2021, 2022	<p>Προκειμένου να διασφαλιστεί, έως το τέλος της περιόδου προγραμματισμού, η επίτευξη της συνολικής τιμής-στόχου που ορίζεται στον ιδρυτικό κανονισμό της ΚΕ για τις εισφορές των μελών από τον ιδιωτικό τομέα, ύψους 2 730 εκατομμυρίων ευρώ, η ΚΕ αναθεώρησε προς τα άνω την τιμή-στόχο της για την εισφορά σε είδος των μελών από τον ιδιωτικό τομέα για συμπληρωματικές δραστηριότητες, στα 2 235,5 εκατομμύρια ευρώ. Στο τέλος του 2022, τα μέλη από τον ιδιωτικό τομέα είχαν δηλώσει συνολικές εισφορές σε είδος για συμπληρωματικές δραστηριότητες ύψους 1 797,9 εκατομμυρίων ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 73,8 % της νέας τιμής-στόχου. Ωστόσο, για 658 εκατομμύρια ευρώ, ή 37 % του δηλωθέντος ποσού, η διαδικασία πιστοποίησης δεν είχε ολοκληρωθεί.</p>	<p>Το 2023, η ΚΕ χρειάστηκε να αυξήσει περαιτέρω την τιμή-στόχο για τις εισφορές σε είδος των μελών από τον ιδιωτικό τομέα για συμπληρωματικές δραστηριότητες, ώστε να διασφαλιστεί η επίτευξη της συνολικής τιμής-στόχου ως προς τις εισφορές, βλέπε σημείο 3.7.14.</p>	Σε εκκρεμότητα
3	2022	<p>Στους ετήσιους λογαριασμούς της για το 2022, η ΚΕ δεν γνωστοποίησε σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τις εισφορές των μελών σε επίπεδο προγράμματος, ουσιώδεις για την ολοκληρωμένη παρουσίαση των επιτευγμάτων της στο τέλος του έτους. Ειδικότερα, δεν συνέκρινε τις εισφορές που είχε λάβει μέχρι το τέλος του έτους από κάθε κατηγορία μελών και για κάθε πρόγραμμα με τις νομικά δεσμευτικές τιμές-στόχο για τις εισφορές που είχαν τεθεί για το αντίστοιχο πρόγραμμα.</p>	<p>Λεπτομερή στοιχεία σχετικά με τα διαφορετικά είδη εισφορών των μελών γνωστοποιήθηκαν για κάθε πρόγραμμα στους ετήσιους λογαριασμούς της ΚΕ για το 2023. Βάσει των στοιχείων αυτών μπορεί επίσης να γίνει σύγκριση μεταξύ των τελικών</p>	Διευθετήθηκε

Κοινή Επιχείρηση «Μια Ευρώπη που βασίζεται στην κυκλική βιοοικονομία» (CBE)

Αριθμός	Έτος διατύπωσης της παρατήρησης του ΕΕΣ	Παρατήρηση του ΕΕΣ (σύνοψη)	Ληφθέντα διορθωτικά μέτρα και άλλες σχετικές εξελίξεις (σύνοψη)	Κατάσταση της παρατήρησης του ΕΕΣ
			επιτευγμάτων και των νομικά δεσμευτικών τιμών-στόχου.	
4	2022	Το ποσοστό εκτέλεσης των επιχειρησιακών πιστώσεων πληρωμών του «Ορίζων 2020» μειώθηκε στο 65 % (έναντι 85 % το 2021), γεγονός που, σύμφωνα με την ΚΕ, οφειλόταν στην αύξηση των εξόδων και στα προβλήματα στις παραδόσεις που αντιμετώπισαν οι δικαιούχοι εξαιτίας της πανδημίας COVID-19 και του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας. Κατά συνέπεια, η διάρκεια των περισσότερων έργων του προγράμματος «Ορίζων 2020» χρειάστηκε να παραταθεί και οι τελικές πληρωμές να αναβληθούν για το 2023.	Το ποσοστό εκτέλεσης των επιχειρησιακών πιστώσεων πληρωμών του «Ορίζων 2020» αυξήθηκε στο 89 %. Τα υπόλοιπα έργα του προγράμματος αναμένεται να κλείσουν το 2024.	Διευθετήθηκε
5	2022	Στο τέλος του 2022, το ποσοστό εκτέλεσης του προϋπολογισμού μισθοδοσίας του προσωπικού της ΚΕ (τίτλος 1) ήταν χαμηλό στο 55 %. Σύμφωνα με την ΚΕ, αυτό οφειλόταν στην καθυστερημένη έναρξη των συμβάσεων εργασίας των υπαλλήλων που προσλήφθηκαν το 2022.	Η κατάσταση δεν είχε βελτιωθεί στο τέλος του 2023 (βλέπε σημεία 3.7.17 και 3.7.18).	Σε εκκρεμότητα

Κοινή Επιχείρηση «Μια Ευρώπη που βασίζεται στην κυκλική βιοοικονομία» (CBE)

Απάντηση της Κοινής Επιχείρησης

3.7.14. Η ΚΕ CBE αναγνωρίζει την ανησυχία του ΕΕΣ, αλλά θα ήθελε να δηλώσει ότι οι ΙΚΑΑ (Εισφορές σε είδος για συμπληρωματικές δραστηριότητες) συμβάλλουν στους γενικούς στόχους της πρωτοβουλίας της κοινής επιχείρησης ΒΒΙ (βιομηχανίες βιοπροϊόντων) στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» και υπόκεινται σε ετήσιο σχεδιασμό που πρέπει να εγκριθεί από το διοικητικό συμβούλιο.

3.7.18. Η Κοινή Επιχείρηση «Μια Ευρώπη που βασίζεται στην κυκλική βιοοικονομία» αναγνωρίζει την κατάσταση που περιγράφεται από το ΕΕΣ και επισημαίνει ότι από το 2025 ο διοικητικός προϋπολογισμός της Κοινής Επιχείρησης θα χρηματοδοτείται αποκλειστικά από το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη». Η Κοινή Επιχείρηση «Μια Ευρώπη που βασίζεται στην κυκλική βιοοικονομία» θα συνεχίσει να δίνει προτεραιότητα στην εκτέλεση μη χρησιμοποιηθεισών πιστώσεων από προηγούμενα έτη που έχουν επανενεργοποιηθεί. Η Κοινή Επιχείρηση θα συνεργαστεί με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την ενίσχυση της διαδικασίας κατάρτισης του προϋπολογισμού σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

3.8. Κοινή Επιχείρηση «Ευρωπαϊκοί σιδηρόδρομοι» (EU-Rail)

Εισαγωγή

3.8.1. Η Κοινή Επιχείρηση «Ευρωπαϊκοί σιδηρόδρομοι» (ΚΕ EU-Rail), με έδρα στις Βρυξέλλες, συστάθηκε τον Νοέμβριο του 2021 στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και για το διάστημα μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2031⁵². Η ΚΕ EU-Rail αντικατέστησε την ΚΕ Shift2Rail (S2R) που είχε συσταθεί τον Ιούνιο του 2014 στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020»⁵³.

3.8.2. Η ΚΕ EU-Rail είναι σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για την έρευνα και την καινοτομία στον σιδηροδρομικό τομέα. Μέλη της είναι η ΕΕ, εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή, και εταίροι από τον σιδηροδρομικό κλάδο (περιλαμβανομένων κατασκευαστών σιδηροδρομικού εξοπλισμού, σιδηροδρομικών εταιρειών, διαχειριστών υποδομών και ερευνητικών κέντρων).

3.8.3. Στον [πίνακα 3.8.1](#) παρουσιάζονται τα βασικά αριθμητικά στοιχεία που αφορούν την ΚΕ.

Πίνακας 3.8.1 – Βασικά αριθμητικά στοιχεία που αφορούν την ΚΕ

	2023	2022	Απόκλιση
Διαθέσιμος προϋπολογισμός πληρωμών (εκατ. ευρώ) ⁽¹⁾	120,3	180,8	-33 %
Διαθέσιμος προϋπολογισμός αναλήψεων υποχρεώσεων (εκατ. ευρώ) ⁽¹⁾	102,6	171,4	-40 %
Σύνολο υπαλλήλων στις 31 Δεκεμβρίου ⁽²⁾	29	28	4 %

(1) Στον διαθέσιμο προϋπολογισμό περιλαμβάνονται αχρησιμοποίητες πιστώσεις προηγούμενων ετών, τις οποίες η ΚΕ ενέγραψε εκ νέου στον προϋπολογισμό του τρέχοντος έτους, έσοδα με ειδικό προορισμό και ανακατανομές στο επόμενο έτος.

(2) Μόνιμοι, έκτακτοι και συμβασιούχοι υπάλληλοι, καθώς και αποσπασμένοι εθνικοί εμπειρογνώμονες.

Πηγή: Στοιχεία παρασχεθέντα από την ΚΕ.

3.8.4. Οι αλλαγές στο μέγεθος του προϋπολογισμού της ΚΕ, όπως παρουσιάζονται στον [πίνακα 3.8.1](#), εξαρτώνται εν πολλοίς από το στάδιο υλοποίησης των πολυετών προγραμμάτων έρευνας και καινοτομίας. Οι μειωμένοι προϋπολογισμοί ανάληψης

⁵² Κανονισμός (ΕΕ) 2021/2085 του Συμβουλίου, σχετικά με τη σύσταση των κοινών επιχειρήσεων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη».

⁵³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 642/2014 του Συμβουλίου για τη σύσταση της ΚΕ Shift2Rail.

Κοινή Επιχείρηση «Ευρωπαϊκοί σιδηρόδρομοι» (EU-Rail)

υποχρεώσεων και πληρωμών για το 2023 απηχούσαν την χαμηλότερη αξία των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων για έργα του «Ορίζων Ευρώπη» και το διαρκώς μειούμενο επίπεδο πληρωμών αναφορικά με τα έργα του «Ορίζων 2020».

Πληροφορίες προς υποστήριξη της δήλωσης διασφάλισης

3.8.5. Η ελεγκτική μας προσέγγιση, τα στοιχεία για τη θεμελίωση της γνώμης μας, οι αρμοδιότητες της διοίκησης της ΚΕ EU-Rail και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση, καθώς και οι αρμοδιότητες του ελεγκτή όσον αφορά τον έλεγχο των λογαριασμών και των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται, περιγράφονται στην ενότητα **3.1**. Η υπογραφή στη σελίδα **182** αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της γνώμης.

Δήλωση διασφάλισης του ΕΕΣ προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο – έκθεση του ανεξάρτητου ελεγκτή

Γνώμη

3.8.6. Ελέγξαμε:

- α) τους λογαριασμούς της ΚΕ EU-Rail, οι οποίοι περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις⁵⁴ και τις καταστάσεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού⁵⁵ για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023, καθώς και
- β) τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι εν λόγω λογαριασμοί, όπως ορίζει το άρθρο 287 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

⁵⁴ Οι οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τον ισολογισμό, την κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων, την κατάσταση ταμειακών ροών, την κατάσταση μεταβολών των καθαρών περιουσιακών στοιχείων, καθώς και σύνοψη των κύριων λογιστικών πολιτικών και άλλες επεξηγηματικές σημειώσεις.

⁵⁵ Οι καταστάσεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού περιλαμβάνουν τις καταστάσεις που παρουσιάζουν συγκεντρωτικά το σύνολο των πράξεων του προϋπολογισμού και τις σχετικές επεξηγηματικές σημειώσεις.

Αξιοπιστία των λογαριασμών

Γνώμη σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών

3.8.7. Κατά τη γνώμη μας, οι λογαριασμοί της ΚΕ EU-Rail για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 απεικονίζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη πλευρά, την οικονομική κατάστασή της την 31η Δεκεμβρίου 2023, τα αποτελέσματα των πράξεών της, τις ταμειακές ροές της και τις μεταβολές των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της για το οικονομικό έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό της και τους λογιστικούς κανόνες που ενέκρινε ο υπόλογος της Επιτροπής και οι οποίοι βασίζονται στα διεθνώς αποδεκτά λογιστικά πρότυπα για τον δημόσιο τομέα.

Νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί

Έσοδα

Γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των εσόδων στα οποία βασίζονται οι λογαριασμοί

3.8.8. Κατά τη γνώμη μας, τα έσοδα στα οποία βασίζονται οι λογαριασμοί της ΚΕ EU-Rail για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 είναι, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμα και κανονικά.

Πληρωμές

Γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πληρωμών στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί

3.8.9. Κατά τη γνώμη μας, οι πληρωμές στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί της ΚΕ EU-Rail για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 είναι, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμες και κανονικές.

3.8.10. Οι παρατηρήσεις που ακολουθούν δεν θέτουν υπό αμφισβήτηση τη γνώμη μας.

Παρατηρήσεις σχετικά με τη διαχείριση του προϋπολογισμού

Υλοποίηση του προγράμματος «Ορίζων 2020»

3.8.11. Στον [πίνακα 3.8.2](#) παρουσιάζονται συνολικά οι τιμές-στόχος ως προς τις εισφορές των μελών της ΚΕ στο πρόγραμμα «Ορίζων 2020» σε σύγκριση με το επίπεδο των εισφορών (σε χρήμα και σε είδος) των μελών που αναγνωρίζονται ως επικυρωμένες και εμφανίζονται στους ετήσιους λογαριασμούς της ΚΕ στο τέλος του 2023.

Πίνακας 3.8.2 – Εισφορές των μελών στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» (σε εκατ. ευρώ)

Μέλη	Εισφορές των μελών (δυνάμει του ιδρυτικού κανονισμού)				Εισφορές των μελών (στις 31.12.2023)				
	Επιχειρησιακές δραστηριότητες	Διοικητικά έξοδα	Συμπληρωματικές δραστηριότητες ⁽¹⁾	Σύνολο	Σε χρήμα	Σε είδος, επικυρωμένες	Σε είδος, δηλωμένες αλλά μη επικυρωμένες	Σε είδος για συμπληρωματικές δραστηριότητες	Σύνολο
ΕΕ (ΓΔ MOVE)	384,5	13,5	0,0	398,0	395,7	0,0	0,0	0,0	395,7
Μέλη από τον ιδιωτικό τομέα	336,5	13,5	120,0	470,0	13,0	315,4	44,7	266,8	639,9
Σύνολο	721,0	27,0	120,0	868,0	408,7	315,4	44,7	266,8	1 035,6

(1) Οι συμπληρωματικές δραστηριότητες δεν εμπίπτουν στο πεδίο ελέγχου του ΕΕΣ.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων προερχόμενων από την ΚΕ και τον ιδρυτικό κανονισμό της.

Οι νομικές δεσμεύσεις των μελών υπερέβησαν τις τιμές-στόχο για τις εισφορές τους και η ΚΕ σκοπεύει να κλείσει το πρόγραμμα το 2024

3.8.12. Προκειμένου να αποτυπώσουμε κατά τρόπο ολοκληρωμένο τα επιτεύγματα της ΚΕ στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020», είναι απαραίτητο να λάβουμε επίσης υπόψη το τρέχον επίπεδο των επιχειρησιακών υποχρεώσεων των μελών της βάσει των συμφωνιών επιχορήγησης και των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί. Στο τέλος του 2022, οι δεσμεύσεις των μελών από τον ιδιωτικό τομέα αναφορικά με τις επιχειρησιακές και τις συμπληρωματικές δραστηριότητες της ΚΕ υπερέβαιναν τις τιμές-στόχο που είχαν τεθεί για τις επιχειρησιακές εισφορές. Στο τέλος του 2023, η ΚΕ όφειλε ακόμη να καταβάλει περί τα 40,5 εκατομμύρια ευρώ (ή 10,8 %) για έργα και συμβάσεις που δεν είχαν ακόμη ολοκληρωθεί, καθώς και να επικυρώσει εισφορές σε είδος στις επιχειρησιακές δραστηριότητές της, αξίας 44,7 εκατομμυρίων ευρώ. Η εκτέλεση του προϋπολογισμού πληρωμών του 2023 για τις δραστηριότητες του «Ορίζων 2020» δεν ήταν η αναμενόμενη, καθώς οι δικαιούχοι εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν τεχνικά προβλήματα με τα τελικά παραδοτέα.

3.8.13. Ενώ το ποσοστό εκτέλεσης των επιχειρησιακών πιστώσεων πληρωμών για το 2023 αυξήθηκε στο 67 % (έναντι 47 % το 2022), παρέμεινε κατώτερο των προσδοκιών και η ΚΕ δεν έκλεισε το πρόγραμμα όπως είχε προγραμματιστεί για το 2023, αλλά ανέβαλε τις τελικές πληρωμές για το 2024. Η ΚΕ εξήγησε ότι η κατάσταση αυτή οφειλόταν κυρίως σε τεχνικά προβλήματα που αντιμετώπισαν οι δικαιούχοι κατά την ολοκλήρωση των παραδοτέων για τα οποία χρησιμοποιήθηκαν κατ' αποκοπή ποσά, γεγονός που καθυστέρησε

Κοινή Επιχείρηση «Ευρωπαϊκοί σιδηρόδρομοι» (EU-Rail)

την έγκριση των τελικών πληρωμών. Επιπλέον, οι δικαιούχοι δεν ζήτησαν την απόδοση του συνολικού ποσού του προϋπολογισμού για αρκετά έργα, με αποτέλεσμα να μειωθούν περαιτέρω οι αναγκαίες επιχειρησιακές πληρωμές κατά περίπου 4,1 εκατομμύρια ευρώ.

Υλοποίηση του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη»

3.8.14. Στον [πίνακα 3.8.3](#) παρουσιάζονται συνολικά οι τιμές-στόχος ως προς τις εισφορές των μελών της ΚΕ στο πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» σε σύγκριση με το επίπεδο των εισφορών (σε χρήμα και σε είδος) των μελών, οι οποίες αναγνωρίζονται ως επικυρωμένες και εμφανίζονται στους ετήσιους λογαριασμούς της ΚΕ στο τέλος του 2023.

Πίνακας 3.8.3 – Εισφορές των μελών στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» (σε εκατ. ευρώ)

Μέλη	Εισφορές των μελών (δυνάμει του ιδρυτικού κανονισμού)			Εισφορές των μελών (στις 31.12.2023)				
	Επιχειρησιακές δραστηριότητες	Διοικητικά έξοδα	Σύνολο	Σε χρήμα, επικυρωμένες	Σε χρήμα, μη επικυρωμένες	Σε είδος, ⁽¹⁾ επικυρωμένες	Σε είδος ⁽¹⁾ , δηλωμένες αλλά μη επικυρωμένες	Σύνολο
ΕΕ (ΓΔ RTD)	576,0	24,0	600,0	178,6	8,9	ά.α.	ά.α.	187,5
Μέλη από τον ιδιωτικό τομέα	576,0	24,0	600,0	5,9	0,0	69,9	70,3	146,1
Σύνολο	1 152,0	48,0	1 200,0	184,5	8,9	69,9	70,3	333,6

(1) Περιλαμβάνουν τις «εισφορές σε είδος για επιχειρησιακές δραστηριότητες» (ΕΕΕΔ) και τις «εισφορές σε είδος για συμπληρωματικές δραστηριότητες» (ΕΕΣΔ).

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων προερχόμενων από την ΚΕ και τον ιδρυτικό κανονισμό της.

3.8.15. Στο τέλος του 2023, η ΚΕ είχε δεσμεύσει ποσό ύψους 262 εκατομμυρίων ευρώ για συμφωνίες επιχορήγησης και συμβάσεις που είχαν υπογραφεί στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη». Ως εκ τούτου, οι εισφορές σε χρήμα της ΕΕ προς την ΚΕ, που ανέρχονταν σε 187,5 εκατομμύρια ευρώ, αφορούσαν κυρίως πληρωμές προχρηματοδότησης.

Παρατηρήσεις σχετικά με τα συστήματα διαχείρισης και δικλίδων

3.8.16. Όσον αφορά τις δαπάνες στο πλαίσιο των «Ορίζων 2020» και «Ορίζων Ευρώπη», η Κοινή Υπηρεσία Ελέγχου (CAS) της ΓΔ RTD της Επιτροπής είναι αποκλειστικά υπεύθυνη για τους κατασταλτικούς ελέγχους των επιχορηγήσεων της ΚΕ EU-Rail που πραγματοποιούνται επί τη βάση της απόδοσης εξόδων που όντως πραγματοποιήθηκαν. Για τις δαπάνες του «Ορίζων 2020» (εκκαθαρίσεις και τελικές πληρωμές) που συνδέονταν με αυτούς τους είδους τις επιχορηγήσεις, η ΚΕ ανέφερε αντιπροσωπευτικό ποσοστό

Κοινή Επιχείρηση «Ευρωπαϊκοί σιδηρόδρομοι» (EU-Rail)

σφάλματος 2 % και υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος 0,9 %⁵⁶. Όσον αφορά το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη», η ΚΕ EU-Rail χρησιμοποιεί αποκλειστικά κατ' αποκοπήν επιχορηγήσεις, οι οποίες δεν ελέγχονται κατασταλτικά από την CAS.

3.8.17. Προκειμένου να αξιολογήσουμε τις δικλίδες που εφαρμόζει η ΚΕ όσον αφορά τις επιχειρησιακές πληρωμές, επιλέξαμε και ελέγξαμε, σε επίπεδο τελικών δικαιούχων, τυχαίο δείγμα πληρωμών που πραγματοποιήθηκαν το 2023 από το πρόγραμμα «Ορίζων 2020»⁵⁷. Σε μία περίπτωση, εντοπίσαμε και ποσοτικοποιήσαμε ένα σοβαρό σφάλμα που προέκυψε από τη δήλωση εξόδων προσωπικού καθ' υπέρβαση των πραγματικών, καθώς ο δικαιούχος δεν είχε υπολογίσει τα ωρομίσθια βάσει του σωστού οικονομικού έτους.

Παρωχημένα τα σχέδια επιχειρησιακής συνέχειας και αποκατάστασης της λειτουργίας έπειτα από καταστροφή

3.8.18. Σύμφωνα με το πλαίσιο εσωτερικών δικλίδων, που βασίζεται στις αρχές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις εσωτερικές δικλίδες, τα όργανα της ΕΕ οφείλουν να επικαιροποιούν και να υποβάλλουν σε δοκιμές ανά τακτά διαστήματα το σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας και το σχετικό σχέδιο αποκατάστασης της λειτουργίας έπειτα από καταστροφή, ώστε αυτά να αναπροσαρμόζονται στις οργανωτικές αλλαγές και στους νέους κινδύνους του λειτουργικού περιβάλλοντος. Η συγκεκριμένη ΚΕ, μαζί με τις άλλες ΚΕ που είναι εγκατεστημένες στο ίδιο κτίριο στις Βρυξέλλες, ενέκρινε το 2018 κοινό σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας και κοινό σχέδιο αποκατάστασης της λειτουργίας έπειτα από καταστροφή. Παρόλα αυτά, η τελευταία φορά που οι συμμετέχουσες κοινές επιχειρήσεις επικαιροποίησαν το κοινό σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας ήταν τον Φεβρουάριο του 2020 και η τελευταία φορά που υπέβαλαν σε δοκιμή το κοινό σχέδιο αποκατάστασης της λειτουργίας έπειτα από καταστροφή ήταν τον Ιανουάριο του 2019. Συνεπώς, τα σχέδια αυτά δεν αποτυπώνουν πλέον τις σημαντικές αλλαγές που έχουν επέλθει από τότε στο λειτουργικό περιβάλλον της ΚΕ, όπως το νέο διοικητικό κλιμάκιο της ΚΕ που είναι υπεύθυνο για το σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας, τις αλλαγές στα λειτουργικά συστήματα ΤΠ, το ενισχυμένο καθεστώς τηλεργασίας του προσωπικού και τις νέες κυβερνοαπειλές.

⁵⁶ [Ενοποιημένη ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΚΕ EU-Rail για το 2023, κεφάλαιο 4.

⁵⁷ Όσον αφορά τις πράξεις πληρωμών επιχορηγήσεων που υποβλήθηκαν σε ελεγκτικές δοκιμασίες σε επίπεδο δικαιούχων, το όριο αναφοράς ποσοτικοποιήσιμων σφαλμάτων ανέρχεται στο 1 % των ελεγχθέντων εξόδων.

Μεταπαρακολούθηση των παρατηρήσεων προηγούμενων ετών

3.8.19. Στο *παράρτημα* παρουσιάζονται συνολικά τα διορθωτικά μέτρα που ελήφθησαν σε συνέχεια των παρατηρήσεων που διατυπώσαμε σε προηγούμενα έτη.

Κοινή Επιχείρηση «Ευρωπαϊκοί σιδηρόδρομοι» (EU-Rail)

Παράρτημα

Αριθμός	Έτος διατύπωσης της παρατήρησης του ΕΕΣ	Παρατήρηση του ΕΕΣ (σύνοψη)	Ληφθέντα διορθωτικά μέτρα και άλλες σχετικές εξελίξεις (σύνοψη)	Κατάσταση της παρατήρησης του ΕΕΣ
1	2021	Το ποσοστό εκτέλεσης για τον διαθέσιμο επιχειρησιακό προϋπολογισμό πληρωμών της ΚΕ, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρησιακών πιστώσεων που δεν είχαν χρησιμοποιηθεί και ανακατανεμήθηκαν, μειώθηκε από 76 % το 2020 σε 61 % το 2021. Η κατάσταση αυτή οφειλόταν κυρίως στην κακή ποιότητα των τεχνικών εκθέσεων των δικαιούχων, στην ανάγκη για πρόσθετα στοιχεία που να επιβεβαιώνουν την επίτευξη των αποτελεσμάτων του έργου, καθώς και στο γεγονός ότι η καθυστέρηση ενός και μόνο δικαιούχου επηρεάζει την καταβολή ολόκληρου του κατ' αποκοπή ποσού.	Παρότι, το 2022, η ΚΕ εκπόνησε σχέδιο δράσης για τη βελτίωση της υποβολής χρηματοοικονομικών στοιχείων από τους δικαιούχους, η κατάσταση παρέμεινε αμετάβλητη το 2023, βλέπε σημείο 3.8.13 .	Σε εκκρεμότητα
2	2022	Στους ετήσιους λογαριασμούς της για το 2022, η ΚΕ δεν γνωστοποίησε σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τις εισφορές των μελών σε επίπεδο προγράμματος, ουσιώδεις για την ολοκληρωμένη παρουσίαση των επιτευγμάτων της στο τέλος του έτους. Ειδικότερα, δεν συνέκρινε τις εισφορές που είχε λάβει μέχρι το τέλος του έτους από κάθε κατηγορία μελών και για κάθε πρόγραμμα με τις νομικά δεσμευτικές τιμές-στόχο για τις εισφορές που είχαν τεθεί για το αντίστοιχο πρόγραμμα.	Λεπτομερή στοιχεία σχετικά με τα διαφορετικά είδη εισφορών των μελών γνωστοποιήθηκαν για κάθε πρόγραμμα στους ετήσιους λογαριασμούς της ΚΕ για το 2023. Βάσει των στοιχείων αυτών μπορεί επίσης να γίνει σύγκριση μεταξύ των τελικών επιτευγμάτων	Διευθετήθηκε

Κοινή Επιχείρηση «Ευρωπαϊκοί σιδηρόδρομοι» (EU-Rail)

Αριθμός	Έτος διατύπωσης της παρατήρησης του ΕΕΣ	Παρατήρηση του ΕΕΣ (σύνοψη)	Ληφθέντα διορθωτικά μέτρα και άλλες σχετικές εξελίξεις (σύνοψη)	Κατάσταση της παρατήρησης του ΕΕΣ
			και των νομικά δεσμευτικών τιμών-στόχου.	
3	2022	<p>Το ποσοστό εκτέλεσης των επιχειρησιακών πιστώσεων πληρωμών για το «Ορίζων 2020», συμπεριλαμβανομένων των επιχειρησιακών πιστώσεων που δεν είχαν χρησιμοποιηθεί και ανακατανεμήθηκαν, μειώθηκε στο 47 % (έναντι 61 % το 2021). Σύμφωνα με την ΚΕ, αυτό οφειλόταν στην αύξηση των εξόδων και στα προβλήματα που αντιμετώπισαν οι δικαιούχοι με τις παραδόσεις, εξαιτίας της κρίσης της COVID-19 και του πολέμου στην Ουκρανία. Κατά συνέπεια, η διάρκεια των περισσότερων έργων του προγράμματος «Ορίζων 2020» χρειάστηκε να παραταθεί και οι τελικές πληρωμές να αναβληθούν για το 2023.</p>	<p>Ενώ το ποσοστό εκτέλεσης των επιχειρησιακών πιστώσεων πληρωμών του 2023 αυξήθηκε σε 67 %, παρέμεινε κατώτερο των προσδοκιών και η ΚΕ ανέβαλε τις τελικές πληρωμές για το 2024 (βλέπε σημείο 3.8.13).</p>	Σε εκκρεμότητα

Απάντηση της Κοινής Επιχείρησης

3.8.13. Το χαμηλότερο ποσοστό εκτέλεσης του επιχειρησιακού προϋπολογισμού εξηγείται επίσης από το γεγονός ότι ορισμένα έργα του προγράμματος «Ορίζων 2020» χρειάστηκε να παραταθούν λόγω των αλυσιδωτών συνεπειών της κρίσης της νόσου COVID 19, η οποία καθυστέρησε τις τελικές πληρωμές. Ωστόσο, η κοινή επιχείρηση είχε ολοκληρώσει τις επιχειρησιακές της δραστηριότητες στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» έως το τέλος του 2023, όπως είχε προγραμματιστεί ή ακόμη και πριν από την προθεσμία του κανονισμού. Οι υπόλοιπες τελικές πληρωμές προβλέπεται να καταβληθούν το 2024.

3.8.18. Η ΚΕ «Ευρωπαϊκοί σιδηρόδρομοι» (EU-RAIL) μαζί με άλλες κοινές επιχειρήσεις θέσπισαν ρυθμίσεις τμήματος υποστήριξης για τις τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών (Back Office Arrangements for Information and Communication Technology, BOA ICT) σύμφωνα με το άρθρο 13 της ενιαίας βασικής πράξης. Οι εν λόγω ρυθμίσεις καλύπτουν τη διακυβέρνηση ΤΠΕ μεταξύ των ΚΕ, τη διαχείριση κοινών υποδομών ΤΠΕ, τη διαχείριση εργαλείων και υπηρεσιών ΤΠΕ, καθώς και τη διαχείριση της ασφάλειας και της συμμόρφωσης (συμπεριλαμβανομένης της κυβερνοασφάλειας). Το κοινό ετήσιο πρόγραμμα εργασίας της για το 2024 (που εγκρίθηκε στις 15 Δεκεμβρίου 2023) περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, ειδική δράση για την επανεξέταση και την επικαιροποίηση του σχεδίου επιχειρησιακής συνέχειας (business continuity plan, BCP)/ του σχεδίου ανάκαμψης της λειτουργίας μετά από καταστροφή (DRP) το 2024. Η ΚΕ «Πρωτοβουλία για την καινοτομία στην υγεία» ηγείται της εφαρμογής της εν λόγω δράσης και προτίθεται να υποβάλει, τον Ιούλιο του 2024, προσχέδιο των εν λόγω σχεδίων προς διαβούλευση μεταξύ των ΚΕ και επακόλουθη έγκριση.

3.9. Κοινή Επιχείρηση για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων (EuroHPC)

Εισαγωγή

3.9.1. Η Κοινή Επιχείρηση για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων (ΚΕ EuroHPC), με έδρα στο Λουξεμβούργο, συστάθηκε τον Οκτώβριο του 2018 και για το διάστημα μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2026⁵⁸. Τον Ιούλιο του 2021, το Συμβούλιο ενέκρινε νέο ιδρυτικό κανονισμό με τον οποίο παρέτεινε τη διάρκεια λειτουργίας της και επέκτεινε την αποστολή της υπό το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΑΠ) 2021-2027 για την περίοδο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2033⁵⁹.

3.9.2. Η ΚΕ EuroHPC είναι σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα που διευκολύνει την από κοινού αξιοποίηση των πόρων της ΕΕ, συμμετεχουσών χωρών και μελών από τον ιδιωτικό τομέα για την ανάπτυξη και την εκδίπλωση της υπολογιστικής υψηλών επιδόσεων στην Ευρώπη. Μέλη της είναι η ΕΕ, εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή, τα [συμμετέχοντα κράτη](#) και τρία μέλη από τον ιδιωτικό τομέα, ειδικότερα η Ευρωπαϊκή τεχνολογική πλατφόρμα πληροφορικής υψηλών επιδόσεων (ETP4HPC), η Ένωση για την αξιοποίηση των μεγάλων δεδομένων (BDVA) και η Κοινοπραξία της ευρωπαϊκής κβαντικής βιομηχανίας (QuIC).

3.9.3. Το 2023, η Επιτροπή ανακοίνωσε και εγκαινίασε ως έναν βαθμό μια νέα πρωτοβουλία για να καταστήσει την ικανότητα της ΕΕ στον τομέα της υπερυπολογιστικής διαθέσιμη σε καινοτόμες ευρωπαϊκές νεοφυείς επιχειρήσεις που ασχολούνται με την αξιόπιστη τεχνητή νοημοσύνη ώστε να εκπαιδεύσουν τα μοντέλα τους. Σε συνέχεια της σχετικής πρότασης της Επιτροπής, το Συμβούλιο τροποποίησε τον ιδρυτικό κανονισμό της ΚΕ εισάγοντας έναν περαιτέρω στόχο που αφορούσε τη συμβολή των υπερυπολογιστών σε αυτή τη νέα πρωτοβουλία⁶⁰.

⁵⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1488 του Συμβουλίου, σχετικά με τη σύσταση της Κοινής Επιχείρησης για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων.

⁵⁹ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1173 του Συμβουλίου, σχετικά με τη σύσταση της Κοινής Επιχείρησης για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων και σχετικά με την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1488.

⁶⁰ Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1732 του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2024, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1173 όσον αφορά την πρωτοβουλία EuroHPC για νεοφυείς

Κοινή Επιχείρηση για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων (EuroHPC)

3.9.4. Στον [πίνακα 3.9.1](#) παρουσιάζονται τα βασικά αριθμητικά στοιχεία που αφορούν την ΚΕ.

Πίνακας 3.9.1 – Βασικά αριθμητικά στοιχεία που αφορούν την ΚΕ

	2023	2022	Απόκλιση
Διαθέσιμος προϋπολογισμός πληρωμών (εκατ. ευρώ) ⁽¹⁾	1 058,0	629,9	68 %
Διαθέσιμος προϋπολογισμός αναλήψεων υποχρεώσεων (εκατ. ευρώ) ⁽¹⁾	1 136,0	1 374,5	-17 %
Σύνολο υπαλλήλων στις 31 Δεκεμβρίου ⁽²⁾	36	23	57 %

(1) Στον διαθέσιμο προϋπολογισμό περιλαμβάνονται αχρησιμοποίητες πιστώσεις προηγούμενων ετών, τις οποίες η ΚΕ ενέγραψε εκ νέου στον προϋπολογισμό του τρέχοντος έτους, έσοδα με ειδικό προορισμό και ανακατανομές στο επόμενο έτος.

(2) Μόνιμοι, έκτακτοι και συμβασιούχοι υπάλληλοι, καθώς και αποσπασμένοι εθνικοί εμπειρογνώμονες.

Πηγή: Στοιχεία παρασχεθέντα από την ΚΕ.

3.9.5. Οι αλλαγές στο μέγεθος του προϋπολογισμού της ΚΕ, όπως παρουσιάζονται στον [πίνακα 3.9.1](#), εξαρτώνται εν πολλοίς από το στάδιο υλοποίησης των πολυετών προγραμμάτων έρευνας και καινοτομίας. Η αύξηση του προϋπολογισμού πληρωμών για το 2023 ανάγεται στις ενδιάμεσες πληρωμές για έργα του «Ορίζων 2020» που βρίσκονταν σε εξέλιξη και τις σημαντικές πληρωμές προχρηματοδότησης που σχετίζονταν με συμφωνίες επιχορήγησης και συμβάσεις που σκόπευε να υπογράψει η ΚΕ μέχρι το τέλος του 2023 στο πλαίσιο των προγραμμάτων «Ορίζων Ευρώπη», «Ψηφιακή Ευρώπη» και του Μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη».

Πληροφορίες προς υποστήριξη της δήλωσης διασφάλισης

3.9.6. Η ελεγκτική μας προσέγγιση, τα στοιχεία για τη θεμελίωση της γνώμης μας, οι αρμοδιότητες της διοίκησης της ΚΕ EuroHPC και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση, καθώς και οι αρμοδιότητες του ελεγκτή όσον αφορά τον έλεγχο των λογαριασμών και των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται, περιγράφονται στην ενότητα [3.1](#). Η υπογραφή στη σελίδα [182](#) αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της γνώμης.

επιχειρήσεις με σκοπό την ενίσχυση της ηγετικής θέσης της Ευρώπης στον τομέα της αξιόπιστης τεχνητής νοημοσύνης.

Δήλωση διασφάλισης του ΕΕΣ προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο – έκθεση του ανεξάρτητου ελεγκτή

Γνώμη

3.9.7. Ελέγξαμε:

- α) τους λογαριασμούς της ΚΕ EuroHPC, οι οποίοι περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις⁶¹ και τις καταστάσεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού⁶² για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023, καθώς και
- β) τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι εν λόγω λογαριασμοί, όπως ορίζει το άρθρο 287 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Αξιοπιστία των λογαριασμών

Γνώμη σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών

3.9.8. Κατά τη γνώμη μας, οι λογαριασμοί της ΚΕ EuroHPC για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 απεικονίζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη πλευρά, την οικονομική κατάστασή της την 31η Δεκεμβρίου 2023, τα αποτελέσματα των πράξεών της, τις ταμειακές ροές της και τις μεταβολές των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της για το οικονομικό έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό της και τους λογιστικούς κανόνες που ενέκρινε ο υπόλογος της Επιτροπής και οι οποίοι βασίζονται στα διεθνώς αποδεκτά λογιστικά πρότυπα για τον δημόσιο τομέα.

⁶¹ Οι οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τον ισολογισμό, την κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων, την κατάσταση ταμειακών ροών, την κατάσταση μεταβολών των καθαρών περιουσιακών στοιχείων, καθώς και σύνοψη των κύριων λογιστικών πολιτικών και άλλες επεξηγηματικές σημειώσεις.

⁶² Οι καταστάσεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού περιλαμβάνουν τις καταστάσεις που παρουσιάζουν συγκεντρωτικά το σύνολο των πράξεων του προϋπολογισμού και τις σχετικές επεξηγηματικές σημειώσεις.

Επισήμανση ειδικού θέματος

3.9.9. Εφιστούμε την προσοχή στη σημείωση 4.10 των ετήσιων λογαριασμών της ΚΕ EuroHPC για το 2023, στην οποία αναφέρεται ότι υπήρξε αλλαγή στη λογιστική μεταχείριση των εισφορών σε χρήμα που έλαβε η ΚΕ EuroHPC, η οποία ισχύει από το οικονομικό έτος που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2023. Αυτή η αλλαγή στη λογιστική μεταχείριση είχε ως αποτέλεσμα την αναδιατύπωση των αντίστοιχων συγκριτικών στοιχείων του προηγούμενου έτους. Η αναδιατύπωση ήταν αναγκαία προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι ειδικές οδηγίες που εξέδωσε ο υπόλογος της ΕΕ.

Επιπλέον, το ΕΕΣ εφιστά την προσοχή στη σημείωση 4.2 στους ετήσιους λογαριασμούς για το 2023 της ΚΕ EuroHPC, η οποία αφορά την προκαταρκτική εκτίμηση επιπτώσεων που πραγματοποίησε η ΚΕ και τις αβεβαιότητες και το άνοιγμα λόγω των προκαταβολών προς συγκεκριμένο προμηθευτή, λαμβανομένων υπόψη πρόσφατων γνωστοποιήσεων σχετικά με την οικονομική κατάστασή του. Η ΚΕ EuroHPC ανέλυσε την αξία όλων των συμβατικών σχέσεων με τον εν λόγω προμηθευτή, εστιάζοντας στις προκαταβολές που πραγματοποιήθηκαν βάσει συμβάσεων και συμφωνιών επιχορήγησης και εκτιμώντας τις πιθανές επιπτώσεις, που υπολογίζονται σε 88 εκατομμύρια ευρώ.

Η γνώμη μας δεν διαφοροποιείται ως προς τα θέματα αυτά.

Νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί

Έσοδα

Γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των εσόδων στα οποία βασίζονται οι λογαριασμοί

3.9.10. Κατά τη γνώμη μας, τα έσοδα στα οποία βασίζονται οι λογαριασμοί της ΚΕ EuroHPC για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 είναι, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμα και κανονικά.

Κοινή Επιχείρηση για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων (EuroHPC)

Πληρωμές

Γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πληρωμών στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί

3.9.11. Κατά τη γνώμη μας, οι πληρωμές στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί της ΚΕ EuroHPC για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 είναι, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμες και κανονικές.

3.9.12. Οι παρατηρήσεις που ακολουθούν δεν θέτουν υπό αμφισβήτηση τη γνώμη μας.

Παρατηρήσεις σχετικά με τη διαχείριση του προϋπολογισμού

Υλοποίηση του προγράμματος «Ορίζων 2020» και του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη 1» (ΜΣΕ 1)

3.9.13. Στον [πίνακα 3.9.2](#) παρουσιάζονται συνολικά οι τιμές-στόχος ως προς τις εισφορές των μελών της ΚΕ στα προγράμματα «Ορίζων 2020» και ΜΣΕ 1 σε σύγκριση με το επίπεδο των εισφορών (σε χρήμα και σε είδος) των μελών, οι οποίες αναγνωρίζονται ως επικυρωμένες και εμφανίζονται στους ετήσιους λογαριασμούς της ΚΕ στο τέλος του 2023.

Πίνακας 3.9.2 – Εισφορές των μελών στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» και του ΜΣΕ 1 (σε εκατ. ευρώ)

Μέλη	Εισφορές των μελών (δυνάμει του ιδρυτικού κανονισμού)				Εισφορές των μελών (στις 31.12.2023)				
	Επιχειρησιακές δραστηριότητες	Διοικητικά έξοδα	Συμπληρωματικές δραστηριότητες ⁽²⁾	Σύνολο	Σε χρήμα	Σε είδος, επικυρωμένες	Σε είδος, δηλωμένες αλλά μη επικυρωμένες	Σε είδος για συμπληρωματικές δραστηριότητες	Σύνολο
ΕΕ (ΓΔ CNECT) ⁽¹⁾	526,0	10,0	ά.α.	536,0	445,0	ά.α.	ά.α.	ά.α.	445,0
Συμμετέχοντα κράτη ⁽³⁾⁽⁴⁾	476,0	10,0	ά.α.	486,0	129,6	0,0	51,9	ά.α.	181,5
Μέλη από τον ιδιωτικό τομέα ⁽³⁾	420,0	2,0	ά.α.	422,0	0,0	0,0	18,4	ά.α.	18,4
Σύνολο	1 422,0	22,0	ά.α.	1 444,0	574,6	0,0	70,3	ά.α.	644,9

(1) Η χρηματοδοτική εισφορά της ΕΕ περιλαμβάνει 100 εκατομμύρια ευρώ από τον ΜΣΕ 1.

(2) Οι συμπληρωματικές δραστηριότητες δεν εμπίπτουν στο πεδίο ελέγχου του ΕΕΣ.

(3) Με τον νέο ιδρυτικό κανονισμό καταργήθηκε η υποχρέωση των συμμετεχόντων κρατών και των μελών από τον ιδιωτικό τομέα να συνεισφέρουν στις διοικητικές δαπάνες.

(4) Οι εισφορές σε χρήμα των συμμετεχόντων κρατών που καταβάλλονται απευθείας στους αναδόχους/δικαιούχους δεν περιλαμβάνονται.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων προερχόμενων από την ΚΕ και τον ιδρυτικό κανονισμό της.

Τα μέλη από τον ιδιωτικό τομέα δεν θα επιτύχουν την τιμή-στόχο για τις εισφορές τους

3.9.14. Προκειμένου να αποτυπώσουμε κατά τρόπο ολοκληρωμένο τα επιτεύγματα της ΚΕ στο πλαίσιο των προγραμμάτων «Ορίζων 2020» και ΜΣΕ 1, είναι απαραίτητο να λάβουμε

Κοινή Επιχείρηση για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων (EuroHPC)

επίσης υπόψη το τρέχον επίπεδο των επιχειρησιακών υποχρεώσεων των μελών της βάσει των συμφωνιών επιχορήγησης και των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί. Το 2022, οι δεσμεύσεις της ΕΕ αναφορικά με τις επιχειρησιακές δραστηριότητες της ΚΕ είχαν ήδη φθάσει στο επίπεδο-στόχο για τις επιχειρησιακές εισφορές. Στο τέλος του 2023, η ΚΕ όφειλε ακόμη να καταβάλει περί τα 260,1 εκατομμύρια ευρώ για έργα που δεν είχαν ακόμη ολοκληρωθεί, και να επικυρώσει εισφορές σε είδος στις επιχειρησιακές δραστηριότητές της, αξίας 51,9 εκατομμυρίων ευρώ.

3.9.15. Στο τέλος του 2023, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, οι συμβατικές αναλήψεις υποχρεώσεων των συμμετεχόντων κρατών για τις δραστηριότητες της ΚΕ στο πλαίσιο του «Ορίζων 2020» και του ΜΣΕ 1 ανέρχονταν σε 538,3 εκατομμύρια ευρώ. Ως προς τις εν λόγω αναλήψεις υποχρεώσεων, τα συμμετέχοντα κράτη προέβησαν σε χρηματικές εισφορές, ύψους 129,6 εκατομμυρίων ευρώ, για τους υπερυπολογιστές προεξακλίμακας που είχε προμηθευθεί η ΚΕ, και δήλωσαν εισφορές σε είδος, ύψους 51,9 εκατομμυρίων ευρώ, σε σχέση με τις δαπάνες λειτουργίας των οντοτήτων υποδοχής. Η διαφορά μεταξύ των εκτιμώμενων συμβατικών δεσμεύσεων και των δηλωθεισών εισφορών, η οποία ανέρχεται σε περίπου 357 εκατομμυρίων ευρώ, οφείλεται στο γεγονός ότι τα συμμετέχοντα κράτη αναγνωρίζουν και δηλώνουν τα έξοδά τους στην ΚΕ μόνο μετά την ολοκλήρωση των έργων του προγράμματος «Ορίζων 2020» που στηρίζουν.

3.9.16. Ωστόσο, στο τέλος του 2023, τα μέλη από τον ιδιωτικό τομέα είχαν δηλώσει εισφορές σε είδος ύψους μόνον 18,4 εκατομμυρίων ευρώ για έργα του «Ορίζων 2020», ποσό σημαντικά χαμηλότερο από την ελάχιστη τιμή-στόχο των 420 εκατομμυρίων ευρώ που ορίζεται στον ιδρυτικό κανονισμό της ΚΕ και την οποία πρέπει να έχουν επιτύχει τα μέλη από τον ιδιωτικό τομέα μέχρι το τέλος του προγράμματος. Όπως είχαμε ήδη επισημάνει στην ετήσια έκθεσή μας για το 2022 σχετικά με τις κοινές επιχειρήσεις της ΕΕ (σημείο 3.9.17), οι ρυθμίσεις της ΚΕ για τη χρηματοδότηση των επιχορηγούμενων δράσεών της δεν είχαν ως αποτέλεσμα την επίτευξη του επιπέδου των εισφορών σε είδος των μελών από τον ιδιωτικό τομέα που απαιτείται από τον ιδρυτικό κανονισμό της ΚΕ για το «Ορίζων 2020».

3.9.17. Οι νομικές δεσμεύσεις της ΕΕ και των συμμετεχόντων κρατών βρίσκονται στο επίπεδο των τιμών-στόχου για τις εισφορές στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020». Ωστόσο, τα χαμηλά επίπεδα επίτευξης του στόχου για τις εισφορές των μελών από τον ιδιωτικό τομέα (περίπου 30 % των συνολικών τιμών-στόχου για εισφορές ύψους 1,4 δισ. ευρώ) καταδεικνύουν την έλλειψη συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα στα έργα της ΚΕ, και παράλληλα κινδυνεύει η συνολική επίτευξη των στόχων της ΚΕ όσον αφορά το πρόγραμμα «Ορίζων 2020».

Κοινή Επιχείρηση για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων (EuroHPC)

Υλοποίηση των προγραμμάτων «Ορίζων Ευρώπη» και «Ψηφιακή Ευρώπη» και του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη 2» (ΜΣΕ 2)

3.9.18. Στον [πίνακα 3.9.3](#) παρουσιάζονται συνολικά οι τιμές-στόχος ως προς τις εισφορές των μελών της ΚΕ στα ερευνητικά προγράμματα του ΠΔΠ 2021-2027, σε σύγκριση με το επίπεδο των εισφορών (σε χρήμα και σε είδος) των μελών, οι οποίες αναγνωρίζονται στους ετήσιους λογαριασμούς της ΚΕ στο τέλος του 2023.

Πίνακας 3.9.3 – Εισφορές των μελών στο πλαίσιο των προγραμμάτων «Ορίζων Ευρώπη» και «Ψηφιακή Ευρώπη» και του ΜΣΕ 2 (σε εκατ. ευρώ)

Μέλη	Εισφορές των μελών (δυνάμει του ιδρυτικού κανονισμού)			Εισφορές των μελών (στις 31.12.2023)				
	Επιχειρησιακές δραστηριότητες	Διοικητικά έξοδα	Σύνολο	Σε χρήμα, επικυρωμένες	Σε χρήμα, μη επικυρωμένες	Σε είδος ^(β) , επικυρωμένες	Σε είδος ^(β) , δηλωμένες αλλά μη επικυρωμένες	Σύνολο
ΕΕ (ΓΔ CNECT) ⁽¹⁾	2 989,3	92,0	3 081,3	100,7	657,0	ά.α.	ά.α.	757,7
Συμμετέχοντα κράτη ⁽²⁾	2 989,3	0,0	2 989,3	36,6	101,9	0,0	0,0	138,5
Μέλη από τον ιδιωτικό τομέα	900,0	0,0	900,0	0,0	ά.α.	0,0	0,8	0,8
Σύνολο	6 878,6	92,0	6 970,6	137,3	758,9	0,0	0,8	897,0

(1) Οι χρηματοδοτικές εισφορές της ΕΕ συνίστανται σε α) έως 900 εκατομμύρια ευρώ από το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη»· β) έως 1 981,3 εκατομμύρια ευρώ από το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη»· γ) έως 200 εκατομμύρια ευρώ από τον ΜΣΕ 2.

(2) Οι εισφορές σε χρήμα των συμμετεχόντων κρατών που καταβάλλονται απευθείας στους αναδόχους/δικαιούχους δεν περιλαμβάνονται.

(3) Περιλαμβάνει τις εισφορές σε είδος των συμμετεχόντων κρατών στα επιχειρησιακά έξοδα των οντοτήτων υποδοχής και τις εισφορές σε είδος των μελών από τον ιδιωτικό τομέα στις επιχειρησιακές δραστηριότητες της ΚΕ.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων προερχόμενων από την ΚΕ και τον ιδρυτικό κανονισμό της.

Υπάρχει υψηλός κίνδυνος τα μέλη από τον ιδιωτικό τομέα να μην επιτύχουν και πάλι την ελάχιστη τιμή-στόχο για τις εισφορές σχετικά με τα προγράμματα της περιόδου 2021-2027

3.9.19. Οι τιμές-στόχος για τις εισφορές των μελών από τον ιδιωτικό τομέα υπερδιπλασιάστηκαν σε σύγκριση με το προηγούμενο πρόγραμμα του ΠΔΠ (από 420 εκατ. ευρώ σε 900 εκατ. ευρώ, βλέπε [πίνακα 3.9.2](#) και [πίνακα 3.9.3](#)). Όπως επισημάναμε ήδη στην ετήσια έκθεση του 2022 σχετικά με τις κοινές επιχειρήσεις της ΕΕ (σημείο 3.9.17), εάν οι χρηματοδοτικές ρυθμίσεις της κοινής επιχείρησης παραμείνουν αμετάβλητες για το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη», η ΚΕ δεν θα επιτύχει τη σημαντικά υψηλότερη τιμή-στόχο που αφορά τις εισφορές των μελών από τον ιδιωτικό τομέα, όπως ορίζεται στον νέο ιδρυτικό κανονισμό της, κάτι που απειλεί την επίτευξη των συνολικών στόχων της ΚΕ όσον αφορά το πρόγραμμα.

Κοινή Επιχείρηση για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων (EuroHPC)

Συσσώρευση αχρησιμοποίητων χρηματικών εισφορών της ΕΕ

3.9.20. Το ποσοστό εκτέλεσης των επιχειρησιακών πιστώσεων πληρωμών μειώθηκε περαιτέρω στο 19 %. Η χρονοβόρα διαδικασία που εφάρμοσε η ΚΕ για την αγορά υπερυπολογιστών επηρέασε σημαντικά την εκτέλεση του προϋπολογισμού των επιχειρησιακών πληρωμών. Η κατάσταση αυτή οφειλόταν επίσης στη βραδύτερη από την αναμενόμενη έναρξη των πολυσύνθετων δραστηριοτήτων που έχει αναλάβει στο πλαίσιο της νέας εντολής της για τα προγράμματα «Ορίζων Ευρώπη», «Ψηφιακή Ευρώπη» και ΜΣΕ, καθώς και στην καθυστερημένη υποβολή δηλώσεων δαπανών από τους δικαιούχους για εν εξελίξει ερευνητικές δραστηριότητες του «Ορίζων 2020».

3.9.21. Το 2023, η ΚΕ ζήτησε πρόσθετες χρηματικές εισφορές από την ΕΕ, ύψους 488,6 εκατομμυρίων ευρώ, επιπλέον των ταμειακών αναγκών για τις προβλεπόμενες πληρωμές του έτους. Σε συνέχεια όλων αυτών, η ΚΕ συσσώρευσε ταμειακό πλεόνασμα ύψους 840,7 εκατομμυρίων ευρώ στο τέλος του 2023 (ή περίπου 117 % του αρχικού προϋπολογισμού πληρωμών που διέθετε για το 2024). Επομένως, το συσσωρευμένο αυτό πλεόνασμα δεν ήταν πλέον στη διάθεση της ΕΕ, ώστε αυτή να το χρησιμοποιήσει για τη χρηματοδότηση άλλων δραστηριοτήτων της το 2023. Το γεγονός αυτό είναι δηλωτικό της ύπαρξης αδυναμιών στον σχεδιασμό του προϋπολογισμού και των ταμειακών διαθεσίμων της ΚΕ.

Χαμηλό ποσοστό εκτέλεσης του διοικητικού προϋπολογισμού για το 2023 (τίτλοι 1 και 2)

3.9.22. Το 2023, η ΚΕ εκτέλεσε μόνο το 45 % των διοικητικών πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων και το 42 % των διοικητικών πιστώσεων πληρωμών της. Σύμφωνα με την ΚΕ, ο κύριος λόγος για τα χαμηλά ποσοστά εκτέλεσης ήταν ότι δεν μπόρεσε να ολοκληρώσει το σχέδιο των προσλήψεων για το 2022 και το 2023. Ωστόσο, η ΚΕ ζήτησε και έλαβε τις εισφορές της ΕΕ για έξοδα που αφορούσαν τον προβλεπόμενο τελικό αριθμό των υπαλλήλων που θα ανέρχονταν σε 54, αριθμός σημαντικά μεγαλύτερος από τον πραγματικό αριθμό των υπαλλήλων που ήταν 36. Επιπλέον, κατά την κατάρτιση του προϋπολογισμού πληρωμών του 2023, η ΚΕ δεν έλαβε υπόψη την ανακατανομή ή/και την απενεργοποίηση σημαντικών ποσών αχρησιμοποίητων πιστώσεων διοικητικών πληρωμών από προηγούμενα έτη, γεγονός που παραβιάζει την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

Παρατηρήσεις σχετικά με τα συστήματα διαχείρισης και δικλίδων

3.9.23. Όσον αφορά τις δαπάνες στο πλαίσιο των προγραμμάτων «Ορίζων 2020» και «Ορίζων Ευρώπη», υπεύθυνη για τη διενέργεια κατασταλτικών ελέγχων είναι η Κοινή Υπηρεσία Ελέγχου της ΓΔ RTD της Επιτροπής. Για τις δαπάνες του «Ορίζων 2020»

Κοινή Επιχείρηση για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων (EuroHPC)

(εκκαθαρίσεις και τελικές πληρωμές), η ΚΕ ανέφερε για το 2023 εντοπισθέν ποσοστό σφάλματος 1,3 % και υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος 0 %⁶³. Ωστόσο, για το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» και για τους συγκεκριμένους ελέγχους, η CAS στράφηκε προς μια βάση κινδύνου προσέγγιση αναφορικά με τις ΚΕ, με συνέπεια να μην υπολογίζονται πλέον αντιπροσωπευτικά ποσοστά σφάλματος ειδικά για αυτές. Οι πρώτοι κατασταλτικοί έλεγχοι δεν έχουν διενεργηθεί ακόμη, καθώς οι πρώτες ενδιάμεσες πληρωμές αναμένεται να πραγματοποιηθούν μόλις το 2024.

3.9.24. Προκειμένου να αξιολογήσουμε τις δικλίδες που εφαρμόζει η Κοινή Επιχείρηση όσον αφορά τις επιχειρησιακές πληρωμές, επιλέξαμε και ελέγξαμε τυχαίο δείγμα πληρωμών που πραγματοποιήθηκαν το 2023 στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» στο επίπεδο των τελικών δικαιούχων⁶⁴. Δεν εντοπίσαμε σοβαρά ποσοτικοποιήσιμα σφάλματα στο δείγμα των δικαιούχων της ΚΕ.

Ημιτελή τα σχέδια επιχειρησιακής συνέχειας και αποκατάστασης της λειτουργίας έπειτα από καταστροφή

3.9.25. Η ΚΕ ανέπτυξε δικό της σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας (ΣΕΣ) όπως και σχέδιο αποκατάστασης της λειτουργίας έπειτα από καταστροφή (DRP). Μολονότι τα σχέδια αυτά δεν έχουν ακόμη εγκριθεί επίσημα από τον διευθυντή της ΚΕ, δεν περιλάμβαναν αρκετά σημαντικά στοιχεία, όπως ο καθορισμός κατάλληλων στόχων και η προσέγγιση που πρέπει να ακολουθηθεί· η αξιολόγηση των κινδύνων που συνδέονται με το ΣΕΣ και η ανάλυση των επιχειρηματικών επιπτώσεων· η παρουσίαση της διακυβέρνησης του ΣΕΣ και των ρόλων και των αρμοδιοτήτων της όσον αφορά την ενεργοποίηση του ΣΕΣ· αλλά και ειδικούς κανόνες σχετικά με τις τακτικές δοκιμές και την επικαιροποίηση των σχεδίων. Για τον μετριασμό των σχετικών επιχειρησιακών κινδύνων, όπως η ελλιπής ή καθυστερημένη ανάκτηση επιχειρησιακών δεδομένων σε περίπτωση καταστροφής ή κυβερνοεπίθεσης, η ΚΕ πρέπει να συμπληρώσει και να επικαιροποιεί σε τακτά διαστήματα το ΣΕΣ και το DRP της και να υποβάλλει σε δοκιμές την αποτελεσματικότητά τους. Τέλος, ο διευθυντής της ΚΕ πρέπει να εγκρίνει επίσημα τα ολοκληρωμένα και επικαιροποιημένα σχέδια.

Απουσία πολιτικής εσωτερικών δικλίδων για ευαίσθητα καθήκοντα

3.9.26. Τα ευαίσθητα καθήκοντα, δυνητικά ή πραγματικά, πρέπει να καθορίζονται εντός του πλαισίου εσωτερικών δικλίδων της ΚΕ, σύμφωνα με το οποίο πρέπει να γίνεται και

⁶³ Ενοποιημένη ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΚΕ EuroHPC για το 2023, κεφάλαιο 4.1.1.

⁶⁴ Όσον αφορά τις πράξεις πληρωμών επιχορηγήσεων που υποβλήθηκαν σε ελεγκτικές δοκιμασίες σε επίπεδο δικαιούχων, το όριο αναφοράς ποσοτικοποιήσιμων σφαλμάτων ανέρχεται στο 1 % των ελεγχθέντων εξόδων.

Κοινή Επιχείρηση για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων (EuroHPC)

η διαχείρισή τους, βάσει των αρχών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις εσωτερικές δικλίδες. Στο τέλος του 2023, η ΚΕ δεν διέθετε ακόμη πολιτική για τη διαχείριση των ευαίσθητων καθηκόντων. Η ύπαρξη μιας τέτοιας πολιτικής συνιστά αναγκαία εσωτερική δικλίδα, η οποία επιτρέπει στην ΚΕ να προσδιορίζει και να διατηρεί επίκαιρα τα ευαίσθητα καθήκοντα και να καθορίζει τα κατάλληλα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για την πρόληψη ή για τον μετριασμό των κινδύνων ανάρμοστων ή δόλιων πράξεων, όπως η αναφορά ψευδών στοιχείων, η απώλεια περιουσιακών στοιχείων, η δημοσιοποίηση ευαίσθητων πληροφοριών και η δωροδοκία.

Παρατηρήσεις επί άλλων θεμάτων

Η ΚΕ δεν πέτυχε τις τιμές-στόχο της όσον αφορά τις προσλήψεις

3.9.27. Το 2021, για την εκτέλεση κονδυλίων ύψους περίπου 7 δισεκατομμυρίων ευρώ στο πλαίσιο του νέου ΠΔΠ 2021-2027, η ΚΕ έλαβε 39 πρόσθετες θέσεις, εκ των οποίων οι 30 θα καλύπτονταν έως το τέλος του 2022 και άλλες εννέα έως το τέλος του 2023. Μέχρι το τέλος του 2023, η ΚΕ είχε προσλάβει μόλις 21 επιπλέον υπαλλήλους, αριθμώντας συνολικά 36, και ως εκ τούτου δεν πέτυχε την τιμή-στόχο που είχε θέσει ως προς τις προσλήψεις. Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της, η ΚΕ αντιμετώπισε σημαντικές δυσκολίες στην επίτευξη των υψηλών στόχων που είχαν τεθεί για τις προσλήψεις για το 2022 και το 2023, λόγω του λιγοστού αριθμού των υπαλλήλων της και της δυσκολίας πρόσληψης δυσεύρετων εξειδικευμένων εμπειρογνομόνων.

Αδυναμίες στις διαδικασίες προσλήψεων της ΚΕ

3.9.28. Εντοπίσαμε αδυναμίες στο στάδιο προεπιλογής και των δύο διαδικασιών πρόσληψης που υποβάλαμε σε έλεγχο. Η επιτροπή επιλογής δεν συμπεριέλαβε στην κατάσταση με τους επικρατέστερους υποψήφιους όλους όσοι πληρούσαν τα βασικά προσόντα και διέθεταν την απαιτούμενη πείρα, αλλά μόνο εκείνους που, σύμφωνα με την επιτροπή, ανταποκρίνονταν περισσότερο στο ζητούμενο προφίλ. Συγκεκριμένα, η επιτροπή δεν είχε συμφωνήσει εκ των προτέρων να χρησιμοποιήσει πίνακα βαθμολόγησης με σαφή στάθμιση καθενός από τα βασικά κριτήρια, ούτε τεκμηρίωνε επαρκώς τη σχετική διαδικασία για τη λήψη απόφασης. Οι αδυναμίες αυτές περιόρισαν τη διαφάνεια των διαδικασιών, οι οποίες, με τη σειρά τους, μπορεί να μην ήταν πλήρως σύμφωνες με τη γενική αρχή της ίσης μεταχείρισης των υποψηφίων.

Κοινή Επιχείρηση για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων (EuroHPC)

Μεταπαρακολούθηση των παρατηρήσεων προηγούμενων ετών

3.9.29. Στο *παράρτημα* παρουσιάζονται συνολικά τα διορθωτικά μέτρα που ελήφθησαν σε συνέχεια των παρατηρήσεων που διατυπώσαμε σε προηγούμενα έτη.

Κοινή Επιχείρηση για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων (EuroHPC)

Παράρτημα

Αριθμός	Έτος διατύπωσης της παρατήρησης του ΕΕΣ	Παρατήρηση του ΕΕΣ (σύνοψη)	Ληφθέντα διορθωτικά μέτρα και άλλες σχετικές εξελίξεις (σύνοψη)	Κατάσταση της παρατήρησης του ΕΕΣ
1	2020	Στα τέλη του 2020, η Κοινή Επιχείρηση δεν είχε αναπτύξει αξιόπιστες διαδικασίες για την επικύρωση και την πιστοποίηση εισφορών σε είδος ούτε είχε καθιερώσει κατάλληλη λογιστική διαδικασία για την αναγνώριση των εν λόγω εισφορών. Η κατάσταση αυτή δεν της επιτρέπει να διαχειρίζεται, να παρακολουθεί και να υποβάλλει στοιχεία σχετικά με την επίτευξη του ελάχιστου επιπέδου των εισφορών σε είδος.	Το 2023, η ΚΕ ενέκρινε επίσημα τη μεθοδολογία της για τη λογιστική καταγραφή και την υποβολή στοιχείων σχετικά με τις εισφορές σε είδος για τις δραστηριότητές της.	Διευθετήθηκε
2	2021, 2022	Στο τέλος του 2022, τα μέλη από τον ιδιωτικό τομέα είχαν δηλώσει μόνο 11 εκατομμύρια ευρώ, ποσό σημαντικά χαμηλότερο από την ελάχιστη τιμή-στόχο των 420 εκατομμυρίων ευρώ που ορίζεται στον ιδρυτικό κανονισμό της ΚΕ και την οποία τα μέλη από τον ιδιωτικό τομέα πρέπει να επιτύχουν έως το τέλος του προγράμματος. Οι ισχύουσες χρηματοδοτικές ρυθμίσεις της ΚΕ για τις επιχορηγούμενες δράσεις της επιτρέπουν στα μέλη από τον ιδιωτικό τομέα να εισφέρουν σε είδος μόνο για ένα είδος έργων (έργα καινοτομίας έως το 30 % του κόστους του έργου) και δεν θα έχουν ως αποτέλεσμα την επίτευξη του ελάχιστου επιπέδου των εισφορών σε είδος των μελών από τον ιδιωτικό τομέα.	Στο τέλος του 2023, οι εισφορές των μελών από τον ιδιωτικό τομέα είχαν αυξηθεί σε μόλις 18,4 εκατομμύρια ευρώ (βλέπε σημείο 3.9.16).	Σε εκκρεμότητα
3	2022	Τα ποσοστά εκτέλεσης για το 2022 των επιχειρησιακών πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων και των πιστώσεων πληρωμών ήταν 79 % και	Το ποσοστό εκτέλεσης των επιχειρησιακών πιστώσεων	Σε εκκρεμότητα

Κοινή Επιχείρηση για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων (EuroHPC)

Αριθμός	Έτος διατύπωσης της παρατήρησης του ΕΕΣ	Παρατήρηση του ΕΕΣ (σύνοψη)	Ληφθέντα διορθωτικά μέτρα και άλλες σχετικές εξελίξεις (σύνοψη)	Κατάσταση της παρατήρησης του ΕΕΣ
		24 % αντίστοιχα. Οι κύριοι λόγοι ήταν οι καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση των υπερυπολογιστών προεξακλίμακας που εμπόδισαν την πραγματοποίηση ενδιάμεσων πληρωμών για τις επιχορηγήσεις λειτουργίας της ΚΕ, καθυστερήσεις στην προμήθεια υπερυπολογιστών, που εμπόδισαν την πραγματοποίηση των σχετικών πληρωμών προχρηματοδότησης, η αναβολή για το 2023 της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων του ΜΣΕ 2 για την υπερσυνδεσιμότητα, λόγω της ανάγκης για διενέργεια προκαταρκτικής μελέτης, καθώς και καθυστερήσεις στις δηλώσεις εξόδων των δικαιούχων για εν εξελίξει ερευνητικές δραστηριότητες.	πληρωμών για το 2023 παρέμενε στο πολύ χαμηλό ποσοστό του 19 % (βλέπε σημείο 3.9.21).	
4	2020, 2021, 2022	Αναφορικά με τις διοικητικές πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων και πληρωμών (τίτλοι 1 και 2), η Κοινή Επιχείρηση δεν έλαβε υπόψη σε επαρκή βαθμό την ανακατανομή σημαντικών ποσών αχρησιμοποίητων πιστώσεων πληρωμών προηγούμενων ετών κατά τον σχεδιασμό του διοικητικού προϋπολογισμού της.	Η κατάσταση αυτή συνεχίστηκε το 2023 (βλέπε σημείο 3.9.23).	Σε εκκρεμότητα
5	2020, 2021	Το 2020, η Κοινή Επιχείρηση ανέπτυξε σχέδιο δράσης για την υλοποίηση εντός του 2021 των υπόλοιπων δράσεων σε σχέση με τις 17 αρχές εσωτερικών δικλίδων του πλαισίου εσωτερικών δικλίδων της Επιτροπής. Ωστόσο, λόγω της μη στελέχωσης καίριων διοικητικών θέσεων, η Κοινή Επιχείρηση δεν είχε ακόμη εγκρίνει αρκετές σημαντικές ενέργειες σχετικά με τις εσωτερικές δικλίδες εντός των προθεσμιών που είχαν οριστεί για	Το 2023, η ΚΕ προσέλαβε υπάλληλο εσωτερικού ελέγχου ο οποίος διαχειρίστηκε την ολοκλήρωση των εν λόγω δράσεων.	Διευθετήθηκε

Κοινή Επιχείρηση για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων (EuroHPC)

Αριθμός	Έτος διατύπωσης της παρατήρησης του ΕΕΣ	Παρατήρηση του ΕΕΣ (σύνοψη)	Ληφθέντα διορθωτικά μέτρα και άλλες σχετικές εξελίξεις (σύνοψη)	Κατάσταση της παρατήρησης του ΕΕΣ
		το 2021 στο σχέδιο δράσης της. Οι καθυστερήσεις αυτές επέτειναν τον κίνδυνο από την εφαρμογή των εσωτερικών δικλίδων της ΚΕ το 2021.		
6	2021, 2022	Σύμφωνα με τον νέο ιδρυτικό κανονισμό που εγκρίθηκε τον Ιούλιο του 2021, η Κοινή Επιχείρηση διευρύνθηκε σημαντικά και θα πρέπει να εκτελέσει πόρους που υπερβαίνουν τα 7 δισεκατομμύρια ευρώ στο πλαίσιο του νέου ΠΔΠ 2021-2027. Για τον σκοπό αυτό, χρειάζεται να προσλάβει 39 επιπλέον υπαλλήλους έως το 2023. Στο τέλος του 2022, το προσωπικό της είχε αυξηθεί από 15 σε μόλις 23 υπαλλήλους. Η ΚΕ δεν πέτυχε την τιμή-στόχο της για πρόσληψη 30 νέων υπαλλήλων μέχρι το τέλος του 2022, μεταξύ άλλων για την κάλυψη δύο βασικών θέσεων στελεχών διοίκησης, ενώ απέχει ακόμη από την επίτευξη του στόχου της να προσλάβει 39 νέους υπαλλήλους έως το τέλος του 2023.	Παρά τις σημαντικές προσπάθειες, έως το τέλος του 2023, η ΚΕ είχε προσλάβει 21 νέους υπαλλήλους, ποσοστό που παραμένει χαμηλότερο από την τιμή-στόχο της πρόσληψης 39 νέων υπαλλήλων (βλέπε σημείο 3.9.28).	Σε εκκρεμότητα
7	2022	Οι διαδικασίες πρόσληψης για την κάλυψη των θέσεων του/της προϊσταμένου/-ης στρατηγικής και διακυβέρνησης και του/της προϊσταμένου/-ης διοίκησης και οικονομικών δρομολογήθηκαν μόλις στο τέλος του 2022 και το πρώτο εξάμηνο του 2023 αντίστοιχα.	Το 2023, είχαν καλυφθεί όλες οι κρίσιμες θέσεις διοικητικών στελεχών. Οι ομάδες διαχείρισης του έργου ενισχύθηκαν με πεπειραμένους υπευθύνους έργου.	Διευθετήθηκε
8	2022	Στους ετήσιους λογαριασμούς της για το 2022, η ΚΕ δεν γνωστοποίησε σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τις εισφορές των μελών σε επίπεδο προγράμματος, ουσιώδεις για την ολοκληρωμένη παρουσίαση των	Λεπτομερή στοιχεία σχετικά με τα διαφορετικά είδη εισφορών των μελών	Διευθετήθηκε

Κοινή Επιχείρηση για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων (EuroHPC)

Αριθμός	Έτος διατύπωσης της παρατήρησης του ΕΕΣ	Παρατήρηση του ΕΕΣ (σύνοψη)	Ληφθέντα διορθωτικά μέτρα και άλλες σχετικές εξελίξεις (σύνοψη)	Κατάσταση της παρατήρησης του ΕΕΣ
		επιτευγμάτων της στο τέλος του έτους. Ειδικότερα, δεν συνέκρινε τις εισφορές που είχε λάβει μέχρι το τέλος του έτους από κάθε κατηγορία μελών και για κάθε πρόγραμμα με τις νομικά δεσμευτικές τιμές-στόχο για τις εισφορές που είχαν τεθεί για το αντίστοιχο πρόγραμμα.	γνωστοποιήθηκαν για κάθε πρόγραμμα στους ετήσιους λογαριασμούς της ΚΕ για το 2023. Βάσει των στοιχείων αυτών μπορεί επίσης να γίνει σύγκριση μεταξύ των τελικών επιτευγμάτων και των νομικά δεσμευτικών τιμών-στόχου.	

Απάντηση της Κοινής Επιχείρησης

3.9.15. Η ΚΕ EuroHPC επιθυμεί να υπογραμμίσει ότι τα συμμετέχοντα κράτη, εκτός από τις προβλεπόμενες συμβατικές δεσμεύσεις ύψους 538,3 εκατ. ευρώ για τις δραστηριότητες του προγράμματος «Ορίζων 2020» και του ΜΣΕ, κατέβαλαν επίσης χρηματοδοτικές συνεισφορές ύψους 48,3 εκατ. ευρώ απευθείας στους αναδόχους για την προμήθεια των υπερυπολογιστών πετακλίμακας που αγόρασαν από κοινού η κοινή επιχείρηση και τα συμμετέχοντα κράτη. Ωστόσο, τα συμμετέχοντα κράτη δεν έχουν ακόμη αναφέρει τη συνεισφορά αυτή στην ΚΕ.

3.9.28. Η ΚΕ EuroHPC λαμβάνει υπόψη την παρατήρηση του ΕΕΣ. Ωστόσο, η ΚΕ δηλώνει ότι η αξιολόγηση των υποχρεωτικών απαιτήσεων έγινε κατά τρόπο παρόμοιο με την αξιολόγηση των όρων επιλεξιμότητας, δηλαδή ως κριτηρίων επιτυχίας ή αποτυχίας. Η ΚΕ πιστεύει ότι το γεγονός αυτό δεν είχε αρνητική επίδραση στον τρόπο αντιμετώπισης των υποψηφίων, καθώς στη συνέντευξη οι υποψήφιοι είχαν τη δυνατότητα να καταδείξουν ότι οι εν λόγω ικανότητες υπερέβαιναν τις υποχρεωτικές απαιτήσεις. Ωστόσο, η ΚΕ EuroHPC δέχεται πάντα με ικανοποίηση προτάσεις για βελτιώσεις και έχει ήδη εφαρμόσει ένα σύστημα βαθμολογίας για την αξιολόγηση του συνόλου των απαιτήσεων.

3.10. Κοινή Επιχείρηση «Έξυπνα δίκτυα και υπηρεσίες» (SNS)

Εισαγωγή

3.10.1. Η Κοινή Επιχείρηση «Έξυπνα δίκτυα και υπηρεσίες» (ΚΕ SNS), με έδρα στις Βρυξέλλες, συστάθηκε τον Νοέμβριο του 2021 στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και για το διάστημα μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2031⁶⁵. Η ΚΕ κατέστη οικονομικά αυτόνομη στις 24 Οκτωβρίου 2023. Προτού αυτή αποκτήσει οικονομική αυτονομία, η Επιτροπή ήταν υπεύθυνη για την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΚΕ για το 2023. Η Επιτροπή εκτέλεσε πιστώσεις πληρωμών ύψους 21,7 εκατομμυρίων ευρώ και πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων ύψους 0,8 εκατομμυρίων ευρώ από τον προϋπολογισμό της ΚΕ για το 2023.

3.10.2. Η ΚΕ SNS αποτελεί σύμπραξη δημόσιου-ιδιωτικού τομέα που αποσκοπεί στη διευκόλυνση και την ανάπτυξη της βιομηχανικής υπεροχής της Ευρώπης στον τομέα των δικτύων και υπηρεσιών 5G και 6G. Μέλη της είναι η ΕΕ, εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή, και η ένωση βιομηχανιών έξυπνων δικτύων και υπηρεσιών 6G (6G Smart Networks and Services Industry Association, 6G-IA).

3.10.3. Στον [πίνακα 3.10.1](#) παρουσιάζονται τα βασικά αριθμητικά στοιχεία που αφορούν την ΚΕ, τα οποία αναφέρονται στο διάστημα από 24 Οκτωβρίου 2023, ημερομηνία κατά την οποία η ΚΕ απέκτησε οικονομική αυτονομία, μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2023.

⁶⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/2085 του Συμβουλίου σχετικά με τη σύσταση των κοινών επιχειρήσεων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη».

Κοινή Επιχείρηση «Έξυπνα δίκτυα και υπηρεσίες» (SNS)

Πίνακας 3.10.1 – Βασικά αριθμητικά στοιχεία που αφορούν την ΚΕ

	2023	2022
Διαθέσιμος προϋπολογισμός πληρωμών (εκατ. ευρώ) ⁽¹⁾⁽³⁾	122,9	-
Διαθέσιμος προϋπολογισμός αναλήψεων υποχρεώσεων (εκατ. ευρώ) ⁽¹⁾	134,7	-
Σύνολο υπαλλήλων στις 31 Δεκεμβρίου ⁽²⁾	14	-

(1) Στον διαθέσιμο προϋπολογισμό περιλαμβάνονται αχρησιμοποίητες πιστώσεις προηγούμενων ετών, τις οποίες η ΚΕ ενέγραψε εκ νέου στον προϋπολογισμό του τρέχοντος έτους, έσοδα με ειδικό προορισμό και ανακατανομές στο επόμενο έτος.

(2) Μόνιμοι, έκτακτοι και συμβασιούχοι υπάλληλοι, καθώς και αποσπασμένοι εθνικοί εμπειρογνώμονες.

(3) Τα αριθμητικά στοιχεία αναφέρονται στο διάστημα από 24 Οκτωβρίου 2023, ημερομηνία κατά την οποία η ΚΕ απέκτησε οικονομική αυτονομία, μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2023.

Πηγή: Στοιχεία παρασχεθέντα από την ΚΕ.

Πληροφορίες προς υποστήριξη της δήλωσης διασφάλισης

3.10.4. Η ελεγκτική μας προσέγγιση, τα στοιχεία για τη θεμελίωση της γνώμης μας, οι αρμοδιότητες της διοίκησης της ΚΕ SNS και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση, καθώς και οι αρμοδιότητες του ελεγκτή όσον αφορά τον έλεγχο των λογαριασμών και των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται, περιγράφονται στην ενότητα **3.1**. Η υπογραφή στη σελίδα **182** αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της γνώμης.

Δήλωση διασφάλισης του ΕΕΣ προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο – έκθεση του ανεξάρτητου ελεγκτή

Γνώμη

3.10.5. Ελέγξαμε:

- α) τους προσωρινούς λογαριασμούς της ΚΕ SNS, οι οποίοι περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις⁶⁶ και τις καταστάσεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού⁶⁷ για την οικονομική περίοδο που ξεκίνησε την 24η Οκτωβρίου 2023 και έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023, καθώς και
- β) τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι εν λόγω λογαριασμοί, όπως ορίζει το άρθρο 287 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Αξιοπιστία των λογαριασμών

Γνώμη σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών

3.10.6. Κατά τη γνώμη μας, οι λογαριασμοί της ΚΕ SNS για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 απεικονίζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη πλευρά, την οικονομική κατάστασή της την 31η Δεκεμβρίου 2023, τα αποτελέσματα των πράξεών της, τις ταμειακές ροές της και τις μεταβολές των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της για το οικονομικό έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό της και τους λογιστικούς κανόνες που ενέκρινε ο υπόλογος της Επιτροπής, οι οποίοι βασίζονται στα διεθνώς αποδεκτά λογιστικά πρότυπα για τον δημόσιο τομέα.

Επίσημανση ειδικού θέματος

3.10.7. Εφιστούμε την προσοχή στη σημείωση 4.10 των οριστικών ετήσιων λογαριασμών της ΚΕ SNS για το 2023, στην οποία διευκρινίζεται ότι η ΚΕ απέκτησε την

⁶⁶ Οι οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τον ισολογισμό, την κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων, την κατάσταση ταμειακών ροών, την κατάσταση μεταβολών των καθαρών περιουσιακών στοιχείων, καθώς και σύνοψη των κύριων λογιστικών πολιτικών και άλλες επεξηγηματικές σημειώσεις.

⁶⁷ Οι καταστάσεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού περιλαμβάνουν τις καταστάσεις που παρουσιάζουν συγκεντρωτικά το σύνολο των πράξεων του προϋπολογισμού και τις σχετικές επεξηγηματικές σημειώσεις.

Κοινή Επιχείρηση «Έξυπνα δίκτυα και υπηρεσίες» (SNS)

οικονομική αυτονομία της στις 24 Οκτωβρίου 2023. Πριν από την ημερομηνία αυτή, αρμόδια για τη συγκρότηση και την αρχική λειτουργία της ΚΕ ήταν η Επιτροπή. Στη σημείωση 2.3 διευκρινίζεται ότι η προχρηματοδότηση, ύψους 288,9 εκατομμυρίων ευρώ, στην κατάσταση υπολοίπων, περιλαμβάνει τις πληρωμές προχρηματοδότησης, ύψους 188,6 εκατομμυρίων ευρώ, που πραγματοποίησε η Επιτροπή προτού η ΚΕ αποκτήσει την οικονομική αυτονομία της, και τις πληρωμές προχρηματοδότησης, ύψους 100,3 εκατομμυρίων ευρώ, που πραγματοποίησε η ΚΕ SNS αφού απέκτησε οικονομική αυτονομία.

Η γνώμη μας δεν διαφοροποιείται ως προς το θέμα αυτό.

Νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί

Έσοδα

Γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των εσόδων στα οποία βασίζονται οι λογαριασμοί

3.10.8. Κατά τη γνώμη μας, τα έσοδα στα οποία βασίζονται οι λογαριασμοί της ΚΕ SNS για την οικονομική περίοδο που ξεκίνησε την 24η Οκτωβρίου 2023 και έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 είναι, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμα και κανονικά.

Πληρωμές

Γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πληρωμών στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί

3.10.9. Κατά τη γνώμη μας, οι πληρωμές στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί της ΚΕ SNS για την οικονομική περίοδο που ξεκίνησε την 24η Οκτωβρίου 2023 και έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 είναι, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμες και κανονικές.

3.10.10. Οι παρατηρήσεις που ακολουθούν δεν θέτουν υπό αμφισβήτηση τη γνώμη μας.

Παρατηρήσεις σχετικά με τη διαχείριση του προϋπολογισμού

Υλοποίηση του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη»

3.10.11. Στον [πίνακα 3.10.2](#) παρουσιάζονται συνολικά οι τιμές-στόχος ως προς τις εισφορές των μελών της ΚΕ στο πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» σε σύγκριση με το επίπεδο των εισφορών (σε χρήμα και σε είδος) των μελών, οι οποίες αναγνωρίζονται ως επικυρωμένες και αναφέρονται στους ετήσιους λογαριασμούς της ΚΕ στο τέλος του 2023 (περιλαμβανομένων των εισφορών που καταβλήθηκαν προτού η ΚΕ αποκτήσει την οικονομική αυτονομία της).

Πίνακας 3.10.2 – Εισφορές των μελών στο πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» (σε εκατ. ευρώ)

Μέλη	Εισφορές των μελών (δυνάμει του ιδρυτικού κανονισμού)			Εισφορές των μελών (στις 31.12.2023)				
	Επιχειρησιακές δραστηριότητες	Διοικητικά έξοδα	Σύνολο	Σε χρήμα, επικυρωμένες	Σε χρήμα, μη επικυρωμένες	Σε είδος, ⁽¹⁾ επικυρωμένες	Σε είδος ⁽¹⁾ , δηλωμένες αλλά μη επικυρωμένες	Σύνολο
ΕΕ (ΓΔ RTD)	881,5	18,5	900,0	288,9	14,6	ά.α.	ά.α.	303,5
Μέλη από τον ιδιωτικό τομέα	881,5	18,5	900,0	0,7	0,0	0,0	219,9	220,6
Σύνολο	1 763,0	37,0	1 800,0	289,6	14,6	0,0	219,9	524,1

(1) Περιλαμβάνουν τις «εισφορές σε είδος για επιχειρησιακές δραστηριότητες» (ΕΕΕΑ) και τις «εισφορές σε είδος για συμπληρωματικές δραστηριότητες» (ΕΕΣΔ).

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων προερχόμενων από την ΚΕ και τον ιδρυτικό κανονισμό της.

Παρατηρήσεις σχετικά με τα συστήματα διαχείρισης και δικλίδων

3.10.12. Στα τέλη του 2023, η ΚΕ είχε εφαρμόσει μερικώς το [πλαίσιο εσωτερικών δικλίδων της Επιτροπής](#), το οποίο θεμελιώνεται σε 17 αρχές εσωτερικών δικλίδων. Ειδικότερα, η ΚΕ δεν έχει ακόμη ολοκληρώσει δράσεις με σκοπό τη διασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας του σχεδίου επιχειρησιακής συνέχειας και του σχεδίου αποκατάστασης λειτουργίας μετά από καταστροφή, της πολιτικής για τη διαχείριση των ευαίσθητων καθκόντων και των αρχών δικλίδων που σχετίζονται με την εκτίμηση κινδύνων και τις δραστηριότητες δικλίδων και παρακολούθησης.

3.10.13. Όσον αφορά τις δαπάνες στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», η Κοινή Υπηρεσία Ελέγχου (CAS) της ΓΔ RTD της Επιτροπής πρόκειται να διενεργήσει κατασταλτικούς ελέγχους. Ωστόσο, για το πρόγραμμα αυτό, η CAS στράφηκε προς μια προσέγγιση βάσει κινδύνου για τους κατασταλτικούς ελέγχους αναφορικά με τις κοινές επιχειρήσεις, με συνέπεια να μην υπολογίζονται πλέον αντιπροσωπευτικά ποσοστά σφάλματος ειδικά για αυτές. Οι πρώτοι κατασταλτικοί έλεγχοι βάσει κινδύνου δεν έχουν

Κοινή Επιχείρηση «Έξυπνα δίκτυα και υπηρεσίες» (SNS)

διενεργηθεί ακόμη, καθώς οι πρώτες ενδιάμεσες πληρωμές δεν αναμένεται να πραγματοποιηθούν πριν από το 2024.

Απάντηση της Κοινής Επιχείρησης

3.10.12. Η ΚΕ «Έξυπνα δίκτυα και υπηρεσίες» από κοινού με άλλες κοινές επιχειρήσεις έχουν θεσπίσει υποστηρικτικές ρυθμίσεις για τις τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών σύμφωνα με το άρθρο 13 της ενιαίας βασικής πράξης.

Οι ρυθμίσεις αυτές καλύπτουν τη διακυβέρνηση ΤΠΕ μεταξύ των ΚΕ, τη διαχείριση κοινών υποδομών ΤΠΕ, τη διαχείριση εργαλείων και υπηρεσιών ΤΠΕ, καθώς και τη διαχείριση της ασφάλειας και της συμμόρφωσης (συμπεριλαμβανομένης της κυβερνοασφάλειας).

Το κοινό ετήσιο σχέδιο εργασίας της ΚΕ «Έξυπνα δίκτυα και υπηρεσίες» για το 2024 (που εγκρίθηκε στις 15 Δεκεμβρίου 2023) περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, ειδική δράση για την επανεξέταση και την επικαιροποίηση του σχεδίου συνέχισης και αποκατάστασης δραστηριοτήτων (BCP/DRP) το 2024. Η κοινή επιχείρηση «Πρωτοβουλία για την καινοτομία στην υγεία» ηγείται της υλοποίησης αυτής της δράσης και σκοπεύει να υποβάλει τον Ιούλιο του 2024 προσχέδιο των εν λόγω σχεδίων για διαβούλευση μεταξύ των ΚΕ και την επακόλουθη έγκρισή τους.

Η πολιτική της ΚΕ «Έξυπνα δίκτυα και υπηρεσίες» για τις ευαίσθητες λειτουργίες έχει οριστικοποιηθεί και εγκρίθηκε στις 18 Ιουνίου 2024.

Οι διαδικασίες εξαίρεσης και μη συμμόρφωσης και το μητρώο θα εγκριθούν έως το δεύτερο τρίμηνο του 2024, όπως προβλεπόταν αρχικά στο σχέδιο δράσης για το πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου.

Η αξιολόγηση κινδύνων, το μητρώο κινδύνων και η πολιτική διαχείρισης εγγράφων θα οριστικοποιηθούν το τρίτο τρίμηνο του 2024.

3.11. Κοινή Επιχείρηση «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3»

Εισαγωγή

3.11.1. Η Κοινή Επιχείρηση «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3», με έδρα στις Βρυξέλλες, συστάθηκε τον Νοέμβριο του 2021 στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και για το διάστημα μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2031⁶⁸. Η ΚΕ κατέστη οικονομικά αυτόνομη στις 23 Νοεμβρίου 2023. Προτού αυτή αποκτήσει οικονομική αυτονομία, η Επιτροπή ήταν υπεύθυνη για την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΚΕ για το 2023. Η Επιτροπή εκτέλεσε πιστώσεις πληρωμών ύψους 48,5 εκατομμυρίων ευρώ και πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων ύψους 0,58 εκατομμυρίων ευρώ από τον προϋπολογισμό της ΚΕ για το 2023.

3.11.2. Η ΚΕ «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3» βασίζεται στο πρώτο και δεύτερο πρόγραμμα της σύμπραξης ευρωπαϊκών και αναπτυσσόμενων χωρών για τις κλινικές δοκιμές (EDCTP). Η νέα αυτή ΚΕ είναι μια σύμπραξη μεταξύ της ΕΕ και της ένωσης EDCTP, η οποία απαρτίζεται από 15 ευρωπαϊκές και 28 αφρικανικές χώρες. Η ΚΕ «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3» αποσκοπεί στην παροχή νέων λύσεων για τη μείωση της επιβάρυνσης από τις λοιμώδεις νόσους στην υποσαχάρια Αφρική και στην ενίσχυση των ερευνητικών ικανοτήτων για την εξασφάλιση ετοιμότητας και αντίδρασης όσον αφορά επανεμφανιζόμενες λοιμώδεις νόσους τόσο στην περιοχή αυτή όσο και σε ολόκληρο τον κόσμο. Μέλη της είναι η ΕΕ, εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή, και η ένωση EDCTP.

3.11.3. Στον [πίνακα 3.11.1](#) παρουσιάζονται τα βασικά αριθμητικά στοιχεία που αφορούν την ΚΕ.

⁶⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/2085 του Συμβουλίου σχετικά με τη σύσταση των κοινών επιχειρήσεων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη».

Κοινή Επιχείρηση «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3»

Πίνακας 3.11.1 – Βασικά αριθμητικά στοιχεία που αφορούν την ΚΕ

	2023	2022
Διαθέσιμος προϋπολογισμός πληρωμών (εκατ. ευρώ) ⁽¹⁾⁽³⁾	2,2	-
Διαθέσιμος προϋπολογισμός αναλήψεων υποχρεώσεων (εκατ. ευρώ) ⁽¹⁾	136,4	-
Σύνολο υπαλλήλων στις 31 Δεκεμβρίου ⁽²⁾	17	-

(1) Στον διαθέσιμο προϋπολογισμό περιλαμβάνονται αχρησιμοποίητες πιστώσεις προηγούμενων ετών, τις οποίες η ΚΕ ενέγραψε εκ νέου στον προϋπολογισμό του τρέχοντος έτους, έσοδα με ειδικό προορισμό και ανακατανομές στο επόμενο έτος.

(2) Μόνιμοι, έκτακτοι και συμβασιούχοι υπάλληλοι, καθώς και αποσπασμένοι εθνικοί εμπειρογνώμονες.

(3) Τα αριθμητικά στοιχεία αναφέρονται στο διάστημα από 23 Νοεμβρίου 2023, ημερομηνία κατά την οποία η ΚΕ απέκτησε οικονομική αυτονομία, μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2023.

Πηγή: Στοιχεία παρασχεθέντα από την ΚΕ.

Πληροφορίες προς υποστήριξη της δήλωσης διασφάλισης

3.11.4. Η ελεγκτική μας προσέγγιση, τα στοιχεία για τη θεμελίωση της γνώμης μας, οι αρμοδιότητες της διοίκησης της ΚΕ «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3» και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση, καθώς και οι αρμοδιότητες του ελεγκτή όσον αφορά τον έλεγχο των λογαριασμών και των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται, περιγράφονται στην ενότητα **3.1**. Η υπογραφή στη σελίδα **182** αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της γνώμης.

Δήλωση διασφάλισης του ΕΕΣ προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο – έκθεση του ανεξάρτητου ελεγκτή**Γνώμη****3.11.5.** Ελέγξαμε:

- α) τους προσωρινούς λογαριασμούς της ΚΕ «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3», οι οποίοι περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις⁶⁹ και τις

⁶⁹ Οι οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τον ισολογισμό, την κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων, την κατάσταση ταμειακών ροών, την κατάσταση μεταβολών των καθαρών περιουσιακών στοιχείων, καθώς και σύνοψη των κύριων λογιστικών πολιτικών και άλλες επεξηγηματικές σημειώσεις.

Κοινή Επιχείρηση «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3»

καταστάσεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού⁷⁰ για την οικονομική περίοδο που ξεκίνησε την 23η Νοεμβρίου 2023 και έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023, καθώς και

- β) τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι εν λόγω λογαριασμοί, όπως ορίζει το άρθρο 287 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Αξιοπιστία των λογαριασμών

3.11.6. Κατά τη γνώμη μας, οι λογαριασμοί της ΚΕ «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3» για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 απεικονίζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη πλευρά, την οικονομική κατάστασή της την 31η Δεκεμβρίου 2023, τα αποτελέσματα των πράξεών της, τις ταμειακές ροές της και τις μεταβολές των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της για το οικονομικό έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό της και τους λογιστικούς κανόνες που ενέκρινε ο υπόλογος της Επιτροπής και οι οποίοι βασίζονται στα διεθνώς αποδεκτά λογιστικά πρότυπα για τον δημόσιο τομέα.

Επισημάνση ειδικού θέματος

3.11.7. Εφιστούμε την προσοχή στη σημείωση 4.10 που περιλαμβάνεται στους οριστικούς ετήσιους λογαριασμούς της ΚΕ «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3» για το 2023. Στη σημείωση διευκρινίζεται ότι η ΚΕ απέκτησε την οικονομική αυτονομία της στις 23 Νοεμβρίου 2023. Πριν από την ημερομηνία αυτή, αρμόδια για τη συγκρότηση και την αρχική λειτουργία της ήταν η Επιτροπή. Στη σημείωση 2.3 διευκρινίζεται ότι η προχρηματοδότηση, ύψους 47,6 εκατομμυρίων ευρώ, στην κατάσταση υπολοίπων, περιλαμβάνει τις πληρωμές προχρηματοδότησης, ύψους 41,0 εκατομμυρίων ευρώ, που πραγματοποίησε η Επιτροπή προτού η ΚΕ αποκτήσει την οικονομική αυτονομία της, και τις πληρωμές προχρηματοδότησης, ύψους 6,6 εκατομμυρίων ευρώ, που πραγματοποίησε η ΚΕ αφού απέκτησε οικονομική αυτονομία.

Η γνώμη μας δεν διαφοροποιείται ως προς το θέμα αυτό.

⁷⁰ Οι καταστάσεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού περιλαμβάνουν τις καταστάσεις που παρουσιάζουν συγκεντρωτικά το σύνολο των πράξεων του προϋπολογισμού και τις σχετικές επεξηγηματικές σημειώσεις.

Νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί

Έσοδα

Γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των εσόδων στα οποία βασίζονται οι λογαριασμοί

3.11.8. Κατά τη γνώμη μας, τα έσοδα στα οποία βασίζονται οι λογαριασμοί της ΚΕ «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3» για την περίοδο που ξεκίνησε την 23η Νοεμβρίου 2023 και έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 είναι, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμα και κανονικά.

Πληρωμές

Γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πληρωμών στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί

3.11.9. Κατά τη γνώμη μας, οι πληρωμές στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί της ΚΕ «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3» για την περίοδο που ξεκίνησε την 23η Νοεμβρίου 2023 και έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 είναι, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμες και κανονικές.

3.11.10. Οι παρατηρήσεις που ακολουθούν δεν θέτουν υπό αμφισβήτηση τη γνώμη μας.

Παρατηρήσεις σχετικά με τη διαχείριση του προϋπολογισμού

Υλοποίηση του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη»

3.11.11. Στον [πίνακα 3.11.2](#) παρουσιάζονται συνολικά οι τιμές-στόχος ως προς τις εισφορές των μελών της ΚΕ στο πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» σε σύγκριση με το επίπεδο των εισφορών (σε χρήμα και σε είδος) των μελών και των συνεισφερόντων εταιριών, οι οποίες αναγνωρίζονται ως επικυρωμένες και αναφέρονται στους ετήσιους λογαριασμούς της ΚΕ στο τέλος του 2023 (περιλαμβανομένων των εισφορών που καταβλήθηκαν προτού η ΚΕ αποκτήσει την οικονομική αυτονομία της).

Κοινή Επιχείρηση «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3»

Πίνακας 3.11.2 – Εισφορές των μελών στο πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» (σε εκατ. ευρώ)

Μέλη	Εισφορές των μελών (δυνάμει του ιδρυτικού κανονισμού)			Εισφορές των μελών (στις 31.12.2023)				
	Επιχειρησιακές δραστηριότητες	Διοικητικά έξοδα	Σύνολο	Σε χρήμα, επικυρωμένες	Σε χρήμα, μη επικυρωμένες	Σε είδος, ⁽¹⁾ επικυρωμένες	Σε είδος ⁽¹⁾ , δηλωμένες αλλά μη επικυρωμένες	Σύνολο
ΕΕ (ΓΔ RTD)	740,2	59,8	800,0	48,9	1,2	ά.α.	ά.α.	50,1
EDCTP - συμμετέχοντα κράτη	439,9	0,0	439,9	ά.α.	ά.α.	0,0	152,8	152,8
Συνεισφέροντες εταίροι	360,1	0,0	360,1	ά.α.	ά.α.	ά.α.	0,0	0,0
Σύνολο	1 540,2	59,8	1 600,0	48,9	1,2	0,0	152,8	202,9

1) Οι εισφορές της σύμπραξης EDCTP συνίστανται σε «εισφορές σε είδος για συμπληρωματικές δραστηριότητες» (ΕΕΣΔ). Οι εισφορές των συνεισφερόντων εταίρων συνίστανται σε εισφορές σε χρήμα στις δραστηριότητες της ΚΕ.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων προερχόμενων από την ΚΕ και τον ιδρυτικό κανονισμό της.

3.11.12. Σύμφωνα με τους ετήσιους λογαριασμούς της ΚΕ, στο τέλος του 2023, η ένωση EDCTP είχε δεσμευθεί να παράσχει 387,6 εκατομμύρια ευρώ ως χρηματοδοτικές εισφορές για συμπληρωματικές δραστηριότητες (ΕΕΣΔ) που σχετίζονται με το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη». Από το ποσό αυτό, η ένωση ανέφερε στην ΚΕ 152,8 εκατομμύρια ευρώ ως καταβληθέντα μέχρι το τέλος του 2023. Η ΚΕ εκτιμά ότι οι ΕΕΣΔ θα ανέλθουν σε τουλάχιστον 550 εκατομμύρια ευρώ (ήτοι στο 157 % της τιμής-στόχου) έως το τέλος του προγράμματος.

Παρατηρήσεις σχετικά με τα συστήματα διαχείρισης και δικλίδων

3.11.13. Στα τέλη του 2023, η ΚΕ είχε εφαρμόσει ως επί το πλείστον το [πλαίσιο εσωτερικών δικλίδων της Επιτροπής](#), το οποίο θεμελιώνεται σε 17 αρχές εσωτερικών δικλίδων. Ωστόσο, η ΚΕ δεν έχει ακόμη ολοκληρώσει αρκετές δράσεις με σκοπό τη διασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας του σχεδίου επιχειρησιακής συνέχειας και του σχεδίου αποκατάστασης λειτουργίας μετά από καταστροφή, της πολιτικής για τη διαχείριση των ευαίσθητων καθηκόντων, καθώς και των αρχών δικλίδων που σχετίζονται με τις δραστηριότητες παρακολούθησης.

3.11.14. Όσον αφορά τις δαπάνες στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», η Κοινή Υπηρεσία Ελέγχου (CAS) της ΓΔ RTD της Επιτροπής πρόκειται να διενεργήσει κατασταλτικούς ελέγχους. Ωστόσο, για το πρόγραμμα αυτό, η CAS στράφηκε προς μια προσέγγιση βάσει κινδύνου για τους κατασταλτικούς ελέγχους αναφορικά με τις κοινές επιχειρήσεις, με συνέπεια να μην υπολογίζονται πλέον αντιπροσωπευτικά ποσοστά σφάλματος ειδικά για αυτές. Οι πρώτοι κατασταλτικοί έλεγχοι βάσει κινδύνου δεν έχουν διενεργηθεί ακόμη, καθώς οι πρώτες ενδιάμεσες πληρωμές δεν αναμένεται να πραγματοποιηθούν πριν από το 2024.

Απάντηση της Κοινής Επιχείρησης

3.11.13. Η πολιτική της κοινής επιχείρησης «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3» σχετικά με τις ευαίσθητες λειτουργίες οριστικοποιήθηκε και εγκρίθηκε στις 27 Μαΐου 2024.

Η κοινή επιχείρηση «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3» χρησιμοποιεί επί του παρόντος την υποδομή ΤΠ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και καταβάλλει προσπάθειες ώστε να καταστεί αυτόνομη στον τομέα της ΤΠ έως το τέλος του 2024. Επί του παρόντος, η κοινή επιχείρηση «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3» διαθέτει κάλυψη σε περίπτωση καταστροφής ή επίθεσης στον κυβερνοχώρο.

Η κοινή επιχείρηση «Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία EDCTP3», μαζί με άλλες κοινές επιχειρήσεις (ΚΕ), έχουν θεσπίσει ρυθμίσεις για την υποστήριξη στον τομέα της τεχνολογίας των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΒΟΑ ICT), σύμφωνα με το άρθρο 13 της ενιαίας βασικής πράξης. Οι ρυθμίσεις αυτές καλύπτουν τη διακυβέρνηση ΤΠΕ μεταξύ των ΚΕ, τη διαχείριση κοινής υποδομής ΤΠΕ, τη διαχείριση εργαλείων και υπηρεσιών ΤΠΕ, καθώς και τη διαχείριση της ασφάλειας και της συμμόρφωσης (συμπεριλαμβανομένης της κυβερνοασφάλειας). Το κοινό ετήσιο πρόγραμμα εργασίας της για το 2024 (το οποίο εγκρίθηκε στις 15 Δεκεμβρίου 2023) περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, ειδική δράση εντός του έτους για την επανεξέταση και την επικαιροποίηση του σχεδίου συνέχισης των δραστηριοτήτων και αποκατάστασης της λειτουργίας έπειτα από καταστροφή (BCP/DRP). Η κοινή επιχείρηση «Πρωτοβουλία για την καινοτομία στην υγεία» (ΚΕ ΠΚΥ) ηγείται της υλοποίησης της δράσης αυτής και σκοπεύει να υποβάλει, τον Ιούλιο του 2024, προσχέδιο των εν λόγω σχεδίων για διαβούλευση μεταξύ των κοινών επιχειρήσεων και επακόλουθη έγκρισή τους.

**Κοινή Επιχείρηση που λειτουργεί στο
πλαίσιο της ΕΥΡΑΤΟΜ**

Ευρωπαϊκή Κοινή για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από σύντηξη (F4E)

3.12. Ευρωπαϊκή Κοινή Επιχείρηση για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από σύντηξη (F4E)

Εισαγωγή

3.12.1. Η Ευρωπαϊκή Κοινή Επιχείρηση για τον διεθνή θερμοπυρηνικό πειραματικό αντιδραστήρα (ITER) και την ανάπτυξη της **ενέργειας από σύντηξη (KE F4E)** συστάθηκε τον Απρίλιο του 2007 για μία 35ετία⁷¹. Ένα από τα βασικά καθήκοντά της είναι η παροχή της εισφοράς της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (Ευρατόμ) στον Διεθνή Οργανισμό Ενέργειας από Σύντηξη ITER (ΔΟ ITER), που είναι αρμόδιος για την υλοποίηση του ομώνυμου έργου. Μολονότι οι κύριες εγκαταστάσεις σύντηξης βρίσκονται στο Cadarache της Γαλλίας, η έδρα της KE βρίσκεται στη Βαρκελώνη.

3.12.2. Μέλη της είναι η Ευρατόμ, εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή, και τα κράτη μέλη της Ευρατόμ.

3.12.3. Στον **πίνακα 3.12.1** παρουσιάζονται τα βασικά αριθμητικά στοιχεία που αφορούν την KE.

Πίνακας 3.12.1 – Βασικά αριθμητικά στοιχεία που αφορούν την KE

	2023	2022	Απόκλιση
Διαθέσιμος προϋπολογισμός πληρωμών (εκατ. ευρώ) ⁽¹⁾	631,5	844,0	-25 %
Διαθέσιμος προϋπολογισμός αναλήψεων υποχρεώσεων (εκατ. ευρώ) ⁽¹⁾	807,0	981,2	-18 %
Σύνολο υπαλλήλων στις 31 Δεκεμβρίου ⁽²⁾	426	436	-2 %

(1) Στον διαθέσιμο προϋπολογισμό περιλαμβάνονται αχρησιμοποίητες πιστώσεις προηγούμενων ετών, τις οποίες η KE ενέγραψε εκ νέου στον προϋπολογισμό του τρέχοντος έτους, έσοδα με ειδικό προορισμό και ανακατανομές στο επόμενο έτος.

(2) Μόνιμοι, έκτακτοι και συμβασιούχοι υπάλληλοι, καθώς και αποσπασμένοι εθνικοί εμπειρογνώμονες.

Πηγή: Στοιχεία παρασχεθέντα από την KE.

⁷¹ Απόφαση του Συμβουλίου 2007/198/Ευρατόμ, περί ιδρύσεως της ευρωπαϊκής κοινής επιχείρησης για τον ITER και την ανάπτυξη της πυρηνικής σύντηξης και περί παραχωρήσεως προνομίων σε αυτήν.

Ευρωπαϊκή Κοινή για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από σύντηξη (F4E)

3.12.4. Η μείωση του προϋπολογισμού αναλήψεων υποχρεώσεων και του προϋπολογισμού πληρωμών για το 2023 αντανάκλα την επιβράδυνση των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων της ΚΕ F4E (βλέπε σημεία [3.12.20](#) έως [3.12.22](#)).

Πληροφορίες προς υποστήριξη της δήλωσης διασφάλισης

3.12.5. Η ελεγκτική μας προσέγγιση, τα στοιχεία για τη θεμελίωση της γνώμης μας, οι αρμοδιότητες της διοίκησης της ΚΕ F4E και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση, καθώς και οι αρμοδιότητες του ελεγκτή όσον αφορά τον έλεγχο των λογαριασμών και των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται, περιγράφονται στην ενότητα [3.1](#). Η υπογραφή στη σελίδα [182](#) αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της γνώμης.

Δήλωση διασφάλισης του ΕΕΣ προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο – έκθεση του ανεξάρτητου ελεγκτή

Γνώμη

3.12.6. Ελέγξαμε:

- α) τους λογαριασμούς της ΚΕ F4E, οι οποίοι περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις⁷² και τις καταστάσεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού⁷³ για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023, καθώς και
- β) τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι εν λόγω λογαριασμοί, όπως ορίζει το άρθρο 287 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

⁷² Οι οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τον ισολογισμό, την κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων, την κατάσταση ταμειακών ροών, την κατάσταση μεταβολών των καθαρών περιουσιακών στοιχείων, καθώς και σύνοψη των κύριων λογιστικών πολιτικών και άλλες επεξηγηματικές σημειώσεις.

⁷³ Οι καταστάσεις εκτέλεσης του προϋπολογισμού περιλαμβάνουν τις καταστάσεις που παρουσιάζουν συγκεντρωτικά το σύνολο των πράξεων του προϋπολογισμού και τις σχετικές επεξηγηματικές σημειώσεις.

Αξιοπιστία των λογαριασμών

Γνώμη σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών

3.12.7. Κατά τη γνώμη μας, οι λογαριασμοί της ΚΕ F4E για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 απεικονίζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη πλευρά, την οικονομική κατάστασή της την 31η Δεκεμβρίου 2023, τα αποτελέσματα των πράξεών της, τις ταμειακές ροές της και τις μεταβολές των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της για το οικονομικό έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό της και τους λογιστικούς κανόνες που ενέκρινε ο υπόλογος της Επιτροπής και οι οποίοι βασίζονται στα διεθνώς αποδεκτά λογιστικά πρότυπα για τον δημόσιο τομέα.

Νομιμότητα και κανονικότητα των πράξεων στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί

Έσοδα

Γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των εσόδων στα οποία βασίζονται οι λογαριασμοί

3.12.8. Κατά τη γνώμη μας, τα έσοδα στα οποία βασίζονται οι λογαριασμοί της ΚΕ F4E για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 είναι, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμα και κανονικά.

Πληρωμές

Γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πληρωμών στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί

3.12.9. Κατά τη γνώμη μας, οι πληρωμές στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί της ΚΕ F4E για το οικονομικό έτος που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2023 είναι, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμες και κανονικές.

Επίσημανση ειδικού θέματος

3.12.10. Εφιστούμε την προσοχή στη σημείωση 6.4.2 των ετήσιων λογαριασμών της ΚΕ F4E για το 2023, στην οποία η ΚΕ παρουσίασε την εκτίμησή της σχετικά με το συνολικό κόστος της εκπλήρωσης των υποχρεώσεών της όσον αφορά τα παραδοτέα για

Ευρωπαϊκή Κοινή για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από σύντηξη (F4E)

το έργο ITER («εκτίμηση κατά την ολοκλήρωση»), το οποίο εκτιμάται ότι ανέρχεται σε 21,2 δισεκατομμύρια ευρώ (σε τιμές 2023). Δεδομένου ότι η εκτίμηση κατά την ολοκλήρωση του 2023 εξακολουθεί να βασίζεται σε παραδοχές του 2016 για τα ορόσημα και το κόστος, θα μεταβληθεί σημαντικά αφότου η νέα βάση αναφοράς και οι νέες απαιτήσεις του έργου ITER οριστικοποιηθούν, εγκριθούν από το συμβούλιο του ITER και κοινοποιηθούν επίσημα στην ΚΕ F4E.

3.12.11. Εφιστούμε την προσοχή στο εισαγωγικό μέρος των ετήσιων λογαριασμών της ΚΕ F4E για το 2023, όπου αναφέρεται ότι το διοικητικό συμβούλιο της ΚΕ ζήτησε από τον νέο διευθυντή της, που διορίστηκε τον Μάιο του 2023, να προβεί σε αναδιοργάνωση της τρέχουσας οργανωτικής δομής της, με στόχο η ΚΕ να καταστεί αποδοτικότερη και καλύτερα προσαρμοσμένη για την επίτευξη των τρεχόντων και μελλοντικών στόχων της, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν τη μελλοντική βάση αναφοράς του έργου ITER.

3.12.12. Εφιστούμε την προσοχή στο σημείο δ) του εισαγωγικού μέρους των ετήσιων λογαριασμών της ΚΕ F4E για το 2023 αναφορικά με τον αντίκτυπο της διεθνούς κατάστασης, όπου περιγράφεται ο σοβαρός και παρατεταμένος πληθωριστικός αντίκτυπος που είχαν στις δραστηριότητες της ΚΕ F4E τα προβλήματα στην εφοδιαστική αλυσίδα, ως αποτέλεσμα της πανδημίας COVID-19 και του επιθετικού πολέμου κατά της Ουκρανίας. Η ΚΕ εκτίμησε ότι ο συνολικός αντίκτυπος στην εκτίμησή της κατά την ολοκλήρωση θα φθάσει τα 258 εκατομμύρια ευρώ (σε τιμές 2008).

Η γνώμη μας δεν διαφοροποιείται ως προς τα θέματα αυτά.

3.12.13. Οι παρατηρήσεις που ακολουθούν δεν θέτουν υπό αμφισβήτηση τη γνώμη μας.

Παρατηρήσεις σχετικά με την εκτίμηση του κόστους κατά την ολοκλήρωση του έργου ITER

3.12.14. Σύμφωνα με τη σημείωση 6.4.2, με τίτλο «Other – Future obligations» (Λοιπά – Μελλοντικές υποχρεώσεις), των ετήσιων λογαριασμών της ΚΕ F4E για το 2023, η ΚΕ αξιολόγησε το συνολικό κόστος της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων της όσον αφορά τα παραδοτέα για το έργο ITER (εκτίμηση κατά την ολοκλήρωση) σε 21,2 δισεκατομμύρια ευρώ (σε τιμές 2023). Η εκτίμηση αυτή περιλαμβάνει το κόστος της ΚΕ για τη φάση κατασκευής και λειτουργίας έως το 2035, καθώς και για τη φάση παροπλισμού και απενεργοποίησης έως το 2042, και συνίσταται στις συνολικές πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν έως το τέλος του 2023 (9,8 δισεκατομμύρια ευρώ) και στις εκτιμώμενες μελλοντικές πληρωμές (11,3 δισεκατομμύρια ευρώ σε τιμές 2023).

Ευρωπαϊκή Κοινή για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από σύντηξη (F4E)

3.12.15. Σύμφωνα με το εισαγωγικό μέρος των ετήσιων λογαριασμών της ΚΕ F4E, αυτή βρίσκεται αντιμέτωπη με τον σοβαρό και παρατεταμένο πληθωριστικό αντίκτυπο που είχαν στις δραστηριότητές της τα προβλήματα στην εφοδιαστική αλυσίδα, ως αποτέλεσμα της πανδημίας COVID-19 και του επιθετικού πολέμου κατά της Ουκρανίας. Η ΚΕ υπολόγισε ότι ο συνολικός αντίκτυπος στην εκτίμησή της κατά την ολοκλήρωση θα φθάσει τα 258 εκατομμύρια ευρώ (σε τιμές 2008).

3.12.16. Δεδομένου ότι η διαδικασία επικαιροποίησης της τρέχουσας βάσης αναφοράς (του 2016) του έργου ITER είναι χρονοβόρα, η ΚΕ F4E συνέχισε να βασίζεται τις εκτιμήσεις μακροπρόθεσμου σχεδιασμού, όπως γνωστοποιήθηκαν στους ετήσιους λογαριασμούς για το 2023 (συμπεριλαμβανομένης της εκτίμησης κατά την ολοκλήρωση), σε παραδοχές του 2016 για τα ορόσημα και το κόστος, οι οποίες δεν λαμβάνουν υπόψη τις σημαντικές τεχνικές αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν, ούτε τον παρατεταμένο πληθωριστικό αντίκτυπο που υπέστη η ΚΕ στο μεσοδιάστημα. Κατά συνέπεια, η εκτίμηση κατά την ολοκλήρωση που γνωστοποιήθηκε στους ετήσιους λογαριασμούς της ΚΕ ενδέχεται να είναι ουσιωδώς υποεκτιμημένη και να μεταβληθεί σημαντικά, αφότου η νέα βάση αναφοράς και οι νέες απαιτήσεις του έργου ITER οριστικοποιηθούν, εγκριθούν από το Συμβούλιο του ITER και κοινοποιηθούν επίσημα στην ΚΕ F4E.

Παρατηρήσεις σχετικά με την εκτεταμένη αναδιοργάνωση της ΚΕ F4E

3.12.17. Κατά την έκτακτη συνεδρίασή του τον Φεβρουάριο του 2023, το διοικητικό συμβούλιο ενέκρινε την έκθεση ομάδας εργασίας υψηλού επιπέδου του διοικητικού συμβουλίου που πραγματευόταν τη βελτιστοποίηση της οργανωτικής δομής της ΚΕ F4E. Ταυτόχρονα, το διοικητικό συμβούλιο διόρισε τον νέο εκτελεστικό διευθυντή της ΚΕ F4E, η θητεία του οποίου ξεκίνησε στις 16 Μαΐου 2023.

3.12.18. Τον Φεβρουάριο του 2023, το διοικητικό συμβούλιο ενέκρινε τα αποτελέσματα της έκθεσης της ομάδας εργασίας του υψηλού επιπέδου με αντικείμενο τη βελτιστοποίηση της οργανωτικής δομής της ΚΕ F4E. Όπως γνωστοποιήθηκε στους λογαριασμούς για το 2023, το διοικητικό συμβούλιο ζήτησε από τον νέο εκτελεστικό διευθυντή της ΚΕ F4E να προβεί σε αναδιοργάνωση της τρέχουσας δομής της, προκειμένου η ΚΕ να καταστεί αποδοτικότερη και καλύτερα προσαρμοσμένη για την επίτευξη των τρεχόντων και μελλοντικών στόχων της, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν τη μελλοντική βάση αναφοράς του έργου ITER. Τον Δεκέμβριο του 2023, ο εκτελεστικός διευθυντής της ΚΕ F4E παρουσίασε στο διοικητικό συμβούλιο ένα σχέδιο ολοκλήρωσης για την ΚΕ F4E και τη ΔΟ ITER, έγγραφο στο οποίο αναλύεται το μακροπρόθεσμο όραμα της ΚΕ σχετικά με την πολιτική περί εταιρικής νοοτροπίας και περιλαμβάνεται πρόταση σε σχέση με τις σχεδιαζόμενες αλλαγές στην οργανωτική δομή. Από την πρόταση αυτή προέκυπτε σημαντική αναθεώρηση του τρέχοντος προτύπου οργανωτικής δομής.

Ευρωπαϊκή Κοινή για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από σύντηξη (F4E)

3.12.19. Αυτή η εν εξελίξει αναδιοργάνωση θα επιφέρει, βραχυπρόθεσμα έως μεσοπρόθεσμα, σημαντικές αστάθειες και συνεπάγεται επιχειρησιακούς κινδύνους για την ΚΕ. Ειδικότερα, η σημαντική αλλαγή στα καθήκοντα και στις αρμοδιότητες εντός της οργάνωσης μπορεί να επηρεάσει την επιχειρησιακή συνέχεια της ΚΕ, προκαλώντας πρόσθετες καθυστερήσεις στα παραδοτέα της. Επιπλέον, ο φόρτος εργασίας των υπηρεσιών ανθρώπινων πόρων της ΚΕ μπορεί να επιβαρυνθεί σημαντικά, καθώς θα χρειαστεί να προσληφθεί μεγάλος αριθμός υπαλλήλων για την πλήρωση κενών θέσεων ανώτερων διοικητικών στελεχών και να διασφαλιστεί η εκ νέου επιλογή ή/και αντικατάσταση ανώτερων και μεσαίων διοικητικών στελεχών. Η κατάσταση αυτή δημιουργεί σημαντικούς νέους κινδύνους οφειλόμενους στην αναδιοργάνωση.

Παρατηρήσεις σχετικά με τη διαχείριση του προϋπολογισμού

Εκτέλεση του επιχειρησιακού προϋπολογισμού για το 2023

3.12.20. Το 2023, η ΚΕ F4E εκτέλεσε το 70 % του προϋπολογισμού της επιχειρησιακών αναλήψεων υποχρεώσεων, γεγονός που μαρτυρά επιβράδυνση των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων. Σύμφωνα με την ΚΕ, αυτό ήταν κυρίως αποτέλεσμα της εν εξελίξει αναθεώρησης της βάσης αναφοράς του ITER του 2016, περίπλοκων αλλά αναγκαίων επισκευών σε συστατικά μέρη του έργου που είχαν ήδη παραδοθεί από άλλους εγχώριους οργανισμούς του ITER και της απόφασης του ΔΟ ITER για προσωρινή παύση των δραστηριοτήτων συναρμολόγησης. Συνεπώς, το 2023, η ΚΕ επέστρεψε 263,9 εκατομμύρια ευρώ της συνεισφοράς της Ευρατόμ που προβλεπόταν αρχικά και 30 εκατομμύρια ευρώ της συνεισφοράς του κράτους υποδοχής του ITER.

3.12.21. Στο τέλος του 2023, αφότου πραγματοποιήθηκαν οι εν λόγω μεταφορές, η ΚΕ F4E είχε εκτελέσει το 95 % των πιστώσεων της επιχειρησιακών πληρωμών. Ωστόσο, το ποσό των αχρησιμοποίητων πιστώσεων επιχειρησιακών πληρωμών που επρόκειτο να ανακαταμεμηθούν σε μελλοντικούς επιχειρησιακούς προϋπολογισμούς σημείωσε σημαντική αύξηση, από 577,7 εκατομμύρια ευρώ στο τέλος του 2022 σε 743,8 εκατομμύρια ευρώ στο τέλος του 2023. Σύμφωνα με την ΚΕ, αυτό οφειλόταν κυρίως στις εν εξελίξει συζητήσεις σχετικά με τις τεχνικές προδιαγραφές, σε καθυστερήσεις στην υπογραφή συμβάσεων και σε μειώσεις των τιμών των συμβάσεων κατόπιν διαπραγμάτευσης.

3.12.22. Σημαντικοί παράγοντες που εκφεύγουν του ελέγχου της ΚΕ, όπως η απαραίτητη επισκευή συστατικών μερών του έργου ITER που είχαν παραδοθεί από άλλους εγχώριους οργανισμούς του ITER, η απόφαση ΔΟ ITER για προσωρινή παύση των δραστηριοτήτων συναρμολόγησης και οι καθυστερήσεις στη χρονοβόρα διαδικασία επικαιροποίησης των ισχυουσών βάσεων αναφοράς του 2016, επηρέασαν τις προγραμματισμένες για το 2023 επιχειρησιακές δραστηριότητες της ΚΕ, με αποτέλεσμα το ποσοστό εκτέλεσης του επιχειρησιακού προϋπολογισμού της για το 2023 να είναι

Ευρωπαϊκή Κοινή για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από σύντηξη (F4E)

χαμηλότερο, κάτι που με τη σειρά του προκάλεσε σημαντική αύξηση της ανακατανομής αχρησιμοποίητων πιστώσεων ανάληψης υποχρεώσεων σε μελλοντικούς προϋπολογισμούς.

Παρατηρήσεις σχετικά με τα συστήματα διαχείρισης και δικλίδων

Ελλιπής σχεδιασμός, παρακολούθηση και αναφορά στοιχείων σχετικά με τους πόρους

3.12.23. Στην ετήσια έκθεσή μας για το 2019 σχετικά με τις κοινές επιχειρήσεις της ΕΕ (σημείο 3.9.19), καθώς και στην αντίστοιχη έκθεσή μας για το 2021 (σημεία 2.55-2.58), είχαμε ήδη επισημάνει την υψηλή εξάρτηση της ΚΕ F4E από εξωτερικούς παρόχους υπηρεσιών και τους σχετικούς κινδύνους. Το 2023, η Υπηρεσία Εσωτερικού Λογιστικού Ελέγχου της Επιτροπής (IAS) υπέβαλε σε ενδεδειγμένη έλεγχο τη διαχείριση των ανθρώπινων πόρων και τη δεοντολογία στην ΚΕ F4E. Η IAS, αν και αναγνώρισε την πρόοδο που έχει σημειωθεί από το 2021, διατύπωσε δύο πολύ σημαντικές συστάσεις για τη διαχείριση των εξωτερικών παρόχων υπηρεσιών.

3.12.24. Συγκεκριμένα, η IAS διαπίστωσε ότι η ΚΕ F4E δεν είχε δημιουργήσει μια κεντρική λειτουργία για τον συντονισμό και τη διαχείριση των εξωτερικών παρόχων υπηρεσιών, ούτε μεθοδολογία για την αξιολόγηση των συνολικών αναγκών της σε ανθρώπινους πόρους, συμπεριλαμβανομένων των εξωτερικών παρόχων υπηρεσιών. Κατά τον σχεδιασμό των συνολικών αναγκών της σε προσωπικό (συμπεριλαμβανομένων των εξωτερικών παρόχων υπηρεσιών), η ΚΕ F4E δεν είχε συμπεριλάβει κατάλληλη εκτίμηση του σχετικού φόρτου εργασίας, ούτε των απαιτούμενων δεξιοτήτων και ικανοτήτων. Ως εκ τούτου, η απόφαση της ΚΕ να χρησιμοποιήσει εξωτερικούς παρόχους υπηρεσιών δεν τεκμηριωνόταν πάντοτε με βάση τις ανάγκες, αλλά βασιζόταν στον διαθέσιμο προϋπολογισμό.

3.12.25. Πέραν των ανωτέρω, διαπιστώσαμε ότι οι ετήσιες εκθέσεις της F4E δεν αποτύπωναν το πραγματικό επίπεδο στελέχωσης. Όσον αφορά το μόνιμο και λοιπό προσωπικό της ΚΕ, ενώ μόλις 35 μόνιμοι υπάλληλοι παρουσιάζονταν ως μόνιμο προσωπικό, 224 (ή το 58 %) από τους τρέχοντες 386 έκτακτους και συμβασιούχους υπαλλήλους είχαν συμβάσεις αορίστου χρόνου και εκ των πραγμάτων εντάσσονταν στο μόνιμο προσωπικό. Αυτό δεν συνάδει με το άρθρο 31, παράγραφος 1, του δημοσιονομικού κανονισμού της ΚΕ και τον λογιστικό κανόνα αριθ. 16 σχετικά με την παρουσίαση των στοιχείων για τον προϋπολογισμό στους ετήσιους λογαριασμούς, σύμφωνα με τους οποίους απαιτείται πλήρης διαφάνεια όσον αφορά την κατάρτιση και την εκτέλεση του προϋπολογισμού, συμπεριλαμβανομένου του πίνακα προσωπικού. Επιπλέον, λόγω της απουσίας μοναδικού επίσημου ορισμού για τους εξωτερικούς παρόχους υπηρεσιών, η ΚΕ δεν ήταν σε θέση να αξιολογήσει ορθά τον αντίκτυπό τους στις ανάγκες σε μόνιμο και λοιπό προσωπικό. Ως εκ

Ευρωπαϊκή Κοινή για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από σύντηξη (F4E)

τούτου, το εργαλείο που χρησιμοποιεί η ΚΕ για τον σχεδιασμό, την παρακολούθηση και την αναφορά στοιχείων σχετικά με τους πόρους δεν παρέχει πλήρη εικόνα της πραγματικής κατάστασης των πόρων της ΚΕ, ούτε καταδεικνύεται η αποτελεσματική χρήση του.

Απουσία ολοκληρωμένης εκτίμησης κινδύνου σε σχέση με τους εξωτερικούς παρόχους υπηρεσιών

3.12.26. Το 2023, ο αριθμός των εξωτερικών παρόχων υπηρεσιών στην ΚΕ F4E πλησίαζε εκείνον του μόνιμου και λοιπού προσωπικού της (361 εξωτερικοί πάροχοι υπηρεσιών και 429 μόνιμο και λοιπό προσωπικό). Ωστόσο, στο τελευταίο διαθέσιμο μητρώο κινδύνων της, η ΚΕ προσδιόριζε μόνο τον κίνδυνο της ανεπαρκούς αφομοίωσης των εξωτερικών παρόχων υπηρεσιών στο μόνιμο και λοιπό προσωπικό της και απώλειας γνώσεων, χωρίς να λαμβάνει υπόψη άλλους δυνητικούς κινδύνους που σχετίζονται με την έντονη χρήση εξωτερικών παρόχων υπηρεσιών μακροπρόθεσμα. Οι κίνδυνοι αυτοί αφορούν την αυξημένη εξάρτηση από αναδόχους και την επιχειρησιακή συνέχεια, τη μείωση της αποδοτικότητας του ανθρώπινου δυναμικού λόγω της αποκεντρωμένης διαχείρισης, τη μείωση της ικανότητας για καινοτομία και της προσαρμοστικότητας, την έλλειψη σταθερότητας στη διασφάλιση της ποιότητας, καθώς και τους αυξημένους κινδύνους για την ασφάλεια και την εμπιστευτικότητα των δεδομένων. Ως εκ τούτου, οι εσωτερικές δικλίδες της ΚΕ ενδέχεται να μην περιλαμβάνουν επαρκή μέτρα μετριασμού για την αντιμετώπιση των εν λόγω κινδύνων.

Ανεπαρκής συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων για τη διαχείριση των κινδύνων και τον εσωτερικό έλεγχο υπηρεσιών

3.12.27. Διαπιστώσαμε ότι η επικοινωνία, η συνεργασία και ο συντονισμός μεταξύ των αρμόδιων για τη διαχείριση των κινδύνων και τον εσωτερικό έλεγχο υπηρεσιών της ΚΕ F4E στερούνταν αποτελεσματικότητας. Το κλιμάκιο εσωτερικού ελέγχου της ΚΕ δεν ήταν σε θέση να παράσχει ικανοποιητικά στοιχεία που να αποδεικνύουν την τακτική χρήση πληροφοριών σχετικά με τη διαχείριση των κινδύνων στο πλαίσιο του σχεδιασμού των δραστηριοτήτων του εσωτερικού ελέγχου. Το πλαίσιο εσωτερικών δικλίδων της ΚΕ δεν προβλέπει ακόμη μια ολοκληρωμένη διαδικασία διαχείρισης των κινδύνων, όπως απαιτείται από το [βασισμένο σε αρχές πλαίσιο εσωτερικών δικλίδων της Επιτροπής](#). Η ανεπαρκής επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων για τη διαχείριση των κινδύνων και τον εσωτερικό έλεγχο υπηρεσιών μπορεί να οδηγήσει σε μια κατάσταση στην οποία καθεμιά από τις υπηρεσίες έχει περιορισμένη κατανόηση των δραστηριοτήτων της άλλης, υπονομεύοντας έτσι την ικανότητα της ΚΕ να διαχειρίζεται αποτελεσματικά τους κινδύνους και να επιτυγχάνει τους στρατηγικούς στόχους της.

Ευρωπαϊκή Κοινή για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από σύντηξη (F4E)

Απουσία πολιτικής εσωτερικών δικλίδων για ευαίσθητα καθήκοντα

3.12.28. Τα ευαίσθητα καθήκοντα, δυνητικά ή πραγματικά, πρέπει να καθορίζονται εντός του πλαισίου εσωτερικών δικλίδων της ΚΕ, σύμφωνα με το οποίο πρέπει να γίνεται και η διαχείρισή τους, [βάσει των αρχών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις εσωτερικές δικλίδες](#). Στο τέλος του 2023, η ΚΕ F4E δεν διέθετε ακόμη πολιτική για τη διαχείριση των ευαίσθητων καθηκόντων. Η ύπαρξη μιας τέτοιας πολιτικής συνιστά αναγκαία εσωτερική δικλίδα, η οποία επιτρέπει στην ΚΕ να προσδιορίζει και να διατηρεί επίκαιρα τα ευαίσθητα καθήκοντα και να καθορίζει τα κατάλληλα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για την πρόληψη ή για τον μετριασμό των κινδύνων ανάρμωστων ή δόλιων πράξεων, όπως η αναφορά ψευδών στοιχείων, η απώλεια περιουσιακών στοιχείων, η δημοσιοποίηση ευαίσθητων πληροφοριών και η δωροδοκία.

Μεταπαρακολούθηση των παρατηρήσεων προηγούμενων ετών

3.12.29. Στο [παράρτημα](#) παρουσιάζονται συνολικά τα διορθωτικά μέτρα που ελήφθησαν σε συνέχεια των παρατηρήσεων που διατυπώσαμε σε προηγούμενα έτη.

Ευρωπαϊκή Κοινή για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από σύντηξη (F4E)

Παράρτημα

Αριθμός	Έτος διατύπωσης της παρατήρησης του ΕΕΣ	Παρατήρηση του ΕΕΣ (σύνοψη)	Ληφθέντα διορθωτικά μέτρα και άλλες σχετικές εξελίξεις (σύνοψη)	Κατάσταση της παρατήρησης του ΕΕΣ
1	2019	<p>Λόγω των περιορισμών στον πίνακα προσωπικού όσον αφορά το μόνιμο και λοιπό προσωπικό, η ΚΕ F4E χρησιμοποιεί όλο και περισσότερο απασχολούμενους με σύμβαση ή εσωτερική ανάθεση. Το 2019, το επίπεδο των εν λόγω ανθρωπίνων πόρων είχε ήδη ανέλθει περίπου στο 62 % του μόνιμου και λοιπού προσωπικού της ΚΕ. Η κατάσταση αυτή ενέχει σημαντικούς κινδύνους για την ΚΕ, οι οποίοι απειλούν τη διατήρηση των βασικών ικανοτήτων της και τη σαφήνεια της λογοδοσίας, όπως και το ενδεχόμενο δικαστικών διαφορών και μείωσης της αποδοτικότητας του προσωπικού λόγω της αποκεντρωμένης διαχείρισης.</p>	<p>Το 2022, συστάθηκε ομάδα εργασίας για την αξιολόγηση της έντονης χρήσης εξωτερικών πόρων, με στόχο τον καλύτερο σχεδιασμό και την αιτιολόγηση της σχετικής ανάγκης. Η ομάδα αυτή ανέπτυξε πολιτική για τη χρήση εξωτερικών παρόχων υπηρεσιών, η οποία αυτή τη στιγμή βρίσκεται υπό έγκριση από τη διοίκηση της ΚΕ.</p> <p>Το 2023, η IAS υπέβαλε σε ενδελεχή έλεγχο τη διαχείριση των ανθρωπίνων πόρων και τη δεοντολογία στην ΚΕ F4E και διατύπωσε δύο πολύ σημαντικές συστάσεις για τη χρήση εξωτερικών παρόχων υπηρεσιών (βλέπε σημεία 3.12.23 και 3.12.24). Επιπλέον, διαπιστώσαμε ότι η ΚΕ δεν ανέφερε στοιχεία με διαφανή τρόπο σχετικά με το καθεστώς του μόνιμου και λοιπού προσωπικού της. Επίσης, λόγω της απουσίας ορισμού για τους εξωτερικούς παρόχους υπηρεσιών, δεν μπορούσε να εκτιμηθεί σωστά ο αντίκτυπος</p>	Σε εκκρεμότητα

Ευρωπαϊκή Κοινή για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από σύντηξη (F4E)

Αριθμός	Έτος διατύπωσης της παρατήρησης του ΕΕΣ	Παρατήρηση του ΕΕΣ (σύνοψη)	Ληφθέντα διορθωτικά μέτρα και άλλες σχετικές εξελίξεις (σύνοψη)	Κατάσταση της παρατήρησης του ΕΕΣ
			τους στις ανάγκες των μόνιμων και λοιπών υπαλλήλων (βλέπε σημείο 3.12.25).	
2	2021	Το 2020 και το 2021, η ΚΕ υποβλήθηκε επίσης σε τακτικές ετήσιες αξιολογήσεις από εξωτερικούς εμπειρογνώμονες και σε εντατικούς εσωτερικούς ελέγχους που κάλυψαν τους περισσότερους κρίσιμους τομείς δραστηριοτήτων της. Η εφαρμογή διορθωτικών μέτρων για την αντιμετώπιση των προσδιορισθέντων κινδύνων και για να δοθεί συνέχεια σε ελέγχους και αξιολογήσεις οδήγησε σε αύξηση του διοικητικού φόρτου, χωρίς να αποδεικνύεται ότι οι πρόσθετες δικλίδες ήταν αποδοτικές ή βελτίωσαν το σύστημα.	Στο τέλος του 2023, η ΚΕ F4E ολοκλήρωσε την υλοποίηση των σχετικών συστάσεων που είχαν διατυπωθεί στο πλαίσιο της 9ης και 10ης ετήσιας αξιολόγησης. Η ΚΕ ολοκλήρωσε το 2023 την υλοποίηση των εναπομένουσών συστάσεων που είχε διατυπώσει η IAS κατόπιν των ελέγχων που διενήργησε.	Διευθετήθηκε
3	2021	Η δυσανάλογη χρήση εξωτερικού προσωπικού επέτεινε τις προκλήσεις και τους κινδύνους για το εργασιακό περιβάλλον.	Επί του παρόντος, η ΚΕ F4E εφαρμόζει διάφορες πρωτοβουλίες βελτίωσης στο πλαίσιο του προγραμματισμού και της διαχείρισης των πόρων, ώστε να μετριαστούν οι κίνδυνοι και να υλοποιηθούν οι συστάσεις της IAS. Οι εν λόγω πρωτοβουλίες θα επιληφθούν επίσης των προκλήσεων που δημιουργεί το εργασιακό περιβάλλον.	Σε εκκρεμότητα

Ευρωπαϊκή Κοινή για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από σύντηξη (F4E)

Αριθμός	Έτος διατύπωσης της παρατήρησης του ΕΕΣ	Παρατήρηση του ΕΕΣ (σύνοψη)	Ληφθέντα διορθωτικά μέτρα και άλλες σχετικές εξελίξεις (σύνοψη)	Κατάσταση της παρατήρησης του ΕΕΣ
4	2022	<p>Στο τέλος του 2022, η ΚΕ F4E είχε εκτελέσει το 72 % του προϋπολογισμού της επιχειρησιακών αναλήψεων υποχρεώσεων. Η ΚΕ, αφενός, μείωσε τον προϋπολογισμό της επιχειρησιακών πληρωμών κατά 92 εκατομμύρια ευρώ και μετέφερε στον προϋπολογισμό της για τη μισθοδοσία άλλα 9,5 εκατομμύρια ευρώ για τη χρηματοδότηση των υποχρεώσεων της έναντι της Επιτροπής στο πλαίσιο του συνταξιοδοτικού ταμείου και, αφετέρου, εκτέλεσε το 91 % του προϋπολογισμού της επιχειρησιακών πληρωμών.</p> <p>Τα χαμηλά ποσοστά εκτέλεσης ήταν αποτέλεσμα της επιβράδυνσης των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων στο επίπεδο τόσο του ΔΟ ITER όσο και της ΚΕ F4E, κυρίως λόγω των συνεπειών της πανδημίας COVID-19, του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και τεχνικών προβλημάτων σχεδιασμού που ανέκυψαν πρόσφατα σε σχέση με την εν εξελίξει φάση συναρμολόγησης του έργου ITER.</p>	<p>Όσον αφορά την κατάσταση της εκτέλεσης του επιχειρησιακού προϋπολογισμού στο τέλος του 2023 (βλέπε σημεία 3.12.20 έως 3.12.22).</p> <p>Στο τέλος του 2023, η κατάσταση δεν άλλαξε όσον αφορά τον προϋπολογισμό για τις δαπάνες διοικητικής λειτουργίας (τίτλος 2), με το ποσοστό εκτέλεσης να ανέρχεται σε 65 % και το ποσοστό ακύρωσης των αναλήψεων υποχρεώσεων που μεταφέρθηκαν από το προηγούμενο έτος σε 21 %.</p>	Σε εκκρεμότητα

Ευρωπαϊκή Κοινή για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από σύντηξη (F4E)

Αριθμός	Έτος διατύπωσης της παρατήρησης του ΕΕΣ	Παρατήρηση του ΕΕΣ (σύνοψη)	Ληφθέντα διορθωτικά μέτρα και άλλες σχετικές εξελίξεις (σύνοψη)	Κατάσταση της παρατήρησης του ΕΕΣ
		Στο τέλος του 2022, η F4E είχε εκτελέσει το 63 % του προϋπολογισμού της του έτους αυτού για τις δαπάνες διοικητικής λειτουργίας (τίτλος 2). Ταυτόχρονα, το ποσοστό ακύρωσης των αναλήψεων υποχρεώσεων που μεταφέρθηκαν από το προηγούμενο έτος ήταν υψηλό (20 % κατά μέσο όρο).		
5	2022	Στο τέλος του 2022, η κατάσταση της ανώτερης διοίκησης της ΚΕ χαρακτηριζόταν από πολλαπλές μετακινήσεις και αλλαγές. Η αποχώρηση του διευθυντή της τον Ιούνιο του 2022 και ο διορισμός του επικεφαλής του τμήματος ευρύτερης θεώρησης στη θέση του γενικού διευθυντή του ΔΟ ITER τον Σεπτέμβριο του 2022 προκάλεσε ντόμινο αλλαγών σε τέσσερις από τις επτά ανώτερες διευθυντικές θέσεις της ΚΕ. Το 2022, τρεις θέσεις ανώτερων διοικητικών στελεχών (συμπεριλαμβανομένης της θέσης του διευθυντή) καλύφθηκαν προσωρινά με εσωτερικές μετακινήσεις στελεχών και μία ακόμη από νεοπροσληφθέντα υπάλληλο. Επιπλέον, δύο ανώτερα διοικητικά στελέχη (ο προϊστάμενος του εμπορικού	Στο τέλος του 2023, η κατάσταση της ανώτερης διοίκησης της ΚΕ συνέχισε να χαρακτηρίζεται από μετακινήσεις και αλλαγές. Τον Δεκέμβριο του 2023, ο νέος εκτελεστικός διευθυντής της ΚΕ F4E παρουσίασε στο διοικητικό συμβούλιο ένα έγγραφο σχετικά με τις σχεδιαζόμενες αλλαγές στην τρέχουσα οργανωτική δομή μήτρας. Στο πλαίσιο αυτό θα μειωθεί σημαντικά ο αριθμός των τμημάτων και μονάδων και θα χρειαστεί να δρομολογηθεί νέα διαδικασία επιλογής και ενδεχομένως να αντικατασταθούν ορισμένα ανώτερα και μεσαία διοικητικά στελέχη (βλέπε σημεία 3.12.18 και 3.12.19). Τον Ιούλιο του 2024, η ΚΕ F4E προκήρυξε τις διαδικασίες επιλογής για τις κενές θέσεις ανώτερων διοικητικών στελεχών.	Σε εκκρεμότητα

Ευρωπαϊκή Κοινή για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από σύντηξη (F4E)

Αριθμός	Έτος διατύπωσης της παρατήρησης του ΕΕΣ	Παρατήρηση του ΕΕΣ (σύνοψη)	Ληφθέντα διορθωτικά μέτρα και άλλες σχετικές εξελίξεις (σύνοψη)	Κατάσταση της παρατήρησης του ΕΕΣ
		<p>τμήματος και ο προϊστάμενος του τμήματος του προγράμματος του ITER) συνταξιοδοτήθηκαν στο τέλος Αυγούστου του 2023. Η κατάσταση αυτή ενέχει αυξημένο κίνδυνο για τη χρηστή διαχείριση και την επιχειρησιακή συνέχεια της ΚΕ F4E, σε μια περίοδο κατά την οποία θα χρειαστούν έμπειρα ανώτερα διοικητικά στελέχη για την εφαρμογή των νέων βάσεων αναφοράς του ITER, που θα έχουν σημαντικό αντίκτυπο στις δραστηριότητες της ΚΕ και αναμένεται να εγκριθούν το 2024.</p>		
6	2022	<p>Παρά τις εκτενείς δραστηριότητες διαχείρισης κινδύνων της ΚΕ F4E, η τελευταία εκτίμηση κινδύνου που διενήργησε δεν αντικατόπτριζε ορισμένους κινδύνους που σχετίζονταν με σημαντικά συμβάντα, οι οποίοι είχαν ήδη εντοπιστεί και επηρέασαν τις δραστηριότητες της κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2022. Αυτοί περιλάμβαναν τις αλλαγές στην ανώτερη διοίκηση, την επιβράδυνση των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων που είχε ως αποτέλεσμα χαμηλότερο ποσοστό εκτέλεσης του προϋπολογισμού, καθυστερήσεις στις</p>	<p>Η ΚΕ F4E εφάρμοσε ένα νέο μοντέλο για τον εντοπισμό των κινδύνων, το οποίο υποστηρίζει την ταχεία ενοποίηση στο πλαίσιο της σύνοψης των κινδύνων, και την ενίσχυση της προβολής των δραστηριοτήτων διαχείρισης κινδύνων του χαρτοφυλακίου. Η ΚΕ παρουσίασε έκθεση σχετικά με τους κινδύνους ανοίγματος ανά πρόγραμμα στη διοικητική και διαχειριστική επιτροπή, κατά τη 18η συνεδρίαση της τελευταίας, στις 9-10 Νοεμβρίου 2023.</p>	Σε εκκρεμότητα

Ευρωπαϊκή Κοινή για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από σύντηξη (F4E)

Αριθμός	Έτος διατύπωσης της παρατήρησης του ΕΕΣ	Παρατήρηση του ΕΕΣ (σύνοψη)	Ληφθέντα διορθωτικά μέτρα και άλλες σχετικές εξελίξεις (σύνοψη)	Κατάσταση της παρατήρησης του ΕΕΣ
		προμήθειες και την αναμενόμενη αναθεώρηση της βάσης αναφοράς του ITER. Η κατάσταση αυτή υπονομεύει την έγκαιρη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων από την ανώτερη διοίκηση της ΚΕ και μπορεί να έχει αρνητικό αντίκτυπο στην επίτευξη των ορόσημων του έργου από την ΚΕ.		
7	2022	Από την ανάλυση της τεκμηρίωσης σχετικά με την εκτέλεση της σύμβασης TB04 που διενεργήσαμε, προέκυψαν αδυναμίες στη διαχείρισή της από την ΚΕ. Ειδικότερα, η ΚΕ F4E δεν αξιολόγησε δεόντως τον αντίκτυπο των τροποποιήσεων που υποδείχθηκαν στη σύμβαση ούτε τις περιπτώσεις ουσιώδους μη συμμόρφωσης του αναδόχου σε σχέση με την εκτέλεσή της. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα αποκλίνουσες ερμηνείες και διαφωνίες μεταξύ των μερών όσον αφορά το αντικείμενο των εργασιών, τα χρονοδιαγράμματα και τις απαιτήσεις του έργου. Επιπλέον, οι νομικοί εμπειρογνώμονες κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι, λόγω της διατύπωσης των σχετικών συμβατικών διατάξεων, η ΚΕ δεν μπορούσε να	Το 2023, η ΚΕ F4E έλαβε μέτρα προκειμένου να μην ανακύψουν εκ νέου τα προβλήματα που αντιμετώπισε κατά την εκτέλεση της εν λόγω σύμβασης. Ενίσχυσε τις συμβατικές διατάξεις στο νέο υπόδειγμα σύμβασης και προετοίμασε την πραγματοποίηση εργαστηρίου με υπαλλήλους της ΚΕ που εμπλέκονται στη διαχείριση έργων και νομικών, εμπορικών και τεχνικών ζητημάτων, με σκοπό την ενημέρωση και ευαισθητοποίησή τους σχετικά με τη σημασία της ορθής διαχείρισης των χρονοδιαγραμμάτων.	Διευθετήθηκε

Ευρωπαϊκή Κοινή για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από σύντηξη (F4E)

Αριθμός	Έτος διατύπωσης της παρατήρησης του ΕΕΣ	Παρατήρηση του ΕΕΣ (σύνοψη)	Ληφθέντα διορθωτικά μέτρα και άλλες σχετικές εξελίξεις (σύνοψη)	Κατάσταση της παρατήρησης του ΕΕΣ
		<p>καταγγείλει τη σύμβαση ώστε να εκτελέσει η ίδια τις εξαιρούμενες εργασίες ή να μεριμνήσει για την εκτέλεσή τους από άλλους αναδόχους. Η πλημμελής διαχείριση των χρονοδιαγραμμάτων από πλευράς του αναδόχου, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η ΚΕ F4E δεν τηρούσε αρχεία για το έργο, δεν της έδωσε τη δυνατότητα να προσδιορίσει με σαφήνεια τις υποχρεώσεις του αναδόχου. Οι αδυναμίες αυτές επηρέασαν σοβαρά την επίτευξη των στόχων της σύμβασης και, εφόσον δεν αντιμετωπιστούν, ενδέχεται να έχουν επίσης αντίκτυπο σε άλλες επιχειρησιακές δραστηριότητές της, λαμβανομένου υπόψη του ενδεχομένου να απαιτηθούν σημαντικές τροποποιήσεις των εν εξελίξει πολύπλοκων συμβάσεων λόγω της επικαιροποίησης της βάσης αναφοράς του έργου ITER.</p>		

Απάντηση της Κοινής Επιχείρησης

3.12.18. Σύμφωνα με την επιστολή ανάθεσης καθηκόντων του διοικητικού συμβουλίου της Κοινής Επιχείρησης F4E, ο διευθυντής της παρουσίασε τον Δεκέμβριο του 2023 ένα πρόγραμμα για την αναδιοργάνωση. Το διοικητικό συμβούλιο επισήμανε ότι επρόκειτο για μια κίνηση προς την ορθή κατεύθυνση. Κατόπιν διαβούλευσης με το προσωπικό και τους εκπροσώπους του, ο διευθυντής της Κοινής Επιχείρησης F4E παρουσίασε στη συνέχεια στο διοικητικό συμβούλιο το λεπτομερές νέο οργανόγραμμα που εγκρίθηκε από αυτό στις 12 Απριλίου 2024. Η νέα αυτή οργάνωση ενίσχυσε το υφιστάμενο οργανόγραμμα, δημιούργησε ένα τμήμα για τη μηχανική και τις τεχνολογίες σύντηξης και εξορθολόγησε τη συνολική οργάνωση της Κοινής Επιχείρησης.

3.12.19. Η Κοινή Επιχείρηση F4E συμφωνεί με την αξιολόγηση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ). Στην πρότασή της για τη νέα οργάνωση που υποβλήθηκε στο διοικητικό συμβούλιο της Κοινής Επιχείρησης, η Κοινή Επιχείρηση F4E τόνισε το μέγεθος της οργανωτικής αλλαγής και επισήμανε στο διοικητικό συμβούλιο τους ακόλουθους κινδύνους:

- α) Βραχυπρόθεσμη μείωση των επιδόσεων σε ορισμένους τομείς.
- β) Αδυναμία επίτευξης του στόχου μείωσης του ποσοστού κενών θέσεων στο 4 % έως το τέλος του 2024, λαμβανομένων υπόψη των απαιτούμενων πρόσθετων διαδικασιών επιλογής διοικητικών στελεχών.
- γ) Όσον αφορά τα διευθυντικά στελέχη που διορίζονται με εξωτερικές διαδικασίες, ο συμβιβασμός μεταξύ της νέας και ποικιλόμορφης εμπειρογνώσιας και της χρονοβόρας διαδικασίας που απαιτείται προκειμένου αυτή να καταστεί πλήρως λειτουργική.

Όπως επισημαίνει το ΕΕΣ, η αναδιοργάνωση αυτή πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια μιας κρίσιμης περιόδου για το έργο ITER, η οποία σηματοδοτείται από την προετοιμασία μιας νέας αφετηρίας και από μια προσπάθεια για μεγαλύτερη ενοποίηση μεταξύ της Κοινής Επιχείρησης F4E και του διεθνούς οργανισμού ενέργειας σύντηξης ITER, ο οποίος επίσης τελεί υπό σημαντική αναδιοργάνωση.

Ωστόσο, η ανάγκη για εις βάθος αναδιοργάνωση υπήρξε ένας από τους στόχους που περιλαμβάνονται στην επιστολή ανάθεσης καθηκόντων του διοικητικού συμβουλίου προς τον νέο διευθυντή της Κοινής Επιχείρησης F4E με σαφές χρονοδιάγραμμα εφαρμογής της. Η έγκαιρη εκτέλεσή της θα πρέπει να εξυπηρετεί τη νέα αφετηρία του έργου ITER και έχει δοθεί προτεραιότητα στη συνέχεια των δραστηριοτήτων, ιδίως όσον αφορά τη συνεισφορά της ΕΕ σε κρίσιμες συνιστώσες. Περαιτέρω καθυστερήσεις στην υλοποίηση της νέας οργάνωσης θα δημιουργούσαν περισσότερους κινδύνους.

3.12.24. Ανταποκρινόμενη στις συστάσεις της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου (ΥΕΕ), η Κοινή Επιχείρηση F4E εκπόνησε σχέδιο δράσης για την ενίσχυση του συντονισμού και της διαχείρισης των εξωτερικών παρόχων υπηρεσιών (ΕΠΥ) και της συνολικής εκτίμησης των αναγκών σε ανθρώπινους πόρους στο πλαίσιο των αποστολών και των έργων της.

Ευρωπαϊκή Κοινή για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από σύντηξη (F4E)

3.12.25. Η Κοινή Επιχείρηση F4E συμφωνεί να συμπεριλάβει στην επόμενη ενοποιημένη ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της για το 2024 (και μετέπειτα) το ποσοστό των έκτακτων υπαλλήλων με σύμβαση αορίστου χρόνου. Η Κοινή Επιχείρηση F4E βελτιώνει επίσης τη διαδικασία υποβολής εκθέσεων και παρακολούθησης των εξωτερικών παρόχων υπηρεσιών που θα τεθεί σε εφαρμογή έως τα τέλη του 2024 κατόπιν της σύστασης της ΥΕΕ σχετικά με τον έλεγχο και τη διασφάλιση του μετριασμού των κινδύνων που συνδέονται με τη χρήση τους.

3.12.26. Η Κοινή Επιχείρηση F4E αναγνωρίζει πλήρως τους μακροπρόθεσμους κινδύνους που εντόπισε το ΕΕΣ, αλλά πρέπει να τους σταθμίσει έναντι των κινδύνων να μην είναι σε θέση να εκπληρώσει εγκαίρως και με τη δέουσα ποιότητα τα καθήκοντά της λόγω ελλείψεων εξειδικευμένου προσωπικού, καθώς και του αντικτύπου στην ευημερία του προσωπικού λόγω υπερβολικού φόρτου εργασίας. Σύμφωνα με τις συνήθειες πρακτικές του κλάδου που εφαρμόζονται από τους φορείς υλοποίησης έργων, η χρήση ΕΠΥ παρέχει ευελιξία στη διαχείριση του μεταβλητού φόρτου εργασίας και στην απόκτηση εξειδικευμένης τεχνικής υποστήριξης η οποία δεν απαιτείται από τους μακροπρόθεσμους υπαλλήλους (π.χ. εξειδικευμένοι επιθεωρητές και διαχειριστές ποιότητας σε εργοστάσια σε ολόκληρη την Ευρώπη).

Εκτός από το μητρώο κινδύνων, η Κοινή Επιχείρηση F4E ενισχύει τις υφιστάμενες δράσεις μέσω πρωτοβουλιών σχεδιασμού πόρων για τη βελτίωση της διαχείρισης και των διοικητικών ικανοτήτων, καθώς και για την αντιμετώπιση των κινδύνων που συνδέονται με τους ΕΠΥ. Παράλληλα με την εξέταση των πορισμάτων του ΕΕΣ και της ΥΕΕ, οι κίνδυνοι αυτοί περιλαμβάνουν τη διατήρηση των γνώσεων και την αφομοίωση του προσωπικού σε εταιρικό επίπεδο, καθώς και την εναλλαγή του προσωπικού λόγω των οικονομικών συνθηκών που επικρατούν στους ΕΠΥ ή της έλλειψης εμπειρίας στη διαχείριση συμβάσεων.

Όσον αφορά την ασφάλεια και την εμπιστευτικότητα των δεδομένων, οι ΕΠΥ πρέπει να υπογράφουν συμφωνίες μη γνωστοποίησης και να συμμορφώνονται προς τους κανόνες για την υγεία και την ασφάλεια.

Οι συμβάσεις-πλαίσια με τους ΕΠΥ έχουν τετραετή διάρκεια, επιτρέποντας τη συμμετοχή νέων παρόχων υπηρεσιών και, ως εκ τούτου, μειώνοντας την εξάρτηση.

3.12.27. Η Κοινή Επιχείρηση F4E επιβεβαιώνει ότι οι δραστηριότητες διαχείρισης κινδύνων που έχει αναπτύξει μέχρι στιγμής έχουν επικεντρωθεί στον προσδιορισμό των κινδύνων που σχετίζονται με τα διάφορα έργα της και την αξιολόγησή τους. Όσον αφορά την αντιμετώπιση των κινδύνων σε εταιρικό επίπεδο, η λειτουργία εσωτερικού ελέγχου ανέπτυξε τη δική της διαδικασία εντοπισμού και αξιολόγησης κινδύνων με σκοπό τη διασφάλιση ενός σχεδίου ελέγχου που θα βασίζεται επαρκώς σε κινδύνους.

Η λειτουργία διαχείρισης κινδύνων, αρχής γενομένης από τον Ιούνιο του 2024, θα εκδίδει μηνιαίο πίνακα επιδόσεων σχετικά με τους τακτικούς κινδύνους που σχετίζονται με τα έργα, καθώς και τριμηνιαίο πίνακα επιδόσεων σχετικά με τους στρατηγικούς και εγκάρσιους κινδύνους. Οι εν λόγω πίνακες αποτελεσμάτων θα κοινοποιούνται και θα συζητούνται με τον επικεφαλής του κλιμακίου εσωτερικού ελέγχου (IAC) μέσω μιας μηνιαίας διμερούς

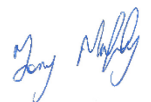
Ευρωπαϊκή Κοινή για τον ITER και την ανάπτυξη της ενέργειας από σύντηξη (F4E)

συνάντησης που καθιερώθηκε πρόσφατα. Αντίθετα, τα αποτελέσματα των εκθέσεων εσωτερικού ελέγχου (από το IAC και την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου) θα επανεξετάζονται σε επίπεδο διοίκησης για την περαιτέρω βελτίωση των εκτιμήσεων κινδύνου.

3.12.28. Η Κοινή Επιχείρηση F4E θα καθορίσει τα στοιχεία μιας πολιτικής για τη διαχείριση των ευαίσθητων λειτουργιών. Οι ευαίσθητες λειτουργίες θα προσδιορίζονται και θα τίθενται στη διάθεση της AIPN (Αρμόδιας για τους Διορισμούς Αρχής). Οι εν λόγω ευαίσθητες λειτουργίες θα ληφθούν υπόψη στις σχετικές πολιτικές.

Η παρούσα έκθεση εγκρίθηκε από το Τμήμα IV, του οποίου προεδρεύει ο Mihails Kozlons, Μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο Λουξεμβούργο, κατά τη συνεδρίασή του της 17ης Σεπτεμβρίου 2024.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο

Tony Murphy
Πρόεδρος

Συντομογραφίες και ακρωνύμια

BBI	Κοινή Επιχείρηση Βιομηχανιών Βιοπροϊόντων
ΣΕΣ	Σχέδιο επιχειρησιακής συνέχειας
CA	Κοινή Επιχείρηση «Καθαρές αερομεταφορές»
CAS	Κοινή Υπηρεσία Ελέγχου της ΓΔ RTD της Επιτροπής
CBE	Κοινή Επιχείρηση «Μια Ευρώπη που βασίζεται στην κυκλική βιοοικονομία»
ΜΣΕ	Μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη»
CIC	Κοινό Κέντρο Υλοποίησης της ΓΔ RTD της Επιτροπής
Clean H2	Κοινή Επιχείρηση «Καθαρό υδρογόνο»
CS	Κοινή Επιχείρηση «Clean Sky»
ΓΔ CNECT	Γενική Διεύθυνση Επικοινωνιακών Δικτύων, Περιεχομένου και Τεχνολογιών της Επιτροπής
ΓΔ MOVE	Γενική Διεύθυνση Κινητικότητας και Μεταφορών της Επιτροπής
ΓΔ RTD	Γενική Διεύθυνση Έρευνας και Καινοτομίας της Επιτροπής
DRP	Σχέδιο αποκατάστασης της λειτουργίας έπειτα από καταστροφή
ECCC	Ευρωπαϊκό Κέντρο Αρμοδιότητας για Βιομηχανικά, Τεχνολογικά και Ερευνητικά Θέματα Κυβερνοασφάλειας
ECSEL	Κοινή Επιχείρηση «Ηλεκτρονικά συστατικά στοιχεία και συστήματα»
EDCTP	Σύμπραξη ευρωπαϊκών και αναπτυσσόμενων χωρών για τις κλινικές δοκιμές
ESPs	External Service Providers
EU-Rail	Κοινή Επιχείρηση «Ευρωπαϊκοί σιδηρόδρομοι»
Ευρατόμ	Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας
EuroHPC	Κοινή Επιχείρηση για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων
7ο ΠΠ	Έβδομο πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη (2007-2013)
F4E	Κοινή Επιχείρηση «Σύντηξη για ενέργεια»
FCH	Κοινή Επιχείρηση «Κυψέλες καυσίμου και υδρογόνο»
GH EDCTP3	«Παγκόσμιο πρόγραμμα για την υγεία» (που διαδέχθηκε τη σύμπραξη ευρωπαϊκών και αναπτυσσόμενων χωρών για τις κλινικές δοκιμές 3)
IAS	Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου της Επιτροπής

ΕΕΣΔ	Εισφορές σε είδος για συμπληρωματικές δραστηριότητες
ΕΕΕΔ	Εισφορές σε είδος για επιχειρησιακές δραστηριότητες
IHI	Κοινή Επιχείρηση «Πρωτοβουλία για την καινοτομία στην υγεία»
IMI	Κοινή Επιχείρηση της πρωτοβουλίας για τα καινοτόμα φάρμακα
ΔΠΕ	Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου της IFAC
ISSAI	Διεθνή πρότυπα των ανώτατων οργάνων ελέγχου του Διεθνή Οργανισμού των Ανώτατων Οργάνων Ελέγχου (INTOSAI)
ITER	Διεθνής θερμοπυρηνικός πειραματικός αντιδραστήρας
ΔΟ ITER	Διεθνής Οργανισμός Ενέργειας από Σύντηξη ITER
ΚΕ	Κοινή Επιχείρηση / Κοινές Επιχειρήσεις
ΚΔΤ	Κοινή Επιχείρηση «Βασικές ψηφιακές τεχνολογίες»
ΠΔΠ	Πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο
S2R	Κοινή Επιχείρηση Shift2Rail (Ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για τους σιδηροδρόμους)
SESAR	Κοινή Επιχείρηση του ερευνητικού προγράμματος διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας στο πλαίσιο του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού
SNS	Κοινή Επιχείρηση «Έξυπνα δίκτυα και υπηρεσίες»
ΣΛΕΕ	Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2024

Η πολιτική για την περαιτέρω χρήση εγγράφων του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ) ορίζεται στην [απόφαση αριθ. 6-2019 του ΕΕΣ](#) για την πολιτική ανοικτών δεδομένων και την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ορίζεται διαφορετικά (π.χ. σε χωριστές ανακοινώσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας), το περιεχόμενο του ΕΕΣ που ανήκει στην ΕΕ παραχωρείται βάσει της άδειας [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Ισχύει, επομένως, ως γενικός κανόνας ότι η περαιτέρω χρήση επιτρέπεται υπό τον όρο ότι αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται οι αλλαγές. Κατά την περαιτέρω χρήση απαγορεύεται η διαστρέβλωση του αρχικού νοήματος ή μηνύματος των εγγράφων. Το ΕΕΣ δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε συνέπεια προερχόμενη από την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Εάν συγκεκριμένο περιεχόμενο αναφέρεται σε ταυτοποιήσιμα φυσικά πρόσωπα, π.χ. φωτογραφίες υπαλλήλων του ΕΕΣ, ή περιλαμβάνει έργα τρίτων, απαιτείται πρόσθετη έγκριση.

Όταν παραχωρείται η έγκριση, αυτή ακυρώνει και αντικαθιστά την ανωτέρω γενική έγκριση και αναφέρει σαφώς τυχόν περιορισμούς στη χρήση.

Για τη χρήση ή την αναπαραγωγή περιεχομένου που δεν ανήκει στην ΕΕ, μπορεί να χρειάζεται να ζητήσετε άδεια απευθείας από τους κατόχους των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Το λογισμικό ή τα έγγραφα που καλύπτονται από δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα εμπορικά σήματα, τα καταχωρισμένα σχέδια, τα λογότυπα και οι επωνυμίες/ονομασίες, εξαιρούνται από την πολιτική του ΕΕΣ για την περαιτέρω χρήση.

Το σύνολο των ιστότοπων των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης εντός του ονόματος χώρου «europa.eu» παρέχει συνδέσμους προς ιστότοπους τρίτων. Δεδομένου ότι το ΕΕΣ δεν έχει έλεγχο επ' αυτών, σας συνιστούμε να εξετάζετε τις πολιτικές τους για την προστασία του ιδιωτικού απορρήτου και της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ

Δεν επιτρέπεται η χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ χωρίς την προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του οργάνου.

PDF	ISBN 978-92-849-1791-4	ISSN 2812-0027	doi:10.2865/315620	QJ-AQ-24-001-EL-N
-----	------------------------	----------------	--------------------	-------------------

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Υπηρεσία Εκδόσεων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης